

CHỦ GIẢNG: Tiên sĩ Thái Lễ Húc
Người chia sẻ: Vô Danh Cư sĩ

CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

(Nguyên tác: Giảng giải Đệ Tử Quy)

TẬP 1

NHÀ XUẤT BẢN HỒNG ĐỨC

MỤC LỤC

LỜI GIỚI THIỆU.....	9
Bài thứ 01.....	11
GIỚI THIỆU VỀ BỘ SÁCH “CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC”	11
PHẦN THỨ NHẤT: VÌ SAO PHẢI HỌC ĐẠO THÁNH HIỀN?	27
I. VÌ SAO PHẢI HỌC ĐẠO ĐỨC?	27
1. Thế nào là “Đạo”? Thế nào là “Đức”?	28
1- Kinh dịch	28
Bài thứ 02.....	31
2- Khổng Tử.....	33
3- Sách Trung Dung	38
4- Lão Tử	39
5- Hòa Thượng Tịnh Không	40
6- Kết luận: Vì sao phải học đạo đức?	44
2. Đọc thêm: MỘT SỐ MINH CHỨNG VỀ “CÓ ĐẠO” VÀ “KHÔNG ĐẠO”	46
1-Sự đối lập đáng kinh ngạc của 2 gia tộc có và không có đạo sau 200 năm.....	46
1) Gia tộc Edwards – có đạo.....	47
2) Gia tộc Max Jukes – Không đạo.....	47
3) Vì sao gia tộc Edwards thành đạt?	48
4) Vì sao gia tộc Marc Jukes lại nhiều lưu manh, ăn trộm và kỹ nữ?	49
Bài thứ 03.....	49
2- Các triều đại Việt Nam thịnh trị nhất đều là triều đại Nho giáo và Phật giáo phát triển mạnh	50
☐ Một là: Nhà Lý	51
☐ Hai là: Nhà Trần.....	53
☐ Ba là: Nhà Lê	53
II. KHÔNG GIÁO VỚI VIỆT NAM, VÀ THẾ GIỚI	57

1. Giới thiệu về Khổng Tử.....	57
2. Giới thiệu về Nho giáo.....	59
1- Mục đích của Nho giáo	59
2- Nội dung giáo dục của Nho giáo.....	62
1) Tu thân – Tu đức cho bản thân là gốc	62
(1) Quả vị của tu học theo mức độ tu dưỡng:.....	64
(2) Ba cương lĩnh tu học của nhà Nho.....	67
Bài thứ 04.....	71
(3) Kết luận:	73
2) Xây dựng một xã hội thịnh trị	74
(1) Gốc của xã hội thịnh trị bắt đầu từ mỗi cá nhân	74
(2) Thứ tự tu đức “Tu thân, Tề gia, trị quốc, bình thiên hạ”	75
Bước 1: Bắt đầu từ tu thân của chính mình mà làm. ...	75
Bước 2: Tề gia	79
Bước 3: Trị quốc, bình thiên hạ	81
3- Nho giáo trên thế giới và với Việt Nam.....	81
1) Nho giáo trên thế giới:.....	81
2) Nho giáo được truyền vào Việt Nam:	82
4- Giáo trình tu học của Nho giáo.....	84
1) Tiểu Học.....	84
2) Tứ Thư.....	91
Bài thứ 05.....	92
3) Ngũ Kinh	93
III. Giới thiệu Đệ Tử Quy	97
1. Giới thiệu tác giả Đệ Tử Quy?.....	97
2. Những căn cứ xây dựng Đệ Tử Quy	98
Thứ nhất: Luận Ngữ của Khổng Tử	98
Thứ hai: Căn cứ vào sách Tiểu Học.....	99
Thứ ba: Kinh nghiệm đúc kết trong cuộc sống của Lý Dục Tú phu tử để viết ra Đệ Tử Quy.	99
3. Giới thiệu nội dung Đệ Tử Quy	99
4- Vì sao phải học Đệ Tử Quy?.....	100
1- Đệ Tử Quy chính là Tiểu Học trong giáo học Nho giáo ..	100

2- Đệ Tử Quy có thể giải quyết vấn đề thế kỷ XXI	104
Thứ nhất: Vấn đề của thế kỷ XXI là gì?	104
Thứ hai: Vì sao lại đến nông nổi vậy?	105
Thứ ba: Làm thế nào để giải quyết tình trạng này? Phải đưa đạo đức trở về cho xã hội.....	105
Thứ tư: Vì sao Đệ Tử Quy là giáo dục đạo đức “chân chánh”?	107
3-Đệ Tử Quy là nền tảng để thành tựu.....	112
Bài thứ 06.....	113
Chia sẻ cùng đồng học	114
Chủ đề: THẾ NÀO LÀ TIN TƯỞNG, DŨNG MÃNH, TINH TẤN?	
.....	114
1- Nói về tin tưởng	115
2- Nói về dũng mãnh	119
3-Nói về tinh tấn.....	120
PHẦN THỨ HAI: GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC LÀ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC	131
CHƯƠNG I: GIA ĐÌNH MUỐN HẠNH PHÚC PHẢI GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CHO CON CÁI.....	131
I. HẠNH PHÚC LÀ GÌ?	131
Bài thứ 07.....	134
II. LÀM THẾ NÀO ĐỂ CÓ HẠNH PHÚC?	137
Là do lựa chọn đúng	137
I-1. Các loại chọn lựa.....	138
1. Những chọn lựa mang tính thời điểm	138
Thứ nhất: Chọn việc.....	138
Thứ hai: Chọn người.....	139
Hai là: Chọn chồng, vợ.....	140
Ba là: Chọn bạn	140
Thứ ba: Chọn vật	141
Thức ăn.	141
Thứ tư: Các kiểu chọn lựa khác	142

2. Kết luận: Đường đến hạnh phúc là chọn lựa đúng.....	142
II-2. Chọn lựa đúng mang tính lâu dài cho cuộc sống là gì?	143
1. Giáo dục con cái.....	143
2. Phương pháp giáo dục là gì? “Thân giáo” - lấy mình làm gương.....	145
Cha mẹ làm gương.....	145
3. Giáo dục cái gì?.....	147
Giáo dục thái độ làm người, làm việc	151
Chủ đề 1: NHỮNG THỜI KHẮC QUAN TRỌNG TRONG CUỘC ĐỜI CẦN LỰA CHUẨN XÁC	153
Bài thứ 08.....	157
Chủ đề 2: HẠNH PHÚC LÀ GÌ?.....	158
1. Hạnh phúc do đâu mà có? Do lựa chọn.	160
Thứ nhất: Hành vi mang tính chất thời điểm.	160
Thứ hai: Hành vi mang tính chất lâu dài cả đời.	160
2. Bàn thêm về các chọn lựa cuộc đời	161
3. Làm thế nào để chọn lựa đúng?	162
Thứ nhất: Trước hết về nói về lý	163
1. Chọn nghề nghiệp	164
2. Nói về chọn lãnh đạo tốt	166
3. Chọn lựa vợ chồng tốt.....	170
Thứ hai: Nói về sự	170
5. Tấm gương lựa chọn giáo dục con cái thành công viên mãn	176
1. Chuyện thứ nhất: Ba lần chuyển nhà.	177
2. Chuyện thứ hai: Mạnh Mẫu cắt vải.....	178
Bài thứ 09.....	179
III. “HỌC VỊ CAO” CUỘC SỐNG CÓ HẠNH PHÚC?	182
III-1. Hướng tới “Học vị cao” là hướng đến đâu?.....	183
Là hướng đến “Danh, Lợi”.....	183
III- 2. Kết quả của “Chủ nghĩa học vị”	184
1. Không hạnh phúc vì thường phiền não	184
Thứ nhất: Luôn sợ được, sợ mất.....	184

Thứ hai: Chúng luôn muốn đạp lên người khác	185
2. Năng lực tiếp xúc thấp	186
3. Tấm lòng bao dung không có	188
4. Bản thân không dễ tìm việc làm.....	188
Vì không biết “cúi” xuống	188
5. Lãnh đạo cũng không dùng	189
Thứ nhất: Vì không biết làm người, không sống hòa thuận	190
Thứ hai: Vì không có trách nhiệm	193
III-3. Làm thế nào thành công trong sự nghiệp?	195
1. Những tố chất dẫn đến thành công.....	196
(1) Thành thật.....	196
(2) Lòng trách nhiệm	196
(3) Khiêm tốn.....	196
(4) Tính nhẫn nại.....	196
2. Phương Tây thì chọn nhân sự thế nào?	198
Thứ nhất: Trước chỉ chọn “tài”, không chú trọng “đức”	198
Một là: Hậu quả là ăn cắp, ăn trộm, biển thủ	199
Hai là: Hành xử khi xảy ra vấn đề? “Cắt bỏ”	200
<i>Bài thứ 10</i>	203
Thứ hai: Nay thấy phải giáo dục đức hạnh cho công nhân	204
Dùng tiền giáo dục đức hạnh liệu có hiệu quả?	205
IV. GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC LÀ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC	206
IV-1. Trọng tâm giáo dục đạo đức là gì? Là dạy làm thiện..	207
<i>Phân đọc thêm: CHỦ ĐỀ HỌC VỊ CAO CUỘC SỐNG CÓ HẠNH PHÚC?</i>	209
1. Du học nước ngoài lợi hay hại?	209
2. Cho con đi học Mỹ được gì?.....	220
3. “CON NỢ MẸ”	224
<i>Bài thứ 11</i>	226
IV-2. Phương pháp giáo dục là gì?	227
1. “Thân giáo”- Lấy mình làm gương	227
2. “Thân giáo” dạy trẻ ý nghĩa đích thực ngày sinh nhật..	231

IV-3. Giáo dục đạo đức bắt đầu từ khi nào?.....	240
<i>Phần đọc thêm</i>	242
1. Dưới vòm trời này ai là người khờ nhất?	243
2. Sinh nhật ta nên làm gì?	246
3. Sinh nhật cha mẹ nên làm gì?	248
<i>Bài thứ 12</i>	249
Cầm gốc từ nhỏ	251
IV-4. Dạy đạo đức học ở đâu? Từ học thuyết Thánh Hiền ..	264
IV-5. Muốn dạy con cha mẹ phải có trí tuệ.	267
1. Chọn lựa của cha mẹ ảnh hưởng cuộc đời con.....	267
<i>Bài thứ 13</i>	270
2. Muốn chọn lựa đúng phải có trí tuệ	279
3. Muốn có trí tuệ phải học	280
Thứ nhất: Học từ khi nào, học bao lâu?.....	285
Càng sớm càng tốt, và học suốt đời.....	285
Một là: Không học trí tuệ từ “chân lý tương đối”	286
1- Học từ trong sách thế gian? Sách có hay, có dở.	286
2- Học từ cha mẹ? Hành vi có đúng, có sai	291
<i>Bài thứ 14</i>	293
3- Học từ những nội dung khác? Có hay, dở	294
4- Học người nhiều tuổi nhiều kinh nghiệm? Có xấu có tốt.....	304
Chủ đề: MUỐN LỰA CHỌN ĐÚNG PHẢI CÓ TRÍ TUỆ	307
Thứ nhất: Nói về Học thành thật trước học linh hoạt sau ...	308
Thứ hai: Học làm người, làm việc trước, học trí thức thường thức sau.....	309
<i>Bài thứ 15</i>	316
Hai là: Phải học trí tuệ Thánh Hiền – Chân lý tuyệt đối	316
1. Siêu việt thời gian	317
2. Siêu việt không gian.....	317
Trao đổi cùng đồng học: MUỐN CHỌN LỰA ĐÚNG PHẢI CÓ TRÍ TUỆ	329

PHẠM LÃI GIẤU NHẤT ĐẤT ĐÀO KHÔNG CỨU NỖI CON

..... 329

Bài thứ 16..... 340

Chương II: XÃ HỘI MUỐN HẠNH PHÚC PHẢI GIÁO DỤC

ĐẠO ĐỨC..... 341

I. XÃ HỘI HIỆN NAY BẤT ỔN DO ĐÂU? Tự tư..... 341

I-1. Khởi nguồn mọi vấn đề đều bắt nguồn từ tư tưởng..... 341

Vì sao phải bắt đầu từ tư tưởng?..... 341

- Tư tưởng sẽ quyết định hành vi của quý vị..... 341

- Tập quán hình thành tính cách một con người..... 342

- Tính cách quyết định vận mạng của con người 342

I-2. Tư tưởng tự tư dẫn đến xã hội bất ổn..... 349

1. Tự tư là gì? 349

Chỉ nghĩ đến mình. 349

2. Tự tư dẫn đến xã hội bất ổn..... 354

3. Tự tư dẫn đến “Ngày tàn” 357

4. Nguyên nhân của tự tư 359

Thứ nhất: Do sức mạnh của dục vọng- còn gọi do tham..... 359

Thứ hai: Dục vọng do đâu mà có? 361

Một là: Do cha mẹ thuận theo tập tánh của trẻ từ nhỏ..... 361

Bài thứ 17..... 362

Hai là: Là do dạy trẻ bằng vật chất..... 369

Chuyên mục tham khảo 377

Chủ đề: THẾ NÀO LÀ “TỰ TÁNH” VÀ “TẬP TÁNH”? 377

Bài thứ 18..... 383

II. MUỐN TRỪ BỎ TỰ TƯ PHẢI GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC.. 384

II-1. Học đạo đức từ chính mình?..... 384

II-2. Thức tỉnh mọi người trong xã hội..... 388

II-3. Giáo dục đạo đức bằng học thuyết Thánh hiền 394

1. Học thuyết Thánh hiền nằm ở đâu? Nho giáo & Phật giáo

..... 395

2. Mục tiêu giáo dục là gì? 399

Thứ nhất : Chuyển “tự tư” sang “từ bi, bác ái, nhân ái” 400

Thứ hai: Căn bản là phải dạy cho được chữ “Hiếu”	403
<i>Bài thứ 19</i>	406
3. Nội dung giáo dục là gì?	410
Thứ nhất: Trừ bỏ tự tư – Là đoạn ác.....	410
Một là: Ngăn chặn dục vọng của trẻ - Không thuận theo tập tánh của trẻ.....	410
Hai là: Phòng ngừa dục vọng cho trẻ	411
Dạy tiết kiệm là phòng ngừa dục vọng, tiết phước	411
Thứ hai: Bồi phước từ nhỏ cho trẻ - là Tu thiện.....	415
<i>Bài đọc thêm</i>	417
1- Cuộc sống cô độc của người già.....	417
2- Nỗi sợ chết trong cô đơn của người già Trung Quốc	419
Một là: Bồi phước từ nhỏ bằng thiện từ ý niệm	424
<i>Bài thứ 20</i>	429
1. Tại sao tất cả phước điền lại đều xuất phát từ thiện tâm ạ?	437
2. Bốn tình huống dạy con không cần làm người “tử tế”	440
Thứ nhất: Không giúp những người mạnh mẽ hơn mình	440
Thứ hai: Không giúp đỡ trong môi trường kín.....	441
Thứ ba: Lòng tốt có thể gây hậu quả xấu.....	443
Thứ tư: Lòng tốt phải có mức độ	444
Thứ nhất: nói về “Nghĩa” và “bất nghĩa”	448
Thứ hai là: “Lẽ” và “phi lẽ”	448
Thứ ba là: “Tín” và “phi tín”	449
Thứ tư là: “Từ bi” và “phi từ bi”	449
3. Lời cha dạy “Con người sống để yêu thương”	450

LỜI GIỚI THIỆU

Bộ sách “Chia sẻ Đường Đến Hạnh Phúc” là tập hợp những bài chia sẻ của Vô Danh cư sĩ dựa trên 40 VCD Giảng giải Đệ Tử Quy của Tiến sĩ Thái lễ Húc.

Đệ Tử Quy là những lời giáo huấn của Cổ thánh Tiên hiền Nho giáo xưa: Trước là để dạy mỗi một con người ngay từ thuở ấu thơ trở thành con ngoan trò giỏi; sau là thành người có ích cho xã hội, giúp nhà nhà hạnh phúc, xã hội an định hài hòa, thống nhất, thế giới hòa bình, tiến tới một xã hội **“Đêm ngủ không cần đóng cửa, ngoài đường không ai nhặt của rơi”**.

Nội dung bộ sách Chia sẻ đường đến hạnh phúc đi theo đúng bài giảng của Tiến sĩ Thái, nhưng được Vô Danh Cư Sĩ phân thành chương, mục; đồng thời bổ sung thêm các bài đọc thêm, các ví dụ và có giải thích cụ thể trong từng trường hợp để người đọc dễ nắm bắt.

Nhóm đồng học chúng tôi có nhân duyên được nghe Vô Danh Cư Sĩ chia sẻ trực tiếp ở lớp học vật chất và nhận thấy những bài chia sẻ này rất hữu ích cho bản thân mỗi người, cho mỗi gia đình, cho xã hội. Do đó chúng tôi đã ghi âm lại, đánh máy và ấn tống thành sách để giúp cho các đồng học hữu duyên dễ học dễ hành. Tuy nhiên do truyền tải từ văn nói của Vô Danh Cư Sĩ, thành văn viết nên cũng kính mong các bạn thông cảm.

Trong sáu bài đầu tiên là chia sẻ của Vô Danh Cư Sĩ chúng tôi để chữ nghiêng. Từ bài thứ 7 trở đi bắt đầu vào phần giảng giải của Tiến sĩ Thái Lễ Húc và xen kẽ lời chia sẻ của Vô Danh Cư Sĩ; Trong đó, lời chia sẻ của Vô Danh

Cư Sĩ chúng tôi để trong ngoặc vuông [...] và chữ nghiêng (nếu bạn nào đọc file mềm sẽ thấy chữ màu xanh), còn lời giảng Tiên sĩ Thái chữ đứng, màu đen.

Bộ sách này chúng tôi hoàn thành đến đâu sẽ cho xuất bản đến đấy để kịp cung cấp tư liệu cho các đồng học. Mỗi tập là 20 bài. Chúng tôi hoan nghênh quý độc giả lưu thông Bộ sách này. Đồng thời file mềm của Bộ sách cũng được đưa lên website: www.duongdenhanhphuc.vn để các đồng học có thể tải về.

Ngoài ra, các bài trong bộ sách được ghi âm MP3, MP4 và đăng tải lên Youtube với tiêu đề “Chia sẻ Đường Đến Hạnh Phúc”, địa chỉ:

<https://www.youtube.com/channel/UCiRtapmu3LMV8t9QrU6lVZw/videos>

Trong quá trình hoàn thiện Bộ sách (biên soạn ấn tổng sách và các file MP3, MP4 trên Youtube) mặc dù các đồng học phát tâm thực hiện đã rất cố gắng, nhưng do trình độ không chuyên nghiệp nên chất lượng vẫn còn hạn chế, thiếu sót. Kính mong quý độc giả thông cảm và hoan hỷ.

Mọi ý kiến đóng góp và đăng ký nhu cầu về sách, thẻ nhớ miễn phí, xin gửi về địa chỉ:

Email: dieungochloan@gmail.com.

Ban biên tập và hiệu đính.

Bài thứ 01

Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Chúc các bạn một khóa học mới tinh tấn!

GIỚI THIỆU VỀ BỘ SÁCH “CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC”

Hôm nay là buổi khai giảng đầu tiên, trước tiên tôi xin giới thiệu với các bạn về:

- *Nhân duyên biên soạn giáo trình CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC, và cũng xin giới thiệu với các bạn về...*
- *Bố cục giáo trình. Sau đó tôi xin đưa...*
- *Nội dung “VÌ SAO PHẢI HỌC ĐẠO ĐỨC?” lên hàng đầu để bạn có thể nắm được, từ đó bạn sẽ hiểu...*
- ✓ *Vì sao chúng ta phải học Đệ Tử Quy?*
- ✓ *Đệ Tử Quy quan trọng với chúng ta đến dường nào?*

Vâng ạ! Bộ sách mà chúng ta đã xuất bản là ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC. Lần này chúng ta tái bản lần thứ ba,

có khác một điểm, lần này là 5 tập, lần trước chỉ có 4 tập của Tiên sĩ Thái.

Ở đây có rất nhiều nội tài và ngoại tài của các đồng tu, rất nhiều. Thậm chí là tôi ngày càng có lòng tin rằng Phật, Bồ tát đi bên cạnh để gia trì cho chúng ta. Đây, các bạn thử nhìn mà xem các bạn có thể tưởng tượng được không, cái bìa này là của một đồng học của chúng ta mới học thiết kế đây.

Quyển thứ năm này là DÀN Ý ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC đây là quyển dùng cho người giảng lại. Tất cả các ý chính trong các VCD của Tiên sĩ Thái đều được tóm tắt lại nằm trong quyển dàn ý này, chỉ có riêng những ví dụ là tôi không đưa vào. Vì sao ạ? Vì ví dụ các bạn xem thì các bạn có thể kể lại rất bình thường, ngoài ra các bạn nên lấy các ví dụ của Việt Nam thì sẽ gần gũi hơn với người học. Cho nên lần này có quyển DÀN Ý ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC là quyển thứ 5.

Một lần nữa tôi xin tri ân tất cả các quý vị đóng góp từ nội tài đến ngoại tài để lên được bộ sách này.

Ngoài ra, tôi cũng xin giới thiệu thêm cuốn “LÀM THẾ NÀO ĐỂ XÃ HỘI AN ĐỊNH, HẢI HÒA, THỐNG NHẤT, THẾ GIỚI HÒA BÌNH” của Pháp sư Tịnh Không, vì cuốn sách này nó như kim chỉ nam cho bộ Đường Đến Hạnh Phúc. Chúng ta cũng đã ấn tống. Nội tài, ngoại tài của các bạn là được chuyển vào đây cả đấy ạ. Các bạn đóng, các bạn cúng dường về kinh sách là ở đây hết cả đấy. Vâng, đây ạ, rất mỏng. Đây chỉ là bài phát biểu của Hòa thượng, đáng lẽ Hòa thượng sẽ phát biểu ở tại Trung tâm Hội nghị quốc gia Mỹ Đình, và chúng tôi đã cho ấn tống

lại. Đây ạ, cái bìa này là của một đồng học của chúng ta mới học thiết kế đây ạ, không phải đi thuê. Tôi rất là hoan hỷ vì thấy nó rất là đẹp và trang nhã. Bài này là chúng tôi lấy ở trên Website của Viện Nghiên Cứu Tôn Giáo thuộc Viện Hàn Lâm Khoa Học Xã Hội Việt Nam để ấn tống.

Ngoài ra sắp tới chúng ta sẽ ấn tống thêm bộ CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC, cái này nó có khác với bộ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC là gì hả bạn? Là bạn nhìn thấy chữ “Chia sẻ”. Bộ sách “CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC” này người giảng là Tiến sĩ Thái Lễ Húc, người chia sẻ là Vô Danh Cư sĩ, đây chính là giáo trình mà chúng ta sẽ học tại khóa học này. Chúng tôi dự kiến nó sẽ khoảng 10 tập như thế này, được hệ thống lại toàn bộ bài chia sẻ mà chúng ta đã đi qua tới lần thứ 5, chúng tôi đang hoàn thiện.

Thế cho nên sau khi chúng tôi ấn tống xong nếu các bạn nhìn thấy thì nhớ nhé, chữ CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC, còn lần trước của chúng ta là ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC khác nhau ở chỗ đấy, lần này sẽ là có thêm chữ “CHIA SẺ”.

*Chúng tôi lại nói về cái bìa trước. Chỗ nào cũng thấy hoa hướng dương, cũng thấy mặt trời. Vì sao ạ? Bởi vì con đường đến hạnh phúc này của chúng ta nó rất là dung dị, nó không phải cái gì là quá khó cả. Nó không phải cái gì quá ư mâu mè, không phải, nó không phải bảo là bạn ngay lập tức bạn thành Thánh ngay đi; ngay lập tức bạn phải thành Phật, thành Bồ tát đi. Không phải thế! Cho nên có thể là một cái cuộc sống **bình an, thanh tịnh** đây chính là hạnh phúc rồi. Cho nên cả một cái cánh đồng đầy hoa và hoa,*

hoa gì hả các bạn? Là hoa hướng dương, bởi vì chúng ta sẽ hướng tới cái mặt trời chân lý.

*Đó ạ, bìa bên này là “**Vì lợi ích mười năm trồng cây, vì lợi ích trăm năm trồng người**”. Chúng ta đã từng nghe Chủ tịch Hồ Chí Minh nói câu này, vì sao thế ạ? Vì gia đình Bác Hồ là một gia đình Nho giáo, và chúng ta cũng đã thấy là Thánh nói quá đúng rồi. Bác Hồ của chúng ta cũng ít nhất là Bồ tát rồi, A La Hán rồi, mà câu này không phải tự tôi nói ra đâu ạ, mà tôi đọc được ở trên báo Nhân Dân đây ạ. Tôi còn nhớ là báo Nhân Dân đây là vào năm 1997 thì phải, lúc nào có cơ hội tôi sẽ chuyển đến để cho các bạn xem, tham khảo bài này.*

Ở bên dưới là hình ảnh có thể coi là một người mẹ dạy con, nhưng cũng có thể coi là của một cô giáo dạy học trò, nếu hai cái nền tảng giáo dục trong gia đình và ở trường tốt thì nhất định xã hội sẽ an định.

Ai nhắc được cho tôi vì sao ở đây lại vì lợi ích mười năm trồng cây, thế sao ta lại không cho cây cỏ thụ thật to mà ta lại cho cây trúc hả các bạn? Ai nhắc được cho tôi ạ?

Cây trúc là đại biểu cho hình tượng bốn biểu pháp là gì hả các bạn?

Đúng rồi ạ! Bởi vì bên trong ruột trúc là rỗng hết, bởi vì khi mà tâm của anh có rỗng như thế thì anh mới nhận được kiến thức ở bên ngoài, còn dày đặc những phiền não, những ngã mạn thì không bao giờ anh nhận được những kiến thức của bên ngoài, mà những kiến thức của bên ngoài ta cần phải học chính là của ai ạ? Của Thánh hiền nhân,

không phải của phàm phu chúng ta. Cho nên cái biểu pháp rộng rộng là thể hiện “khiêm hạ”.

Biểu pháp thứ hai ạ? Ai cho tôi ý thứ hai ạ? Đúng rồi! “Hy sinh phụng hiến”, cây trúc là biểu hiện cho hy sinh phụng hiến. Vì sao lại hy sinh phụng hiến ạ? Vâng ạ. Đúng rồi ạ. Cây thì tỏa bóng mát, cây nào cũng tỏa bóng mát, nhưng đây lại măng có thể ăn, cây trúc có thể làm nhà ở, lá trúc tốt tuyệt tất cả các thứ, toàn bộ cây trúc là biểu thị cho một cái sự gọi là “hy sinh phụng hiến”. Đúng chưa ạ? Bạn có khiêm hạ thì bạn mới tích lũy được kiến thức, học vấn, đạo đức thật sự, lúc ấy bạn mới có thể hy sinh phụng hiến.

Biểu pháp thứ ba là gì ạ? Kiên cường! Khó khăn vùi dập lại vươn lên. Vì sao thế? Bạn nhìn nhé, bởi vì cây trúc nó thành từng đốt, từng đốt. Bạn thấy chưa ạ? Gặp khó khăn nhé, bắt đầu lại tiếp tục vươn lên, lại một đốt khác, đứt khoát không chịu lùi.

Biểu pháp thứ tư là “Hoàn cảnh môi trường tốt”. Bởi vì trúc mọc thành bụi. Không bao giờ nó mọc riêng lẻ một mình cả. Chính vì vậy, cho nên đối với chúng ta chẳng hạn, chúng ta phải xây dựng một cái đạo tràng là mọi người cùng tu tập; Rồi đối với lại con cái, chẳng hạn, chúng ta lại phải xây dựng là một cái tập hợp các cháu cùng trong những gia đình tu tập để chơi và sinh hoạt với nhau, cùng thực hành Đệ Tử Quy. Đây ạ, thành bụi đấy ạ.

Rồi đối với lại thầy giáo chẳng hạn, tôi chia sẻ Đệ Tử Quy, cư sĩ Trung chia sẻ Đệ Tử Quy, cư sĩ Hằng chia sẻ Đệ Tử Quy, cư sĩ Loan chia sẻ Đệ Tử Quy. Rồi sau đây qua những cuốn này tôi rất hy vọng là sẽ còn nhiều người khác cùng chia sẻ Đệ Tử Quy nữa. Đây ạ, qua cuốn dàn ý này,

*các bạn đọc các bạn sẽ thấy rất dễ cho mà xem, cho các bạn nếu như các bạn có ý định chia sẻ **Đệ Tử Quy**, và tất cả những cái file mà tôi làm, các bạn hoàn toàn có thể chia sẻ được **Đệ Tử Quy** mà. Không phải riêng ở trong đạo tràng chúng ta mà còn có thể toả ra. Bởi vì tôi nhớ là lần trước thầy Đức Thi đã thỉnh rất nhiều và cũng đã chia sẻ **Đệ Tử Quy** đúng không ạ? Phải không hả cư sĩ Chúc Hạnh?*

Vâng ạ, bây giờ chúng ta sẽ bắt đầu vào bài thứ nhất.

*Toàn bộ cuốn chia sẻ **ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC** này, ngoài lời giới thiệu ra sẽ được chia thành ba phần, tuy nhiên tí nữa sẽ giải thích rõ cho bạn biết. Bây giờ tôi sẽ nói về lời giới thiệu trước. Chúng ta sẽ bắt đầu từ mục 1.*

I. Mấy lời chia sẻ

Thực trạng xã hội hiện nay:

Trong thời đại ngày nay khoa học kỹ thuật tiến bộ, kinh tế thì phát triển, đời sống vật chất thì được sung túc. Các bạn có thấy thế không ạ? Có ạ. Đặc biệt những tầng lớp mà đã từng ở trong những cái giai đoạn nền kinh tế bao cấp chỉ huy, như tầng lớp chúng tôi chẳng hạn, thì thấy đúng là đời sống vật chất hiện tại rất là sung túc. Thế nhưng mà đời sống văn hóa tinh thần của nhân loại thì sao ạ? Không những không đồng nâng cao mà lại đang xuống dốc.

Nếu như trước đây tôi có thể đi từ 2 giờ sáng, từ nhà tôi ở phố Hoàng Hoa Thám - Hà Nội mà đi ra bến đò Chèm, vì sao phải đi từ 2 giờ sáng ạ? Vì ngày đấy là thời kỳ chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ, dân chúng Hà Nội

chúng tôi phải đi sơ tán, tôi sơ tán ở Vĩnh Phúc nên thường xuyên phải đi qua sông Hồng, đi ban ngày thì Mỹ ném bom nên phải đi từ lúc sáng sớm như vậy.

Mà ngày đấy đời sống vật chất rất là thiếu thốn, nên qua sông Hồng chỉ có một cây cầu là cầu Long Biên duy nhất đấy ạ, nên cầu Long Biên thường xuyên là mục tiêu để đế quốc Mỹ dội bom nên không thể đi qua được. Không phải sung sướng như chúng ta bây giờ đâu ạ, nào cầu Thăng Long, cầu Chương Dương này, cầu Đông Trù này, cầu Vĩnh Tuy, cầu Thanh Trì và vài năm trở lại đây là cây cầu rất hùng vĩ, đó là cầu Nhật Tân nữa ạ.

Vậy đấy ạ, đi từ 2 giờ sáng phải qua sông Hồng, mà phải đi đến bến đò, vậy mà không hề sợ các tình trạng cướp giết, giết người, không hề sợ; Rồi đến tình trạng gì nữa ạ? “Ngáo đá”, “xâm hại tình dục”, “xâm phạm tình dục”, không hề có, tôi cứ thế mà đi thôi, thì bây giờ làm sao ạ? Không dám bước chân ra đường vào lúc trời tối muộn.

Thậm chí hôm vừa rồi trường hợp một cháu nữ sinh học lớp 11 mà bị bắt cóc ngay tại thang máy. Các bạn đã xem cái trang đấy chưa ạ, cái bài đấy chưa ạ? Quá kinh khủng! Hai anh em cùng đi học, anh bảo với em xuống dưới tầng dưới:

- Thôi chết rồi anh quên chìa khoá, để anh lên anh lấy, em đứng ở chỗ này chờ anh tí!

Chạy lên lấy, chạy xuống, có 15 giây, xuống không thấy em đâu, em là em nữ sinh học lớp 11. Anh tưởng là em đến chỗ học thêm rồi, anh cứ thế anh đến, đến cũng không thấy em thì cũng không để ý, tưởng là chắc là thế nào, đến

lúc về không thấy em thì cả nhà đi tìm nháo cả lên. Cuối cùng không thấy đâu cả, mới báo công an.

Công an đến mời bảo:

- Thế mất tích từ chỗ nào?

- Đây ạ, mất tích từ chỗ này.

Công an bảo:

- Vậy cháu chạy lên để xem, xem thời gian bao nhiêu?

Có 15 giây mà xuống không thấy em. Vậy thì kẻ bắt cóc này chắc chắn ở trong cái tầng này.

Họ rà lại ở trong cái tầng đấy thì anh mới nói lại với công an rằng là:

- Con lúc chạy xuống còn nghe thấy tiếng cánh cửa sắt nó “kít” lại một cái.

Vậy thì tức là nó sẽ lòi vào một cái phòng nào nó có cửa sắt rồi. Xem ở cái tầng đấy có 7 nhà có cánh cửa sắt. Bắt đầu tìm hiểu từng nhà một thì cuối cùng tìm ra một cái nhà này nghi phạm, nhưng mà ông ta lại đi cách đây khoảng 1 tháng rồi, vợ ông ta ốm nên ông ta chuyển đến cái chỗ để mua thuốc cho tiện. Vậy ai hay đến đây? Con rẻ hay đến.

Bắt đầu vào đấy. Bắt con rẻ lên để tra hỏi. Con rẻ chối bay chối biến mà nói ra các chứng cứ ngoại phạm. Nhưng công an họ điều tra rồi, họ nói là:

- Anh nói ngày này, ngày này ở đây nhưng không phải, vì có những cái bằng chứng chứng minh không phải.

Lúc đấy mới khai ra, là gì? Là thấy cái cháu bé nữ sinh lớp 11 đứng ở tại đây, lập tức lôi tuột luôn vào phòng mình. Anh vừa mới xuống thì gọi em không thấy, sợ con bé này kêu lên nên nó bịt mồm cháu, bịt chặt quá thì cuối cùng chết. Thế là vớt xuống dưới sông. Sau khi vớt xuống dưới sông, tám ngày sau công an bắt đầu mò được xác nữ sinh.

Bạn có thấy khủng khiếp không ạ? Đây là cái bài học cảnh tỉnh cho tất cả các bạn, từ các bạn nữ cho đến con cái mình là những cháu nhỏ.

Cho nên là đời sống kỹ thuật tiến bộ thì hằng ngày nào là Iphone, 3G này, rồi ô tô này, rồi quần áo đẹp này, rồi nước hoa, rồi phấn sáp, giày có thể nói là hàng chục đôi, hàng trăm đôi này, nhưng mà cuộc sống tinh thần của nhân loại không những không đồng được nâng cao mà ngược lại còn xuống dốc nghiêm trọng.

Nói về mối quan hệ cha mẹ với con cái.

Cha mẹ hiện tại rất khó quản giáo con cái, vì con cái không nghe lời. Ở đây các bạn xem có bao nhiêu người con cái nghe lời, tôi chỉ cần con cái nghe lời 50%, các bạn giơ tay tôi xem với ạ?

- Thế là phần lớn đều không nghe lời có phải không ạ?

Tôi hỏi thế có đúng không ạ?

Học trò trong trường học không nghe lời của thầy giáo, thầy giáo dạy học rất khổ; ở xã hội thì nhân viên, công nhân không nghe lời ông chủ, không nghe lời người lãnh đạo.

Không phải là chỉ “không nghe lời” mà thậm chí những vụ án đại nghịch vô đạo, con giết cha mẹ chỉ vì cần 20 nghìn đồng để mua 1 “bi thuốc” (ma túy), ở trên mạng đã đăng rất là nhiều, mạng Việt Nam mình đầy ắp; mẹ thì dìm chết con thơ chỉ vì đứa trẻ quấy khóc trong khi người mẹ này đang mãi chơi trò chơi điện tử trên điện thoại di động; vợ chồng sát hại lẫn nhau có khi chỉ vì một hành vi không vừa mắt. Tóm lại chỉ cần những phát sinh không vừa ý là người ta sẵn sàng đoạt đi tính mạng của những người thân của mình, thì nói chi đến người ngoài.

Tình trạng xâm phạm, lạm dụng tình dục xảy ra liên tiếp trên học đường; có trường hợp cô giáo bắt học sinh quỳ xuống mà uống nước giẻ lau bảng; học trò cùng gia đình đánh cô giáo đến trọng thương, chả thấy gọi là “nhất nhật vi sư” gì nữa cả, “chung thân vi phụ” - một ngày làm thầy thì cả đời làm cha - không thấy đâu.

Rồi nhân viên thì sát hại lãnh đạo, dùng súng mà bắn chết. Trường hợp này có không các bạn? Có!

Những hiện tượng này xảy ra tràn lan khiến người ta không khỏi giật mình kinh hãi. Hiện tại tình trạng này đang phổ biến trên toàn thế giới, các khu vực đều có thể xem thấy, đó là một vấn đề lớn nghiêm trọng trong xã hội.

Toàn thế giới có rất nhiều người lãnh đạo có trí tuệ, thông minh trong giới học thuật, nhà tư bản trong giới công

thương nghiệp, các lãnh đạo tôn giáo đều đang tìm cầu phương pháp giải quyết vấn đề xã hội ngày nay.

Rốt cuộc lỗi lầm là do đâu? Các bạn! Lỗi lầm do đâu mà thực trạng xã hội đến thế? Nguyên nhân này do đâu? Con người trong xã hội ngày nay đã bị khiếm khuyết đi phần giáo dục luân lý đạo đức, kết quả đã làm ra những việc trái nghịch với luân lý đạo đức và xã hội này điều ác trở thành tràn lan.

Vậy những người làm ra những điều ác này có đáng lên án, có đáng trách không hả các bạn? Không nên trách họ vì họ không được dạy. Câu này Hòa thượng nói thế nào hả các bạn?

“Tiên nhân vô tri bất thất đạo đức, vô hữu ngữ giả, thù vô quái dã”: “Tiên nhân” là người trước, không có biết vì không được học, không có biết gì đến đạo đức cả, cha mẹ không được dạy, ông bà không được dạy. Vì sao thế? Vì Hòa thượng bảo Từ Hy Thái hậu đã phá bỏ đi cái nền tảng của Nho giáo cách đây 200 năm. “Vô hữu ngữ giả” – không có ai nói cho biết, “thù vô quái dã”, vậy thì còn trách cái gì. Mình không được học, cha mẹ mình không được học, ông bà mình không được học, có biết gì đâu, chả biết thế nào là đạo đức cả, thì làm sao mà dạy được con. Thế không dạy được con, không có người dạy nó thì nó thành như thế là chuyện tất nhiên. Cho nên nguyên nhân này do đâu? Con người ngày nay đã bị khiếm khuyết đi phần giáo dục, luân lý, đạo đức.

Cho nên giáo dục gia đình và giáo dục trường học là nền tảng của giáo dục xã hội. Nếu hai nội dung giáo dục cơ

bản này không làm tốt thì giáo dục xã hội sẽ rất khó đạt được thành công.

Bắt đầu từ gia đình, sau đây phải đến trường học. Bây giờ biết nguyên nhân rồi, giải pháp khắc phục.

*Vào năm 1970, nhà lịch sử kiêm triết học nổi tiếng thế giới ở thế kỷ trước là Tiến sĩ Anold Joseph Toynbee của nước Anh, ở trong một Hội nghị Quốc tế ông đã nêu ra: **“Chỉ có học thuyết của Khổng Mạnh và Phật pháp Đại thừa mới có thể giải quyết được vấn đề của Thế kỷ XXI”.***

*Nhân thấy **Đệ Tử Quy** là cuốn sách dạy LUÂN LÝ, ĐẠO ĐỨC theo học thuyết Khổng - Mạnh. “Toàn bộ sách này có 360 câu, cả thảy 1.080 chữ, đề cập đến 113 điều. Quả thật có thể nói là đã qua ngàn lần tinh luyện mỗi câu mỗi chữ đều đáng giá ngàn vàng, lời lẽ thì đơn giản mà nghĩa lý thì trọn vẹn” cho mọi đối tượng, mọi thành phần trong xã hội, từ trẻ nhỏ đến người lớn tuổi, rất hữu dụng để giải quyết các vấn đề từ của bản thân, đến gia đình và xã hội, con người sẽ được sống trong yêu thương và hạnh phúc, không còn thiên tai, dịch họa, không còn thù hận, đấu tranh, chiến tranh, giết hại lẫn nhau, thế giới đại đồng.*

Tôi phát tâm nguyện nỗ lực hết mình dùng sức lực, thời gian của mình để tuyên lưu giáo dục LUÂN LÝ, ĐẠO ĐỨC phổ biến toàn xã hội nhằm tiến tới nhà nhà có cuộc sống hạnh phúc, xã hội an định, hài hòa, thống nhất, thế giới hòa bình.

*Giáo trình **CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC** là dựa trên tác phẩm **ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC** - là những bài giảng **Đệ Tử Quy** do Tiên sĩ Thái Lễ Húc chủ giảng -*

NXB Hồng Đức - tái bản lần thứ ba, năm 2019, để chia sẻ cùng với các bạn đọc Việt Nam.

Giảng giải Đệ Tử Quy của riêng Tiến sĩ Thái lễ Húc: Gồm 40 VCD, mỗi VCD dài 60 phút, được chia thành 2 phần:

(1) Từ VCD 01 - VCD 05: Nội dung tại sao phải học Đệ Tử Quy? Vì đây là “Đường đến hạnh phúc”;

Có người nhầm nói với tôi rằng:

- Nghe nói là cô chia sẻ cái bộ CON ĐƯỜNG HẠNH PHÚC có phải không ạ?

Tôi bảo:

- Không phải! Bởi vì chữ “con đường” nó không có chuyện đi đến. Còn “đường đến” là bạn có đi ắt có đến, không phải “con đường” chúng ta chỉ có đứng đấy nhìn.

(2) Từ VCD 06 - VCD 40: Giảng rõ nội dung chánh văn Đệ Tử Quy, gồm 7 chương của Đệ Tử Quy.

Trong phần đọc thêm, ngoài bài giảng của Tiến sĩ Thái, tôi sử dụng các câu chuyện ngoài đời, trong sách, trên mạng và các câu giảng nói của Thánh hiền nhân, Hòa thượng Tịnh Không để làm ví dụ và minh chứng, cũng đều có trích dẫn nguồn gốc rõ ràng.

*Tôi xin cúi đầu kính mong các tác giả, cũng như nhân vật của các bài đọc thêm này hoan hỷ, góp phần xây dựng một xã hội tốt đẹp **“Đêm ngủ không cần đóng cửa, ngoài đường không ai nhặt của rơi”**.*

Đây là mục đích của Nho giáo đây bạn ạ. Đây chính là tiến tới một xã hội “đức trị” đây: đêm ngủ không cần đóng cửa, ngoài đường không nhặt của rơi.

Mặc dù đã nỗ lực hết sức mình trong nhiều ngày đêm để hoàn thành bộ tác phẩm này, nhưng do trình độ còn non kém nên chắc chắn có nhiều sai sót. Đúng như lời cổ nhân có nói “tâm có thừa mà lực không đủ”, kính mong các vị thiện tri thức chỉ bày để tôi có thể hoàn thiện mình, và nếu có cơ duyên xin rút kinh nghiệm vào lần tái bản sau. Cũng kính mong các chư hữu gần xa lượng thứ.

Người chia sẻ: Vô Danh cư sĩ

Bây giờ tôi xin...

II. Giới thiệu Dàn ý giáo trình “CHIA SẺ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC”

Bố cục giáo trình này, được chia thành 3 phần như sau:

- **PHẦN THỨ NHẤT: VÌ SAO PHẢI HỌC ĐẠO THÁNH HIỀN?**

Bao gồm 3 nội dung:

- 1. Vì sao phải học đạo đức?*
- 2. Không giáo với Việt Nam và thế giới*
- 3. Giới thiệu Đệ Tử Quy*

- **PHẦN THỨ 2: GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC LÀ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC**

Đây chính là từ VCD 01 đến hết đĩa VCD 05 của thầy Thái đấy ạ!

Phần này cũng bao gồm 3 chương:

CHƯƠNG I: Gia đình muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức cho con cái

CHƯƠNG II: Xã hội muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức

CHƯƠNG III: Vợ chồng hạnh phúc – Nền tảng của gia đình và xã hội hạnh phúc.

*Bạn thấy đấy, cơ cấu 3 chương đã rõ ràng chưa ạ. Đúng như Mạnh Tử nói: “**Cái căn bản của thiên hạ là quốc gia; Cái căn bản của quốc gia là gia đình; Cái căn bản của gia đình là thân mình vậy**”. Cho nên cả ba yếu tố Quốc gia - Gia đình - Cá nhân đều có liên hệ chặt chẽ với nhau, nhưng xem cá nhân là yếu tố căn bản nhất cấu thành nên gia đình và xã hội. Cho nên trước hết mỗi cá nhân phải tốt thì vợ chồng tốt; vợ chồng tốt thì gia đình tốt; gia đình tốt thì quốc gia được tốt. Rất rõ ràng.*

Bây giờ tôi xin giới thiệu tiếp phần chính cũng là:

- *PHẦN THỨ 3: GIẢNG GIẢI ĐỆ TỬ QUY của Tiến sĩ Thái Lễ Húc. Phần này gồm có 2 nội dung:*

Thứ nhất: Giới thiệu toàn văn chánh văn Đệ Tử Quy song ngữ, âm Hán Việt để bạn tiện theo dõi.

Thứ hai: Giảng giải Đệ Tử Quy của Tiến sĩ Thái Lễ Húc, phần này được cơ cấu như sau:

*Trong phần giảng giải **Đệ Tử Quy** này thì ngoài phần tổng mục (hay còn gọi là khái quát **Đệ Tử Quy**), tiếp theo là phần giảng giải vào nội dung chính của **Đệ Tử Quy** cũng được chia thành 7 chương, tương ứng với 7 chương của chánh văn **Đệ Tử Quy**.*

*Cuối cùng ngoài 3 phần trên chúng tôi có đưa thêm phần tham khảo, xin giới thiệu với các bạn phần tham khảo này là chúng tôi đăng toàn văn bài thuyết trình của Hòa thượng Tịnh Không với chủ đề **“Làm thế nào để xã hội an định, hài hòa, thống nhất, thế giới hòa bình”**.*

Bài thuyết trình này lẽ ra Hòa thượng sẽ sang thuyết trình tại Việt Nam ở Trung tâm Hội Quốc gia Mỹ Đình vào ngày 14/12/2017 dưới lời mời của Viện Nghiên cứu Tôn giáo –Thuộc Viện Hàn lâm Khoa học Xã hội Việt Nam. Nhưng rất tiếc là vào thời gian này Hòa thượng bị ốm nên không thể sang thăm Việt Nam theo đúng như dự kiến được, nhưng chúng tôi vẫn cho đăng toàn văn bài thuyết trình này của Hòa thượng để bạn đọc tham khảo.

Toàn văn bài thuyết trình này chúng tôi lấy trên trang Web của Viện Nghiên cứu Tôn giáo, xin giới thiệu cùng các bạn.

Bây giờ đến bố cục từng bài, mỗi một bài có:

- 1- Chánh văn từng khổ thơ của **Đệ Tử Quy**, tiếp tục...*
- 2- Giảng giải của Tiên sĩ Thái và xen kẽ là chia sẻ của Vô Danh cư sĩ*
- 3- Phân đọc thêm của Vô danh cư sĩ-*

Bây giờ chúng ta sẽ đi vào nội dung của phần mở đầu:

- *Thứ nhất: Vì sao phải học đạo đức?*
- *Thứ hai: Khổng giáo với Việt Nam và thế giới.*
- *Thứ ba: Giới thiệu Đệ Tử Quy.*

Bây giờ chúng ta sẽ bắt đầu...

PHẦN THỨ NHẤT VÌ SAO PHẢI HỌC ĐẠO THÁNH HIỀN?

I. VÌ SAO PHẢI HỌC ĐẠO ĐỨC?

Chúng ta cứ nói đạo đức, nhưng đạo đức là gì? Có lẽ chúng ta cũng mơ hồ hiểu rằng đạo đức là người tốt, nhưng thế nào là tốt thì lại tiếp tục mơ hồ.

Nhiều người cho rằng cái người này họ đối với tôi tốt, vì sao tốt? Họ cho tôi cái này, họ cho tôi cái kia, họ giúp tôi cái này, họ xin việc cho tôi. Tốt, đây là tốt trong con mắt của phàm phu, không phải tốt trong con mắt của Thánh nhân.

Thế là cuối cùng chúng ta bảo: Ừ người này tốt. Mà cuối cùng xét ra cái tốt đấy toàn là thỏa mãn cho chúng ta những cái “ngũ dục, lục trần” thôi, chứ rất ít người đưa đến cái ánh sáng về cái con đường đạo, đường đến hạnh phúc. Cho nên chúng ta cứ nói đạo đức, nhưng đạo đức là gì có lẽ chúng ta cũng mơ hồ hiểu rằng “đạo đức là người tốt”, nhưng thế nào là “người tốt” lại tiếp tục mơ hồ.

Vậy cái gì là đạo? Cái gì là đức?

Người thông thường giảng nói đạo đức nói được rất hay, nhưng chúng ta không dễ gì nghe hiểu. Xin chia sẻ với các bạn về các khái niệm về đạo đức của Khổng Tử, rồi của Lão Tử, rồi của Hòa thượng Tịnh Không và của các cổ Thánh tiên Hiền xưa, đều giống nhau hết.

1. Thế nào là “Đạo”? Thế nào là “Đức”?

1- Kinh dịch

nói về đạo đức:

** “Đạo” là gì? Là quy luật khách quan, tự nhiên xảy ra xung quanh chúng ta không phụ thuộc vào ý nguyện cá nhân của bất cứ ai.*

Không ai quyết định được cái này mà nó cứ tự nhiên nó xảy ra thôi. Tỷ nữa chúng ta sẽ nghe rất là rõ về cái phần này.

- Với xã hội: Là trật tự xã hội, phản ánh trật tự vũ trụ.

Thế nên Khổng Tử mới nói là: đạo chính là “ngũ luân”. Ví dụ năm mối quan hệ là: Vợ - Chồng, Cha - Con, Anh - Em, Bạn - Bè, rồi là gì ạ? Vua - Tôi. Thế cứ tự nhiên trong xã hội nó tồn tại thôi, bạn bảo cấm không cho cái quan hệ này được tồn tại. Ví dụ tôi không đồng ý cho cái quan hệ Vua - Tôi này có được không? Không được. Đây nó chính là “đạo” đấy. Bạn bảo tôi không chịu đâu, tôi chỉ rút xuống thành 4 thôi, tôi bỏ quan hệ cha con đi có được không? Không được. Nó cứ tồn tại khách quan thế thôi, ngoài ý muốn của của con người - đây chính là trật tự xã hội, phản ánh trật tự của vũ trụ.

Còn đối với lại thiên nhiên thì sao ạ? Ví dụ, tôi lại vẫn thường ví dụ với các bạn, Hòa thượng thì nói là: Ví dụ con người sinh ra chẳng hạn, cái người bố người mẹ tuyệt nhiên không phải mong muốn rằng con mình nó phải có ba tay, có hai đầu chẳng hạn, không phải thế, mà nó cứ tự nhiên nó sinh ra. Đây này gọi là có đủ tứ chi, mà ví dụ thành năm chi chẳng hạn, là đi trái đạo, là hỏng rồi.

Còn đối với các quy luật khác bạn biết đấy, ví dụ là người thì nhất định là phải thở bằng ô xy, cây thì nhất định phải hút khí cac-bo-nic. Bây giờ bạn bảo: “Không, tôi hút khí cac-bo-nic thôi” thì bạn chết. Đây là cái quy luật tự nhiên, không ai có thể thay đổi được.

- Với đại tự nhiên: Thiên địa vạn vật đều có sự vận hành của nó thì mới không xảy ra xung đột.

“...Trái đất quay quanh trục của nó với vận tốc 1600 cây số/ một giờ ở giữa đường xích đạo. Nếu nó quay chậm 10 lần, thì ngày sẽ dài gấp 10 lần và dĩ nhiên sức nóng của mặt trời cũng gia tăng gấp 10 lần. Thế thì cây cối, sinh vật đều bị thiêu sống hết còn gì. Nếu cái gì chống được sức nóng cũng chết lạnh, vì đêm cũng dài ra gấp 10 nên sức lạnh cũng tăng lên gấp 10 lần kia mà. Ai đã làm trái đất quay trong một điều kiện tốt đẹp như thế?

[Chúng ta có ai làm được không ạ? Không ạ, đây nó là một cái vận hành của tự nhiên rồi].

Mặt trời là nguồn sống của quả đất phải không? Mặt trời nóng khoảng 5500 độ bách phân. Quả địa cầu ở đúng một vị trí tốt đẹp, không xa quá mà cũng không gần quá, vừa vận đủ để đón nhận sức nóng của mặt trời. Nếu sức

nóng mặt trời gia tăng một chút, ta sẽ bị chết thiêu, và ngược lại nếu sức nóng của mặt trời giảm đi một chút, ta sẽ bị chết rét. Tại sao trái đất nằm ở điều kiện thuận lợi như vậy?

Trục trái đất nghiêng theo một tọa độ là 23 độ. Nếu trái đất đứng thẳng, không nghiêng theo bên nào thì sẽ không có thời tiết bốn mùa. Nước sẽ bốc hơi hết về hai cực đồng thành băng giá cả.

Mặt trăng là một vệ tinh của trái đất, điều khiển thủy triều biển cả. Nếu nó không cách xa trái đất 380 000 cây số mà xích lại, ví dụ gần hơn 80 000 cây số thì một cuộc hồng thủy sẽ xảy ra. Nước sẽ bị sức hút dâng lên ngập tất cả các lục địa mỗi ngày hai lần.

Tóm lại: tất cả mọi đời sống trên mặt địa cầu sẽ biến mất, nếu các điều kiện sai lệch đi một ly. Nếu nói rằng đời sống chỉ là một sự ngẫu nhiên thì trong tỷ tỷ lần may ra mới có một điều kiện tốt đẹp hoàn toàn để có được sự sống như thế...” (Tính xác suất). Trích: “Hành trình về phương Đông” - tác giả: Blair T. Spalding - dịch giả: Nguyễn Phong.

Cái này chúng ta đã cứng đầu rất nhiều nhà trí thức. Bởi vì đối với người trí thức họ không chịu, nhiều khi họ nghĩ rằng chúng ta mê tín, cho nên đây chính là cái cuốn khởi tâm, để chỉ cái sự sắp đặt của vũ trụ, hay đây chính là “đạo”. Mà ta cứ đi ngược là cuối cùng họa hại xảy đến liền thôi.

Vâng ạ, thưa các bạn, thời gian của chúng ta đã hết rồi, ngày mai chúng ta sẽ tiếp tục nội dung này, tiếp tục về các khái niệm về đạo đức của cổ Thánh tiên Hiền và sau đó chúng ta sẽ lại học các nội dung tiếp theo.

Xin chúc các bạn nỗ lực tinh tấn để có thể cập được bến bờ hạnh phúc.

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai. Xin cảm ơn!

Bài thứ 02

Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang học đến mục I: Vì sao phải học đạo đức? Chúng ta đang dừng ở mục 1: Thế nào là đạo?

Hôm nay chúng ta sẽ nghe tiếp:

- ✓ *Thế nào là Đức?*
- ✓ *Và các khái niệm về đạo đức:*
 - 1- *Của Kinh Dịch*
 - 2- *Của Khổng Tử;*
 - 3- *Sách Trung Dung nói về đạo đức;*
 - 4- *Lão Tử nói về đạo đức*
 - 5- *Hòa thượng Tịnh Không nói về đạo đức.*

Các bạn sẽ thấy tuy ngôn từ khác nhau nhưng đều đồng một quan điểm:

Đạo: là pháp tắc đại tự nhiên hay chính là quy luật của vũ trụ, nó tồn tại khách quan mà không phụ thuộc vào ý muốn của bất kỳ ai.

Đức: là khả năng vận dụng hay mức độ tập trung đạo ở một con người.

Bây giờ chúng ta tiếp tục bài học hôm nay.

** “Đức” là gì?*

- Đức: là mức độ tập trung “đạo” ở một con người.

- Là trình độ nắm vững, năng lực nắm vững và vận dụng quy luật này. Trình độ cao bao nhiêu thì “đức” dày bấy nhiêu.

- Thánh nhân là người có “đức”: Là người có trình độ nắm vững được sự vận động khách quan của quy luật, kể cả quy luật tự nhiên lẫn quy luật xã hội và vận dụng được.

*Ví dụ có nói rằng “**Nhân chi sơ tính bản thiện**” (con người sinh ra vốn thiện) vì bản chất là thiện. Thế nhưng như bây giờ chúng ta bất hiếu này, bất kính này, bất lễ này, rồi bất lễ, bất nghĩa, bất nhân này. Thì đây là chúng ta đang đi ngược lại với đức, chúng ta đang đi ngược lại với đạo, thì làm gì mà họa hại không đến, vì “Hiếu, Lễ, Trung, Tín, Lễ, Nghĩa” này là đức.*

Vậy ai nhìn ra được điều này? Tí nữa chúng ta sẽ đi đến điều này để mà đi theo.

2- Khổng Tử

...nói về đạo đức:

** Đạo: “Đạo trong thiên hạ có năm quan hệ gọi là “ngũ luân”, Vua -Tôi, Cha - Con, Chồng - Vợ, Anh - Em, Bạn Bè. Đây là đạo, chả ai làm sao có thể bỏ đi bớt một cái hoặc thêm ra một cái. Không có.*

** Đức: Sống đúng “Luân thường” là có đức;*

Vừa mới nói bên trên là “trình độ nắm vững và vận dụng quy luật, trình độ cao bao nhiêu thì đức dày bấy nhiêu”, tức là phải vận dụng nắm vững cái quy luật vận hành của đạo, đi đúng thì đây chính là đức.

Bây giờ nói về “Luân thường”. Khổng Tử vừa nói là đi đúng với luân thường thì là đức. “Luân” chính là “Ngũ luân”, “Thường” là “Ngũ thường”:

*- “Ngũ luân”: “luân” là loại, “ngũ” là 5, nghĩa là 5 mối quan hệ trong xã hội: **“Phụ tử hữu thân, phu phụ hữu biệt, quân thần hữu nghĩa, trưởng ấu hữu tự, bằng hữu hữu tín”** (Có nghĩa là gì? “Cha con thân thiết, vợ chồng phân biệt, vua tôi có nghĩa, anh em có tôn ty thứ tự, bạn bè có chữ tín”).*

Vì đạo là quy luật tự nhiên trong xã hội, cho nên trong xã hội tự nhiên tồn tại khách quan 5 mối quan hệ này nên đó chính là đạo; còn đức là mức độ tập trung của đạo ở mỗi người. Cho nên:

(1) “Cha con” là đạo – “thân thiết” là đức;

(2) “Vợ chồng” là đạo – “phân biệt” là đức;

- (3) “Anh em” là đạo – “có tôn ti trật tự” là đức;
- (4) “Bạn bè” là đạo – “có tín” là đức;
- (5) “Vua tôi” là đạo – “có nghĩa” là đức.

Bây giờ tôi lại nói lại một chút về “đạo” với “đức”.

Có lần tôi có ví dụ với các bạn là vàng chẳng hạn, nó là một nguyên tố tự nhiên của thiên nhiên. Thế nhưng mà cái tính chất của nó là màu vàng, có ánh kim này, nhiệt độ nóng chảy của nó thí dụ là 1000 độ C, rồi dẫn nhiệt, dẫn điện, thì chính cái tính chất của cái vàng đấy, thì nếu dùng cái hình tượng ấy so sánh đây thì chính nó là đức.

Cũng vậy, ví dụ như là cha con, cái tồn tại tất nhiên nó là cái mối quan hệ cha con phải có, nhưng cái tính chất của nó là phải “thân thiết”, không thể khác đi được.

Cũng vậy, đối với vàng chẳng hạn, nếu như mà nó được hiển lộ hoàn toàn thì nó màu vàng này, óng ánh, có ánh kim rồi các thứ này... Nhưng nếu như nó lại bị bọc trong cái quặng thì chúng ta không nhìn thấy các cái tính chất kia của nó. Cũng vậy, nếu bây giờ chúng ta cha con không có thân thiết tức là bạn không hiển lộ được tự tánh đấy, nó đang bị che mờ đi.

Tiếp tục:

- “Ngũ thường” (là năm điều thường hằng vĩnh viễn chẳng thay đổi), chữ “thường” đấy, đó là “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín” đây chính là đức.

Mạnh Tử nói: “Trắc ẫn chi tâm, nhân giai hữu chi; Tu ác chi tâm, nhân giai hữu chi; Cung kính chi tâm, nhân giai hữu chi; Thị phi chi tâm, nhân giai hữu chi; Trắc ẫn

chi tâm, nhân dã; Tu ác chi tâm, nghĩa dã; Cung kính chi tâm, lễ dã; Thị phi chi tâm, trí dã; Nhân - Nghĩa - Lễ - Trí. Phi ngoại thước dã, ngã cố hữu chi dã”.

Có nghĩa là gì? Mỗi người ai cũng có lòng trắc ẩn, hay còn gọi là lòng cảm thương. Cái này là tự nhiên, bạn có thấy không ạ? Kể cả kẻ ăn cướp, kể cả kẻ ăn cắp.

Tôi nói về cái việc ví dụ như: Tiến sĩ Thái có chia sẻ về trường hợp của Thái Thuận khi đi, khi đi gì ạ? Hái dâu. Thế thì khi anh ta đi hái dâu anh ta biết mẹ anh ta là rất thích ăn dâu chín. Vậy anh ta mang hai cái giỏ, một cái giỏ bên này là đựng dâu chín, một cái giỏ bên này là đựng dâu chưa chín, để làm gì? Để mang về cúng dường mẹ những dâu chín đấy. Thế thì chính tốp ăn cướp, tốp giết người đấy, nhìn thấy như thế, nó cũng cảm động là con người này có hiếu.

*Cho nên mới gọi là “**Trắc ẩn chi tâm, nhân giai hữu chi**” có nghĩa là gì? Đã là con người ai cũng có lòng cảm thương. Nó như là, tôi vừa nói nó đây chính là đức, nó cũng như là vàng chẳng hạn, tôi nói là cái nguyên tố vàng ấy, nó phải màu vàng bây giờ bạn bảo nó là phải màu xanh, không được. Bạn bảo nó là thế sao cái nhiệt độ nóng chảy lên đến hơn 1000 độ thế thì thôi thôi ta không chịu nấu mãi không xong, muốn chỉ 10 độ. Không được.*

Cho nên mới gọi là, Mạnh Tử mới nói là: “Trắc ẩn chi tâm, nhân giai hữu chi” đã là người ai cũng có lòng cảm thương, chứ đừng bao giờ bạn nói là cướp, giết người nó không có nhớ, gốc của nó đều có hết.

Nhưng vì sao chúng ta lại thành cái nông nổi này? Trong Phật pháp gọi là “mê hoặc”.

Mỗi một người ai cũng có lòng cảm thương, ai cũng có lòng hổ thẹn, ghét cái ác thẹn với điều xấu. Chúng ta thấy không ạ? Chúng ta dù có tâm sự dù có chia sẻ với tôi là: “Bà ơi, con mãi không sửa được tính xấu này với thế họ thế kia, sao con thấy khổ thế!”, hoặc là các bạn nhận ra điều đấy, hoặc cũng có những người phải nói là rất là tham, ví dụ như thế. Thế nhưng mà khi bạn nhìn thấy một trường hợp này mà nó tham, nó giết người, ví dụ như nó bắt cóc, là trong lòng bạn cảm thấy bất bình ngay. Cho nên nói là ai cũng có lòng hổ thẹn, ghét cái ác, thẹn với điều xấu. Ai cũng có lòng cung kính, ai cũng có lòng phân biệt được điều phải lẽ trái.

- (1) Lòng cảm thương đó là “Nhân”;*
- (2) Ghét cái ác, thẹn với điều xấu đó là “Nghĩa”;*
- (3) Lòng cung kính là “Lễ”;*
- (4) Phân biệt được điều phải, lẽ trái đó chính là “Trí”;*
- (5) Chân thành và được mọi người tin tưởng là “Tín”*

Nhưng mà riêng Khổng Tử thì đưa ra là: “Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí”, về sau Mạnh Tử thêm chữ “Tín” vào. Cho nên ví rằng là gì? Một con người nhất định phải đầy đủ “Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí”, thì đây chính là quay về đạo, vừa nói đạo là phép tắc đại tự nhiên, không ai có thể nghĩ ra, không ai có thể thay đổi được, thì mới ví là, là gì ạ? “Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí” như là tứ chi vậy, bạn thiếu đi một cái thì tức là bốn cái chân tay này của bạn bị thiếu đi một cái, hoặc bị què tay, hoặc cụt chân. Cho nên bạn thiếu đi một cái thì như là một cái con người không hoàn chỉnh rồi.

Có thể thấy “Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí” không phải ai ban tặng cho ta từ bên ngoài mà là thứ vốn đã có sẵn trong ta. Cho nên mở đầu Tam Tự Kinh mới nói là gì ạ? **“Nhân chi sơ tính bản thiện”**. Nhưng đức tính mà người người vốn đã có này rất dễ vì sự ô nhiễm bên ngoài mà bị che lấp, bởi vậy cần phải giáo dục để thức tỉnh và gìn giữ.

Cho nên mới nói là sự ô nhiễm bên ngoài che lấp, mới hỏi tại làm sao mà các bạn tâm không có thanh tịnh được.

Vừa mới nói cái tâm thanh tịnh thì như một cái mặt nước thanh tịnh, không hề một gợn sóng, bạn có thể nhìn thấy được từng cái viên sỏi ở dưới cái hồ. Nhưng nếu tâm nhiễm ô thì ví như một mặt nước mà nổi sóng bắn thiêu, đầy cáu bẩn bụi bặm bạn nhìn thấy được cái gì ở bên dưới nữa?

Cho nên mới nói là vì chúng ta bị nhiễm ô, nhiễm ô vì cái gì hả bạn? Vâng ạ, bắt đầu từ “ngũ dục, lục trần”, thế là cuối cùng tham, sân, si, mạn, tâm đầy phiền não lên, thì cuối cùng thành nhiễm ô. Nhiễm ô thì nó che mờ toàn bộ tự tánh bên trong của chúng ta vốn là thiện, “nhân chi sơ tính bản thiện” mà bây giờ cuối cùng thành người ác thế này.

Vậy cho nên nhiệm vụ của chúng ta phải làm sao đây, để làm sao ạ? Phải gột sạch những cái nhiễm ô ấy đi, mà muốn gột sạch nhiễm ô đấy thì phải làm gì ạ? Phải giúp cho tất cả mọi người “phá mê, khai ngộ”, tức là phải hiểu được vấn đề không còn mê mờ nữa, sau đó bạn phải nỗ lực thực hành theo thì nhiễm ô của bạn mới có thể được gột rửa.

Lại nói tiếp: “Bát đức”. “Bát đức” chính là tiêu chuẩn làm người. Dùng tám chữ mà nói rõ Hiếu, Đễ, Trung, Tín, Lễ, Nghĩa, Liêm, Si. Do vậy nói khuyết “bát

đức” thì không phải là người, quên “bát đức” không phải là người vì bạn quên tiêu chuẩn làm người rồi nên không còn là người nữa.

*Đó! bạn thấy chưa ạ? Lại nói về cái tiêu chuẩn làm người, bạn nhớ nhé, “**Nhân chi sơ tính bản thiện**”, thiện thì: Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí, cuối cùng là Tín. Nếu bạn (chưa nói chữ Tín của Mạnh Tử), bốn cái điều mà Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, tôi nhắc lại bạn khuyết đi một cái thì coi như tứ chi bạn bị mất đi một chi, nếu mà bạn không còn nữa, nếu bạn khuyết một cái thì bạn làm người què cụt, nhưng nếu bạn không còn nữa thì bạn không còn là người.*

Bây giờ lại nói tiếp đến “bát đức”, cho nên nếu thấy một người thương yêu cha mẹ, kính trọng anh em, tôn kính thầy giáo trưởng bối, vợ chồng hòa thuận, bạn bè tin tưởng, sống có nghĩa với lãnh đạo người ta sẽ nói “con người này có đạo đức”.

Đây nhé, tôi liệt kê lại là: thương yêu cha mẹ thì chính là “phụ tử hữu thân”, Khổng Tử nói đấy; kính trọng anh em có nghĩa là gì? “Trưởng ấu hữu tự”; rồi đến vợ chồng hòa thuận gọi là “Phu nghĩa phụ thính”. Bạn cứ thực hiện đúng những câu như thế thì đây là mức độ tập trung đạo ở một con người. Áp dụng được, vận dụng được quy luật của tự nhiên, của vũ trụ vào một con người thì người này chính là người có đức.

3- Sách Trung Dung

...có nói về đạo đức

*- “**Thiên mệnh chi vị tánh, suất tánh chi vị đạo, tu đạo chi vị giáo**” nghĩa là Thượng đế ban tặng bẩm phú cho*

con người, cái gọi là “bốn tánh” (chính là đạo), chúng ta hay gọi “tự tánh”, “tự tính” đây, chính là đạo, hành động theo bốn tánh là chánh đạo, chính là đức.

Bốn tánh là gì? Vừa nói đây ạ, tôi nói về quan hệ xã hội nhé vì chúng ta đang nói về quan hệ xã hội “Nhân, lễ, Nghĩa, Trí, Tín”. Tu dưỡng đào tạo nhân tài dựa trên chánh đạo đây gọi là “giáo hóa”.

*“Thiên mệnh” là cái phần trời trao cho, hay nói khác đi, tính bản nhiên là tính trời chia cho mọi người, nó phổ biến như dưỡng khí trong thiên nhiên, chia phần trong các chai lọ vậy. Cũng chính cái thực tại tinh truyền ấy, sách Đại Học gọi là “minh đức” (tí nữa chúng ta sẽ nói qua về Tứ Thư chứ không bạn lại tưởng “đại học” là sách cho sinh viên đại học). Cho nên Mạnh Tử nói: **“Tri kỳ tính, tắc chi thiên hỹ”** (Biết được bản nhiên của mình, thì biết được trời), biết được trời thì trở nên con của trời vậy. Đây là tôi nói về các khái niệm.*

4- Lão Tử

...nói về đạo

** **“Đạo khả Đạo phi thường Đạo. Danh khả danh phi thường danh”.** (Đạo mà nói ra được, thì không còn là đạo bình thường nữa, tên mà đặt ra được, thì không còn là tên bình thường nữa). Vì sao thế ạ? Vì chúng ta chỉ có cảm nhận được cái vũ trụ này qua mỗi 6 giác quan của chúng ta thôi.*

Đạo chính là quy luật tự nhiên của vạn vật. Tất cả mọi vật hình thành, biến đổi đều tuân theo quy luật tự nhiên, chứ không phải do trời hay các đấng thần linh tối

cao quyết định. Do vậy mọi vật đều phụ thuộc nhau và phụ thuộc tự nhiên (Người noi theo đất, đất noi theo trời, trời noi theo đạo mà đạo thì noi theo lẽ tự nhiên).

** “Đức” là gì? Tu thân tới mức hiệp nhất với trời đất, an hòa với mọi người là có đức.*

Bây giờ đến của...

5- Hòa Thượng Tịnh Không

- “Đạo chính là pháp tắc vận hành của đại tự nhiên, tùy thuận pháp tắc tự nhiên thì gọi là đức, nếu như trái phạm thì tai nạn liền đến.

Tôi thường hay nhắc nhở các đồng tu là đạo ở chỗ nào? Đạo chính ngay ở chính thân mình. Bạn tử mĩ mà quan sát cái thân thể này của chúng ta, cái thân thể này là tự nhiên sanh thành, cha mẹ sanh ra con cái, sanh ra đứa trẻ, tuyệt nhiên không có cái ý muốn đứa nhỏ phải nên làm như thế nào đó, không có cái ý muốn đứa bé có ba con mắt hoặc phải có ba lỗ tai, không hề có cái ý như vậy. Họ đều thuận theo tự nhiên, đó là phép tắc của tự nhiên, là đạo. Cho nên là thiên nhiên, không hề có cái ý nào trong đó, nếu thêm một tí ý gì trong đó thì đạo liền bị phá vỡ”.

Đây vừa nói đạo là cái tồn tại khách quan không có tuân theo những cái ý chủ quan của con người, nên như Hòa thượng ví rất rõ một đứa trẻ sinh ra thì đương nhiên bình thường theo đạo nó phải đầy đủ hai mắt, rồi tứ chi, rồi chân tay. Bây giờ mình có thích con mình coi như là, gọi là phi nhân đi chẳng nữa, không, tôi muốn nó sinh ra phải năm mắt cơ, có được không? Không được, không thể được, mà nếu như đi trái với đạo này là lập tức họa hại liền đến.

Thế bây giờ bạn thử nghĩ mà xem, tự nhiên bạn bảo bạn muốn sinh ra một đứa con có 6 ngón tay, thế có đúng là trái đạo một cái là trở thành coi như là họa hại đến không?

*“Thánh nhân dạy bảo chúng ta, đạo ở ngay trong nhân luân, phát khởi ngay nơi vợ chồng, cho nên kết hợp của vợ chồng là hiện tượng của tự nhiên, đó là đạo. Có vợ chồng thì sau mới có cha con, có anh em, có quần thần, có bè bạn. Đây là đã đem nhân luân nói ra hết rồi, không ngoài năm loại lớn này, đó là đạo. Cho nên gốc của đạo là **“Hiếu thân, tôn sư”** (nghĩa là hiếu với cha mẹ, tôn kính thầy giáo)”.*

Đấy, Hòa thượng nói cũng có khác gì Khổng Tử đâu, Khổng Tử nói về “Ngũ luân”, các bạn nhắc lại cho tôi với ạ? Vợ chồng phải có cái phân biệt, gì nữa ạ? Cha con thì phải thân thiết; anh em thì phải có tôn ti trật tự; bạn bè thì phải có chữ tín và vua tôi thì phải có nghĩa.

Đó, bắt đầu từ cái quan hệ vợ chồng trước tiên, quan trọng nhất. Cho nên chúng ta đã có hẳn một chương nói về đạo vợ chồng, bởi vì từ vợ chồng đối xử với nhau tốt thì lúc đấy mới ra đến cha con thân thiết, chứ vợ chồng suốt ngày cãi nhau, rồi mắng nhau, rồi chửi nhau thế thì có bao giờ cha con thân thiết được không ạ? Không bao giờ!

Tiếp tục, cha con không thân thiết thì trường ầu có hữu tự được không ạ? Không được. Anh em là lộn tòng phèo, là đánh chửi cãi nhau hết cả.

Thế đến đối với anh em, đối với cha mẹ cũng như thế thì đến ra bên ngoài thì bạn bè có giữ chữ tín được không? Không bao giờ có.

Vậy thì đối với lãnh đạo thì sao ạ? Chỉ có lợi với hại, không có chuyện có nghĩa. Cho nên tại làm sao, xin nhắc lại nhé, tại làm sao khi Hòa thượng nói về cái việc thờ Thần tài thì đối với nhân viên phải thờ ông gì ạ, ông Quan Công. Tại sao Thần tài, tôi đang mong cầu tài lộc tự nhiên lại có ông Quan Công, ông võ tướng vào đây tôi thờ?

Quan Công là biểu thị cho hình tượng lòng trung, tức là sống có nghĩa. Khi mà bị Tào Tháo bắt được thì ba ngày thì mở một đại tiệc, một ngày thì mở một tiểu tiệc để muốn mua Quan Công làm cho mình, nhưng ông kiên quyết từ chối. Thế vừa mới nói, bởi vì ngày xưa người ta dạy từ trong gọi là chữ hiếu này, chữ đễ này, thế rồi đến hiếu, đễ, trung, nghĩa rồi lễ, tín thì mới được con người như thế.

Còn bây giờ thì sao ạ? Bây giờ bạn đang làm trong một công ty này, người ta cho bạn đi học, rồi người ta cũng rất ưu ái với bạn rồi đào tạo bạn để hy vọng về sau bạn về bạn giúp công ty. Đi học xong, tốt một cái chỉ có lợi hại bạn bỏ luôn sang một nơi khác bạn làm với một đồng lương cao hơn. Vậy là con người này sống không có nghĩa, mà không có nghĩa thì lập tức họa hại đến liền, trước sau rồi cũng đến.

- “Đức chính là “hiếu, đễ, trung, tín, lễ, nghĩa, liêm, sỉ, nhân, ái, hòa bình”. Mười hai chữ này không phải do người nào phát minh, không phải do người nào sáng tạo, mà là đạo lý tự nhiên. Mười hai chữ này là thiên tính của mỗi một người, không người nào là không đầy đủ, nhưng tại sao đến bây giờ bạn lại quên hết? Vì bạn mê mất đi cái tự tánh. Nhà Phật thường nói “đem cái tính đức hoàn mỹ nguyên bản của chính bạn thấy đều quên mất hết”.

Vàng, nếu nó là vàng quặng bạn không thể nhìn thấy được các tính chất tử tế đẹp đẽ kia của nó, mà chỉ khi bạn qua tinh luyện thì mới trở thành vàng nguyên chất, lúc ấy mới hiển lộ ra được cái tính chất kia. Cũng vậy, bạn mê mờ mất đi hết rồi tất cả những cái “nhân chi sơ tính bản thiện”, vậy thì bây giờ phải được nghe pháp của cổ Thánh tiên Hiền, thì lúc đấy chúng ta mới hiểu chúng ta sai ở chỗ nào. Khi chúng ta hiểu rồi, bắt đầu chúng ta hành, chúng ta hành thì lúc đấy tự tánh của chúng ta sẽ khai mở.

Hôm qua có một bạn có chia sẻ với tôi như thế này, bảo là:

- Con rất muốn vợ con là cùng phải làm thiện tu phước cùng với con, nhưng mà bây giờ vợ con nó tham không chịu, nên con bắt nó.

Tôi bảo:

- Chẳng nên bắt. Vì sao? Tôi nói về tâm Bồ đề? Tâm Bồ đề nếu nói thể của tâm Bồ đề là chân thành; nếu nói tác dụng của tâm Bồ đề thì tự thọ dụng của tâm Bồ đề, tức là tác dụng đối với chính bản thân mình là “hiếu thiện, hiếu đức”, còn tha thọ dụng tức tác dụng với người ngoài là đại bi tâm. Thế thì cái tự thọ dụng là “hiếu thiện, hiếu đức” thì khi tâm Bồ đề của bạn, sự chân thành mở thật, không phải ai đốc thúc bạn là phải giúp đỡ người này, phải hết lòng hy sinh vì người, phải chí công vô tư, không cần phải ai đốc thúc bắt buộc bạn cả, cứ như thế “hiếu thiện, hiếu đức” bạn cứ thế bạn làm.

Cho nên chỉ cần làm sao đấy làm cho những các cái mê mờ, những cái ô nhiễm này, mọi người hiểu, khi mọi

người hiểu mọi người tự hành. Cho nên nói: “Ông trời chả ban cho ta được phước, quỷ thần chẳng thể giáng họa mà tự làm tự chịu hết. Đây là nhân và quả”.

Tư tưởng hành vi của bạn hoàn toàn trái ngược với tính đức thì tai họa liền đến. Chúng ta đem luân lý đạo đức xã hội hiện nay mà đối chiếu thì thấy, khởi tâm động niệm, lời nói việc làm hoàn toàn trái ngược với tánh đức, trái ngược đến 180 độ, vậy thì thế giới làm sao mà không động loạn chứ...”

Ví dụ: Tánh đức là phải “hiếu” thì toàn bất hiếu; tánh đức là “anh thương, em kính” thì toàn là tranh giành nhau, rồi chửi bới nhau, anh em trong nhà bất đễ; tánh đức là phải phát lòng nhân từ “trắc ẩn chi tâm” thương cảm với người. Chồng cho người ăn mày có 1.000 cũng mừng mỗ chồng không ra cái gì cả, vì cái tội ai khiến anh cho người ta, thế thì làm gì mà họa hại không đến, đi ngược lại hết, đây ă, đi ngược lại với tánh đức họa hại liền đến.

6- Kết luận: Vì sao phải học đạo đức?

Đi đúng đạo là đi đúng pháp tắc đại tự nhiên hay còn gọi là quy luật của đại tự nhiên, thì bạn sống an bình hạnh phúc không gặp họa hại, xã hội an định, thế giới hòa bình;

Đi ngược đạo, tức ngược pháp tắc đại tự nhiên là không có đức bạn sẽ gặp họa hại ngay, gia đình tan vỡ, xã hội động loạn, thế giới chiến tranh.

Tôi ví dụ:

Với tự nhiên: Nếu bạn chặt cây xanh, thì lập tức là bạn phá vỡ tầng khí quyển, tầng Ozon, gây hiệu ứng nhà

kính. Khi hiệu ứng nhà kính thì nhiệt độ trái đất sẽ bị tăng lên, băng hai đầu Bắc cực và Nam cực tan chảy, nước biển dâng, tai họa lũ lụt, lở đất... đến liền. Đây là bạn phá hoại cái đại tự nhiên đấy, trời sinh ra thế rồi, mình gọi là trời nhưng chính đây là đạo, mà tự nhiên bạn phá hoại, bạn đi ngược lại thì tự nhiên tai họa đến.

Cũng vậy, quy luật tự nhiên là ngày thức, đêm ngủ, đến rừng núi cũng im lặng, chim chóc cũng ngừng kiếm mồi ca hát vào ban đêm. Nếu bạn ngày ngủ đêm thức, tức đi trái lại với quy luật tự nhiên, bạn ốm liền, nếu vẫn tiếp tục thì bạn sẽ chết.

Kết luận nhé, đi đúng đạo thì lập tức là làm sao ạ? Phước đến họa đi; Còn đi ngược lại với đạo thì lập tức là gì ạ? Họa hại đến liền.

Tương tự với quan hệ xã hội: Nếu bạn đi ngược lại tánh đức là “Phụ tử hữu thân” là cha con thân thiết, nhưng bạn bất hiếu với cha mẹ; “Phu phụ hữu biệt” là vợ chồng phải phân biệt, ví dụ phân biệt ở nghĩa vụ, chồng làm kinh tế, vợ dạy con, nhưng bạn đi ngược với quy luật, vợ (thậm chí cả chồng) đều lao đi kiếm tiền mà quên hẳn việc dạy con thì gia đình bạn tắt trước sau cũng gặp họa.

Đúng không ạ? Phu phụ hữu biệt, Khổng Tử đã dạy thế rồi, vợ chồng phải phân biệt, phân biệt cái gì? Vợ thì làm công việc nội trợ, dạy con; chồng thì lo về việc kinh tế. Bây giờ lại đảo ngược lại, vợ thì đi kiếm tiền hùng hục ra, thế là bạn đi trái với quy luật. Thậm chí không riêng gì vợ, mà lại cả vợ cả chồng đều lao đi kiếm tiền quên hẳn việc dạy con, thì họa hại đến liền.

Tương tự: “Trưởng ấu hữu tự” là anh em phải có tôn ti trật tự, “anh thương, em kính”, bạn bè phải có tín, cấp trên cấp dưới phải có nghĩa. Nếu bạn bất để (anh em không thương kính nhau), bất tín, bất cần, bất nghĩa, bất nhân, bất hiếu, bất thân nhân (không gần người nhân từ mà gần kẻ ác), bất ái (không thương yêu vạn vật) thì tai họa đến liền.

Ai nhìn ra quy luật của đạo đức này? Người đã chứng đắc! Đó là: Thánh nhân, cổ Thánh tiên Hiền, Phật, Bồ tát.

Còn không, bạn bảo: O, thế bây giờ nói đức là “Hiếu, Để, Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín” thế ai chứng minh được điều này, tôi không thấy thế, thì bạn mới là phàm phu.

2. Đọc thêm: MỘT SỐ MINH CHỨNG VỀ “CÓ ĐẠO” VÀ “KHÔNG ĐẠO”

1-Sự đổi lập đáng kinh ngạc của 2 gia tộc có và không có đạo sau 200 năm¹

Tất cả mọi người đều tin rằng tín ngưỡng và tình yêu đối với một người mà nói là quan trọng vô cùng, đặc biệt là đối với tinh thần và sức khỏe, đối với sự hòa thuận trong gia đình. Nhưng nó quan trọng chừng nào? Rất nhiều người không hiểu rõ lắm.

Có hai gia tộc cùng thời, đó là gia tộc Edwards tin vào Cơ Đốc giáo, còn gia tộc Marc Jukes nổi danh là vô thần. Hơn nữa Marc Jukes từng nói với Edwards rằng: “Ông tin Chúa Jesus, còn tôi thì vĩnh viễn không tin!”

Học giả Winship người Mỹ đã làm một cuộc nghiên cứu vào năm 1900, so sánh hai gia tộc, ghi thành một bức

¹ Theo NTDTV - Biên dịch: Minh Quân, biên tập: Tuệ Minh

thư “Jukes – Edwards”. Ông theo dõi sự phát triển của hai gia tộc qua 200 năm.

1) Gia tộc Edwards – có đạo

Đây. Gia tộc này chính là gia tộc Edwards - có đạo:

Nhân khẩu (nói trong 200 năm) 1394 người.

Trong đó có:

- 100 vị giáo sư đại học,
- 14 hiệu trưởng các trường đại học,
- 70 vị luật sư,
- 30 vị thẩm phán,
- 60 bác sĩ,
- 60 nhà văn,
- 300 mục sư, thần học,
- 3 nghị viện,
- 1 phó Tổng thống

2) GIA TỘC MAX JUKES – KHÔNG ĐẠO

Nhân khẩu: 903 người.

Bạn đã thấy chưa ạ? Kém gần một nửa, vì chúng ta mà thật sự thương yêu muôn loài thì cuối cùng là chúng ta được cái quả báo là gì ạ? Đông con nhiều cháu.

Nhân khẩu: 903 người

Trong đó có:

- 310 lưu manh,
- 130 người ngồi tù 13 năm trở lên,
- 7 người phạm tội giết người,
- 100 người nghiện rượu,
- 60 người ăn trộm,
- 190 kỹ nữ,
- 20 thương nhân, trong đó có 10 người là học kinh doanh trong tù giam.

Đấy, một bên có đạo và không có đạo.

Rất nhiều người đều cảm thấy khó hiểu, trải qua hai trăm năm tại sao kết quả lại khác biệt như vậy.

3) VÌ SAO GIA TỘC EDWARDS THÀNH ĐẠT?

Nguyên nhân căn bản là vì gia tộc Edwards có được sức mạnh từ tín ngưỡng. Sau sự tín ngưỡng, họ gieo xuống hai hạt giống quan trọng: Hướng thiện và yêu thương.

*Cho nên gia tộc mới có nhiều bác sĩ, giáo sư và hiệu trưởng đến như vậy; Yêu thương - **“Nhân nào quả nấy”** thôi. Đây hướng thiện và yêu thương, bác sĩ cũng thế, là cái ngành cứu người mà, cho nên hướng thiện yêu thương gia tộc nhiều bác sĩ, giáo sư, hiệu trưởng toàn là những nghề làm thầy. Bạn thấy không, thầy thuốc là một, thầy giáo là hai, rồi mục sư là ba, toàn là những người làm thầy, chỉ không có thầy cúng thôi.*

*Hai là: Sự kính sợ. Cho nên những đứa trẻ sinh ra trong gia đình này luôn ghi nhớ rằng **“Ngẩng đầu ba thước có Thần linh”**. Phải biết sợ, thế còn nếu như bạn không còn biết sợ ai thì thôi, ta... đây ạ, gia tộc sau đây ạ.*

4) VI SAO GIA TỘC MARC JUKES LẠI NHIỀU LƯU MANH, AN TRỘM VA KỸ NỮ?

Nguyên nhân căn bản: Không có sức mạnh tín ngưỡng. Họ không dạy sự kính sợ cho con cháu. Nên trong nội tâm của họ là: “Ông trời là gì chứ, ta mới là lớn nhất, không có điều gì mà ta không dám làm”... Thôi thế là tha hồ, không có hề sợ nhân quả gì cả.

Cho nên cuối cùng sau 200 năm thì hai gia tộc đấy, một gia tộc thì đông con nhiều cháu mà toàn bác sĩ, giáo sư, rồi gì nữa ạ, rồi mục sư, thậm chí làm đến cả phó Tổng thống; Còn bên kia thì sao ạ? Toàn là nào kỹ nữ này, lưu manh này, ăn trộm ăn cắp cả.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài chia sẻ chúng ta tạm dừng ở đây.

Ngày mai chúng ta sẽ tiếp tục với mình chứng thứ 2 rất rõ rệt với Việt Nam, đó là: Các triều đại Việt Nam thịnh trị nhất đều là triều đại Nho giáo và Phật giáo phát triển mạnh. Như thế là chúng ta kết thúc mục I: Vì sao phải học đạo đức? Sau đó chúng ta sẽ học tới mục II: Khổng giáo với Việt Nam và thế giới.

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai. Xin cảm ơn!

Bài thứ 03

Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang học mục I: Vì sao phải học đạo đức? Chúng ta đã nghe một số minh chứng về có đạo và không có đạo.

Minh chứng thứ nhất nói về hai gia tộc Edwards và Marc Jukes sau 200 năm:

- *Gia tộc Edwards có đạo thì đông con nhiều cháu, toàn là bác sĩ, giáo sư, luật sư, mục sư, rồi cao nhất đến phó Tổng thống.*
- *Gia tộc Marc Jukes không đạo thì nhân khẩu ít, toàn là lưu manh, trộm cắp, kỹ nữ, rồi tù tội.*

Vì sao thế? Vì có đạo là đi đúng pháp tắc đại tự nhiên nên phước đến, họa đi; không đạo là đi ngược với pháp tắc đại tự nhiên nên họa đến, phước đi. Thế thôi.

Hôm nay trước tiên chúng ta sẽ nghe tiếp minh chứng thứ hai, so sánh về thời đại. Cái minh chứng thứ hai rất rõ rệt là với:

2- Các triều đại Việt Nam thịnh trị nhất đều là triều đại Nho giáo và Phật giáo phát triển mạnh

Lịch sử các triều đại phong kiến Việt Nam trải qua 12 triều đại:

- 1- Khúc Thừa Dụ (905 - 939): 34 năm
- 2- Ngô Quyền (939 - 968): 29 năm
- 3- Nhà Đinh (968 - 980): 14 năm
- 4- Nhà Tiền Lê (980 - 1009): 29 năm
- 5- Nhà Lý (1009 - 1225): 216 năm
- 6- Nhà Trần (1226 - 1400): 173 năm
- 7- Nhà Hồ (1400 - 1407): 7 năm
- 8- Nhà Lê sơ (1428 - 1527): 99 năm
- 9- Nhà Mạc (1527 - 1592): 65 năm
- 10- Nhà Lê trung hưng (1533 - 1789): 256 năm
- 11- Nhà Tây Sơn (1778 - 1802): 24 năm
- 12- Nhà Nguyễn (1802 - 1945): 143 năm

Nhìn qua ta sẽ thấy: Nhà Lý 216 năm, nhà Trần 173 năm; Lê sơ 99 năm để tạo tiền đề cho Lê trung hưng 256 năm là dài nhất trong lịch sử các triều đại phong kiến của Việt Nam.

Vì sao nhà Lý, Trần, Lê trung hưng lại dài lâu? Đó là thời nhà Lý, Trần, Lê Nho giáo, Phật giáo phát triển mạnh mẽ.

❖ MỘT LÀ: NHÀ LÝ

- Năm 1070, nhà Lý cho xây dựng Văn Miếu; trong Văn Miếu thì có gì các bạn? Đúng rồi! Tượng Khổng Tử là Nho giáo đấy.

- Năm 1075 mở khoa thi Nho học đầu tiên với tên gọi “Thi minh kinh bác học” và “Nho học tam trường”, chính thức khai sinh cho lịch sử thi cử Nho giáo lâu dài ở Việt Nam.

- Năm 1076 lập Quốc Tử Giám ngay giữa kinh. Từ đây, con em quý tộc họ Lý chính thức được đào tạo chủ yếu theo Nho giáo. Cũng từ đây, nền đại học Việt Nam được khai sinh.

- Năm 1156, nhà Lý cho lập miếu riêng thờ Khổng Tử, đưa Khổng Tử từ bậc tử (tức là thầy) như các Chư Tử lên bậc Thánh Khổng vậy.

Kể từ thời nhà Lý trở đi, sự phát triển tri thức khoa học và sáng tạo nghệ thuật của người Việt đã có bước tiến rõ rệt, biểu hiện trên các lĩnh vực lý luận chính trị và pháp quyền, văn học và sử học. Nho giáo với tư cách một học thuyết chính trị - đạo đức từng bước thâm nhập từng lĩnh vực tư tưởng văn hóa trong đời sống xã hội, tạo ra những tiền đề cần thiết để tiếp tục phát triển mạnh mẽ dưới thời Trần và các thế kỷ sau.

Các văn bản còn được lưu giữ từ thời này cho thấy các bậc vua quan và Nho sĩ dưới thời Lý sử dụng các điển tích và khuôn mẫu theo quan niệm của Nho giáo, coi đó như là những bài học kinh nghiệm, những mực thước trong việc trị nước, yên dân để xây dựng một xã hội thái bình thịnh trị.

Vì mục tiêu của Nho giáo là gì? Bài sau bạn sẽ nghe: **“Đêm ngủ không cần đóng cửa, ngoài đường thì không ai nhặt của rơi”**, đây là một xã hội thịnh trị.

- Các phạm trù đạo đức của Nho giáo, như trung, hiếu, nhân, nghĩa... đã được vận dụng vào lĩnh vực chính trị và ngày càng trở thành chuẩn mực đạo đức cho hành vi của con người trong xã hội.

❖ HAI LÀ: NHÀ TRẦN

Phật giáo vẫn đóng vai trò ảnh hưởng lớn hơn cả. Nhiều chùa được xây cất. Các vua Trần Thái Tông, Trần Nhân Tông đi tu; Vua Trần Anh Tông sai sứ sang Trung Quốc thu thập bộ Đại Tạng Kinh về lưu hành trong nhân gian.

- Trong các vua Trần theo Phật giáo là vua Trần Nhân Tông, người đã sáng lập ra dòng Thiền Trúc Lâm Yên Tử. Trước Trần Nhân Tông, Hưng Nhượng Vương Trần Quốc Tảng (con trai Hưng Đạo Vương Trần Quốc Tuấn) cũng tu hành và trở thành Tuệ Trung thượng sĩ. Vua Trần Nhân Tông (cũng là con rể của Hưng Đạo Vương) đã chịu sự chân truyền của Tuệ Trung thượng sĩ.

- Năm 1293, Trần Nhân Tông truyền ngôi cho thái tử Thuyên (Trần Anh Tông) lên làm thái thượng hoàng, rồi lui về phủ Thiên Trường. Ít lâu sau ông xuất gia tu ở chùa làng Vũ Lâm huyện Gia Khánh (Ninh Bình) rồi trở về Thiên Trường mở Vô Lượng pháp hội tại chùa Phổ Minh.

- Năm 1298, ông sáng lập ra dòng Thiền Trúc Lâm Yên Tử. Dòng Thiền này đã thống nhất các dòng Tì-ni-đa-lưu-chi, Vô Ngôn Thông, Thảo Đường cũ dưới quyền lãnh đạo của Phật hoàng Trần Nhân Tông.

❖ BA LÀ: NHÀ LÊ

- Các vua Lê từ Lê Thái Tổ trở đi rất sùng đạo Nho, dùng đường lối này làm tư tưởng chính thống để cai trị quốc gia.

- Năm 1435, Lê Thái Tông sai Thiếu bảo Lê Quốc Hưng chọn ngày làm lễ cúng Khổng Tử ở Văn Miếu.

- Khoa thi Tiến sĩ năm Nhâm Tuất (1442) được xem là mốc quan trọng xác lập vị trí độc tôn của Nho học ở Việt Nam.

- Tư tưởng chủ đạo của Lê Thánh Tông là Nho giáo. Nho giáo đạt tới đỉnh cao vô thượng, Lê Thánh Tông đưa Nho giáo lên vị trí hàng đầu trong xã hội, trong đời sống văn hóa tinh thần của thời đại. Để làm đời sống tư tưởng trở về với Nho giáo, ông tìm cách “làm sáng tỏ đạo Thánh hiền” khiến muôn người tin theo.

- Năm 1467, ông đặt ra chức “Ngũ kinh bác sĩ”, tức là chọn người giỏi giao nhiệm vụ nghiên cứu chuyên sâu về Ngũ kinh để giảng cho học trò, truyền bá Nho giáo trong xã hội.

- Bản thân Thánh Tông cũng có học vấn khá cao về Nho học. Ông thường cùng các quan lại bàn về Nho giáo trong lúc rỗi rãi. Ông đề cao ba mối quan hệ trong “Ngũ luân” là “Quân thần, Phụ tử, Phu phụ” (vua tôi, cha con, vợ chồng và chữ hiếu).

Vậy bạn đã quyết tâm để phước đến họa đi, gia đình hạnh phúc, gia tộc trường tồn, quốc gia hưng thịnh hay chưa? Nếu có phải khuyến tấn nhau cùng học đạo đức.

Vâng! Chúng ta đã kết thúc mục I của phần thứ nhất: Vì sao phải học đạo đức?

Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang mục II: Khổng giáo với Việt Nam và thế giới.

Trước khi chuyển sang phần 2, tôi xin nhắc lại một số nội dung quan trọng của mục thứ nhất: Vì sao phải học đạo đức?

Thế nào là đạo, thế nào là đức?

Sáng nay chúng ta nói rồi:

Thế nào là đạo? Đạo chính là pháp tắc đại tự nhiên, là quy luật khách quan, tự nhiên xảy ra xung quanh chúng ta, không tùy thuộc vào ý nguyện cá nhân của bất kỳ ai, hay còn gọi là quy luật của vũ trụ. Trong quy luật của vũ trụ này có quy luật của tự nhiên và quy luật của xã hội.

Đức là gì? Là mức độ mà có thể áp dụng, vận hành được đạo, đúng đạo đây thì đây chính là đức.

Vì sao phải học đạo đức? Vì nếu đi đúng đạo thì phước đến họa đi, gia đình hạnh phúc, xã hội thì hưng thịnh, quốc gia thì trường tồn hưng vượng và cuối cùng là thế giới đại đồng. Đi ngược đạo thì tai họa đến liền.

Chúng ta đã đi đến một số minh chứng về có đạo và không có đạo: Có hai gia tộc là Edwards và Marc Jukes. Một gia tộc có đạo và một gia tộc không đạo. Gia tộc không đạo thì sau 200 năm một nhà nghiên cứu của Mỹ là Winship ông đã nghiên cứu ra, tổng hợp lại ông bảo: cái gia tộc có đạo thì phần lớn đều trí thức, giáo sư, bác sĩ, luật sư, nhà

văn, rồi là có một người cao nhất là phó Tổng thống; thứ hai là gia tộc Marc Jukes không đạo thì phần lớn là ăn cắp, lưu manh, rồi tù tội.

Vì sao gia tộc Edwards thành tựu? Bởi vì họ có tín ngưỡng. Khi họ có tín ngưỡng thì biết gieo cái hạt giống là yêu thương và kính sợ.

Thế còn gia tộc Marc Jukes vì sao nhiều lưu manh, ăn trộm và kỹ nữ thế? Vì không có đạo. Không sợ nhân quả, mặc sức mà làm tổn người lợi mình, đâu có biết lợi mình là chỉ có được tí ti thôi, sau đấy là bắt đầu họa hại đến âm âm thì lại cứ tưởng là tôi không may. Nhưng không hề biết đây là quy luật của vũ trụ, anh làm như nào thì trả lại đúng như thế.

Cũng như chúng ta, ngày nhỏ tôi có học vật lý, đánh vào tường một nắm đấm, lập tức tường nó phản lại anh một lực đúng bằng như thế, tay anh đau ơ là đau. Cũng vậy, mặc sức làm ác, không hề biết rằng là vũ trụ sau đấy nó trả lại mình đầy đủ. Ra ngoài đường chẳng may bị tai nạn chẳng hạn, về:

- Úi giờ, hôm nay không may thế là bị tai nạn.

Đâu có phải.

Ra ngoài tự nhiên có người họ chửi mình, đâu có phải, mà là tất cả những cái nhân mà anh đã gieo từ trước rồi. Cho nên gia tộc Marc Jukes mới có nhiều lưu manh, ăn trộm, kỹ nữ đến thế.

Nói về xã hội Việt Nam của 12 triều đại phong kiến, 4000 năm lịch sử, thì thấy rằng có 3 triều đại thịnh trị nhất

là nhà Lý, nhà Trần và nhà Lê. Đặc biệt là nhà Lê tồn tại đến 256 năm, rồi nhà Trần, nhà Lý đều suy tsoát 200 năm, còn những triều đại khác thì vài chục năm. Thế thì xem lại tại sao mà Nhà Trần, nhà Lý, nhà Lê lại thịnh trị, triều đại hưng vượng như thế, thì đều là giai đoạn mà Nho giáo và Phật giáo phát triển mạnh.

Cho nên có người hỏi là: “Phải chăng là Phật Đà chỉ ưa thích sự bản cùng, (sống theo kiểu khổ hạnh mà), chỉ ưa thích sự bản cùng và bài xích sự văn minh?”

Hòa thượng trả lời là:

- Không phải thế, bởi vì bạn có thích bản cùng không? Bạn có thích ngu dốt không? Đương nhiên là bạn không thích. Vậy thì nếu mà Phật giáo chỉ ưa thích sự bản cùng và bài xích văn minh thì Phật giáo không bao giờ tồn tại đến ngày hôm nay.

Mà lịch sử đã minh chứng là các triều đại, có riêng gì đối với Việt Nam đâu, triều đại nào mà Nho giáo và Phật giáo phát triển mạnh nhất thì lúc đó là triều đại thịnh trị nhất.

Bây giờ chúng ta tiếp tục bài học hôm nay:

II. KHỔNG GIÁO VỚI VIỆT NAM, VÀ THẾ GIỚI

Mục này có 2 ý lớn, thứ nhất: Giới thiệu về Khổng Tử, thứ hai: Giới thiệu về Nho Giáo. Chúng ta sẽ bắt đầu vào mục:

1. Giới thiệu về Khổng Tử

- *Khổng Tử sinh năm 551 TCN - mất năm 479 TCN, thọ 72 tuổi;*

- *Khổng Phu Tử hoặc Khổng Tử là danh hiệu tôn kính của hậu thế cho Khổng Tử, tự là Trọng Ni.*

Chữ “Tử” ở đây bạn đã biết là thầy rồi, đó. Cho nên tại sao gọi Khổng Tử, Mạnh Tử thì đều là các vị thầy của thiên hạ cả.

- *Khổng Tử là một nhà giáo dục, một người thầy vĩ đại, có ảnh hưởng rất sâu sắc đối với nền văn hóa Trung Quốc từ cổ đại tới ngày nay. Tư tưởng của Ngài đã lưu truyền cho hậu thế ở khắp các quốc gia trên thế giới.*

- *Ông được suy tôn như một trong những nhà khai sáng ra Nho giáo, đồng thời là giảng sư và triết gia lỗi lạc bậc nhất cõi Á Đông.*

- *Ông được trao các thụy hiệu như sau:*

- 1) *“Bao thành tuyên Ni công” (có nghĩa là Ngài Ni, hay Khổng Tử) công đức đáng được ca ngợi);*
- 2) *“Chí Thánh tiên sư” (Bậc thầy đầu tiên đã đạt tới bậc Thánh).*

*Cho nên hai câu cuối cùng của Đệ Tử Quy dạy chúng ta như thế nào nhỉ? **“Đừng cam chịu, không thua kém; Thánh và Hiền, dần làm được”**)*

- 3) *“Vạn thế sư biểu” (tức là: Bậc thầy của muôn đời).*

Chúng ta chuyển sang ý thứ 2:

2. Giới thiệu về Nho giáo

Nho giáo còn gọi là đạo Nho hay đạo Khổng là một hệ thống đạo đức, triết học xã hội, triết lý giáo dục và triết học chính trị do Khổng Tử đề xướng và được các môn đồ của ông phát triển.

Mục giới thiệu về Nho giáo này chúng ta sẽ điểm qua 4 ý như sau:

- Thứ nhất: Mục đích của Nho giáo là gì?*
- Thứ hai: Nội dung giáo dục của Nho giáo là gì?*
- Thứ ba: Nho giáo trên thế giới và Việt Nam phát triển như thế nào?*
- Thứ tư: và cũng là cuối cùng, Giáo trình tu học của Nho giáo như thế nào?*

Vâng ạ, chúng ta bắt đầu từ:

1- Mục đích của Nho giáo

Sách Đại Học dạy người:

- Mục tiêu thứ nhất: Tu thân; sau đó mới đến tề gia, trị quốc, bình thiên hạ. Tuy nhiên ở đây tôi mới đưa ra mục tu thân, vì sao tôi mới chỉ đưa ra mục tu thân? Bởi vì mục tu thân này là rất quan trọng, là cái mốc thấp nhất để chuyển hóa một con người từ phàm phu, hay còn gọi là tiểu nhân để chuyển lên thành Thánh, Hiền nhân. Mốc thấp nhất, đây gọi là chuyển lượng thành chất.

- Mục tiêu thứ hai là gì? Xây dựng một xã hội thịnh trị **“Đêm ngủ không cần đóng cửa, ngoài đường không ai nhặt của rơi”**.

Phương pháp cai trị thiên hạ là theo chủ trương **“Vi chính dĩ đức”** (tức là trị quốc lấy đức làm trọng);

Từ xưa đến nay, trong một đất nước có hai cách cai trị. Một là gì ạ? Là đức trị (tức là cai trị bằng đạo đức), hai là pháp trị, là gì ạ? Cai trị bằng luật pháp).

Đức trị tức là người lãnh đạo phải lấy thân mình làm một tấm gương đạo đức để cho dân chúng từ đó học theo. Vì sao thế? Vì người xưa có câu **“nhân chi sơ tính bản thiện”**, tức là “con người sinh ra bản tính vốn thiện” nên chỉ cần người trên làm ra, người dưới sẽ học theo mà không cần phải sử dụng tới luật pháp hay bạo lực.

Ở nước ta, có Chủ tịch Hồ Chí Minh bằng tấm gương đạo đức của bản thân, Người đã chinh phục được hàng triệu trái tim và khối óc của nhân dân cả nước, thuyết phục được cả các sĩ phu yêu nước cũ, điển hình là cụ Huỳnh Thúc Kháng, cụ Phan Kế Toại và tầng lớp trí thức tân học đều học theo Người.

Thực hiện đức trị, trong suốt cả thời gian kháng chiến chống Pháp Người chỉ xử tử có một vị, đó là đại tá Trần Dụ Châu, nguyên Cục trưởng Cục Quân nhu (tiền thân của Tổng cục Cung cấp, nay là Tổng cục Hậu cần, thuộc Quân đội Nhân dân Việt Nam); bị tử hình trong vụ án tham nhũng nổi tiếng năm 1950 trong chiến tranh Đông Dương. Đây gọi là đức trị, không gọi là pháp trị. Pháp trị là dùng luật pháp để cai trị, mắc tội là trừng trị, là bỏ tù, rồi đánh đòn,

rồi thậm chí là tử hình. Nhưng đây là dùng đức để trị. Nhưng để đến được cái đức trị ấy là cả một quá trình vận hành và phải có cả pháp trị.

Tôi ví dụ, tôi rất muốn là tôi dùng đức trị đối với con tôi, tức là gì ạ? Bản thân làm gương và chỉ có dùng giáo huấn Thánh hiền để khuyên bảo:

- Con ơi phải như thế này phải như thế khác nhé, học là ám vào thân đây, rồi thì phải hiếu với cha mẹ về sau con mới có phước, thế này thế khác.

Nhưng mà nó không nghe. Vậy nó không nghe, tôi lại phải dùng thiện xảo phương tiện, nhiều khi tôi phải đánh đòn, tôi chuyển sang gọi là pháp trị, mắng mỏ, đánh đòn nữa. Sau một hồi bắt đầu nó vào nếp, vào nếp lúc ấy bắt đầu nó chuyển lượng thành chất rồi, thì bắt đầu cái tư chất của nó là một con người thật sự rồi, thì lúc ấy tôi không phải đánh nữa, tôi chỉ phải dùng đức trị thôi. Tôi chỉ cần nói: “Con ơi, thế này là con đang vi phạm Đệ Tử Quy đấy nhé!”. Nó nghĩ: “Đúng rồi, nếu mình không nghe lời thì lập tức là họa hại đến liền”, vậy thì nó phải nghe, lúc ấy tôi chuyển sang đức trị vô tư. Còn nếu lúc đầu nó cang cứng như thế, ngày nào nó cũng đi theo chúng bạn, chỉ có bạn mình là nhất, chỉ có mấy anh ca sỹ với lại mấy cô ca sỹ là nhất mà bây giờ tôi lại bảo là đức trị để bảo nó thì không bao giờ nó nghe.

*Cho nên tiến tới là một xã hội thịnh trị **“Đêm ngủ không cần đóng cửa, ngoài đường không ai nhặt của rơi”**. Sau đây chúng ta sẽ giới thiệu từng mục của Nho giáo, đó là “Tu thân” và “Xây dựng xã hội thịnh trị”.*

2- Nội dung giáo dục của Nho giáo

1) TU THAN – TU DỨC CHO BẢN THAN LA GỐC

“Giáo dục truyền thống của Nho giáo dạy cái gì? Dạy chúng ta quay trở lại với “bản tính” (hay pháp tắc đại tự nhiên), thì sẽ trở thành Thánh nhân. Không phải người bình thường nữa rồi, Thánh mà, quay trở lại pháp tắc đại tự nhiên.

Tôi xin đưa một chút về quan niệm này nhé:

Từ Nho giáo, Đạo giáo, Phật giáo ngôn từ cách nói khác nhau nhưng ý nghĩa thì tương đồng.

*Khổng Tử nói (đây là Nho giáo): “**Nhân dĩ loại chúng, vật dĩ quần phân**” (tức là: ý nói dù là người hay vật, đều sẽ vì những tập tính chung nào đó mà quần tụ bên nhau).*

*Đạo gia cũng nói: “**Thiên địa dữ ngã đồng căn, vạn vật dữ ngã nhất thể**” (nghĩa là: Trời, đất và ta cùng một cội, vạn vật và ta cùng một thể).*

Trong Phật giáo có nói là tất cả chúng sinh đều cùng một bản thể, cho nên phải từ bi, phải thương yêu muôn loài. Hòa thượng ví giống như trong cơ thể con người có rất nhiều tế bào. Bạn là một tế bào nhưng bạn không có biết, bạn tưởng chỉ có độc nhất cái tế bào này một mình mình sống, tha hồ chiến đấu với các tế bào khác, rồi tạo thành xung đột, nào là hồng cầu, nào là bạch cầu. Đánh nhau loạn cả lên mà không hề biết là tất cả đang cùng chung một bản thể là cái cơ thể này. Đến khi đánh nhau loạn hết cả lên, rồi thì hồng cầu bạch cầu đánh nhau, xong cuối cùng

tạo thành mủ, thành các thứ ung thư lung tung hết cả. Thế xong cái cơ thể này nó chết, thì tất cả các tế bào trong cái cơ thể ấy nó cũng chết.

Cho nên nếu như hại người thì không bao giờ lợi mình cả, mà đây là chúng ta nhầm tưởng, trong Phật pháp gọi là mê hoặc. Cho nên giáo dục truyền thống của con người là dạy chúng ta quay trở về với bản tính, như sáng nay chúng ta nói chính là đạo, pháp tắc đại tự nhiên thì trở thành Thánh nhân.

Nếu quay chưa về được đến nơi, thì gọi là Hiền nhân. Đang trên đường quay về, thì gọi là quân tử;

Cho nên Nho giáo ấy, đến như Khổng Tử thì gọi là gì? Đức Thánh Khổng rồi. Đây là một vị Thánh, khi cái thời của Ngài vẫn còn trong dương thế với chúng ta nhưng mà đã thành Thánh rồi.

Trong Phật pháp các bạn để ý nhé, có rất nhiều vị, Hòa thượng Thích Quảng Đức, Ngài tự thiêu để phản đối phong trào Mỹ - Diệm đàn áp Phật giáo. Đến khi Ngài tự thiêu xong thì Ngài còn lại một trái tim không cháy, không thể nào cháy. Chính quyền Ngô Đình Diệm cho bác sĩ Trần Kim Tuyến đổ axit vào, không hư hoại, cho vào lò nung hơn 4000 độ vẫn không hư hoại. Và cuối cùng thì trái tim xá lợi của Ngài, cách đây khoảng hơn mười năm ở trong kho Ngân hàng Nhà nước. Tôi nghe nói vào năm 2017, trái tim xá lợi bất diệt của Ngài được đưa về thờ ở Việt Nam Quốc Tự - trụ sở mới của Ban Trị sự Phật giáo Thành phố Hồ Chí Minh tại đường 3/2, quận 10.

Ngoài ra thì còn rất nhiều các vị: hai anh em Hòa thượng Vũ Khắc Minh và Vũ Khắc Trường ở chùa Đậu, khi các Ngài ra đi thì để lại nhục thân không hư hoại. Khi nào các bạn đến chùa Đậu mà thăm quan, còn đầy đủ hết.

Chúng ta tiếp tục: Quay về chưa đến nơi thì gọi là Hiền nhân, đang trên đường quay về gọi là quân tử. Ba cấp độ: quân tử, Hiền nhân, Thánh nhân. Còn nếu không tu dưỡng thì gọi là gì ạ? Tiểu nhân.

(1) Quả vị của tu học theo mức độ tu dưỡng:

♣ Quân tử

♣ Hiền nhân

♣ Thánh nhân

Cũng vậy, như chúng ta đi học ấy. Tốt nghiệp đại học này, xong rồi đến thạc sĩ này, xong rồi cuối cùng đến tiến sĩ. Thế là thành tựu rồi.

“Ở trong Phật pháp cũng là như vậy, quay về được viên mãn thì gọi là Phật Đà, quay về chưa đến nơi thì gọi là Bồ tát, đang trên đường quay về thì gọi là A La Hán, đồng một đạo lý. Đây là Thánh học, học vấn của Thánh nhân, chân thật làm đến được viên mãn, cứu cánh triệt để...”

Vì mục tiêu tu dưỡng đức hạnh cho bản thân để cuối cùng thành Thánh. Trước tiên chúng ta đều mong muốn ví dụ vãng sinh Tây Phương Cực Lạc chẳng hạn, hoặc mong muốn làm Thánh là chúng ta muốn cho bản thân chúng ta đã. Thế nhưng vì chúng ta mong muốn cái đấy gọi là tự lợi - lợi ích của mình thì cuối cùng cũng chính là lợi tha (tức là lợi ích luôn cho người).

Bạn nhớ là lần trước chúng ta đã chia sẻ với các bạn về Phật pháp.

Thứ nhất, bạn muốn “liễu sinh tử, thoát luân hồi” nhất định bạn phải đạt quả vị A La Hán. A La Hán tiếng Phạn chính là: “A” là “vô”, La Hán là “học”. Vô học, không phải vô học là mắng đồ vô học, không phải thế, mà tất cả các pháp trên thế gian cái gì cũng biết hết rồi, không cần học nữa.

Quả vị thứ hai là Bồ tát, muốn từ A La Hán được lên Bồ tát phải thế nào? Phải giáo học. Cho nên Bồ tát tiếng Phạn dịch ra là “bồ đề” và “tát đỏa”. Bồ đề có nghĩa là “giác ngộ”. Tát đỏa là gì hả các bạn? Hữu tình. Tức là gì ạ? Là giác ngộ cho chúng hữu tình, là giác ngộ cho chúng sinh. Trong quá trình giác ngộ như thế thì thầy trò cùng học cùng phát triển, trò hỏi một câu thầy không hiểu thì thầy phải về thầy học thêm, “hôm sau tôi học thêm bắt đầu tôi lại đến chia sẻ với các bạn”, thì đây chính là Bồ tát. Cứ như thế trong quá trình giảng dạy thì buông bỏ dần phân biệt. Cuối cùng khi không còn phân biệt nữa thì bạn chính là Bồ tát rồi. Buông bỏ dần phân biệt, hết phân biệt sang bình đẳng thì thành Phật.

Thế thì bởi vì bạn muốn lên quả vị A La Hán thì lúc đầu bạn phải tu học, bắt đầu từ Tiểu thừa đây, tôi đang nói chuyện về nền tảng đây. Đoạn ác đầu tiên, tu thiện thứ hai và tu thiện không chấp tướng, quả vị A La Hán. Xong bắt đầu phải sang giáo học, không có cách gì khác cả. Thế thì chính vì mục tiêu ban đầu là lợi mình, tôi muốn “liễu sinh tử, thoát luân hồi”, thì cuối cùng đến lợi tha.

Sau đây tôi xin nhắc lại một số ý chính của nội dung này: Nhà Phật đưa ra ba cương lĩnh tu tập:

- 1- “Tự giác” (tự mình giác ngộ) – đạt quả vị A La Hán, Bích Chi Phật (Nhị Thừa);*
- 2- “Giác tha” là giúp người giác ngộ, đạt quả vị Bồ tát;*
- 3- “Giác hạnh viên mãn” là thành tựu Phật quả cứu cánh viên mãn.*

Sau khi tự giác rồi, muốn đạt quả vị cứu cánh viên mãn là thành Phật thì bước thứ hai không thể khác được là bắt buộc phải giáo hóa chúng sinh, giúp chúng sinh phá mê khai ngộ.

Cho nên lúc đầu là tự lợi (vì muốn mình được lợi ích), thì sau đó nhất định phải lợi ích cho người, giúp người, thành ra là lợi tha. Kết quả, giúp người lại trở lại là giúp chính mình, vì có giúp người mới có thể đạt tới bước thứ ba là thành tựu Phật quả viên mãn, không có cách nào khác. Vì thế sự nghiệp của Bồ tát mới là “thượng cầu, hạ hóa” tức là trên cầu Phật quả, dưới hóa độ chúng sinh.

Tương tự, nhà Nho cũng vậy, tu thân, là tự lợi, ứng với quả vị quân tử; rồi sau đó đến giúp người là tề gia, trị quốc, chính là lợi tha, ứng với quả vị Hiền nhân, cuối cùng mới là bình thiên hạ, tương đương với giác hạnh viên mãn, ứng với quả vị Thánh nhân.

Chúng ta đang tạm dừng ở mục đích thứ nhất của Nho giáo là tu thân. Bây giờ chúng ta sẽ nói tiếp về mục tu thân.

(2) Ba cương lĩnh tu học của nhà Nho

Cho nên chính vì vậy mà nhà Nho dạy ba cương lĩnh tu học như sau, gọi là Tam cương. Chúng ta hay nghe đến chữ Tam cương, Bát mục đấy, chính là ba cương lĩnh. Đại Học đưa ra ba cương lĩnh tu đức như sau: Thứ nhất là “minh minh đức”, thứ hai là “tân dân”, và thứ ba là “chỉ ư chí thiện”.

Minh minh đức tức là làm sáng cái đức sáng của mình, gọi là tự tánh, hay bản tánh. Sáng nay vừa mới nói với các bạn chúng ta bình thường không có tu tập gì thì bạn là vàng quặng, vàng sa khoáng, chẳng ai nhìn thấy những cái ánh sáng ánh kim lên, chẳng ai nhìn thấy tất cả những cái đặc tính tốt đẹp của vàng đâu. Vậy thì bây giờ bạn phải làm sao đấy làm sáng cái đức sáng của mình, tức là làm sao đấy cho cái vàng ấy được tinh luyện.

Thứ hai là “tân dân” là làm mới cho dân, tức là đây chính là không còn tự lợi nữa, lợi tha rồi phải giúp cho các chúng sinh.

Và thứ ba là “chỉ ư chí thiện”, tức là chỉ dừng khi nào mà thành Thánh. Cho nên câu cuối cùng của Đệ Tử Quy mới là “Thánh và Hiền, dần làm được”. Đó ạ, “an trụ ở nơi chí thiện”.

Bắt đầu nói đến...

Minh minh đức (làm sáng cái đức sáng)

Sự giáo hóa của Không Tử chủ yếu là: “Làm sao cho sáng tỏ cái đức sáng của con người”, gột sạch hết các cái bẩn đi để nó lộ ra cái bản tính, gọi là như cái viên ngọc

Ma-ní của mình, “nhân chi sơ tính bản thiện”. Chính là quay về với tự tính thiên nhiên vốn có chứ không phải đặt trọng tâm vào sự truyền thụ kiến thức. Đây là một phương pháp giáo dục rất hay để khai mở cái tâm của con người. Vì khi tâm đã khai mở thì không gì không có, nói theo nhà Phật nói là “vô lượng trí tuệ, vô lượng tài bảo, vô lượng thần thông..., siêu thoát tam giới”. Cho nên đây chính là “chìa khóa của chìa khóa”.

*Mạnh Tử nói: “**Tri kỳ tính, tắc chi thiên hỹ**” (Biết được “bản nhiên” của mình, thì biết được trời), biết được trời thì trở nên “con của trời” vậy. “Con của trời” vẫn là chữ nháy nháy, tức là thật sự khi bạn khai mở được cái tự tánh của bạn, đây là cái kho, mà nó vốn vẫn cứ đóng kín, rất muốn có được ít vàng để làm tất cả các linh kiện sản xuất công nghệ điện tử, đây là tôi ví dụ, nhưng mà phải đi mua vàng rất là đắt, trong khi đấy ở trong nước của mình, ở ngay quê của mình có một cái mỏ vàng sa khoáng. Nếu như chỉ cần biết tinh lọc cái đấy thì tự mình lấy ra được, thì được vô cùng nhiều, vô lượng tài bảo, vô lượng trí tuệ.*

Cho nên Mạnh Tử nói là biết được bản nhiên của mình hay chính là cái tự tánh nhé, hay chính là bạn đã hòa vào cái pháp tắc đại tự nhiên hoàn toàn rồi thì biết được trời, tức là biết được tất cả mọi thứ. Không phải chỉ nhận biết được qua mỗi sáu giác quan của con người mà thôi. Sáu giác quan của con người thì mới là gì hả bạn? Không gian ba chiều. Còn thực tế thì không gian không phải ba chiều, mà cũng không phải bốn chiều, mà nó là e nờ (n) chiều, (n) này là vô lượng vô biên.

Vì sao lại vô lượng vô biên? Vì vọng tưởng, phân biệt, chấp chước, của chúng sinh là vô lượng, vô biên, cho nên

cảnh giới cũng vô lượng, vô biên, nhưng vì chúng ta là con người nên gọi là nhân đạo. Đây có thể gọi là “tự giác” trong nhà Phật nói, là quân tử trong Nho giáo, là “tự lợi” (là lợi ích cho chính mình). Đó, đây gọi là thành quân tử rồi.

Nền giáo dục hiện đại, nhiều nơi làm ngược lại: Đặt trọng tâm vào sự truyền thụ kiến thức chứ không quan tâm đến giáo dục đạo đức lối sống, cho nên cái tâm của học trò không được mở mang khiến họ trở thành kẻ xấu.

Tôi ví dụ: Bạn học hóa cho nên bạn biết mỗi một ngành hóa này thôi, bạn học kinh tế chẳng hạn thì bạn biết mỗi một ngành kinh tế này thôi, bạn học điện tử thì bạn biết mỗi một ngành điện tử này thôi. Đây –chính là ông sấm mù sờ voi. Con voi nó to ùng ùng nhưng ông sấm thì mù, (nói về các giác quan của chúng ta), thế là sờ con voi, “ôi, con voi nó như đôi quạt nan” vì sờ trúng cái tai; người này sờ cái đuôi thì bảo “con voi nó là cái chổi xuể”; người này sờ cái chân thì bảo “con voi nó là cái cột đình”, không phải.

Cho nên cái môn chìa khóa của chìa khóa thì bạn lại không được học. Cho nên Khổng Tử mới nói nền giáo dục hiện đại nhiều nơi làm ngược, đặt trọng tâm vào sự truyền thụ kiến thức, chứ không quan tâm đến giáo dục đạo đức lối sống, cho nên cái tâm của học trò không được mở mang khiến họ dễ trở thành kẻ xấu.

Nếu bạn không học luân lý, không học đạo đức thì tâm bạn mãi mãi không khai mở, thì bạn mãi mãi không thành tựu học vấn, đạo đức của mình. Vậy thì bạn, về cơ bản bạn chỉ biết tí ti, chưa bằng ông sấm mù sờ voi. Nhưng nếu bạn khai mở được, bạn học được đạo đức, luân lý này

rồi bắt đầu cái tự tánh chính cái bản nhiên, cái đạo của bạn khai mở thì không gì không biết, không gì không thể làm được.

Cho nên cuối cùng mới thành kẻ xấu. Vì sao lại thành kẻ xấu? Vì khởi tâm động niệm toàn tính cái lợi cho mình, tính hại cho người khác. Cho nên nếu đến sâu xa của bản chất vấn đề thì cái gì cũng khởi tâm động niệm đều là lợi mình hại người cả mà thôi. Cái gì cũng là lợi mình hại người.

Đồng thời những thứ biết được (đấy, nếu mà bạn chỉ tập trung vào việc truyền thụ kiến thức một cái mảng thôi thì những thứ biết được không viên mãn, như hình ảnh “ông sấm mù sờ voi” mà thôi. Đó là điều Khổng Tử tối kỵ, ông xem đó là dạy tiểu xảo chứ không phải dạy người.

Vì mục tiêu của Nho giáo là gì? Là dạy bạn làm một con người đúng nghĩa của nó. Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí, Tín bạn phải đầy đủ, như tứ chi vậy, còn nếu thiếu một cái thì bạn là phế nhân, còn nếu thiếu hết cả bốn thì bạn không phải là người.

Vâng ạ, thời gian đã hết, chúng ta vừa kết thúc cương lĩnh thứ nhất của Nho giáo là “minh minh đức”, có nghĩa là làm sáng cái đức sáng, hay như trong Phật pháp gọi là khai mở tự tánh, hay khai mở Phật tánh.

Ngày mai chúng ta sẽ chia sẻ tiếp đến cương lĩnh thứ hai của Nho giáo, đó là “tân dân” nghĩa là làm mới cho dân, hay thương yêu người dân. Đây chính là lợi tha.

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai. Xin cảm ơn!

Bài thứ 04

Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang học mục II.

II. KHÔNG GIÁO VỚI VIỆT NAM VÀ THẾ GIỚI

Chúng ta đang dừng ở điểm thứ hai: Giới thiệu về Nho giáo

Điểm này có hai nội dung:

- 1. Tu thân là đầu tiên*
- 2. Xây dựng một xã hội thịnh trị*

Chúng ta đang dừng ở các bước tu tập của Nho giáo, gọi là “tam cương lĩnh”, đã học xong ý thứ nhất là: Minh minh đức (nghĩa là làm sáng cái đức sáng của tiên thiên).

Hôm nay chúng ta sẽ học tiếp ý thứ hai là: Tân dân

Bây giờ chúng ta bắt đầu vào bài học hôm nay.

Thứ hai là: Tân dân (Làm mới cho dân)

Ngụ ý sau khi tự sửa mình thành tựu lại đứng ra giúp người cải cách, bỏ xấu theo tốt.

Vì sao phải giúp người?

Chẳng có một người nào khi đã hiển lộ được tự tánh (gọi là minh minh đức, “minh” là sáng, làm sáng cái đức sáng) của mình chính là bản tánh của mình mà lại không “thấy” “ta cùng người không hai, không khác, cùng một bản thể”. Cho nên mới phát khởi lòng từ bi thương yêu muốn giúp người cải cách, bỏ xấu theo tốt, tất cả chúng sinh đồng thành Phật đạo.

Bây giờ mình là phàm phu, mình nhìn người là người, ta là ta, cuối cùng tất cả thu về ta, hại cho người. Nhưng khi bạn đã tu tập đến một mức độ nhất định rồi, “minh minh đức” làm sáng cái đức rồi thì bạn sẽ thấy tất cả chúng sinh đồng một bản thể. Vậy có lý nào mà bạn lấy tay phải bạn chặt chân trái, hoặc là chân trái đá chân phải, không có, mà chỉ có làm sao mà yêu thương, hy sinh phụng hiến, giúp người mà thôi.

Đây chính là tân dân đó. Đây có thể so sánh với hình ảnh “giác tha” trong nhà Phật, là giáo hóa chúng sinh, là Hiền nhân trong Nho giáo. Đây là “lợi tha” (lợi ích chúng sinh).

Cuối cùng: Chỉ ư chí thiện

Đây chính là “giác hạnh viên mãn” trong nhà Phật, là Thánh nhân trong Nho giáo.

(3) Kết luận:

♣ Bắt đầu từ chỗ làm mình mình đức “sáng cái đức vốn sáng” của mình, gốc gác vốn có tiên thiên của bản thân mình, đây chính là tự tánh. Làm sao phải trở về với bản tính, cho nên mới gọi là **“Bản lai diện mục”**, tức là làm sao quay trở về với cái “mặt mũi trước đây của mình từ khi cha mẹ mình chưa sinh ra”.

Thế mình là người phàm nói với nhau, mình bảo: “Ôi, trời! Bây giờ cha mẹ chưa sinh biết đâu là cái mặt của mình mà bảo quay lại cái mặt đấy”. Khi mình đã giác ngộ mình sẽ hiểu tất cả chúng sinh cùng một bản thể, có lẽ nào mà ta không hy sinh phụng hiến, ta không yêu thương đây?

Lấy đó làm khởi điểm cho sự tu đức. Kết quả cuối cùng của quá trình này là làm cho toàn bộ thiên hạ được an trị, đó là cứu cánh của nó. Lúc đầu là gì ạ? Là lợi mình, tự lợi, nên mới tu thân; sau đó là đến lợi ích cho người, là tề gia, trị quốc, đây chính là lợi tha; và cuối cùng là đến bình thiên hạ.

♣ Sự tu đức, được coi là phổ dụng tất cả mọi người. Đó! Cho nên từ vua, tam công tể tướng, quan lại đến hàng thứ dân đều nô nức tu thân, đó gọi là: **“Tự thiên tử dĩ chí ư thứ nhân, nhất thị giai dĩ tu thân vi bản”** (tức là: từ vua cho đến thường dân, ai ai cũng đều lấy sự sửa mình làm gốc). Nếu như ai ai cũng hiểu được cái lý này đều lấy cái việc sửa mình làm gốc, thì đúng là **“Đêm ngủ không cần đóng cửa, ngoài đường không ai nhặt của rơi”**.

Vâng ạ! Chúng ta đã kết thúc xong mục đích thứ nhất của Nho giáo là: tu thân. Bây giờ chúng ta chuyển sang mục đích thứ hai của Nho giáo là:

2) XÂY DỰNG MỘT XÃ HỘI THỊNH TRỊ

*Một xã hội thịnh trị **“Đêm ngủ không cần đóng cửa, ngoài đường không ai nhặt của rơi”**, đây chính là trị quốc lấy đức làm căn bản.*

(1) Góc của xã hội thịnh trị bắt đầu từ mỗi cá nhân

Mạnh Tử nói:

- **“Cái căn bản của thiên hạ là quốc gia”;** Đó! Cả cái thế giới này thì mỗi quốc gia phải tốt đã.
- **“Cái căn bản của quốc gia là gia đình;**
- **“Cái căn bản của gia đình là thân mình vậy”.**
Vậy là bắt đầu từ cái việc tu thân.

Cả ba yếu tố quốc gia - gia đình - cá nhân đều có liên hệ chặt chẽ với nhau, xem cá nhân là yếu tố căn bản nhất cấu thành nên gia đình, xã hội. Mỗi cá nhân có đức hạnh tốt thì gia đình, xã hội sẽ tốt và ngược lại.

Chứ còn nếu không ta lại ngồi rung đùi bảo ta chỉ lo nôi cơm nhà ta, ta chỉ dạy mỗi con cái nhà ta. Thế bây giờ nó có phải đi học không? Nó đi học thì đương nhiên là nó phải tiếp xúc với nhiều chúng bạn, mà chúng bạn nếu không được dạy thì cũng là chúng bạn xấu thì cuối cùng làm sao? Nó có phải học thầy cô giáo không? Nếu như thầy cô giáo cũng không được học đạo đức?

Cái cuốn Đệ Tử Quy này là từ trước là đưa vào giáo dục phổ học từ nhi đồng. Toàn bộ quyển Đệ Tử Quy này là dạy lễ, cho nên ở bất kỳ ngôi trường học nào của chúng ta đều có câu **“Tiên học lễ, hậu học văn”**. Nhưng mà trước đây chúng ta cứ đọc cái câu ấy, trường nào cũng có, nhưng mà chúng ta không hiểu. Bây giờ chúng ta học Đệ Tử Quy thì chúng ta hiểu rồi đúng không ạ? Vâng ạ.

(2) Thứ tự tu đức “Tu thân, Tề gia, trị quốc, bình thiên hạ”

Bước 1: Bắt đầu từ tu thân của chính mình mà làm.

Rất nhiều sự nghiệp lớn bắt đầu từ rất nhỏ, từng bước từng bước làm ra, đây là Thánh nhân.

Trước tiên tu thân nhé, thì lại phải nói là phải bắt đầu từ chữ “Hiếu” làm căn bản. Bởi vì bây giờ nếu mà nói đến gọi là hiếu tất cả chúng sinh đều cùng một bản thể, yêu thương mọi người, thế bây giờ cha mẹ mình mình không yêu thương thì bảo mình yêu thương người ngoài thì là giả.

Bắt đầu từ cái việc cha mẹ nhé, lại bắt đầu từ cái việc nhỏ nhất là thái độ đối với cha mẹ. Bắt đầu từ đâu? Từ lời nói phải nhẹ nhàng, phải cung kính, thái độ phải an hòa. Khi bạn luyện được đến như thế rồi thì bắt đầu mới ra đến tiếp tục là người thân, xong rồi mới đến nhân dân, rồi đến muôn loài.

Mạnh Tử nói là: **“Thân thân nhi nhân dân”** tức là bắt đầu từ người thân rồi đến **“Nhân dân nhi ái vật”**, từ người thân đến bá tính rồi mới đến có thể thương yêu tất cả muôn loài được.

Cho nên rất nhiều sự nghiệp lớn bắt đầu từ rất nhỏ. Còn nếu như bạn bảo không, tôi không làm những cái này đâu, mặt mũi vẫn cứ xưng xỉa hết cả lên với cha mẹ, anh em lại tranh giành nhau, rồi lại đủ thứ. Tôi phải làm Thánh ở ngoài, tôi phải làm Thánh cơ, thế thì như thầy Thái nói, giống cái cậu bé mà bảo cậu ấy quét nhà thì cậu ấy bảo: “Không, tay con là phải quét thiên hạ chứ không phải quét nhà”. Quét nhà mà còn không quét được thì làm sao mà quét được thiên hạ.

*Phải bắt đầu từ những cái việc nhỏ nhất. Không Tử luôn đề cao việc tu dưỡng đạo đức cá nhân: **“Nhân chi sơ tính bản thiện”** (Con người sinh ra vốn thiện) nên đây chính là đạo. Cho nên “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín” là “đạo”, và nó cũng là “đức”. Vì sao lại vừa đạo, vừa đức? (1) Nếu nó là danh từ thì nó là “đạo”; (2) Nếu nó là động từ thì nó là “đức”, vì bạn đang phải vận hành theo đúng pháp tắc đại tự nhiên, cho nên như Hòa thượng nói đây là “tu đức”. Khi bạn thành công nó thì là bản tính tự nhiên của bạn, nó hiển lộ rồi thì nó lại chính là tính từ, nên gọi là “tính đức”. Cũng có thể ví như là “đang trên đường quay về thì gọi là A La Hán, quay về chưa được đến nơi thì gọi là Bồ tát, quay về được viên mãn thì gọi là Phật Đà”.*

Bạn hiểu không ạ? Nhớ! Nó là danh từ thì nhất định đây nó là đạo, vì vốn “Nhân chi sơ tính bản thiện” mà. Cái tự tánh này nó gồm có các cái tính như sau: nó phải “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín”. Lại nói cũng như vàng, vàng phải có màu vàng, có ánh kim, có nhiệt độ nọ nhiệt độ kia. Vậy thì cái tự tánh của mình nó cũng thế, nó cũng có những cái tính như sau: “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín”. Vậy thì nó là danh từ thì nó chính là đạo. Nhưng bây giờ phải học cách làm sao đi đúng theo đạo thì đây chính là đức. Khi bạn vận hành

theo đúng Nhân, là nhân từ, rồi là Lễ, Nghĩa, Trí, Tín thì đây lại chính là đức. Cho nên nếu bạn đi đúng đạo thì lập tức phúc đến họa đi.

Cũng xin nhắc lại một chút: “Nếu một người có đủ bốn hạt giống Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí này, cũng giống như thân người có tứ chi chân tay vậy. Khi có bốn phẩm chất này mới được coi là người có đầy đủ nhân cách.

Có thể thấy Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí không phải ai ban tặng cho ta từ bên ngoài, mà là thứ vốn đã có sẵn trong ta. Cho nên cần phải giáo dục để thức tỉnh và gìn giữ;

Cũng vậy với “Bát đức”. “Bát đức” chính là tiêu chí làm người, dùng tám chữ mà nói rõ: Hiếu, Đễ, Trung, Tín, Lễ, Nghĩa, Liêm, Si. Do vậy nói khuyết bát đức thì không phải là người, quên bát đức cũng không phải là người vì bạn quên tiêu chuẩn làm người rồi, nên không còn là người nữa”.

Còn nếu có thì chẳng qua làm người trên cái hình tướng mà thôi.

Các bạn có nhớ Hòa thượng cũng như Tiến sĩ Thái có nói con người khác con vật ở cái gì hả các bạn? Lòng xấu hổ, cho nên tại sao con người phải mặc quần áo vì xấu hổ, còn con vật nó không mặc. Cho nên nếu như bạn làm điều xấu mà bạn không biết xấu hổ, bởi vì cái sự tri sỉ đấy, cái tâm xấu hổ đấy chính là cái tâm quan trọng thứ nhất giúp bạn có thể sửa được khuyết điểm. Bạn có xấu hổ thì lần sau bạn mới không dám làm, còn nếu bạn không thấy xấu hổ thì lần sau bạn cứ thế bạn làm, ăn cắp vẫn cứ ăn cắp, ăn trộm vẫn cứ ăn trộm. Bạn quên mất rồi, bạn không có cái tri sỉ

nữa, vậy thì bạn có cái hình tướng bạn là người nhưng thực chất bạn không còn là con người nữa, bạn không đủ tiêu chuẩn làm người.

Đứng đầu bát đức là hiếu, do vậy cổ nhân dạy rằng: **“Trăm điều thiện thì hiếu đứng đầu, trăm điều ác thì dâm đứng đầu”**, gọi là vạn điều ác (nguyên văn: Bách thiện hiếu vi tiên, vạn ác dâm vi thủ).

Chỗ này tôi xin chia sẻ thêm cùng các bạn: Các bạn cứ muốn tích lũy công đức, các bạn mong có đại phước báu, để chuyển họa thành phúc, để cải tạo vận mệnh. Vậy thì các bạn cần phải nhớ, căn bản của làm người là hiếu, cho nên mới nói là gì ạ? **“Bách thiện hiếu vi tiên”**, nghĩa là trăm điều thiện thì hiếu đứng đầu, do vậy trước tiên bạn phải hiếu đã, sau đó bạn cần nỗ lực tích thiện từ những việc nhỏ nhất. Lưu Bị, ông có một câu động viên con ông rất quan trọng: **“Đừng cho việc thiện nhỏ mà không làm”** (nguyên văn: “Vật dĩ thiện tiểu nhi bất vi”), đây gọi là “tích tiểu thành đại” thì kho phước của bạn trước sau cũng sẽ đầy thôi. Nhưng quan trọng nhất là bạn tích thiện phải xuất phát từ chính tâm mình, đây cũng chính là tu thân, vì tu thân chẳng qua chính là sửa lỗi và tích thiện mà thôi.

Hôm qua tôi chia sẻ với gia đình, bạn có nhớ trong Liễu Phàm Tứ Huấn khi mà Trương Uy Nham mặc dù học rất giỏi, thông minh nhưng thi trượt. Đến khi thi trượt tức quá thì quay lại mắng giám khảo là “đồ mắt không có tròng”. Thế sau đấy thấy đạo sĩ cười thì mắng luôn cả đạo sĩ.

Đạo sĩ mới nói dù anh có giỏi giang, có thông minh đi chăng nữa, nhưng cái người mà muốn thành danh phải có

hai yếu tố: trên là tổ tông tích lũy âm đức, dưới thì bản thân anh cũng phải tích lũy âm đức, gọi là âm công, thì mới thành tựu. Vậy bây giờ con mà muốn thành đạt thì con phải tích thiện đi, gọi là “tích thiện chi gia”, gì nữa ạ, “tất hữu dư khánh” tức là nhà nào mà tích thiện thì tràn đầy niềm vui.

Thế thì lúc đấy Trương Úy Nham mới hỏi lại luôn đạo sĩ rằng là:

- Con chỉ là một học trò nghèo, con không có tiền thì làm sao mà con tích thiện được?

Lúc ấy đạo sĩ mới trả lời là:

- Tích thiện không cần tiền, bắt đầu từ chính cái tâm này. Ví như khiêm tốn, nhẫn nại chính là anh đang tích thiện đấy.

Do đó phải bắt đầu từ tu dưỡng bản thân mình, còn nếu bản thân mình che giấu những hành vi không hợp với đạo thì sao có thể giáo dục được người khác làm theo đạo đây?

Bởi vì bước một là tu thân, bước hai mới đến tề gia. Bố mẹ chẳng tu gì cả lại còn đòi quản lý gia đình, bắt con cái nó phải thế này thế khác thì làm gì mà nó nghe.

Bước 2: Tề gia

Sau đó mới có thể “Tề gia”, trị quốc tốt. Trước hết phải chỉnh đốn gia đình tốt, gia tộc mình tốt. Thì bạn phải hiểu là bạn phải tu thân được đã, sau đấy thì bạn phải quản trị được cái gia đình của bạn tốt đã. Người trong gia đình,

gia tộc mình mà không giáo dục được thì sao có thể giáo dục được người khác.

Nếu không thì mộng lên làm to làm lớn, cuối cùng như Hòa thượng nói thì phúc đức cũng chỉ ngắn choằn như thế này, một thời là hết.

Thậm chí các bạn có nhớ cái bài mà Hòa thượng chia sẻ về danh mà không hợp với học vấn thì lập tức họa đến không, các bạn có nhớ không ạ? Bởi vì danh cũng là một thứ phước báo. Thế bây giờ bạn được người ta khen tặng quá nhiều, nhưng trong khi học vấn, đạo đức của bạn không được đến đâu, thì đây chính là cái phước báo bạn nhận quá lớn trong khi cái nhân bạn tạo là quá nhỏ, thì cuối cùng lập tức họa hại đều đến.

Cho nên Hòa thượng có ví ra những trường hợp là ca sĩ với diễn viên nổi tiếng một thời, bây giờ là ốm đau bệnh tật, chết trong đau khổ, thậm chí nhiều người điên loạn.

Thế giới vừa mới tổng kết về cái căn bệnh trầm cảm rất nguy hiểm như thế và tỉ lệ ngày một tăng cao, phần lớn là ở đâu ạ? Là ở tầng lớp diễn viên, ca sĩ là nhiều nhất.

Phỏng vấn diễn viên điện ảnh một thời, thì bây giờ ông nghèo, mọi người kêu gọi để giúp đỡ, ông rất khăng khái trả lời:

- Trước đây tôi giàu có, thì tôi có chia cho ai đâu, vậy thì bây giờ tôi nghèo nàn tại sao tôi lại đi xin mọi người, vậy nó không công bằng, nên tôi không xin.

Còn chúng ta biết rồi: phước đến, nhất định là chúng ta cũng như một đầu thóc, chúng ta chỉ ăn một nửa thôi,

còn một nửa thì làm thóc giống, tức là đi giúp những người nghèo khó ấy, và giúp các cái công việc về lợi ích xã hội, thì cái thóc giống này của bạn sẽ tiếp tục được nhân ra thành nhiều ruộng thóc nữa. Đây cuối cùng mới đến...

Bước 3: Trị quốc, bình thiên hạ

Rồi mới đến cai trị thiên hạ bằng lòng nhân từ - trị quốc, bình thiên hạ.

Chúng ta đã kết thúc mục thứ hai: Nội dung giáo học của Nho giáo. Bây giờ chúng ta tiếp tục đến nội dung thứ ba:

3- Nho giáo trên thế giới và với Việt Nam

1) Nho giáo trên thế giới:

Khổng giáo có ảnh hưởng lớn ở các nước châu Á là Trung Quốc, Đài Loan, Nhật Bản, Triều Tiên, Hàn Quốc và Việt Nam. Những người thực hành theo các tín điều của Nho giáo được gọi là nhà Nho, Nho sĩ hay Nho sinh.

Các tư tưởng của Khổng Tử phát triển thành một hệ thống triết học được gọi là Khổng giáo. Khổng giáo được một người Italia là Matteo Ricci đưa vào Châu Âu, ông cũng là người đầu tiên Latinh hoá tên Khổng Tử thành “Confucius”. Khổng giáo còn được xem là một tôn giáo lớn của loài người, nhất là dân tộc Trung Hoa. Hiện nay hàng trăm Học viện Khổng Tử ở khắp nơi trên thế giới.

Tư Mã Thiên đã có lời bình về Khổng Tử: Trong Kinh Thi có câu nói như thế này:

- “Núi cao cúi phục, thiên nhiên cũng kính nể ngừng khoe sắc đẹp. Thiên hạ biết không đuổi kịp được ông, nhưng luôn hướng theo ông! Từ bậc quân vương đến thường dân lúc đó đều ca ngợi ông. Tuy ông chỉ là người mặc áo vải, nhưng ông đời đời được tôn vinh, những người học đều coi ông là thầy, có thể nói ông là bậc Thánh hiền”;

- “Cái giống như núi cao khiến người ta chiêm ngưỡng; Cái giống như đại đạo khiến người ta tuân theo. Từ xưa tới nay trong thiên hạ, quân vương và người tài đức thì có nhiều. Họ khi đang còn sống đều vinh hoa phú quý, vinh hiển, nhưng chết rồi thì chẳng còn lại chút gì.

Khổng Tử là một người bình dân, nhưng những người đọc sách đều tôn ông làm thầy. Từ thiên tử, vương hầu đến nhân dân cả nước, ai cũng nói về Lục Nghệ [Lục Nghệ là sáu cái nghệ: lễ, nhạc, xạ (bắn), ngự (cưỡi ngựa), thủ (học chữ), số (học tính)] thì đều xem học thuyết của Khổng Tử là chuẩn tắc cao nhất. Có thể nói Khổng Tử là một Thánh nhân chí cao vô thượng”.

Tượng Khổng Tử được xây dựng tại nhiều nơi, Canada này, Pháp, Nhật Bản, Ý, rồi một số quốc gia khác, và thậm chí ở Việt Nam thì bạn biết rồi, trong các chùa chiền, rồi trong Văn miếu Quốc Tử Giám, rất nhiều.

2) Nho giáo được truyền vào Việt Nam:

Từ đầu Công Nguyên - thế kỷ I TCN khi nhà Tây Hán Trung Quốc thôn tính Việt Nam, song song với chữ Hán. Tuy nhiên tầm ảnh hưởng của Nho giáo lúc này còn rất hạn chế. Vì việc phổ biến Nho giáo được nhà Tây Hán chỉ xem là hành động giáo hóa.

Bắt đầu từ thời nhà Lý, Nho giáo phát triển mạnh mẽ; đến vua Lê Thánh Tông năm 1447, cho truyền bá Nho giáo trong xã hội. Bản thân vua Lê Thánh Tông cũng có học vấn khá cao về Nho học. Hiện nay tại rất nhiều ngôi chùa của Việt Nam, ngay trong nhà chính điện, ở hai bên dãy bàn thờ chư Phật có thể gặp tượng Thái Thượng Lão Quân ở bên phải và tượng Khổng Tử ở bên trái. Đây là hai vị tổ của Đạo giáo và Nho giáo được thờ trong điện nhà Phật của các chùa để diễn tả tư tưởng “Tam giáo đồng nguyên” của xã hội Việt Nam xưa.

Vào tháng 10/2009, Việt Nam thành lập Học viện Khổng Tử do Phó Thủ tướng Nguyễn Thiện Nhân ký thành lập.

Bây giờ nói đến giáo trình tu học của Nho giáo, đây là nội dung thứ tư cũng là nội dung cuối cùng của mục II: Khổng giáo với Việt Nam và thế giới, trước khi chuyển sang mục III là: Giới thiệu Đệ Tử Quy.

Chúng ta vừa giới thiệu về Khổng Tử, vừa giới thiệu về Nho giáo hay còn gọi là Khổng giáo ở trên thế giới và Việt Nam. Bây giờ chúng ta nói đến giáo trình tu học của Nho giáo thì như thế nào.

Chúng ta đã biết cái hay rồi thì chúng ta phải biết xem các vị ấy học cái gì chứ. Ừ, biết nội dung các vị ấy học mục đích là gì rồi, là tam cương, tam cương là gì ạ? Là minh minh đức xong đến là tân dân, chỉ u chí thiện, ok rồi; xong lại biết bắt đầu bước một là tu thân, xong rồi là tề gia, trị quốc, bình thiên hạ. Từ vua cho đến dân ai ai cũng nỗ lực tu thân để thành quân tử, Hiền nhân và Thánh nhân. Vậy bây giờ ta phải biết rằng là giáo học của các ngài dạy

ngày xưa là học bằng cái gì để chúng ta phải nỗ lực theo mà học nếu chúng ta quyết tâm gọi là là khó để được vui.

Chúng ta sẽ chuyển sang mục:

4- Giáo trình tu học của Nho giáo

Giáo học của Nho giáo cũng vậy “Tiểu Học chung chí Tứ Thư” (trước học Tiểu Học, sau đến Tứ Thư, Ngũ Kinh), chính là phải học cho tốt sách Tiểu Học, tiếp theo đó mới học Tứ Thư, Ngũ Kinh.

1) TIỂU HỌC

- Tiểu Học rất quan trọng, bởi vì một đứa bé trước tiên từ nhỏ phải học cách làm người, làm việc.

Cho nên toàn bộ Đệ Tử Quy là dạy chúng ta thái độ làm gì? Làm người và thái độ làm việc.

- *Thái độ làm người thì căn bản là gì ạ? Chữ “Hiếu”, đúng rồi.*
- *Thái độ làm việc căn bản là chữ gì? Chữ “Liêm”.*

Nếu nền tảng này xây dựng tốt rồi, chúng đọc các kinh sách khác sẽ hiểu được cách làm thế nào đối nhân xử thế, hiểu được phải thực tiễn ngay trong cuộc sống thường ngày.

- Tiểu Học là một quyển sách do Chu phu tử biên soạn. Quyển sách này cách hiện tại đã gần 1000 năm, lịch sử tương đối khá lâu, rất nhiều tình huống đời sống vào lúc đó so với hiện tại đã có nhiều khác biệt.

Ngày xưa ví dụ muốn đi nghe giảng về Phật pháp, bạn phải đi bốn năm chục cây đi bộ. Bây giờ thuận tiện nhé rồi, tôi chỉ nói là bây giờ bạn chỉ cần xoẹt một cái internet là cuối cùng bạn nghe được rồi. Cho nên thời này thì thấy cái duyên rất là thù thắng.

Tuy nhiên lại khổ một cái là trong khi cái phương pháp truyền bá thì rộng rãi như thế, nhưng lại không có người hoằng truyền. Cho nên chúng ta bỏ đi mất cái nguồn gốc để học luân lý đạo đức cho nên xã hội mới thành động loạn như ngày nay. Chứ nếu như chúng ta lại biết rằng là dùng các phương tiện truyền thông để hoằng truyền luân lý đạo đức này thì nhất định xã hội sẽ an định, nhà nhà sẽ có hạnh phúc.

Ngày nay không dùng Tiểu Học nữa mà dùng Đệ Tử Quy. Đây, vừa mới nói Tiểu Học cách đây 1000 năm nên nhiều cái giờ nó khác quá rồi. Vì Đệ Tử Quy cũng là xây dựng trên nền tảng của Tiểu Học, nhưng được Lý Dục Tú biên soạn vào thời nhà Thanh nên chỉ cách chúng ta hơn 200 năm, nên phù hợp với đời sống hiện tại, ngôn từ thì lại dễ hiểu.

- Giáo dục xưa bắt đầu dạy trẻ Đệ Tử Quy như thế nào?

Bạn nghe nhé, đặc biệt là các bạn có thai:

“Trong vòng một nghìn ngày (ba năm) sau khi em bé được sinh ra là giai đoạn quan trọng nhất của việc giáo dục. Một nghìn ngày, ba năm, tất cả người lớn xung quanh trẻ nhỏ đều phải làm được một tấm gương tích cực, lời nói và hành vi phải phù hợp với chuẩn mực của Đệ Tử Quy”.

Bởi vì lúc này khi là trẻ nhỏ thì sao ạ? Hòa thượng dạy sao ạ? Năng lực ghi nhớ của trẻ là rất lớn, còn năng lực tư duy của trẻ thì chưa có. Cho nên nếu một hành vi mà “cha mẹ gọi, trả lời ngay”. Tôi ví dụ là tôi gọi một cái là “con ơi”, ví dụ như thế, thì lập tức hai vợ chồng Trung - Châu nghe tôi gọi, ví dụ đang trên gác, phải chạy xuống. Vì khi chạy xuống như thế thì đứa trẻ nó sẽ nhìn thấy ngay lập tức: “À, bà nội gọi bố mẹ mình phải chạy xuống”. Về sau nó ăn vào trong cái bộ nhớ của nó, thì về sau đến lúc các bạn gọi thì nó mới xuống. Đây gọi là thân giáo. Còn nếu bạn chỉ nói thôi, bạn không có thực hiện thì bạn hãy nhớ là cái quả báo của ngày hôm nay nhân bạn tạo thì hôm sau con bạn nó sẽ đúng y như thế.

Câu chuyện “Chiếc bát gỗ” thì chắc các bạn cũng nhớ rồi: Người cha có một đứa con ba tuổi. Đứa con thấy bố ngồi đẽo cái bát gỗ thì hỏi:

- Bố đẽo cái gì?*
- Bố đẽo cái bát gỗ.*
- Để làm gì?*
- Để cho ông nội ăn, vì ông nội hay đánh vỡ lắm.*

Đứa con nó thấy thế, nhìn thấy ngày hôm sau, ông bố lại thấy nó cũng ngồi hì hục chơi với mảnh gỗ đẽo đẽo, hỏi:

- Con làm gì đấy?*
- Con đẽo cái bát gỗ để ngày sau cho bố ăn.*

Bạn làm như thế nào thì đứa trẻ nó sẽ học đúng như thế.

Cho nên trong Đệ Tử Quy cái phương pháp dạy trẻ là gì hả bạn? Thân giáo. Chứ còn nếu như trong Đệ Tử Quy thầy cũng dạy có cái gì ngon bạn mua về, vợ chồng bạn giấu biến vào tủ lạnh, không để cho ông bà biết. Xong đến tối bắt đầu gọi riêng “con ơi, ra đây mẹ có cái này ngon đặc biệt để cho con”. Thế là ăn gì gia gic, âm thầm với nhau. Bạn không biết được là cái hành động của bạn bắt hiệu như thế thì ngày hôm sau, nó cũng chỉ mua các thứ cho vợ nó ăn, cho con nó ăn chứ không bao giờ cho bạn ăn cả. Cho nên đây chính là học thì phải thân giáo.

Tôi cũng nói là mẹ không có yêu cầu các con, nói với con dâu con trai, đương nhiên là con gái con rể thì cũng bị chấn chỉnh 10 năm rồi, cho nên bây giờ về cơ bản tôi cũng buông được rồi, tôi bảo:

*- Mẹ chưa cần cái gì nhiều nhưng các con đã dạy Đệ Tử Quy thì các con phải nhớ cái khổ đầu tiên là các con phải đúng thực hiện cho mẹ. Bốn cái câu đầu tiên thực hiện được thì mẹ thấy đã thành tựu nhiều rồi. **“Cha mẹ gọi, phải đến ngay. Cha mẹ sai, chớ lười biếng. Cha mẹ dạy, phải kính nghe”**, (chứ không phải là đứng im xong như thế này, nhưng trong tâm sốt hết cả ruột lên, không vào đầu được câu nào). Cha mẹ trách phải thuận sửa thì cứ cãi ầm ầm lên, không được.*

Tất nhiên đây là muốn dạy làm sao đây mà bản thân mỗi một người con đều có thể thực hiện được Đệ Tử Quy, vừa là để biểu pháp cho xã hội, vừa là tu phước cho chính

bản thân các con, vừa là cho các học trò lớp học đều được lợi lạc.

Cho nên tất cả lời nói và hành vi bất thiện đều không được cho trẻ tiếp xúc. Sau ba năm bảo vệ trẻ nhỏ như vậy, trẻ sẽ có được khả năng nhận biết đúng sai, thiện ác. Ba năm liền vì cái năng lực ghi nhớ của trẻ lúc nhỏ rất lớn, còn cái năng lực phân biệt thì chưa có mấy. Cho nên khi bạn làm, bạn để ý nhé khi bạn còn nhỏ bạn học các bài thơ rất nhanh đúng không ạ. Bây giờ lớn một tí là phiền não đủ, tham sân si mạn đủ hết cả, thế nên học một khổ thơ rất là lâu.

Còn đến khi già, thì thầy bảo sao? Tại sao bây giờ nhiều người bị Alzheimer thế hả bạn? Vì hai lý do:

- Thứ nhất là bạn không dùng nó nữa. Trường hợp mẫu thân của tôi là một, không phải kiếm sống, không phải dạy con, không phải làm bất kỳ cái gì, cái bộ não này của bạn không hoạt động nữa.

- Thứ hai là bạn phiền não quá nhiều, từ trước tích tụ lại, cho nên bây giờ cái tỉ lệ người bị bệnh Alzheimer rất là lớn. Bởi vì càng tuổi già về sau thì phiền não càng dày, bao nhiêu thủ đoạn làm sao để kiếm được tiền nuôi con, rồi làm sao tranh được cho nó cái nhà to, nào làm sao đưa nó về làm ở công ty hoặc là cơ quan Bộ mà mình làm, rồi làm sao mưu mẹo, ủ mưu cho nó được lên chức...

Thế là cuối cùng bao nhiêu thủ đoạn cho mình, cho con mình, cho cháu mình đủ hết, thì cuối cùng nó áp ủ là gọi là phiền não quá nhiều. Cho đến lúc cuối đời, cộng với

việc cái bộ não này của bạn không dùng nữa, cho nên cuối cùng là bệnh Alzheimer tỉ lệ bây giờ rất là lớn, rất là cao.

Cho nên bạn phải nhớ trong ba năm đầu nếu tất cả những người thân đều thực hành đúng Đệ Tử Quy, đây là thiện (bởi vì đây là cái nhìn của Thánh nhân rồi, nên bạn phải nhớ nhé), thì trong vòng ba năm thuần thực như thế, cha mẹ gọi, ví dụ ông bà gọi một cái, bố mẹ “ạ”, xuống ngay. Bản dịch trước là “cha mẹ gọi, lập tức vâng”, bản dịch sau tôi bỏ, “cha mẹ gọi phải đến ngay” là vì sao? Đã “ạ” còn phải đến, chứ không phải cha mẹ gọi ới ở trên tầng 2, tầng 3, “ạ” một cái, xong rồi mặc kệ cha mẹ, không được.

Sau ba năm bảo vệ trẻ nhỏ như vậy, trẻ sẽ có được khả năng nhận biết đúng sai, thiện ác. Đối với lời nói và hành vi thiện, chúng sẽ tiếp nhận; đối với những điều bất thiện, chúng sẽ rời xa. Ba năm này bạn xây dựng nền tảng cho con thì đảm bảo chúng có khả năng gọi là thiện ác phân minh. Khi mà đã có khả năng thiện ác phân minh thì khi chúng ra đời chúng sẽ biết là người nào thì nên tiếp cận, người nào thì không nên tiếp cận. Chúng sẽ biết được việc nào nên làm và việc nào không nên làm. Chúng cũng sẽ biết được môi trường nào không được đến và môi trường nào được đến.

Ví dụ đi qua quán karaoke, chúng ta đã dạy **“Nơi ồn náo không đến gần”** thì nó sẽ biết ngay. Vậy như thế là bạn đã phòng tránh được cho con khỏi bị ô nhiễm từ hoàn cảnh, từ môi trường.

Khi bạn dạy được cho con như thế và đồng thời bạn tiếp tục dạy dỗ, quản lý con, thì thậm chí là trên tivi những

cái bộ phim gọi là “sắc, tình, bạo, dục” chúng cũng sẽ không hút vào nữa. Mà nếu như bạn không chịu mất công dạy dỗ con, thầy Thái nói là bạn mất công một tí, nếu bạn không chịu dạy dỗ nó vì bạn còn mãi đi kiếm tiền, thì đến một ngày nào đấy chúng sẽ trở thành hư hỏng. Lúc đấy thì dù bạn có trách nó rằng là tại sao lại dám chửi bố chửi mẹ, hoặc tại sao dám hỗn hào, tại sao dám đánh cả cha mẹ. Nếu biết sớm có ngày hôm nay thì chắc ngày hôm trước bạn sẽ chịu khó bỏ công ra.

Cho nên toàn bộ cuốn Đường Đến Hạnh Phúc của chúng ta, là chọn lựa cho nhân sinh. Chọn lựa cái gì? Giáo dục con cái. Mà dùng cái gì để giáo dục con cái? Đạo Thánh hiền và lấy thân làm gương. Về sau trong nội dung chúng ta sẽ chia sẻ.

“Khi ba tuổi mà vun bồi được nền tảng này đến tám mười tuổi cũng sẽ không thay đổi, người này chính là một người tốt chuẩn mực”.

Bây giờ không dám bắt hiếu với bố mẹ thì liệu có dám bắt hiếu với anh em không? Không có! “Cha mẹ thích dóc lòng làm, cha mẹ ghét cần thận bỏ”, thế cha mẹ thích anh em đoàn kết như vậy thì có dám bắt hiếu với anh em không? Không dám.

Thế thì bây giờ lại nói tiếp đến chú bác, toàn là anh chị của cha mẹ cả, vậy thì thương cha mẹ như thế, cha mẹ thích dóc lòng làm, vậy thì cha mẹ đối với chú bác đều là anh em rất thân thiết, vậy tại sao không giúp. Xong rồi đấy anh em họ cũng phải xem như anh em ruột thịt. Bắt đầu từ những người thân, bắt đầu mới tỏa ra đến bá tánh chứ.

Bây giờ chúng ta nói về...

2) TỨ THU

Thông thường người ta hay nói là Tứ Thư, Ngũ Kinh.

Đây, vừa mới nói bước một là Tiểu Học, bây giờ đổi thành Đệ Tử Quy. Để cho các bạn biết nền tảng học là bắt đầu từ Tiểu Học hay Đệ Tử Quy đây, từ lớp 1 đây. Vì sao? Bởi vì đã lâu quá chúng ta đã quên đi mất luân lý đạo đức rồi, cho nên bây giờ phải bổ túc lại, thì phải dạy từ cái nền tảng đây, không có cao xa quá rồi cuối cùng lại thành ra cái nhà không có móng. Cứ tiếp tục đi xây tầng 2, tầng 3 trong khi đó không có tầng một thì cái nhà đó làm sao mà đứng được.

Tứ Thư và Ngũ Kinh hợp lại làm 9 bộ sách chủ yếu của Nho giáo. Các sách này còn là những tác phẩm văn chương cổ điển của Trung Quốc.

Tứ Thư gồm có:

- 1) Luận Ngữ (của Khổng Tử);*
- 2) Đại Học (của Tăng Tử): Dạy bạn làm một con người. Hai chữ “đại học” được nhà Nho giải thích là “đại nhân chi học”, hiểu theo hai nghĩa, là cái học của bậc đại nhân, và là cái học để trở thành bậc đại nhân là thành Thánh thành Hiền. Rồi..*
- 3) Trung Dung (Tử Tư - Là cháu của Khổng Tử - Học trò của Tăng Tử) và cuối cùng là...*
- 4) Mạnh Tử*

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài học chúng ta tạm dừng ở đây. Ngày mai chúng ta sẽ tiếp tục nội dung thứ 4: Giáo trình tu học của Nho giáo, sẽ giới thiệu đến Ngũ Kinh.

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai. Xin cảm ơn!

Bài thứ 05

Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta vẫn đang học mục II: Khổng giáo với Việt Nam và thế giới. Tôi xin nhắc lại trong mục II này có 2 nội dung sau:

1. Giới thiệu về Khổng Tử

2. Giới thiệu về Nho giáo

Trong mục giới thiệu về Nho giáo có 4 ý chính:

Thứ nhất: Mục đích của Nho giáo là gì? Tu thân, là mức thấp nhất, sau đó tiến tới để xây dựng một xã hội thịnh trị “Đêm ngủ không cần đóng cửa, ngoài đường không ai nhặt của rơi”.

*Thứ hai: Nội dung giáo dục của Nho giáo là gì?
Là tam cương lĩnh (minh minh đức, tân dân, chỉ u
chí thiện)*

Thứ ba: Nho giáo trên thế giới và Việt Nam

Thứ tư: Giáo trình tu học của Nho giáo

Trong mục giáo trình tu học của Nho giáo có Tiểu Học, Tứ Thư, và Ngũ Kinh. Chúng ta hôm qua đã kết thúc mục giới thiệu giáo trình Tiểu Học và Tứ Thư.

Hôm nay chúng ta sẽ giới thiệu nốt về Ngũ Kinh là kết thúc mục II: Khổng giáo với Việt Nam và thế giới.

Sau đó chúng ta sẽ chuyển sang mục:

III. Giới thiệu về Đệ Tử Quy

Bây giờ chúng ta bắt đầu vào bài học

3) NGŨ KINH

Là năm quyển kinh điển trong văn học Trung Hoa dùng làm nền tảng Nho giáo. Theo truyền thuyết, năm quyển này đều được Khổng Tử soạn thảo hay hiệu đính.

Bạn nhớ là luôn luôn phải đi từ nền tảng, phải dạy chúng làm người trước, sau đấy rồi mới đến dạy tri thức. Bạn nhớ chưa ạ?

Thứ nhất là:

(1) Kinh Thi:

Sưu tập các bài thơ dân gian có từ trước Khổng Tử, nói nhiều về tình yêu nam nữ, nhằm giáo dục mọi người tình cảm trong sáng, lành mạnh. Mở đầu Kinh Thi: “Quan quan thư kưu, tại hà chi châu, yếu điệu thực nữ, quân tử mơ cầu”.

Thế là đến lúc hỏi:

- Yếu điệu thực nữ là gì?

Thì các em trả lời sao ạ?

- Là cô gái xinh đẹp!

Thầy Thái bảo:

- Không phải thế!

Yếu điệu thực nữ chính là nói về một người phụ nữ hiền thực. Lấy được một người vợ hiền thì làm sao ạ? Dòng họ thịnh ba đời. Mà lấy được người vợ dữ thì ba đời tổ tiên khóc ròng.

Cho nên cổ nhân mới nói câu là gì ạ? “Dâu dữ thì mất họ, chó dữ thì mất láng giềng”. Đây chính là lý do tại sao phải bắt đầu từ Kinh Thi? Bởi vì bắt đầu từ cái “luân” đầu tiên là luân vợ chồng phải tốt. Vợ chồng tốt rồi thì mới đến cha con thân thiết, rồi lúc đấy mới đến gọi là gì ạ? “Phụ tử hữu thân” đấy, rồi tiếp tục mới là “trưởng ấu hữu tự”, là anh em thì phải có tôn ti trật tự. Người trong gia đình tốt rồi, thì như Mạnh Tử nói đấy, lúc đấy mới nói đến “bạn bè hữu tín” rồi mới đến “quân thần hữu nghĩa”, chứ

còn cái nền tảng ngay từ vợ chồng đã hỏng rồi, cho nên phải học Kinh Thi đầu tiên.

(2) Kinh Thư: Ghi lại các truyền thuyết, biến cố về các đời vua cổ có trước Khổng Tử. Khổng Tử san định lại để các ông vua đời sau nên theo gương các minh quân như Nghiêu, Thuấn chứ đừng tàn bạo như Kiệt, Trụ.

(3) Kinh Lễ: Ghi chép các lễ nghi thời trước. Khổng Tử hiệu đính lại mong dùng làm phương tiện để duy trì và ổn định trật tự xã hội.

(4) Kinh Dịch: Ghi lại các tư tưởng triết học của Trung Hoa cổ đại dựa trên các khái niệm âm dương, bát quái...

(5) Kinh Xuân Thu: Ghi lại các biến cố xảy ra ở nước Lỗ, quê của Khổng Tử, không chỉ ghi chép như một sử gia mà theo đuổi mục đích trị nước nên ông chọn lọc các sự kiện, ghi kèm các lời bình, sáng tác lại thêm lời thoại để giáo dục các bậc vua chúa.

(6) Ngoài ra còn có Kinh Nhạc do Khổng Tử hiệu đính. Về sau bị Tần Thủy Hoàng đốt, chỉ còn lại một ít làm thành một thiên trong Kinh Lễ gọi là Nhạc Ký. Như vậy Lục Kinh chỉ còn có Ngũ Kinh.

Qua đây có phải nói là chúng ta bị văn hóa nước ngoài gọi là thuần hóa không, mà mình lại nói thế này à?

Theo tôi thì không phải thế. Có người có hỏi tôi về điều đấy. Tôi mới bảo thế này:

- Mục đích của tôi là mỗi một bản thân tốt đã, trước tiên trong gia đình đã, đều được tốt; xong đến toàn bộ gia đình hạnh phúc, rồi đến toàn thể xã hội an định, thì dù rằng những cái quyền sách này tác giả có là người nào đi nữa thì tôi vẫn cứ học.

Bởi vì chúng ta phải qua trở lại với mục đích Phật dạy chúng ta là **“Y pháp bất y nhân”**, chỉ dựa vào pháp, cái pháp nào đưa chúng ta đến hạnh phúc thì chúng ta theo. Mà đây vừa nói với các bạn, Không giáo ở khắp nơi trên thế giới. Không Tử được bao nhiêu nước trên thế giới tôn làm bậc thầy, mà chúng ta theo thì rõ ràng các bạn đã từng chứng kiến chia sẻ lần này là chia sẻ lần thứ 5 đúng không các bạn? Thì các bạn đã thấy là các bạn được rất nhiều lợi lạc.

Không phải là bây giờ chúng ta mới nghĩ ra là Không Tử hay Nho giáo lợi lạc thế đâu các bạn ạ, mà trong tác phẩm “Vào chùa thăm Phật” của tác giả Trần Nho Thìn - Nhà xuất bản Công An Nhân Dân năm 1991, có nói: Khi bạn vào một ngôi chùa của Việt Nam thì bình thường rất nhiều chùa bạn sẽ thấy là bên tay trái là tượng Không Tử, ở giữa thì Tam Bảo rồi, bên tay phải là Thái Thượng Lão Quân, chính là Lão Tử (trong Đạo giáo thì Lão Tử chỉ là một hoá thân giáng trần của Thái Thượng Lão Quân). Đây là thể hiện cho gọi là “Tam giáo đồng nguyên”. Tam giáo đây chính là: Nho, Thích, Đạo. Bởi vì Không Tử là đại diện cho Nho giáo, còn Lão Tử là đại diện cho Đạo giáo, còn Tam bảo Phật là đại diện cho Phật giáo, cho nên mới gọi là Nho, Thích, Đạo. Thích chính là dòng họ Thích Ca. Cho nên vào bất kỳ một ngôi chùa nào, mà phần lớn bạn đều thấy là như thế. Bạn có thấy một bên đề đức Thánh Không,

bên này Thái Thượng Lão Quân? Cho nên có phải chúng ta ngày hôm nay mới nghĩ ra đâu.

Chúng ta tiếp tục mục...

III. GIỚI THIỆU ĐỆ TỬ QUY

Mục này có 5 nội dung lớn:

- 1. Giới thiệu tác giả của Đệ Tử Quy*
- 2. Những căn cứ xây dựng nên Đệ Tử Quy*
- 3. Nội dung Đệ Tử Quy là gì?*
- 4. Vì sao phải học Đệ Tử Quy?*

Bây giờ chúng ta bắt đầu vào nội dung thứ nhất:

1. Giới thiệu tác giả Đệ Tử Quy?

Đệ Tử Quy là “Quy tắc làm học trò Thánh hiền”, trước đây có tên là Huấn Mong Văn (bài văn dạy dỗ con trẻ) do bậc đại Nho ở vào thời vua Khang Hy vào đầu triều nhà Thanh là Lý Dục Tú phỏng theo hình thức câu 3 chữ của sách Tam Tự Kinh mà biên soạn thành.

Về sau trải qua sự chỉnh sửa tu bổ nhiều lần của một Nho sinh Sơn Tây là Giả Tôn Nhân, lúc đó mới đổi tên thành Đệ Tử Quy.

Toàn bộ sách này có 360 câu, có cả thảy 1.080 chữ, đề cập đến 113 điều. Quả thật có thể nói là qua ngàn lần tinh luyện, mỗi câu mỗi chữ đều đáng giá ngàn vàng, lời lẽ đơn giản, mà nghĩa lý trọn vẹn, lại hết sức thuận miệng đọc tụng dễ dàng, xứng đáng được tôn xưng là bộ sách giáo dục nhi đồng giá trị nhất.

Nhưng đây vì chúng ta từ nhỏ không được học nên bây giờ chúng ta phải quay lại học chung với nhi đồng thì bản thân chúng ta mới có cuộc sống hạnh phúc, gia đình mới hạnh phúc và tiến tới là xã hội mới có thể an định được. Đây gọi là học bổ túc, thiếu thì phải học bổ túc thôi ạ.

Bạn cứ đọc thuộc lòng đi rồi xong một ngày nào đó bạn rà lại xem cái nào bạn phạm, thì dần dần cuối cùng như Hòa thượng nói, bạn sẽ trở thành người có đạo đức chuẩn mực. Sau nền tảng bắt đầu bạn bước lên tiếp.

2. Những căn cứ xây dựng Đệ Tử Quy

Lý Dục Tú phụ tử dựa trên 3 căn cứ sau đây để biên soạn cuốn Đệ Tử Quy:

Thứ nhất: Luận Ngữ của Khổng Tử

Ta vừa nói trong Tứ Thư đấy ạ.

Y cứ theo cương yếu trong chương thứ 6, và chương thứ 7 là chương về “Học nhi” (bàn về việc học) trong sách Luận Ngữ.

- Luận Ngữ như bài trước đã nói là một trong bộ Tứ Thư bao gồm Đại Học, Trung Dung, Luận Ngữ, Mạnh Tử.

- Luận Ngữ là tổng hợp những lời giảng dạy của Khổng lão phu tử cho học trò, tức là khoảng hơn 2000 năm sau thời của Khổng Tử, thì Lý Dục Tú phụ tử đã dựa trên cuốn Luận Ngữ này mà biên soạn ra Đệ Tử Quy, hay còn gọi là Huấn Mong Văn, bởi vì về sau Giả Tôn Nhân mới chuyển thành Đệ Tử Quy.

Thứ hai: Căn cứ vào sách Tiểu Học

Lấy cương lĩnh nội dung quan trọng nhất biên soạn thành một quyển Đệ Tử Quy. Hai căn cứ nhé: Luận Ngữ và sách Tiểu Học.

Thứ ba: Kinh nghiệm đúc kết trong cuộc sống của Lý Dục Tú phu tử

3. Giới thiệu nội dung Đệ Tử Quy

Trình bày cụ thể lễ nghĩa, quy tắc về hành vi ứng xử cần có của một người con lúc ở nhà, đi ra ngoài, lúc quan hệ giao tiếp đối với người khác tìm tòi học hỏi. Ở đây đặc biệt nhấn mạnh giáo dục trong gia đình và giáo dục ngoài xã hội, được diễn giải theo câu số 6 chương “Học nhi” của Luận Ngữ:

- 1) “Học trò trên thì hiếu thảo cha mẹ,*
- 2) Dưới hòa thuận anh em,*
- 3) Cẩn thận,*
- 4) Uy tín trong cuộc sống,*
- 5) Yêu thương mọi người,*
- 6) Kết giao bạn bè tốt,*
- 7) Có thêm thời gian và sức lực thì nên học tập thêm”.*

Đây chính là nội dung trong chương thứ 6 của Luận Ngữ.

Cho nên các chương của Đệ Tử Quy cũng được diễn giải như sau:

“Nhập tắc hiếu” này, “Xuất tắc đệ” này. Xong đến chương gì ạ? “Cẩn thận hành vi hàng ngày” này, xong đến chương “Tín” hay chính là bằng hữu hữu tín đấy, làm một

người đáng để người khác tin này là hết chương bốn, xong đến chương năm là “Thương yêu bình đẳng tất cả chúng sinh”. Đây, đúng là “thân thân nhi nhân dân”, bắt đầu từ cha mẹ, người thân trước thì mới sang đến nhân dân hay còn gọi là bá tánh. “Nhân dân nhi ái vật” là bắt đầu từ nhân dân, bắt đầu đến thương yêu tất cả chúng sinh muôn loài. Thế xong cuối cùng đến “Gần người nhân” và cuối cùng là “Có dư sức thì học văn”.

4- Vì sao phải học *Đệ Tử Quy*?

Mục này có 3 nội dung:

- 1- Đệ Tử Quy là Tiểu Học trong giáo học của Nho giáo: Đây ạ, cho nên chính vừa rồi tôi mới ví là chúng ta học Đệ Tử Quy là cái lớp học tiểu học đây ạ.*
- 2- Đệ Tử Quy có thể giải quyết vấn đề của thế kỷ XXI*
- 3- Đệ Tử Quy là nền tảng để thành tựu*

Chúng ta bắt đầu vào nội dung thứ nhất:

1- *Đệ Tử Quy là Tiểu Học trong giáo học Nho giáo*

Không có tiểu học, sẽ chẳng có trung học, đại học... Cho nên nhất định bạn không được bỏ qua tiểu học. Đó, Đệ Tử Quy là sách tiểu học mà.

Thứ nhất: Trẻ thơ nhất định phải được giáo dục.

Tại sao trẻ thơ lại nhất định phải được giáo dục? Trong lời giới thiệu của bộ sách “Thánh học căn chi căn”, tiên sinh Nhân Duyên Sanh có viết như sau:

♣ Kinh Dịch lấy hình ảnh dòng suối chảy ở dưới núi làm biểu tượng quẻ Mông, nên người quân tử có thể trở thành bậc nhân tài thành tựu đức độ, học vấn, cũng phải nhờ từ căn bản.

Trong lời bàn của quẻ Mông có đoạn viết: **“Trẻ thơ được giáo dục đúng đắn, đó là công lao lớn nhất để làm nên một vị Thánh”** (nguyên văn: “Mông dĩ dưỡng chánh, Thánh công dã”).

Bạn muốn con bạn thành Thánh không, vậy thì bạn phải chịu khó bạn dạy nó.

“Nghĩa lý trong câu này thật sâu xa uyên áo biết bao! Nước suối từ trên nguồn vốn luôn trong trẻo, mà khi chảy xuống chân núi thì trở thành đục ngầu, như thế lẽ nào lại do tự thân nước suối ấy hay sao? Con em hư hỏng lẽ nào chẳng phải do các bậc cha mẹ, thầy cô giáo đã không kịp thời dạy dỗ đó sao?”.

“Nhân chi sơ tính bản thiện” mà, nước suối chảy từ trên nguồn thì trong trẻo sao xuống dưới lại đục ngầu.

“Ngạn ngữ có câu: “Dạy con từ thuở còn thơ”, nên việc giáo dục, uốn nắn trẻ phải thực hiện từ lúc còn thơ ấu. Lại có câu: “Nuôi con trai không dạy dỗ khác nào nuôi lừa; nuôi con gái không dạy dỗ khác nào nuôi lợn”.

Chỉ cho nó ăn thôi mà.

♣ “Thời xưa, trẻ em đến 8 tuổi mới vào tiểu học, 15 tuổi mới bắt đầu học sách Đại Học. Nhưng từ năm cuối triều Minh, bậc đại Nho ở vùng Giang Tô là Lục Phù Đình

từng lên tiếng cảnh báo: “Người thời xưa tâm tính chất phác, phong tục tốt đẹp chân thật, trẻ em đến 7, 8 tuổi mà tri thức vẫn còn chân chất chưa mở rộng. Người thời nay tính khác xa với thời xưa, trẻ em chỉ vừa 5, 6 tuổi thì đã phần đã bị dẫn dụ, mê hoặc bởi những tri thức sai lầm, gặp ham muốn đã thành hư hỏng rồi”.

Vì sao lại như vậy? Vì thời nay trẻ em bị ô nhiễm quá nhiều từ môi trường và hoàn cảnh, nào tivi này, Internet này, phim ảnh này, sách truyện này, ngày xưa thì làm gì có tivi, có Internet hả bạn, cũng chẳng có phim ảnh.

Ngày nay thì như vậy đây, tất cả đều tràn đầy “sắc, tình, bạo, dục”, những người làm ra những sản phẩm này chỉ cốt sao cho bán được nhiều nhất để họ có lợi nhiều nhất, nên họ mặc kệ các tầng lớp từ trẻ em đến thanh thiếu niên bị nhiễm ô hư hỏng, cốt sao cho họ kiếm được nhiều tiền nhất.

*Nhưng họ có đáng trách không ạ? Không nên trách họ. Vì sao ạ? Cổ nhân có câu **“Tiên nhân vô tri, bất thất đạo đức, vô hữu ngữ giả, thù vô quái dã”**. Có nghĩa là gì ạ? “Tiên nhân vô tri” là người trước không biết, “bất thất đạo đức” không có đạo đức, “vô hữu ngữ giả” là vì không có người dạy, không có người nói cho biết, nên “thù vô quái dã” là cũng chẳng thể trách họ được.*

“Đã thế việc dạy luân lý đạo đức, hay còn gọi là dạy lễ trong các trường học đã dần dần bị mai một. Như thế thử hỏi nước suối ở trên nguồn vốn luôn trong trẻo, chỉ cho “Nhân chi sơ tính bản thiện” mà khi chảy xuống chân núi thì thành ra đục ngầu.

Như thế mà chậm lại vài năm mới vào Tiểu học thì dù cha mẹ, thầy cô nghiêm khắc dạy dỗ cũng không khỏi phí nhiều sức lực. Hướng chỉ việc giáo dục của các bậc phụ huynh ngày nay, chưa hẳn đã được hoàn toàn như xưa.

Chính vì vậy, tôi cho rằng trong nền giáo dục ngày nay, con em chúng ta cần phải bắt đầu phải nhập học từ khoảng 5, 6 tuổi”.

Đó, bạn thấy đấy, tiên sinh Nhân Duyên Sanh đã cảnh báo chúng ta là phải đưa đạo đức trở về đó, thậm chí là phải dạy trẻ từ rất sớm, ngay từ 5-6 tuổi đã phải học rồi.

Thứ hai: Giáo dục cho trẻ thơ phải chân chính

Nho sĩ Trần Hoằng Mưu vào đời nhà Thanh, trong lời tựa sách “Đường chính di quy” (tức là: “Khuôn phép nuôi dưỡng sự chân chính”) có nói:

“Xã hội cần có phương pháp giáo dục chân chính thì mới có được nhân tài chân chính. Đầu mỗi chân chính của giáo dục phải bắt đầu từ trong gia đình, và sự thành tựu của các bậc nhân tài phải bắt đầu từ thơ ấu”.

Cho nên bài trước chúng ta đã nói đến đoạn này, nay xin nhắc lại:

“Giáo dục xưa bắt đầu dạy trẻ Đệ Tử Quy như thế nào? Trong vòng một nghìn ngày sau khi em bé được sinh ra là giai đoạn quan trọng nhất của việc giáo dục. Tất cả người lớn xung quanh trẻ nhỏ đều phải làm một tấm gương tích cực, lời nói, hành vi phải phù hợp với chuẩn mực Đệ Tử Quy. Tất cả lời nói và hành vi bất thiện đều không được cho trẻ tiếp xúc. Sau ba năm bảo vệ trẻ nhỏ như vậy trẻ sẽ

có được khả năng nhận biết đúng sai, thiện ác. Đối với lời nói, hành vi thiện, chúng sẽ tiếp nhận; đối với những điều bất thiện, chúng sẽ rời xa.

Khi ba tuổi mà vun bồi được nền tảng này, đến tám mười tuổi cũng sẽ không thay đổi, người này chính là một người tốt chuẩn mực...”

Học Đệ Tử Quy ngay, chúng ta đã được học Đệ Tử Quy rồi thì tốt nhất là mình cứ biểu pháp tất cả các hành vi ngay từ khi nó còn nhỏ để cho nó nhìn thấy.

2- Đệ Tử Quy có thể giải quyết vấn đề thế kỷ XXI

Mục này có 4 ý:

- 1- Vấn đề của thế kỷ XXI là gì?*
- 2- Vì sao lại đến nông nổi như vậy?*
- 3- Làm thế nào để giải quyết tình trạng này?*
- 4- Vì sao Đệ Tử Quy giải quyết được vấn đề thế kỷ XXI?*

Chúng ta bắt đầu vào ý:

THỨ NHẤT: VẤN ĐỀ CỦA THẾ KỶ XXI LÀ GÌ?

- Là thiên tai, dịch họa;*
- Là xung đột, là đấu tranh, chiến tranh khắp nơi;*
- Là xã hội động loạn: Con cái không nghe lời cha mẹ; học trò không nghe lời thầy; nhân viên không nghe lời lãnh đạo.*

THỨ HAI: VÌ SAO LẠI ĐẾN NÔNG NỖI VẬY?

- Vì xã hội đã không còn đạo đức;
- Vì con người trong nhiều năm qua đã bỏ đi nền giáo dục của Nho giáo và Phật Đà, đây chính là nền tảng giáo dục. Chúng ta có thể đổi nhân xử thế tiếp vật, làm một con người đúng nghĩa của nó. Nhà Nho gọi là “Ngũ luân”.

THỨ BA: LÀM THẾ NÀO ĐỂ GIẢI QUYẾT TÌNH TRẠNG NÀY? PHẢI ĐƯA ĐẠO ĐỨC TRỞ VỀ CHO XÃ HỘI

♣ *Đưa đạo đức trở về bằng cách nào?*

- “Kiến quốc quân dân, giáo học vi tiên” (có nghĩa là: Kiến lập một quốc gia, lãnh đạo nhân dân cả nước, thì giáo dục là quan trọng nhất).

Cho nên ngay từ đầu cuốn Đệ Tử Quy đã trích lời Chủ tịch Hồ Chí Minh: “Vì lợi ích mười năm trồng cây, vì lợi ích trăm năm trồng người”.

Cho nên giáo dục là quan trọng nhất để kiến lập nên một quốc gia. Đưa đạo đức trở về; xã hội không được kiến tạo trên một nền móng tất sẽ bất ổn.

Sau đây, tôi xin chia sẻ cùng bạn “Tuyên bố nổi tiếng của Nelson Mandela được viết tại công trường Đại học Nam Phi”. Ông là ai? Ông là Tổng thống Nam Phi từ năm 1994 đến năm 1999, và là Tổng thống Nam Phi đầu tiên được bầu cử dân chủ theo phương thức phổ thông đầu phiếu.

Ông viết: “Để phá hủy bất kỳ một quốc gia nào không cần phải sử dụng đến bom nguyên tử hoặc tên lửa tầm xa. Chỉ cần hạ thấp chất lượng giáo dục và cho phép gian lận trong các kỳ thi của sinh viên:

- Bệnh nhân chết dưới tay của các bác sĩ - của nền giáo dục đầy
- Các tòa nhà sụp đổ dưới bàn tay của các kỹ sư - của nền giáo dục đầy
- Tiền bị mất trong tay các nhà kinh tế và kế toán - cũng của nền giáo dục đầy
- Công lý bị mất trong tay các thẩm phán của nền giáo dục đầy

Sự sụp đổ của giáo dục là sự sụp đổ của một quốc gia”.

♣ Giáo dục đạo đức cho xã hội bằng cách nào?

Dùng học thuyết Khổng Mạnh và Phật pháp Đại thừa: Học thuyết Khổng Mạnh cho “Tiểu học” (người học ban đầu) chính là Đệ Tử Quy.

Đệ Tử Quy là dạy đạo đức: sống đạo đức thì hạnh phúc. Đạo đức chính là pháp tắc tự nhiên. “Nhưng đạo đức không phải cứ áp đặt bằng được là ra, không phải thế, hoặc không phải cứ qua các khẩu hiệu hoành tráng là đi vào lòng người. Đạo đức phải được chăm chút xây dựng trong từng gia đình, rồi từ gia đình đến các trường học, rồi tỏa ra đến xã hội”. (Câu này là tôi trích trong bài “Xã hội đang sao nhĩ” - tác giả Đinh Duy Hòa).

THỨ TƯ: VÌ SAO ĐỆ TỬ QUY LÀ GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC “CHÂN CHÁNH”?

Vì Đệ Tử Quy là lời của Thánh nhân dạy về đạo đức. Không phải là lời của tôi, cũng chẳng phải là lời của một cái người phàm phu nào đấy, mà là lời của Thánh nhân rồi. Cho nên mở đầu Đệ Tử Quy là gì hả bạn? “Đệ Tử Quy Thánh nhân dạy; trước hiếu đễ, sau cần tín; thương chúng sinh, gần người nhân, có dư sức thì học văn”.

Đệ Tử Quy” là “Quy tắc làm người học trò của Thánh hiền”; chữ “Quy” cũng còn là chữ hội ý, là chữ cổ Hán văn. Ai nhắc được cho tôi nào? Ai ạ? Thầy Trung nào, vâng mời thầy, thầy nói to lên, không tôi không nghe tiếng. Vâng ạ! Đúng rồi!

Chữ “Quy” cũng là chữ hội ý, một bên là chữ “Phu”, một bên là chữ “Kiến”, nên gọi là “kiến giải” của bậc “đại trượng phu”. Kiến giải của đại trượng phu nhất định là tùy thuận giáo huấn của Thánh hiền, cũng chính là chân lý của nhân sinh để làm việc tốt, để đối nhân xử thế.

Cho nên cái nhìn của Thánh hiền nhân thì đương nhiên là đúng rồi, chẳng phải là đúng mà là chuẩn rồi, chúng ta nhất định phải quay trở lại để nương vào cái nhìn của Thánh nhân. Vì sao thế? Vì các Ngài đều đã chứng đắc nên cái thấy biết của các Ngài đều là chân lý, đều đúng như nó hiện có.

Còn cái nhìn của chúng ta thì sao ạ? Chúng ta là phàm phu, nên chúng ta nhìn tất cả vũ trụ nhân sinh này bằng con mắt nhục nhãn, đây gọi là mắt thịt. Ở trên vừa nói đấy ạ, phàm phu cái nhìn là không gian 3 chiều, nhưng trên

thực tế thì không gian không phải là 3 chiều, không phải 4 chiều mà là vô lượng vô biên chiều.

- ✓ *Làm sao biết? Phật, Bồ tát, cổ Thánh tiên Hiền biết;*
- ✓ *Vì sao các Ngài biết? Vì các Ngài đã chứng đắc nên các Ngài nhận biết vũ trụ nhân sinh này không phải từ nhục nhãn mà từ huệ nhãn, pháp nhãn, rồi đến Phật nhãn.*
- ✓ *Các ngài nhận biết bằng cách nào? Cũng đã nói với các bạn, là từ trong thiền định sâu thẳm.*

Ngày nay khoa học gia cũng đã dần chứng minh được một phần nhỏ những điều mà Thánh nhân, Phật, Bồ tát đã nói cách đây hơn ba nghìn năm. Đó là họ đã chứng minh được không gian là 11 chiều, tuy nhiên thành tựu này cũng rất khó có được.

*Vậy đây ạ, bước 1 dù biết đạo là pháp tắc đại tự nhiên, bạn cũng biết đức với quan hệ xã hội chính là **“Nhân chi sơ tính bản thiện”**. Nhưng thế nào là thiện thì bạn lại không biết, bạn lại không chịu học Thánh giáo, toàn là dùng cái nhìn của phàm phu để định nghĩa thiện ác. Vậy thì như Hòa thượng nói sao ạ? Cái thiện này là không dùng được, còn như nhà Phật nói là gì ạ? Bạn mê hoặc điên đảo, thiện thì cho là ác, ác lại cho là thiện, nên hành sai lung tung cả.*

Rất nhiều bạn sau khi tu tập một thời gian dài, chia sẻ với tôi thế này:

- Con rất là nỗ lực tu tập nhưng chẳng hiểu sao phước chẳng thấy đâu, chỉ thấy họa cứ đến ầm ầm.

Nguyên nhân là gì ạ? Là bạn toàn dùng ý của bạn để hành, cái này thì tự bạn cho là thiện nên nỗ lực làm, nhưng nếu soi vào những lời dạy của thánh nhân thì lại là ác; Còn cái kia bạn tự cho là ác nên nhất định không làm, có đâu biết rằng nếu soi vào thánh giáo thì nó lại là thiện. Kết quả là ác thì nỗ lực làm còn thiện thì không làm, vậy thì bảo làm sao mà họa không cứ đến, còn phước thì chẳng thấy đâu.

Tôi xin đưa ra một ví dụ: Trong số học trò của Khổng Tử có Tăng Sâm nổi tiếng là có hiếu. Có một lần Tăng Sâm cùng với cha bừa cỏ ở ruộng dưa, Tăng Sâm lỡ tay làm đứt mất một ít dây dưa. Cha của Tăng Sâm giận quá, liền dùng gậy, (cầm gậy nhẹ), đánh vào lưng Tăng Sâm. Kết quả là vì quá giận nên cha Tăng Sâm xuất lực quá mạnh khiến Tăng Sâm đau quá, ngã gục xuống ngất đi một lúc hồi lâu mới tỉnh lại.

Khi về nhà, Tăng Sâm liền thưa với cha rằng:

- Lúc này con có tội, để đến nỗi cha phải đánh, làm đau tay cha, thực là con lỗi đạo.

Bạn thấy không, người xưa đấy ạ, khi bị cha đánh, cha mắng thì thái độ như vậy đấy. Còn ngày nay thì sao, chưa cần đánh bạn, cha mẹ mới chỉ cần nói, góp ý với bạn, hoặc là mắng bạn, thế là bạn sân si hết cả lên, rồi cãi cha cãi mẹ, thậm chí là bạn vùng vằng, rồi bạn bỏ đi có khi đến mấy ngày mới về.

Cho nên bạn mới là phạm phu, còn Tăng Sâm thì sao? Ông mới là Tăng Tử, tức là thầy của thiên hạ, cái cuốn Đại Học ở trong Tứ Thư, ông là tác giả đấy ạ. Bây giờ trở lại câu chuyện:

Tăng Sâm nói xong, lùi xuống vừa gảy đàn vừa hát, có ý để cho cha nghe tiếng, biết rằng mình không còn đau đớn gì nữa. Đức Khổng Tử nghe thấy chuyện, bảo học trò cấm cửa không cho Tăng Sâm vào.

Tăng Sâm thấy vậy thì rất lấy làm lạ, tự nghĩ mình vô tội, mình không có lỗi, vậy thì vì sao mà thầy lại cấm cửa mình. Tăng Sâm liền nhờ bạn hỏi vì có gì mà Ngài giận.

Đức Khổng Tử liền trả lời:

- Ngày trước ông Thuấn (đây chính là nói vua Thuấn lúc chưa tước vị) phụng sự cha của ông là Cổ Tẩu, lúc cha sai khiến gì thì luôn ở bên cạnh.

Đây, bạn thấy chưa ạ? Bước đầu tiên lúc cha mẹ sai khiến gì thì luôn ở bên cạnh, đúng như Đệ Tử Quy dạy:

“Cha mẹ gọi phải đến ngay
Cha mẹ sai chớ lờ đi biếng
Cha mẹ dạy phải kính nghe
Cha mẹ trách phải thuận sửa”

Đây ạ, đến cái bước thứ hai là lúc cha giận dữ muốn giết thì ông lánh xa. Vì sao cha lại muốn giết con? Bởi vì ông Thuấn lúc này sống cùng cha và mẹ ghẻ, chính vì vậy mà mẹ ghẻ cứ xui bố ông là Cổ Tẩu tìm mọi cách để hại ông. Nhưng ông không có giận. Lúc cha giận giữ muốn giết thì lánh xa. Tiếp tục ạ:

Khi cha đánh bằng roi vọt thì cam chịu, nhưng đánh bằng gậy gộc thì chạy trốn. Đây gọi là gì ạ? “Tiểu trượng tắc thọ, đại trượng tắc tẩu”, có nghĩa là “Đánh bằng roi thì phải thọ nhận, nhưng đánh bằng gậy gộc thì phải chạy”.

Thế cho nên ông Cổ Tẩu không mang tiếng là bất từ, bất nghĩa.

Nay trò Sâm thờ cha liêu mình để chiều cơn giận của cha đến nỗi bị cha đánh ngất đi. Giả như cha đánh quá tay mà chết mất, thì có phải là làm cho cha mắc tội cha giết con không? Đây là đẩy cha vào vòng bất nghĩa. Còn nếu nhờ mình chết đi rồi thì ai chăm nom, chăm sóc cha mẹ đây, tội bất hiếu này còn gì to hơn nữa hay không?”

Tăng Sâm nghe lại chuyện, biết là nhâm lỗi, đến tạ tội với đức Khổng Tử.

Tôi lại xin chia sẻ một ví dụ thứ hai:

Nước Lỗ xưa có luật là người Lỗ nào chuộc được người bị bắt làm kẻ hầu hạ ở các nước chư hầu về thì đều được phủ quan thưởng tiền. Tử Cống cũng là học trò của đức Khổng Tử, tên là Tứ, nhưng chuộc người về mà lại không nhận tiền thưởng.

Đức Khổng Tử nghe biết, lấy làm buồn phiền mà bảo rằng:

- Tứ làm việc thất sách rồi. Ôi, Thánh nhân xử sự nhất cử nhất động có thể cải sửa được phong tục, thay đổi được tập quán, làm gương mẫu cho bách tính noi theo, chẳng phải cứ nhiệm ý làm theo những việc thích hợp với riêng mình. Nay nước Lỗ, người giàu thì ít, người nghèo thì nhiều, nếu nhận thưởng cho là tham tiền, là không liêm khiết, còn không lãnh thưởng thì người nghèo sao có tiền để tiếp tục chuộc người đây? Từ nay về sau chắc không có ai chuộc người ở các nước chư hầu về nữa rồi.

Còn Tử Lộ cũng là học trò của đức Khổng Tử, cứu người khỏi chết đuối, được tạ ân một con trâu. Tử Lộ nhận lãnh, đức Khổng Tử hay chuyện hoan hỷ mà bảo rằng:

- Từ nay về sau, nước Lỗ sẽ có nhiều người lo cấp cứu kẻ chết đuối.

Vậy đây ạ, cứ lấy con mắt phàm tục mà xét thì Tử Cống không lãnh tiền thưởng là hay, còn Tử Lộ nhận tặng trâu là kém. Nhưng kiến giải của Thánh nhân khác so với người phàm nên trái lại đức Khổng lại chọn Do mà truat Tử, (ở đây Do là Tử Lộ và Tử là Tử Cống).

Cho nên bạn phải biết ta là phàm phu sơ học, không có khả năng phân biệt được thiện ác, nên ở cái lớp “Tiểu học” này, Thánh hiền nhân dạy bảo gì ta làm theo đúng như thế. Đây chính là “chỉ đâu đánh đấy”, đảm bảo bạn sẽ “bách phát, bách trúng” cho mà xem. Cho nên mới nói:

- Đệ Tử Quy chính là lời dạy của Thánh nhân dạy con người về:

(1) Thái độ làm người

(2) Thái độ làm việc - sống đúng theo quy luật của đại tự nhiên để được hạnh phúc.

- Hành theo “Đệ Tử Quy” chính là “Đường đến hạnh phúc”

Nội dung thứ:

3-Đệ Tử Quy là nền tảng để thành tựu

“Đệ Tử Quy” là nền tảng để thành tựu đạo quả hay là học vấn đạo đức. Vì Đệ Tử Quy dạy thái độ làm người, dạy thái độ làm việc. Vì bạn muốn làm Phật, Bồ tát thì trước tiên bạn phải làm được người đã. Còn nếu người mà không làm được thì bàn chi đến việc làm Phật, làm Bồ tát, làm Thánh đây?

Chúng ta đã kết thúc phần thứ nhất: Vì sao phải học đạo Thánh hiền?

Vâng ạ! Thời gian đã hết rồi ạ, bài học của chúng ta xin tạm dừng ở đây. Chúc bạn nỗ lực tinh tấn để có thể cập bến bờ hạnh phúc cho mình, cho gia đình mình và cho xã hội.

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai. Xin cảm ơn!

Bài thứ 06

Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đã kết thúc phần thứ nhất: Vì sao phải học đạo Thánh hiền?

Hôm nay chúng ta sẽ chuyển sang phần thứ 2: Giáo dục đạo đức là đường đến hạnh phúc. Và kể từ đây chúng ta chính thức bước vào phần giảng giải của Tiên sĩ Thái.

Bây giờ trước khi chuyển sang phần chính của khóa học, đó là phần giảng giải của Tiên sĩ Thái, tôi xin chia sẻ câu hỏi của đồng học trước. Mời các bạn đón nghe.

Chia sẻ cùng đồng học

Chủ đề: THẾ NÀO LÀ TIN TƯỜNG, DŨNG MÃNH, TINH TẤN?

Ở bài trước, tôi vừa mới chúc bạn rằng: “Chúc bạn khi bước vào nội dung chính giảng giải Đệ Tử Quy tin tường, dũng mãnh, tinh tấn để có thể thành tựu học vấn của mình. Cho nên có một đồng học gửi tới tôi một câu hỏi, nội dung như sau:

“Đệ tử thành kính tri ân cư sĩ Bà đã chia sẻ tóm tắt nội dung Đệ Tử Quy để cho đệ tử có cái nhìn tổng quan về giáo trình. Đệ tử là một Phật tử nên đệ tử tâm đắc nhất 3 câu cuối “tin tường, dũng mãnh, tinh tấn”.

Đệ tử hiểu “tin tường”: Là có niềm tin vào Phật, Bồ tát và các bậc Thánh hiền. Niềm tin này là có cơ sở khoa học chứ không phải là niềm tin mù quáng, và thước đo của lòng tin chính là sự “y giáo phụng hành”.

“Dũng mãnh” là: Khi đã tin vào Phật, Bồ tát, các bậc Thánh rồi thì phải dũng mãnh tẩy bỏ những tật xấu, những gì trái ngược với phép tắc đại tự nhiên, trái ngược với đạo

đức thì giống như bị rắn độc cắn vào tay, có phải chặt đứt ngón tay cũng phải chặt bỏ.

Và cuối cùng là “tinh tấn”: “tinh tấn” là hàng ngày hàng giờ phải quan sát bản thân hành theo đúng Đệ Tử Quy hay không?

Đệ tử hiểu như vậy không biết có đúng không ạ? Và cuối cùng đệ tử xin đức Phật A Di Đà, Khổng lão phu tử gia hộ cho cư sĩ Bà mạnh khỏe, trí tuệ viên mãn.

Vâng ạ, với câu hỏi này tôi xin chia sẻ như sau:

Kính gửi đồng học!

Đây đúng là thông điệp mà tôi muốn truyền tải tới mọi người, cảm ơn bạn đã hiểu đúng ý. Nhân tiện đây cũng xin chia sẻ thêm cùng các bạn:

1- Nói về tin tưởng

Bạn có nói rằng là phải tin vào Phật, Bồ tát, vì niềm tin này là có cơ sở khoa học. Tôi xin chia sẻ cái ý này như sau:

Trong giảng giải kinh Vô Lượng Thọ thì Hoà thượng có giảng về hai cái tin. Đó là trước tiên là phải tin vào chính bản thân mình đã, mình sẽ làm được, sau đó mới gọi là tin vào Phật, Bồ tát, hay tin vào Thánh tiên Hiền ở bên ngoài.

Cho nên cái vấn đề là bạn mới có đề cập đến gọi là tin vào Phật, Bồ tát, dù là Phật, Bồ tát cũng là tin vào các thứ bên ngoài, mà bạn chưa đề cập đến cái niềm tin vào chính bản thân mình.

Hoà thượng có kể năm xưa khi Hoà thượng đi hoằng pháp ở Hoa Kỳ thì có một số mục sư Ki-tô giáo có đến để nói với Ngài rằng: Tịnh Độ tông của chúng ta rất giống Ki-tô giáo của họ.

Tôi liền hỏi là:

- Giống ở chỗ nào?

Họ nói:

- Đều là chữ tin. Các vị thì tin A Di Đà Phật còn chúng tôi thì tin vào Thiên Chúa.

Hoà thượng nói:

- Không giống.

Họ hỏi:

- Tại sao lại không giống?

Hoà thượng trả lời:

- Chúng tôi cái tin thứ nhất là tin vào chính mình, cái tin thứ hai mới là tin vào A Di Đà Phật. Còn các vị thì hoàn toàn chỉ tin tưởng vào Thiên Chúa, các vị không có lòng tự tin, vậy thì làm sao có thể giống nhau được đây ạ, không như nhau.

Cho nên nhất định là phải xây dựng vào cái lòng tin chính mình trước đã, điều này rất quan trọng. Còn nếu như bạn không có lòng tin vào chính mình thì bạn nhất định không thể nào thành tựu được. Bạn phải hiểu ngay cả Phật, Bồ tát, Thánh nhân cũng chẳng thể ban phước cho ta mà gọi là “ông tu ông đắc, bà tu bà đắc”. Còn Phật, Bồ tát chỉ có dạy cho chúng ta cách tu như thế nào mà thôi, để cho bạn thành tựu.

Cho nên nếu như bạn đề cập rằng chỉ tin vào Phật, Bồ tát mà bạn không chịu tu, rồi hàng ngày như Hoà thượng nói, bạn niệm nọt Phật, Bồ tát rồi xoi hoa oản quả, niệm nọt Phật, Bồ tát, Khổng lão phu tử mà không chịu học, không chịu hành, thậm chí là kể cả bạn khóc lóc cũng vậy thôi, thì bạn cũng không thể nào thành tựu.

Phật, Bồ tát, cổ Thánh tiên Hiền, Khổng lão phu tử đều chịu, không thể giúp bạn được. Bởi vì các Ngài đều là những nhà giáo dục, đó ạ. Chữ “sư trưởng”, “sư” nghĩa chính là thầy, là những nhà giáo dục, thì các Ngài chỉ có thể giúp cho bạn “phá mê, khai ngộ”, rồi sau đấy bạn phải tự hành. Ví dụ bạn muốn ăn dưa thì các Ngài dạy cho bạn cách trồng dưa. Bạn muốn ăn đậu thì các Ngài dạy cho bạn cách trồng đậu; hoặc là bạn muốn giàu có thì Phật, Bồ tát dạy cho bạn cách là bố thí tài; bạn muốn thông minh trí tuệ thì Phật, Bồ tát lại dạy cho bạn cách gọi là thí pháp; bạn muốn khoẻ mạnh khang kiện sống lâu thì Phật, Bồ tát lại dạy cho bạn là bố thí vô úy. Bạn hiểu rồi bạn hành, gọi là phá mê khai ngộ. Khi bạn hành thì là khổ được vui.

Cho nên Phật giáo không phải là tôn giáo, mà Phật giáo là sư đạo, sư đạo là gì? Là đạo thầy trò, còn tôn giáo tức là dạy bạn là bạn cứ lễ lạy rồi tôn xưng một cái vị nào đấy ở bên ngoài, rồi xin xỏ các thứ, để coi như là bạn được cái này được cái khác, thì đây chính là mê tín.

Cho nên kết luận lại:

- Thứ nhất bạn phải tin vào chính mình sẽ làm được.
- Thứ hai là phải tin vào những gì mà Thánh nhân, Phật, Bồ tát dạy, vì chỉ có các Ngài mới đưa ta đến được hạnh phúc viên mãn.

Tuy nhiên nếu bạn nói rằng tin vào Phật, Bồ tát là có cơ sở khoa học thì chẳng hoá ra là Phật, Bồ tát, Phật pháp đi sau khoa học sao ạ? Không phải vậy mà là chính khoa học giờ đây mới dần dần chứng minh được những điều mà Phật đã giảng nói cách đây hơn 3000 năm. Cho nên Phật pháp luôn luôn đi trước khoa học.

Khoa học thì nhận biết được vũ trụ nhân sinh, đều qua cái gì ạ? Chỉ qua 6 cái giác quan của con người mà thôi. Nhưng mà thực tế vũ trụ nhân sinh nó có phải như vậy không thì không phải ạ. Nó không phải là không gian 3 chiều, nó cũng chẳng phải là không gian 4 chiều, nó là “n” chiều, vô lượng vô biên chiều.

Vậy thì Phật pháp làm thế nào để thấu triệt được vũ trụ nhân sinh mà lại bảo rằng Phật pháp đi trước khoa học ạ? Là từ trong thiền định sâu thẳm mà có được. Điều này thì phàm phu chúng ta không làm được, còn nếu bạn đã làm được rồi thì xin chúc mừng bạn, bạn không còn là phàm phu nữa, bạn là Phật, là Bồ tát rồi.

Điều thứ ba, nói về lòng tin vào Phật, Bồ tát thì bạn lại phải hiểu là: như vậy tức là Phật, Bồ tát dạy cái gì thì bạn phải y giáo phụng hành, thì đây mới là niềm tin thật. Còn nếu như bạn chỉ nghe cho hay hay thôi, rồi bạn không có thực hành thì đây là giả. Vì sao nói thế ạ? Bởi vì nếu bạn tin thì bạn nhất định sẽ làm, còn bạn không làm tức là bạn không tin.

2- Nói về dũng mãnh

Chúng ta cần phải phản chấn dụng công, không chờ đợi, không trù trù, không hoài nghi nữa. Đúng như là bạn chia sẻ, lỗi lầm mà nhỏ như là bị gai đâm thì phải nhể ra ngay. Lỗi lầm mà lớn như rắn độc cắn ngón tay thì phải chặt đứt liền tức khắc, dứt khoát không chút chần chừ, không chút do dự.

Người xưa có câu là “Thuốc đắng dã tật, sự thật mất lòng”, tức là sao ạ? Khi bạn bị bệnh thì bạn phải dùng thuốc đắng thì mới có thể trừ được cái bệnh này. Nhưng nếu như bạn lại không chịu dùng thuốc đắng, bạn không chịu nhể gai, bạn không chịu chặt đứt ngón tay khi có độc vào thì lập tức những cái chất độc này nó sẽ lan ra toàn thân, và cuối cùng bạn sẽ không chữa được nữa. Bạn sẽ chết.

Bạn đừng có nghĩ là bạn không có lỗi nhé. Rất nhiều lỗi! Cho nên ngài Viên Liễu Phàm mới dạy con là: “Chúng ta là phàm phu tục tử, tội ác đầy mình tựa như lông nhím”, nhưng mà không nhận ra. Vì sao mà không nhận ra ạ? Vì tâm tình thô thiển mới không nhận ra được. Chính vì vậy nếu mà bạn muốn sửa lỗi, hàng ngày quán sát theo Đệ Tử

Quy ngày nào mà bạn không có lỗi nào được phát hiện tu sửa thì xem như ngày ấy đã trôi qua một cách vô ích.

Ngày xưa quan đại phu Cừ Bá Ngọc ở nước Vệ vào thời Xuân Thu, thì ông đã thường xuyên cảnh tỉnh để sửa lỗi của mình. Năm 21 tuổi thì lại biết được lỗi của năm 20; năm 22 thì lại biết được lỗi của năm 21 là có những cái mình còn chưa sửa được của năm 20. Cứ như thế ông quán sát cho đến tận năm 50 tuổi còn biết được lỗi của năm 49. Như thế thì mới có thể thành tựu được chứ ạ, như thế thì mới có thể phước đến họa đi được chứ ạ.

3- Nói về tinh tấn

Tinh tấn là gì ạ? Tiên sĩ Thái có giảng là “thường để Đệ Tử Quy ở trong tâm từng giây từng phút để quán xét xem cái hành vi của mình đã thực hành được theo đúng Đệ Tử Quy hay chưa”. Bạn nhớ nhé, từng giây từng phút.

Tôi ví dụ này: ví dụ như Đệ Tử Quy bảo việc này nên làm thì bạn phải làm, Đệ Tử Quy bảo bạn việc này không được làm thì bạn phải không được làm. Mỗi một cái hành vi của mình, mình cứ soi vào đấy để mình biết. Đơn cử, Đệ Tử Quy bảo “nơi ồn náo không đến gần; việc không đáng, quyết không hỏi”. Vậy thì khi bắt đầu đến những cái chốn như là vũ trường, rồi karaoke thì lập tức bạn phải giật mình ngay là: Á, Đệ Tử Quy có dạy là “nơi ồn náo không đến gần”.

Thế rồi là định thị phi chuyện này chuyện khác, thế rồi là định dò dẫm hỏi người ta thì lập tức lại phải nhớ ngay là Đệ Tử Quy dạy là “việc không đáng, quyết không hỏi”.

Hoặc là Đệ Tử Quy có dạy là “không phải sách của Thánh hiền, không xem đọc” thì khi mình vớ vào một cái quyển sách mà đây mình biết rằng là không có cái lợi ích gì cho cuộc đời cả, vô bổ, chỉ có cười ha ha lên được một tí thôi chẳng hạn, hoặc là rồi lại khóc lóc rồi nước mắt nước mũi chảy dầm dề... thế chẳng hạn. Vậy thì mình phải dừng ngay, mình không được đọc. Bạn nhớ thế ạ.

Có một doanh nghiệp nhỏ, cũng theo học Đệ Tử Quy, và rất muốn rằng làm sao đây để mình thực hành được để chuyển họa thành phúc hay còn gọi là phước đến họa đi đó ạ. Chủ doanh nghiệp này thì tâm rất rộng lớn, bố thí khắp mọi nơi. Nhưng mà cuối cùng thì sao ạ? Cuối cùng thì đến cuối năm đấy, thì bị ăn trộm ăn cắp nó lấy sạch không còn gì cả, thế là trắng tay vẫn cứ là trắng tay.

Chủ doanh nghiệp này trước cái tình trạng đấy rất là buồn, thì có đến để trao đổi với tôi:

- Tại sao con là rất là nỗ lực học Đệ Tử Quy, vậy mà cuối cùng phước không thấy, chỉ thấy họa?

Tôi liền chia sẻ với vị ấy như sau:

- Nếu như bạn thực sự muốn chuyển họa thành phúc, phước đến họa đi bạn phải lưu ý đến những điều sau đây:

- ✓ Thứ nhất là bạn phải đoạn ác
- ✓ Thứ hai mới là tu thiện.

Bởi vì nếu như những tập tánh xấu của bạn mà bạn nhất định bạn không chịu đoạn, trong khi đấy bạn vẫn cứ gọi là tu thiện thì cũng như là cái thùng công đức của bạn nó bị rò. Cho nên khi bạn đổ bao nhiêu những cái việc thiện

hay còn gọi “tích lũy công đức” vào đây thì nó sẽ bị trôi hết ra theo cái lỗ thủng đáy. Và như vậy thì cái phước bạn tích được không đủ để được hiển lộ vì nó trôi hết sạch rồi, mà có khi ác không chịu đoạn mà còn tạo nhiều thêm nữa thì còn bị âm so với cái phước cũ.

Cho nên Hòa thượng có nhấn mạnh: bạn muốn phước của bạn được hiển lộ thì nhất định bạn phải đoạn ác, còn nếu không bạn cứ mãi mê là đi làm thiện hết chỗ này chỗ khác, trong khi đấy thì tập khí xấu của bạn, tính xấu của bạn bạn không hề sửa, vậy thì không có cái ích gì.

Điều thứ hai bạn cần phải ghi nhớ: đó là thiện hay ác là phải theo đúng lời dạy của cổ Thánh tiên Hiền. Không phải là tôi cho thế này là thiện thì tôi làm, tôi cho thế này là ác thì tôi không làm.

Tuy nhiên ở đây bạn đã thực hành theo Đệ Tử Quy chính là lời dạy của cổ Thánh tiên Hiền rồi, mà nếu bạn thực hiện được thì đảm bảo những điều thiện ấy đều là đúng, là chuẩn.

Nhưng bạn muốn hành đúng theo Đệ Tử Quy thì bạn lại phải lưu ý là bạn phải để từng câu kinh văn của Đệ Tử Quy luôn giữ được ở trong tâm, để quán chiếu được hành vi này của mình làm có đúng với Đệ Tử Quy hay không thì mình nỗ lực, hành vi này của mình làm là ngược Đệ Tử Quy thì mình phải chấm dứt ngay.

Nhưng muốn giữ được Đệ Tử Quy ở trong tâm thì bước 1 bạn phải đọc Đệ Tử Quy. Đến khi bạn đọc rồi, bạn thuộc rồi thì đây gọi là bạn tụng Đệ Tử Quy. Đến khi bạn thuộc lâu rồi, bạn nắm giữ ở trong đầu thì đây gọi là trì.

Chính vì vậy nên Phật mới dạy là làm sao ạ? Thọ, trì, đọc, tụng, tiếp tục ạ, vì người diễn nói.

Cho nên cái mấu chốt của vấn đề là bạn phải thuộc lòng Đệ Tử Quy, bạn nắm ở trong tâm, sau đây từng giây từng phút bạn phải quán chiếu hành vi của mình xem đã thực hiện được đúng Đệ Tử Quy hay chưa. Nếu mà bạn làm được như vậy thì bạn cứ nhớ rằng câu chuyện của Ngài Du Tịnh Ý gặp Táo thần mà về sau chúng ta sẽ chia sẻ, trong vòng 3 năm phước hiển lộ, họa đi liền.

Hôm qua, hôm kia, con dâu tôi đang ngồi ăn cơm thì ông thông gia gọi điện đến, tôi thấy con dâu tôi chạy ra một chỗ xong:

- Vâng, bố ạ, con không về được nhé, con không về được. Thế thôi nhé, để con đi ăn cơm. Tí nữa con gọi lại sau.

Vừa mới ngồi vào mâm cơm tôi nói ngay:

- Con đã làm sai Đệ Tử Quy rồi. Trong cái khổ thơ “gặp người lớn, nhanh đến chào, người chưa nói, kính lui đứng”, có dạy về thái độ đối với cha mẹ, có khi bạn về tận nơi, như thầy Thái nói có khi bao lâu bạn mới quay về tận nơi gặp cha mẹ, cha mẹ không có nói được gì cả, thì bạn phải im lặng mà chờ đợi, sau đấy thì bạn gọi cho cha mẹ thì bao nhiêu cái tâm sự nhớ thương con, kể cả gọi điện, cũng sẽ nói ra.

Vậy con làm sai Đệ Tử Quy rồi, con phải gọi điện lại cho cha con ngay, con phải nói rõ với cha con, bởi vì khi cha con gọi điện cho con như thế là lòng rất thốn thức nhớ

con. Nhận được một câu nhanh chóng như thế thì không được. Con phải gọi lại ngay và nói với cha rằng (bởi vì hôm trước về thì ông đi công tác cho nên hôm nay lại không thể nói là: “Không, không, không về được đâu nhé, chưa biết là bao giờ về được”), thì phải nói ngay là con sẽ cố gắng bố trí, con sẽ cố gắng về thăm bố mẹ, rồi thì lời nói phải nhẹ nhàng để cha cảm thấy vui vẻ, an tâm là con mình vẫn khỏe mạnh. Các con ở đây không thành vấn đề vì ngày nào bố mẹ cũng gặp các con, thấy các con khỏe mạnh, nhưng đối với bố mẹ vợ bên kia thì không biết các con thế nào mà không về thăm, không gọi điện thì lúc nào trong tâm cũng lo lắng.

Cho nên đây chính là bạn phải thường xuyên để Đệ Tử Quy trong tâm, từng phút từng giây để quan sát mình đã hành đúng theo Đệ Tử Quy hay chưa. Đây chính là tinh tấn. Đây chính là lý do tại sao bạn phải học thuộc lòng kinh văn (thì gọi là tụng, còn không thuộc lòng thì chỉ gọi là đọc mà không gọi là tụng), sau đó là từng giây, từng phút bạn để trong tâm thì gọi là trì, vì trì có nghĩa là nắm giữ, chứ không phải hàng ngày đọc Đệ Tử Quy cho Thánh hiền nghe để lấy công đức, hoặc đọc kinh Phật cho Phật nghe cũng là để lấy công đức, mà không chịu thực hành những lời Phật, Thánh dạy.

Không lão phu tử cả một đời dạy học, là nói cho bạn nghe, Thích Ca Mâu Ni Phật cũng 49 năm dạy học (thuyết pháp) cũng là nói cho bạn nghe. Bây giờ bạn lại đọc lại cho Thánh hiền, cho Phật nghe để làm gì? Mà mục đích là phải thuộc lòng rồi nắm giữ trong tâm để mà thực hiện bằng được những lời Thánh hiền dạy, Phật dạy.

Còn nếu Không lão phu tử, Thích Ca Mâu Ni Phật thấy bạn đọc cho các Ngài nghe, các Ngài lại “thích quá” rồi ban ân huệ cho bạn thì chẳng hóa Phật, Bồ tát, Không lão phu tử cũng là người thích danh, thích nịnh rồi sao? Đây là mê tín.

Chúng ta vương cái này rất nhiều. Các bạn hằng ngày bỏ kinh sách ra đọc xong rồi ghi vào sổ đọc được mấy lần mấy lần, thế là tưởng được nhiều công đức lắm, Phật sẽ khen lắm. Trong khi đó hành vi hằng ngày không phải một con người có học, không phải một con người đang tu tập theo Đệ Tử Quy, không phải một con người đạo đức thật sự. Vẫn cứ mở miệng ra là mắng người, vẫn cứ mở miệng ra là thị phi; đối với cha mẹ thì sân si âm ỉ lên. Rồi thì hằng ngày đọc kinh Phật, đọc các thư cho Không lão phu tử, cho Phật nghe để làm gì mà không biết các Ngài đây là dạy chúng ta để cho chúng ta phải y vào những lời nói đấy để thực hành thì lúc đó chúng ta mới phước đến họa đi, gia đình hạnh phúc.

Và cuối cùng nếu bạn thực hiện, cái gì đến ắt phải đến, nhỏ là hạnh phúc trên ngôi nhà của bạn, lớn là thế giới đại đồng. Sau đây xin trích hai câu cuối cùng của Đệ Tử Quy để nói với bạn trước:

**ĐỪNG CAM CHỊU, KHÔNG THUA KÉM,
THÁNH VÀ HIỀN DẪN LÀM ĐƯỢC.**

Phần trả lời câu hỏi của tôi xin tạm dừng ở đây. Cuối cùng một lần nữa xin chúc bạn tin tưởng, dũng mãnh và tinh tấn để xây dựng một ngôi nhà hạnh phúc cho mình, góp

phần xây dựng một xã hội “đêm ngủ không cần đóng cửa, ngoài đường không ai nhặt của rơi”. Xin cảm ơn câu hỏi của bạn.

Bây giờ chúng ta chuyển sang:

Phần thứ II: Giáo dục đạo đức là đường đến hạnh phúc

Đây là bắt đầu bước vào phần giảng giải chính thức của Tiên sĩ Thái, phần này là bắt đầu từ VCD 01 - VCD 05.

Nhưng trước khi chuyển sang phần thứ hai, chúng ta sẽ ôn tập phần thứ nhất: Vì sao phải học đạo Thánh hiền?

Trong phần này có ba nội dung mà chúng ta đã học:

Thứ nhất: Vì sao phải học đạo đức?

Thứ hai: Không giáo với Việt Nam và thế giới.

Thứ ba: Giới thiệu Đệ Tử Quy.

Tôi xin ôn tập một số ý chính trong phần này để bạn không quên, tạo niềm tin vững chắc cho bạn trước khi bước vào giảng giải Đệ Tử Quy.

I. Vì sao phải học đạo đức?

Vì đạo đức là pháp tắc đại tự nhiên, nếu bạn vận hành đúng quy luật của đại tự nhiên thì phước đến họa đi;

bạn đi ngược quy tắc đại tự nhiên, hay còn gọi là đi ngược với đạo đức thì họa hại đến liền.

Vậy pháp tắc đại tự nhiên đối với quy luật xã hội là gì? Là “nhân chi sơ tính bản thiện”, có nghĩa là con người mới sinh ra bản tính vốn thiện. Thiện đó là “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín”, là “Hiếu, Đễ, Trung, Tín, Lễ, Nghĩa, Liêm, Sỉ”, nếu bạn đi đúng quy luật này thì phước đến họa đi, còn như bạn ngược quy luật này, hay đi ngược với đạo đức, tức bạn bất nhân, bất lễ, bất nghĩa, bất tín, rồi đến gì nữa ạ? Bất hiếu, bất đễ, bất trung, thì họa hại đến liền.

Vâng! Học đạo đức thù thắng như vậy, thì chúng ta phải học đạo đức từ đâu? Câu trả lời đầy đủ là “Học từ học thuyết Khổng - Mạnh và Phật pháp đại thừa”. Cho nên:

Mục II của phần thứ nhất này nội dung là gì ạ?

II. Khổng giáo với Việt Nam và thế giới

Chúng ta đã biết Nho giáo, hay còn gọi là Khổng giáo phát triển ở nhiều nước cũng như nhiều thời đại trên thế giới .

** Ở Việt Nam cũng vậy, Nho giáo vào Việt Nam từ đầu thế kỷ I trước công nguyên, không phải là bây giờ mới vào, mà từ hàng ngàn năm nay.*

Chúng ta cũng đã đưa ra các minh chứng về sự lợi ích của Nho giáo và Phật giáo, đó là quốc gia nào, thời đại nào mà Nho giáo, Phật giáo phát triển mạnh thì đều là những thời đại thịnh trị. Gia đình nào, gia tộc nào có đạo thì trường tồn hạnh phúc; còn gia đình nào, gia tộc nào không có đạo thì chắc chắn họa đến.

** Không giáo với thế giới thì sao?*

- Không những có ảnh hưởng rộng khắp ở các nước;

- Không giáo còn được xem là một tôn giáo lớn của loài người, hiện nay hàng trăm Học viện Không Tử ở khắp nơi trên thế giới.

Ra mắt tại Mỹ lần đầu tiên vào năm 2004, đến nay ở Mỹ có hơn 100 trường đại học có Viện Không Tử.

Như vậy là vượt lên cả không gian, tức là được khắp thế giới công nhận lợi ích, và vượt lên cả thời gian, tức là từ ngàn đời xưa đến nay đều được duy trì và tồn tại. Do đó có thể thấy: nếu sự thực Không giáo không có lợi ích cho các quốc gia trên thế giới, hay không có lợi ích cho xã hội, không có lợi ích cho gia đình, không có lợi ích cho bản thân, thì có thể nói chắc chắn Không giáo hay còn gọi là Nho giáo đã bị diệt vong từ lâu.

Nếu không lợi ích thì người ta giữ làm gì? Ngay đến Mỹ mà muốn bỏ đi, mà Bộ Quốc phòng Mỹ còn phải lên tiếng kiến nghị lại là nếu bây giờ mà bỏ đi thì không có lợi ích.

Vì sao thế? Vì mục tiêu của Không giáo là gì? Xây dựng một xã hội “đêm ngủ không cần đóng cửa, ngoài đường không ai nhặt của rơi”.

III. GIỚI THIỆU ĐỆ TỬ QUY

Đã biết Nho giáo là lợi ích, vậy nội dung giáo học của Nho giáo là gì?

Đó là phải bắt đầu học Tiểu Học trước, sau đó mới đến Tứ Thư, Ngũ Kinh cũng tương tự như chúng ta ngày nay phải học tiểu học trước, sau đó mới đến trung học và đại học, nếu không có tiểu học thì sẽ chẳng có trung học và đại học.

Vậy tiểu học của Nho giáo là gì? Là Đệ Tử Quy, Đệ Tử Quy là quy tắc làm một người học trò của Thánh hiền.

Vì sao phải học Đệ Tử Quy?

- *Vì học Đệ Tử Quy là học luân lý, đạo đức.*
- *Vì sao phải học luân lý, đạo đức?*
- *Vì học và hành theo luân lý, đạo đức chính là đường đến hạnh phúc.*
- *Vì sao phải học và hành theo luân lý, đạo đức lại là đường đến hạnh phúc? Vì luân lý, đạo đức không phải ai đặt ra mà chính là quy luật của vũ trụ, đi đúng quy luật thì gia đình hạnh phúc, xã hội thịnh vượng, quốc gia phát triển; mà đi ngược quy luật thì họa hại đến liền, gia đình tan nát, xã hội động loạn.*

Chúng ta phải xây dựng nền móng cho học vấn của mình trước, đó là Đệ Tử Quy, là tiểu học; sau đó mới có thể tiếp tục thành tựu đạo đức học vấn đức hạnh của chính mình, còn nếu không thì cũng như bạn xây một ngôi nhà không móng, trước sau ắt sẽ đổ sập.

Vâng ạ, tôi vừa nhắc lại những nội dung cơ bản của phần thứ nhất này cùng các bạn.

Bây giờ chúng ta bắt đầu sang...

PHẦN THỨ HAI: GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC LÀ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Phần này có ba chương:

- *Chương I: Gia đình muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức cho con cái*
- *Chương II: Xã hội muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức*
- *Chương III: Vợ chồng hạnh phúc - nền tảng của gia đình, xã hội hạnh phúc.*

Chúng ta sẽ bắt đầu đi từ chương I. Nội dung chương I gồm có 4 điểm sau đây:

- 1. Hạnh phúc là gì?*
- 2. Làm thế nào để có hạnh phúc?*
- 3. Học vị cao cuộc sống có hạnh phúc?*
- 4. Giáo dục đạo đức bằng học thuyết Thánh hiền*

Trước khi bắt đầu vào bài giảng của Tiến sĩ Thái, xin các bạn lưu ý: Xen kẽ giữa lời giảng của Tiến sĩ Thái là lời của tôi chia sẻ thêm, nếu bạn nào xem file MP4 thì sẽ phát hiện ra ngay, bạn nào chỉ nghe qua file MP3 thì rất khó phát hiện. Vậy làm thế nào để các bạn nghe MP3 phân biệt được đâu là lời giảng của Tiến sĩ Thái, đâu là lời chia sẻ của tôi? Theo tôi có một cách, bạn hãy mở sách ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC – Chủ giảng: Tiến sĩ Thái Lễ Húc để theo dõi cùng.

Bạn nào chưa có sách hãy tải về file mềm theo đường link như sau, tôi đọc chậm để các bạn có thể ghi nhớ:

<http://www.duongdenhanhphuc.vn>

Ngoài ra thì các bạn lưu ý là: tất cả các chữ ở trong này đều không dấu ạ, ví dụ “Nền tảng tu hành” sẽ là “Nền tảng tu hành”. “Giảng giải Đệ Tử Quy” sẽ là “Giảng giải Đệ Tử Quy”.

Bây giờ bắt đầu lời của thầy Thái...

PHẦN THỨ HAI GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC LÀ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

CHƯƠNG I GIA ĐÌNH MUỐN HẠNH PHÚC PHẢI GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC CHO CON CÁI

Xin chào quý vị! Diễn giảng lần này với chủ đề là “Hạnh Phúc Nhân Sinh”.

I. HẠNH PHÚC LÀ GÌ?

Các bạn đồng học! Hạnh phúc là thứ mọi người đều mong cầu, mọi người đều hy vọng có được hạnh phúc.

Vậy làm thế nào để cuộc đời có được hạnh phúc? Cuộc đời của chúng ta đã đi qua mấy mươi năm rồi, quý vị có cảm thấy hạnh phúc không?

[Các bạn, tôi thấy người trẻ thì ca thán là:

- Con con nó hư lắm, nó lười lắm, học thì dốt nát, chồng con thì đi suốt cả ngày đêm, rồi về đến nhà thì say bết nhè.

Thế chồng thì kêu vợ làm sao:

- Sao mà nó nói nhiều suốt cả ngày thế!

Từ già đến trẻ. Thế cho nên mới nói là cuộc đời chúng ta qua mấy mươi năm rồi quý vị có cảm thấy hạnh phúc không?]

Có rất nhiều bạn đang mỉm cười. Cười là cảm giác của hạnh phúc đó mà! Ở ngay trong lúc nằm mộng, có khi nào ngủ đến cười mà thức dậy không? Có à!

[Một trăm giấc mơ thì các bạn được mấy giấc mơ là tỉnh dậy vẫn được hoan hỷ, sung sướng ạ hay là toàn là giấc mơ nào tỉnh dậy cũng thấy nhẩn nhó?]

- Sao mà... ôi trời ơi, sao mà ác mộng, sao khổ thế!

Bây giờ tôi hỏi nhé:

- Mười giấc mơ có ba giấc mơ đẹp, bạn nào giờ tay cho tôi xem ạ? Không có.

- Vậy thì mười giấc mơ có một giấc mơ đẹp thôi vậy? Không có.

Cho nên đây, cả cái giáo trình này thầy Thái dạy cho chúng ta làm sao để có hạnh phúc, thậm chí là cả hạnh phúc trong khi ngủ.

Vậy hạnh phúc là gì? Là tâm hoan hỷ an lạc.

Ngày trước khi tôi đi học phổ thông có một bài thơ về “Anh chủ nhiệm”. Tôi cứ nhớ mãi, cái câu cuối cùng là:

“Lòng khỏe nhẹ anh dân quê sung sướng

Ngả mình trên liếp cỏ ngủ ngon lành

Và trong mơ thơm ngát lúa đồng xanh

Vui lại đến trong môi cười hy vọng.”

Mặc dù anh ấy chỉ là một anh nông dân thôi, anh chẳng có tài sản gì cả, anh đi cày, đi bừa nhưng mà “lòng khỏe nhẹ anh dân quê sung sướng”, hạnh phúc đấy. Chứ không phải chúng ta nhà cao cửa rộng nhưng mà suốt ngày mặt mũi khó đăm đăm, rồi mưu mô, rồi nghĩ bụng sân si đủ thứ. Cho nên hạnh phúc là tâm hoan hỷ an lạc.]

Có bạn nào nói nghe thử xem, ngủ mà cười thức dậy là nguyên nhân gì? Nguyên nhân gì có thể, khiến cho tâm hoan hỷ này trong cuộc đời của quý vị ngày càng nhiều?

Nếu biết được nguyên nhân rồi thì nếu chúng ta đầu tư cho kiếp sống được như vậy thì sẽ càng ngày càng hạnh phúc.

[Đấy ạ, nếu bạn biết được nguyên nhân làm thế nào hạnh phúc thì bạn cứ đi theo như thế, thì lúc ấy là bạn ngày bạn hạnh phúc, ban đêm bạn ngủ mơ cũng hạnh phúc. Cho nên đây mới là đường đến hạnh phúc. Bạn nhớ nhé, chúng ta trước không biết thì bây giờ học, học sẽ biết, biết và chúng ta cứ hành như thế thì chắc chắn sẽ là đường đến hạnh phúc.]

[Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay xin tạm dừng ở đây.]

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai. Xin cảm ơn!]

Bài thứ 07

Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

[Hôm qua chúng ta đã bắt đầu học phần thứ hai: Giáo dục đạo đức là đường đến hạnh phúc. Chúng ta đang học chương I: Gia đình muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức cho con cái. Đang dừng ở mục I: Hạnh phúc là gì? Là tâm hoan hỷ, an lạc.]

Hôm nay chúng ta sẽ học tiếp mục này.

Bây giờ chúng ta nghe Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Hạnh phúc là gì? Là tâm hoan hỷ an lạc.

Những sự việc nào khiến cho quý vị khi vừa nghĩ đến thì liền cảm thấy rất hoan hỷ, an lạc? Nào, có bạn nào chia sẻ cùng mọi người cảm giác hạnh phúc của quý vị chăng?

[Thầy hỏi nhé, chắc lớp của thầy cũng giống lớp chúng ta.]

Sao không có ai hết vậy? Cái gì hay thì phải chia sẻ cùng cho các bạn chứ. Ngay khi chúng ta chia sẻ cái hay đến với bạn mình, quý vị có cảm giác hạnh phúc hay không? Người “cho” sẽ hạnh phúc hơn người “nhận”!

[Chia sẻ cái vui, chia sẻ cái hay. Mỗi một lần mà cư sĩ Chúc Hạnh sang kể với tôi:]

- Ôi bà ơi, coi như doanh nghiệp của con nhé: hôm nay là có đơn đặt hàng của Versak nhé, thế và chúng con làm rất hoan hỷ nhé, các cụ thì đến từ mấy giờ nhé...

Thế là chia sẻ là tôi cũng vui. Thế rồi:

- Ôi bà ơi, mọi người hành theo Đệ Tử Quy bây giờ, coi như là nhà nhà đều học Đệ Tử Quy, thế là con cái thì có hiểu, anh em thì yêu thương nhau.

Rồi kể ra: đây, vợ con thế này, chồng con thế kia... Thế là rõ ràng bạn chia sẻ như vậy, tôi cũng vui chứ.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta có bạn buổi chiều đến nghe giảng chắc chắn đã dẫn theo người bạn tốt nhất của mình cùng đến. Có người bạn nào như vậy không? Ngay khi chúng ta mời người bạn tốt nhất của mình đến để họ ở ngay trong buổi giảng này có được quan niệm quan trọng nhất của cả đời, trong lòng quý vị sẽ cảm thấy như thế nào? Rất hoan hỷ!

[Hôm nay các bạn có đưa được người bạn đời của các bạn đến không ạ?]

Giả như trong tiết học này, các bạn này biết được phải làm thế nào dạy tốt con cái, để con cái hiểu được hiểu đạo. Họ có được quan niệm này sau này con cái của họ thật sự hiểu được hiểu đạo thì người bạn này của quý vị ngủ đến nửa đêm sẽ mỉm cười mà thức dậy.

Như vậy quý vị không hưởng hạnh phúc cho riêng mình mà còn chia cho người khác cùng hưởng.

[Trong phần sau thầy Thái có nói khi ngày tàn. Ngày tàn không phải là như chúng ta quan điểm là ngày 12/12/2012 là bùng một cái quả địa cầu nó nổ tung, không phải thế. Mà ngày tàn chính là khi bạn không dạy con cái, rồi về sau nó ăn trộm, ăn cắp, rồi về sau nó nghiện ngập,

rồi về thậm chí nó đánh đập cả cha mẹ, rồi nó ngược đãi với cha mẹ, thì đây chính là ngày tàn của bạn đấy.

Cho nên thầy mới nói: “Giả như trong tiết học này, các bạn biết phải làm thế nào để dạy tốt con cái, để con cái hiểu được hiếu đạo” thì cuộc đời các bạn không phải là “ngày tàn”, mà là gì ạ? Là hạnh phúc. Cho nên bạn ngủ đến nửa đêm cũng sẽ mỉm cười thức dậy.

Bây giờ chúng ta chuyển sang mục II:

II. LÀM THẾ NÀO ĐỂ CÓ HẠNH PHÚC?

LA DO LỰA CHỌN DUNG

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Xin thưa với quý vị, chúng ta hồi tưởng lại một chút, trong đời tất cả những gì làm cho quý vị cảm thấy hạnh phúc kỳ thật đều là do chọn lựa đúng. Cho nên khó nhất của đời người không phải là phần đấu mà là chọn lựa.

[Bạn lưu ý câu này nhé “khó nhất không phải là phần đấu mà là chọn lựa”.

Có nhiều bạn nỗ lực ngày đêm đi suốt số, ví dụ như có một doanh nghiệp đấy ạ, vất vả mấy năm, cuối cùng trước Tết vừa rồi tay trắng, lại còn nợ đầm đìa vì ăn trộm ăn cắp hết sạch cả. Thế là bạn nỗ lực một hồi, nhưng bởi cái chọn lựa người của bạn không trúng, cho nên cuối cùng dù bạn có vất vả mấy thì cuối cùng của bạn vẫn là tay trắng vẫn hoàn trắng tay.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Thưa các bạn! Trong đời mình các bạn đã từng chọn lựa đúng những gì? Nhân sinh từng giây từng phút đều đang chọn lựa.

Vậy hiện giờ có đang chọn lựa hay không?

Thí dụ hiện giờ bạn ở bên dưới đó nói: “Hôm nay mệt quá, ta ngủ gật thôi”. Như vậy bạn chọn ngủ gật hoặc nỗ lực nghe giảng tạo thành kết quả thế nào? Quyết không như nhau.

I-1. Các loại chọn lựa

[Trước tiên tôi xin đưa ra những chọn lựa mang tính thời điểm, sau đó sẽ đến những chọn lựa mang tính lâu dài, cả đời.]

1. NHỮNG CHỌN LỰA MANG TÍNH THỜI ĐIỂM

THỨ NHẤT: CHỌN VIỆC

Tục ngữ có câu: “Nam sợ chọn sai nghề, nữ sợ chọn lấy lầm chồng”.

[Tất cả chỉ có ba đối tượng: người, vật và việc, lúc nào cũng vậy]

Câu nói này trước và sau đều là chọn lựa. “Nam chọn sai nghề”, cho nên phải chọn lựa đối với cái gì? Nghề nghiệp! Nếu như chọn đúng việc rồi thì sự nghiệp của bạn liền sẽ phát triển rất tốt, tiền thêm nữa gia đình của bạn sẽ rất an định. Cho nên chọn lựa đúng thì cuộc đời mới có được hạnh phúc.

[Đây là chọn việc. Chúng ta sẽ có ví dụ những minh chứng về chuyện này].

THỨ HAI: CHỌN NGƯỜI

“Nữ sợ lấy lầm chồng”, cho nên phải chọn lựa đối với ai? Chọn người xứng đôi.

[Cổ nhân có câu: “Đàn bà như hạt mưa sa, hạt rơi xuống giếng hạt sa lên lầu”. Hạt nào sa lên lầu? Bạn chọn được một người chồng tốt, chứ không phải một người chồng giàu có. Đó, đây cũng là chọn lựa.

Có rất nhiều người chính vì chọn lựa nhầm chỉ nhìn thấy những cái trước mắt thôi, “à, anh này anh ấy là con gia đình nhà giàu này”, thế rồi “à, anh này anh ý đẹp trai này”, “à, mình lấy anh ấy mình sẽ có một cuộc sống gọi là vương giả”, thế là xông vào. Thế nhưng không hề biết rằng đằng sau đấy nếu như mình không biết phải chọn một con người có đạo đức, thì cuộc sống của bạn làm sao có hạnh phúc được ạ?]

Kỳ thật, hai thứ này có mối quan hệ giống nhau, đó là quý vị nhìn người phải nhìn được rất chuẩn.

[Về sau chúng ta sẽ có cây gậy là Đệ Tử Quy để rồi bạn nhìn người, bạn cứ soi vào Đệ Tử Quy cho tôi, thầy Thái bảo Đệ Tử Quy chính là “kính chiếu yêu”, và Đệ Tử Quy chính là “kính hiển Thánh”.

Tiếp tục:]

Một là : Chọn lãnh đạo

[Chọn người thì còn có chọn lãnh đạo nữa.]

Thí dụ nói: “Nam sợ chọn sai nghề”. Quý vị chọn lấy nghề nghiệp này, chọn đúng nghề nghiệp rồi, nhưng quý vị còn phải đối với chủ quản như thế nào thì họ mới có thể đề bạt quý vị, họ mới có thể thành tựu quý vị.

Cho nên cách đánh giá một con người có quan trọng không? Rất quan trọng.

Hai là: Chọn chồng, vợ

“Nữ sợ lấy lầm chồng”. Lấy lầm chồng rồi có được hạnh phúc hay không? Việc này rất khó có được.

Ba là: Chọn bạn

Ngoài ra còn phải chọn bạn. Chọn bạn rất quan trọng. Có câu “ra ngoài nhờ bạn bè”.

Nhưng chúng ta hãy suy xét một chút, hiện nay những người làm vợ và những người làm cha mẹ đều lo lắng chồng, con của họ kết giao lầm bạn. Nếu như họ kết giao lầm bạn, vợ ở nhà cơm cũng ăn không ngon, ngủ cũng không ngủ được tốt, còn cha mẹ của họ cũng sẽ lo lắng rất nhiều.

[Bây giờ bạn bảo là ngáo đá, nào là ma túy, nào là cờ bạc, thế là lôi kéo bao nhiêu con người trở thành những cái con nghiện cờ bạc, không có lao động gì cả. Và cuối cùng đi đến cờ bạc thì coi như thân tàn ma dại đã đành, nhà tan cửa nát, thậm chí đi giết người chỉ vì 50 triệu nợ xã hội đen trả cho cờ bạc đề đóm. Rồi ngáo đá như tôi vừa nói, rồi ma

túy, rồi là gái gú, sợ ghê lắm! Đây là nói đi ra ngoài, vì vui chúng vui bạn rồi cứ thế là bị kéo lôi. Cho nên chọn bạn cũng là một cái rất quan trọng.]

Cho nên quý vị phải dạy con mình, và chính mình hiểu được rằng phải chọn lấy người bạn chuẩn mực thì cuộc đời mới có được hạnh phúc. Bạn chọn đúng bạn rồi thì gia đình của bạn mới có được hạnh phúc.

THỨ BA: CHỌN VẬT

Thức ăn.

[Ví dụ chọn thức ăn chẳng hạn.]

Cuộc đời còn chỗ nào cần phải chọn lựa nữa không?

- Sáng nay ai đã ăn sáng thì đưa tay lên?

Ồ, rất nhiều!

- Người không ăn sáng thì đưa tay lên nào?

Ồ, có một vài bạn chưa ăn.

[Nhưng chúng ta đây không ai giờ tay.]

Các bạn, không ăn sáng chúng ta đã bước thêm một bước đến sức khỏe không tốt, chọn lựa đấy. Chọn lựa đúng thì thân thể liền khỏe, chọn lựa sai thì sức khỏe sẽ không tốt. Nếu sức khỏe bạn không tốt thì đời sống bạn có hạnh phúc không? Không thể nào!

Cho nên chọn thức ăn cũng rất quan trọng.

[Tôi thường xuyên cứ phải nhắc con dâu tôi, con ơi uống sữa đi, con ơi thể này thể khác đi, muốn làm sao cho cái thân thể của cháu phải được khỏe, đây chính là sự chọn lựa.]

Hôm trước chúng ta cũng có một câu, cũng là chọn lựa, tuổi trẻ thì sao ạ? Thì bạn dành hết sức khỏe để đi kiếm tiền, xong rồi đến về già bạn dùng toàn bộ tiền đấy để mua sức khỏe nhưng vẫn bị âm. Vậy thì bạn chọn đường nào? Chắc chắn chúng ta sẽ nói vẫn cứ kiếm tiền.]

THỨ TƯ: CÁC KIỂU CHỌN LỰA KHÁC

Đời người cũng phải chọn lấy:

- Khinh (là thứ yếu), trọng (là quan trọng);

[Cùng hai chọn lựa mình phải biết chọn lựa cái quan trọng hơn. Bởi vì có những cái chọn lựa sai bạn có thể thay đổi được, bạn mất tiền, mất công, mất sức, mất thời gian nhưng bạn vẫn có thể thay đổi được, nhưng có những cái chọn lựa bạn mất luôn cả mạng, cho nên đây là chọn lựa khinh trọng.]

- Nhanh, chậm: việc gì nên làm trước, việc gì nên làm sau, thứ tự trước sau cũng phải đưa ra chọn lựa.

2. KẾT LUẬN: ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC LÀ CHỌN LỰA ĐÚNG

Nếu bạn chọn lựa đúng từng li từng tí cho cuộc sống, thì mới có thể đưa bạn đi trên con đường đại đạo của hạnh phúc.

[Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang mục 2: Chọn lựa mang tính lâu dài]

Tức là cho cả cuộc đời của bạn, cũng như của con bạn của gia đình bạn. Chọn lựa đúng cho cuộc sống là gì ? Giáo dục con cái.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

II-2. Chọn lựa đúng lâu dài cho cuộc sống là gì?

1. GIAO DỤC CON CÁI

Chúng ta thường nói “Chí yếu mạc nhược giáo tử” (tức là “Đời người việc lớn thứ nhất là phải dạy tốt con cái”).

Nếu con cái của chúng ta không được dạy tốt thì đời này bạn có được hạnh phúc không?

Bạn nên biết, con người có phước báo hay không là đời sống của người đó có được tự tại không, cuối đời của họ con cái họ có hiểu việc hay không, có hiếu thảo hay không? Nếu như con cái lớn lên không biết chuyện, thì nửa đời sau của bạn sẽ phải làm sao? Rất khó sống! Không biết hôm nay con cái sẽ diễn vở kịch gì cho chúng ta xem đây, để cho ta thâm thập tàn cuộc.

[Tôi ví dụ nhé, thâm thập toàn cuộc thực sự:

Có một gia đình người con trai thì chuyên môn là đi đánh cờ bạc, đề đóm. Thế thì lúc đầu về thì xin tiền, xin mãi thì bố mẹ không cho, thì cuối cùng diễn tới vở kịch là mất xe máy. Mất xe máy 1 cái, rồi 2 cái, mất xe máy đến 5 cái.

Đây là toàn diễn kịch cho bố mẹ xem đây chứ. Cứ tiếp tục như thế và cuối cùng thì 30 Tết thì là chủ nợ đến ngồi sèm sếp ở giữa nhà: “Nếu ông bà không trả thay cho con ông bà, tôi ngồi đây qua cho đến mừng 1 Tết luôn”. Thì chẳng phải bạn thâm thập tàn cuộc thì là cái gì.

Thế sau đấy mà nếu còn có tiền trả còn tốt, chứ nếu như mà bị xã hội đen họ đánh cho thì cuối cùng tôi ví dụ nhé: bị thương tật chẳng hạn, bạn có dám bỏ con bạn không, hay bạn sẽ lại phải cu rơ mang suốt đời.

Cho nên nếu như bạn không giáo dục con cái ngay từ nhỏ mà kể cả bây giờ lớn rồi vẫn có thể làm được. Bởi vì sau khi lớp học của chúng ta học nhân quả, thì rất nhiều các đồng học ở đây là lớn tuổi, các cháu thanh niên nữa chứ, ví dụ như con trai tôi trước đây rất khó bảo, thế nhưng bắt đầu sau khi học nhân quả rồi thì hãì, sợ. Bây giờ mình bắt hiểu với cha mẹ thì chắc chắn “trời không dung, đất không tha”, cuối cùng phải quay lại; mà không quay thì rõ ràng cứ họa hại đến luôn ý, thấy luôn.

Trước đây không học thì bảo đây là đây là việc không may, đây là xác suất không may xảy ra. Thế nhưng đến khi học rồi thì biết là cứ lúc nào mình có hiểu với cha mẹ và mình thương yêu các chúng sinh rồi mình làm các việc công đức, phước thiện thì coi như là cuộc đời cứ nở hoa, tức là may mắn cứ đến, còn lúc nào không thì lập tức họa hại đến liền. Cho nên không phải từ nhỏ, vì bây giờ từ nhỏ chúng ta đã mất đi cái nền giáo dục rồi, thì bây giờ bạn bắt đầu dút khoát bạn phải thực chất quay đầu lại, đưa con cái vào đạo. Đây là con đường hạnh phúc của chính con cái, cũng như của chính bạn.]

Đem việc giáo dục con cái đặt lên hàng đầu, đặt ở vị trí quan trọng, vậy thì nặng, nhẹ, nhanh, chậm bạn đã chọn lựa đúng.

[Kết luận: Đường đến hạnh phúc là sự chọn lựa đúng; chọn lựa đúng cho cuộc sống là giáo dục con cái.

Vậy phương pháp giáo dục là gì?]

2. PHƯƠNG PHÁP GIÁO DỤC LA GI? LẤY MINH LAM GUƠNG

Các bạn làm thế nào để dạy tốt con cái? Các bậc cha mẹ hiện nay cảm thấy dùng cái gì làm giáo dục? Xin hỏi là dùng cái gì?

CHA MẸ LAM GUƠNG

[Hôm qua có một gia đình đồng tu gọi điện cho tôi, tức là làm sao ạ? Con khóc mếu ầm ĩ lên, vì sao ạ?

- Vì con thi bị một điểm 9, còn lại thì con được điểm 10. Thế nhưng khi con báo cho bố mẹ con, con sợ bố mẹ con mắng, vì bố mẹ con lúc nào cũng toàn thích là 10 nên con đành phải nói là 10 hết, thì bố mẹ con cười tươi như hoa. Thế đến lúc mà cô giáo bắt ký sổ thì bố mẹ con phát hiện ra là con có một điểm 9, thế là thôi cả nhà loạn hết cả lên vì bố mẹ mắng con ầm ầm.

Tôi cũng phải gọi điện lại tôi hỏi bố mẹ nó:

- Bây giờ con nhà con nó đã học Đệ Tử Quy. Vậy tại sao nó nói dối? Bởi vì nó rất thuộc cái câu là: “Phàm xuất ngôn, tín trước tiên. Không lừa gạt, không nói dối. Nói

nhieu lời, không bằng ít. Phải nói thật, chớ xảo nịnh”. Nó rất thuộc, vậy tại sao nó nói dối? Con phải xem lại xem vợ chồng con có cái gì thân giáo là chuyên nói dối không.

Sau khi nghĩ một hồi rồi bảo, vị ấy bảo :

- Có!

Thế tôi bảo :

- Là việc gì?

Bảo:

- Có thỉnh thoảng là chúng con đi học ở đây thì nói thật là hai bên ông bà cũng không phải vui vẻ, thế là mỗi lần hỏi chúng con cũng nói dối là chúng con đi dạo.

- À, thế thì con nói dối thế thì trước mặt con con, nó nghe thấy con nói dối là đi dạo thì đương nhiên được điểm 9 nó nói dối thành điểm 10 là đúng rồi chứ còn gì nữa.

Thế tôi góp ý, tôi bảo:

- Vậy thì lần sau lại phải nói kỹ cho nó biết là cái việc nói dối lợi cho mình thì cái này là sai, là bạn phạm vào khẩu nghiệp rồi, nhưng nếu nói dối để cho người khác tốt lên. Tôi ví dụ trước đây khi ông cụ nhà tôi ốm, người ta bảo nghi là bị ung thư đại tràng. Tôi nói dối chứ, lúc đầu tôi nói dối, tôi bảo:

- Không, bố yên tâm, chỉ có điều trị một lần thuốc nữa là khỏi thôi.

Thế là sau khi tôi nói dối thế một thời gian, bắt đầu cụ chịu khó uống thuốc rồi, khi lúc mọi việc nó vững hết tất cả lên, tất cả mọi việc được hết rồi, lúc đấy biết là không còn cách nào nữa thì tôi bảo:

- Thôi bây giờ bố phát tâm niệm Phật đi, thật lòng là ung thư đại tràng rồi.

Nhưng mà lúc đầu nói dối, nhưng cái nói dối này có phải vì tôi đâu. Vậy thì con phải giải thích cho cháu rất rõ ở điều đấy, con nói dối này là tại vì trước tiên ông bà hai bên chưa ưng thuận thì tạm thời phải nói thế cho ông bà không sân lên đấy. Sau đó mới dần dần để đưa ông bà vào học Đệ Tử Quy. Chứ còn con cứ toẹt một cái nói trước mặt con trẻ thế, nó tưởng bố mẹ nói dối thì đương nhiên nó nói dối có vấn đề gì đâu.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cho nên phương pháp giáo dục là gì? Thân giáo (Lấy mình làm gương)!

Quý vị, chúng ta vỗ tay cổ vũ cho vị này *[Tức là quý vị nói thân giáo đó]*. Đáp án này đều không xuất hiện ở người ba bốn mươi tuổi, đều ở người cao tuổi mới có được đáp án này.

3. GIAO DỤC CÁI GÌ?

[Phương pháp giáo dục thì thân giáo, vậy thì giáo dục cái gì?]

Khi tôi diễn giảng ở Malaysia, tôi hỏi một phụ huynh:

- Thế nào gọi là giáo dục?

Có một vị phụ huynh rất là thành thực, ông nói:

- Thi được 100 điểm.

Ông ấy đáng được cổ vũ, bởi vì ông ấy không có chút hư ngụy nào, *[Tức là ông nói rất thật a]* ông đem cái nghĩ trong lòng mình để nói ra.

[Đây, tôi chỉ thấy rất nhiều gia đình bạn trẻ toàn bị mâu thuẫn với con khi nó báo được điểm 9 với điểm 8, không hề thấy mâu thuẫn với con rằng là: ừ, ngày hôm nay con chưa thực hiện được Đề Tử Quy, câu “cha mẹ gọi phải đến ngay”, con chưa được; “cha mẹ sai, chớ lười biếng”, chưa được. Cứ thấy về đến nhà một cái là:

- Mấy điểm?

Thế là bắt đầu vừa mới thấy điểm, mà điểm 9 đây nhé, rút luôn roi ra, thế chứ lại!? Lần này các bạn phải rút kinh nghiệm.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Khi tôi dạy học trò tôi, tôi cũng rất chú trọng tiếp xúc với phụ huynh. Lần đầu tiếp xúc với phụ huynh, tôi thường hỏi phụ huynh:

- Quý vị cảm thấy giáo dục con cái một đời thái độ “làm người, làm việc” quan trọng? Hay đem số điểm của nó từ 98 lên đến 100 quan trọng hơn.

[Tôi lại nói về cái làm người, nhắc lại bài cũ nhé, dạy làm người mà. Chính là “Ngũ luân”, đây nhớ, “phu phụ hữu biệt, phụ tử hữu thân, trưởng ấu hữu tự, bằng hữu hữu tín, quân thần hữu nghĩa”, thì bạn dạy được cho nó phân biệt này, thân thiết này, có chữ tín này, rồi là có tôn ti trật tự này và có nghĩa này, thì đây chính là bạn dạy cho nó làm một con người.

Mạnh Tử có nói về “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín”, mở đầu Tam Tự Kinh có nói đến “nhân chi sơ tính bản thiện”, tức là con người ta vừa mới sinh ra đã có cái này rồi. “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín” có đầy đủ.

- (1) Lòng cảm, thương đó là “Nhân”;*
- (2) Ghét cái ác, thẹn với điều xấu là “Nghĩa”; làm được đúng những cái điều đúng với đạo chính là “Nghĩa”;*
- (3) Lòng cung kính là “Lễ”;*
- (4) Phân biệt được điều phải, lẽ trái đó là “Trí”;*
- (5) Chân thành và được mọi người tin tưởng là “Tín”*

Thế thì “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí” là bốn cái như là con người ta có tứ chi vậy. Nếu thiếu đi một điều thì tức là coi như đấy là phé nhân, cụt một tay hoặc một chân. Vì sao lại nói như thế? Là bởi vì con người ta sinh ra vốn bản thiện, nhưng vì sao bây giờ lại thành như này? Không có nhân, bất nhân, bất nghĩa, bất tín, bất lễ, sự cung kính đấy là lễ. Là bởi vì chúng ta đã từ lâu đã bị mê đi rồi.

Tôi đã đưa ra một ví dụ như vàng, cái bản chất của vàng chính là vàng. Và các cái tính chất hóa, lý của nó, tôi ví dụ màu vàng này, ánh kim này, nhiệt độ nóng chảy là 1064 độ này, dẫn nhiệt, dẫn điện này. Thì đây là cái bản

tính tự nhiên của nó. Bạn không thể nói rằng: “Vàng ơi, đừng màu vàng phải màu xanh”, không được. “Vàng ơi phải nóng chảy lên đến 2000 độ”, cũng không được. Thế nhưng mà với cái tồn tại của vàng quặng bạn đâu có nhìn thấy những cái ánh kim đấy vì nó bị lẫn bụi đất đá hết rồi. Khi nào thì nó thành cái vàng ròng để bạn nhìn thấy những cái đấy? Bạn phải tinh luyện đi.

Cũng vậy, với con người ta cũng như thế. Đạo đấy, vừa nói về đạo và đức. Đức chính là cái mức độ tập trung được đạo ở một con người, đạo ở từng con người. “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín”, đây là con người có đủ tứ chi.

Thế nhưng vì sao đến bây giờ chúng ta bị ô nhiễm? Ô nhiễm cái gì? Ngũ dục, lục trần, tham, sân, si, mạn. Vậy thì lại phải tinh luyện nó đi, đây phải học đạo đức đi, phải hành đi để cho hiển lộ cái tự nhiên vốn có đấy ra.

Cho nên mới nói là: Học thái độ làm người là bạn phải dạy cho con bạn được “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín”, thì đây chính là học làm người. Nếu không có nhân tức là không có lòng thương, không có nghĩa là không biết làm các việc theo đúng cái con đường đạo, thì đây là không có nghĩa, không có trí có nghĩa là không phân biệt được điều phải, lẽ trái, đó là không có trí và không có sự cung kính đây là không có lễ, vậy thì đây không phải là người, khuyết đi một cái là coi thành phé nhân rồi, nữa là bạn lại khuyết tất.

Thế cho nên bạn phải làm sao đây giáo dục con cái một đời thái độ làm người và thái độ làm việc. Khi mà nó đã có thái độ làm người, thì đương nhiên là cái thái độ làm việc của nó cũng sẽ rất là tốt.

Còn nếu chỉ có điểm số thì bạn dạy con không phải là một con người, không phải, nếu như con người theo đúng như định nghĩa của các ngài cổ Thánh tiên Hiền thì bạn không trúng, bạn chẳng qua chỉ có cái tri thức mà thôi.

Cho nên về sau thầy Thái mới nói là cái người đồ đại học có học vẫn không? Có khi người đồ đại học vẫn đi chửi bố, chửi mẹ vậy thì không có học vẫn, đây là không có đạo đức. Cho nên bạn chỉ có cái tri thức thôi.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Giáo dục thái độ làm người, làm việc

Giáo dục thái độ làm người, làm việc là việc trước quan trọng. Cho đến nay vẫn chưa có ai nói là việc sau (là kéo số điểm lên) là quan trọng.

Quý vị, xem chư vị phụ huynh của chúng ta có minh trí hay không nhé? Nghe ra thì rất minh trí. Nhưng xin hỏi các vị phụ huynh, quý vị đang làm công việc trước, hay đang làm công việc sau? Việc sau phải không?

- Lần này con thi được mấy điểm, mau đem ra đây.

Trong đầu chỉ có số điểm.

[Đấy ạ, vừa mới hôm qua hai vợ chồng nhà kia đấy ạ. Kết thúc năm học mà, nghỉ hè mà: “Điểm đâu đưa ra đây”. Thế là cuối cùng tòi ra một điểm 9 thế là loạn hết cả nhà lên].

Các vị phụ huynh! Chúng ta phải xem lại, chúng ta hay nói với con mình:

- Làm người lời nói với việc làm phải đi đôi với nhau. Đây gọi là ngôn hành hợp nhất. Nói và làm.

Vậy thì tại vì sao chúng ta vẫn biết thái độ làm người, thái độ làm việc quan trọng, nhưng rốt cuộc quý vị lại để trọng điểm ở chỗ số điểm của con? Vì sao lại như vậy?

[Lần này mong các bạn thức tỉnh ạ, không phải chúng ta học xong rồi chúng ta nghe rất hay nhưng về vẫn cứ quát con ầm ầm lên vì điểm 9 với lại điểm 8 mà quên mất cả thái độ đang dạy cho con thái độ làm người, làm việc.]

Kỳ thật không thể trách các bậc phụ huynh bởi vì họ chưa nhận ra được là đôi với cả đời của đứa bé “cách làm người, làm việc” có sự ảnh hưởng to lớn đến cỡ nào! Nhưng còn với số điểm, 100 điểm hả, lập tức nhìn thấy được ngay, hơn nữa còn có thể đem ra khoe: “Con trai tôi tam khoa, tứ khoa đều được 100”.

[Đấy ạ, gọi điện cho ông bà luôn:

- Ông bà ơi, cháu thi toàn điểm 10.

Thế là được khoe ngay. Nhưng trong khi đấy thì cái thái độ làm người, cách làm người, làm việc thì nó là một sự lâu dài ảnh hưởng tới cả cuộc đời đứa bé. Mà không riêng gì đứa bé ấy mà nó chính là hạnh phúc của chính mình.

Bài giảng của Tiên sĩ Thái hôm nay chúng ta dừng tại đây. Ngày mai chúng ta sẽ chia sẻ tiếp mục: Học vị cao cuộc sống có hạnh phúc.

Bây giờ đến phần đọc thêm, tôi chia sẻ để minh chứng.

Chủ đề 1: NHỮNG THỜI KHẮC QUAN TRỌNG TRONG CUỘC ĐỜI CẦN LỰA CHUẨN XÁC

Bạn hãy nhớ, nhớ cái thời khắc quan trọng trong cuộc đời này nhé.

Có một vị cư sĩ, chị kể với tôi rằng:

Ngày trước tôi từng nghe phụ thân tôi nói như sau:

- Trong cuộc đời có ba bước ngoặt quan trọng nhất mà mình cần phải chọn lựa rất chính xác.

Thứ nhất: Chọn nghề nghiệp

Đó là khi con quyết định chọn ngành nghề nào trong cuộc đời, với tôi tức là sẽ thi đại học nào.

Thứ hai: Chọn nơi làm việc

Đó là khi con tốt nghiệp ra trường, con cần quyết định chọn lựa làm việc ở đâu. Có thể cùng một ngành nghề nhưng quan trọng nhất phải chọn lựa được nơi làm việc nào mà người lãnh đạo tốt, có tâm. Còn các tiêu chí khác như vị trí địa lý, thu nhập là khâu chọn lựa thứ hai. Đây, chọn lựa khinh trọng đấy, chọn lựa trước sau.

Thứ ba: Chọn lựa bạn đời

Sương khô của một cuộc đời con sau này sẽ phụ thuộc vào người chồng tương lai của con. Cổ nhân có nói: “Đàn bà như hạt mưa sa, hạt rơi xuống giếng hạt sa lên lầu”, cho nên con cần phải chọn được một người chồng tốt và thật sự thương yêu con.

Nếu con có quyết định đứng đắn ba thời khắc này thì xem như cuộc đời của con có thể yên tâm mà đi, nửa phần đời còn lại của con sẽ rất có hậu”.

Bạn nhớ ba thời khắc nhé. Khi bạn định hướng cho con bạn thi vào cái ngành nghề nào, chọn nghề rất quan trọng.

Trước đây tôi cũng đã từng khuyên con gái tôi, mà may quá nghe. Bởi vì thấy nông dân rất khổ trong những cái vụ thu hoạch vải là cuối cùng là không có một cái công nghệ sau thu hoạch cho nó hoàn chỉnh cho nên cuối cùng rồi thôi, rồi ế thì rất muốn học thi vào trường Đại học Nông Nghiệp, vào cái ngành Công nghệ Sau thu hoạch.

Tốt không? Phát tâm vì người tốt chứ. Sau đây tôi bảo:

- Hãy để đây là nguyện vọng thứ hai. Bởi vì phải quay trở lại, cuộc đời của tôi đã phải trả giá rồi, nên hãy nhìn đây mà biểu pháp.

Tôi có nói thế. Cả nhà mình đều làm về kinh tế, vậy thì bây giờ ra trường, vốn là con gái Hà Nội có thể chân lấm tay bùn để mà đi xuống ruộng, để mà xem ví dụ từng giống lúa chẳng hạn, được không? Hay là lại sợ địa. Thế rồi khi ra trường thì cả nhà làm nghề kinh tế cũng rất khó

xin việc. Bây giờ nếu như bắt một cái bảo phân công công tác con sẽ ở một cái nơi miền núi ấy chẳng hạn. Có theo được không? Những cái đấy là phải theo một cái hiện tại trong cuộc sống. Vậy hãy thi vào ngành kinh tế là nguyện vọng 1.

Rất may là cháu đã nghe mà không phải như cái biểu pháp xấu của tôi, sau đây tôi sẽ chia sẻ.

Cho nên Tiến sĩ Thái mới nói: “Khó nhất của đời người không phải là phấn đấu mà là chọn lựa”. Muốn đạt được sự chọn lựa chính xác trong 3 thời điểm quan trọng này, chính là cả giáo trình Đường Đến Hạnh Phúc mà bạn đang học đây. Tức là cha mẹ cần chọn lựa giáo dục con cái từ nhỏ, thì khi đến ba ngưỡng cửa này của cuộc đời, bạn mới có thể khiến chúng nghe lời bạn.

Nếu bạn không giáo dục thì nó không thực hiện cái câu là “cha mẹ dạy phải kính nghe, cha mẹ trách phải thuận sửa”, thì đừng hòng lúc đấy bạn chi phối được nó.

Đây không phải là sự áp đặt mà nếu bạn đã thực sự học trí huệ từ Thánh hiền cùng với kinh nghiệm cuộc đời, bạn sẽ giúp cho con bạn chọn lựa một cách chuẩn xác.

Do đó những người cha mẹ có trí tuệ cần có những quyết định chuẩn xác để chọn lựa chuẩn xác cho con, đương nhiên cũng cần nghe ý kiến của con để tham khảo.

Thế ngày xưa chọn vợ chọn chồng chẳng hạn, thì các cụ có cái câu là “cha mẹ đặt đâu con ngồi đấy”. Ngày xưa thì bảo đây là phong kiến, nhưng mà bây giờ càng ngẫm thì càng đúng, bởi vì với tất cả cái kinh nghiệm trong cuộc đời,

và lại có một cái mong muốn cho con mình được hạnh phúc nhất. Đây là tôi nói là có trí tuệ nhé chứ không kể những người cha người mẹ tham tiền giả bán con thì tôi không nói làm gì.

Các bạn, trong cuộc đời có những chọn lựa có thể thay đổi lại được, dù có mất công mất sức, mất tiền, nhưng có những chọn lựa thì suốt đời không thể thay đổi được và có khi là dẫn đến cả mất mạng.

Các bạn đều phải nhớ cho tôi ba cái thời điểm đây, ba cái thời khắc quan trọng đây, không thể cho con tự do dân chủ ở chỗ này được. Tự do dân chủ chẳng qua là bạn không chịu dạy nó nên rồi nó không nghe mà thôi, cho nên nó mới nói là tự do dân chủ.

Trước đây Trung Quốc có cái luật gọi là “thân quyền xử phân”. Có nghĩa là cha mẹ được quyền xử tử con cái. Vì sao thế? Bởi vì chỉ cần bất hiếu, vậy cha mẹ không dạy được anh thì xã hội không cần đến anh, anh sẽ là con người phế nhân, vứt đi. Cha mẹ chỉ cần đưa đến cho luật pháp: “Tôi không dạy được nó nữa” thì anh sẽ bị xử tội. Chính vì thế nên con cái rất sợ, buộc phải nghe lời cha mẹ.

Không phải là chúng ta tán thán những cái đấy quá mức, nhưng mà bởi vì chúng ta ở một cái xã hội bây giờ nó vô cùng ô nhiễm, ô nhiễm từ gọi là “sắc, tình, bạo, dục” lan tràn khắp mọi nơi. Vậy thì nếu như không có sự hướng dẫn cận kề của cha mẹ thì lập tức con cái sẽ đi theo cái tập tánh xấu mà con người ai cũng có: kiêu, xa - chính là xa xỉ, dâm, dật, dâm đây là không phải dâm phụ nữ mà dâm đây là thích đắm chìm vào một cái thú vui nào đấy, tôi ví dụ như

internet chẳng hạn hoặc là game online chẳng hạn. Dắt là lười nhác, thì nhất định là phải có cái sự dạy.

Vâng, thưa các bạn, thời gian của chúng ta đã hết rồi. Bài học của chúng ta tạm dừng ở đây.

Ngày mai chúng ta sẽ có mục: Trao đổi cùng các đồng học, chủ đề “Hạnh phúc là gì? Làm thế nào để có hạnh phúc”.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai. Xin cảm ơn!

Bài thứ 08

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang học mục II: Làm thế nào để có hạnh phúc, đó là do chọn lựa đúng; chọn lựa đúng cho cuộc đời là gì? Là giáo dục con cái. Giáo dục thế nào?

Dùng giáo huấn Thánh hiền để dạy con đạo đức, đó là dạy con thái độ làm người và thái độ làm việc.

Tôi cũng có nhận được một bản câu hỏi của các bạn, do cư sĩ Diệu Ngọc tổng hợp gửi tới cho tôi, cho nên hôm nay như đã hẹn với các bạn, trước khi vào phần bài giảng của Tiên sĩ Thái, tôi xin chia sẻ các câu hỏi này để các bạn cùng tham khảo.

Chủ đề 2: HẠNH PHÚC LÀ GÌ?

****Đồng học thứ nhất***

Con xin tri ân cư sĩ Bà đã giảng cho chúng con hiểu rõ:

- Muốn gia đình hạnh phúc phải chọn lựa đúng.*
- Chọn lựa đúng cho cuộc sống chính là giáo dục con cái.*
- Phương pháp giáo dục đúng nhất là thân giáo.*
- Giáo dục con cái thái độ làm người, thái độ làm việc ạ!*

**** Trả lời:***

Về câu hỏi này của bạn tôi xin trả lời như sau:

Kính gửi đồng học!

Mặc dù bạn đã nói rất đúng, nhưng tôi nhận thấy việc nhận thức Đệ Tử Quy của bạn không có tiến bộ so với những lần chia sẻ trước. Vì sao nói thế? Vì câu bạn chia sẻ

này đã thuộc lòng từ những lần trước và hôm nay bạn vẫn chia sẻ như cũ, vậy là không có điểm mới nào.

Tiến sĩ Thái có giảng: “Học như chèo thuyền ngược nước, không tiến ắt lùi”, nên không có điểm mới so với trước đây tức là bạn đã thụt lùi.

Ngay đến tôi, chia sẻ lần này là lần thứ tư rồi mà càng ngày càng cảm thấy có nhiều khai thị mới lạ. Bạn nên tham khảo các chia sẻ của các đồng học dưới đây:

****Đồng học thứ hai***

Con xin tri ân cư sĩ Bà đã chia sẻ. Con xin ghi nhớ muốn có hạnh phúc thì (1) phải lựa chọn đúng và (2) lựa chọn giáo dục con cái về thái độ làm người, làm việc.

****Trả lời:***

Kính gửi đồng học!

Nội dung câu hỏi này của bạn là bàn về những chọn lựa nào để cuộc đời có hạnh phúc, tôi xin trả lời như sau:

Câu hỏi này của bạn tôi đã bắt đầu thấy có điểm mới:

Tức là bạn đã tách được ra hai cái: chọn lựa cả cuộc đời là giáo dục con cái, còn lại nhân sinh từng giây từng phút đều đang chọn lựa thì tức là bạn phải chọn lựa đúng. Đây là thời điểm. Tôi nhận thấy trong chia sẻ của bạn có hai điểm mới: HẠNH PHÚC DO ĐÂU MÀ CÓ? Do chọn lựa đúng mà tôi phân tích kỹ hơn như sau:

1. Hạnh phúc do đâu mà có? Do lựa chọn.

Thứ nhất: Hành vi mang tính chất thời điểm.

Có những chọn lựa đúng cho bản thân, con cái, và gia đình... Đây là các hành vi mang tính chất thời điểm, hay như Tiên sĩ Thái nói: “Nhân sinh từng giây từng phút đều đang chọn lựa”.

Đây chính là câu bạn nói ở bên trên “phải lựa chọn đúng”.

Thứ hai: Hành vi mang tính chất lâu dài cả đời.

Đó là như bạn nói, lựa chọn việc giáo dục con cái “**Thái độ làm người và thái độ làm việc**”. Cả đời phải tập trung vào cái chuyện này. Đến khi nó như một cái cây, nó đã đứng vững như thế này rồi thì lúc ấy bạn có thể buông được và về cuối đời của bạn phải nói là rất có hậu.

Còn bây giờ thì chúng ta đã thấy rất nhiều những trường hợp cha mẹ sống cô độc một mình. Ở Pháp, làm nên cả một dãy phố mặc dù quay lên thì rất đẹp, hai bên đường đầy hoa, các căn hộ cũng rất đẹp, đường phố rất đẹp. Nhưng mà mỗi một cái căn như thế chỉ có hai vợ chồng già. Có cô phóng viên cũng ở đấy, cô nói chuyện là: “Thỉnh thoảng lắm thì tôi lại thấy con cái về một ngày thì nhà cửa lại vui vẻ rộn rã. Sau đấy chúng lại ra đi. Khi tôi hỏi thì ông bà đều nói là: ôi, con tôi nó bận lắm. Rồi có một lần chiếc xe cấp cứu đỗ ngay trước cửa, và thấy người bác sĩ cấp cứu ấy đưa ông cụ lên trên xe, thế thì bà cụ có đứng trở lại”. Cô có ra hỏi, thì bà cụ bảo: “Không, con cái tôi nó không thể

vào chăm được đâu, mà bây giờ vào đây là có bệnh viện hết”. Chẳng bao lâu thì ông cụ ra đi. Và người ta không còn nhìn thấy bà ấy hàng ngày ra để tưới mấy cái cây hoa ở ngoài cổng nữa. Rồi chẳng bao lâu bà cũng ra đi nốt.

Vậy thì con cái họ ở đâu lúc này? Dù rằng với một cái căn hộ đẹp đầy hoa, thì cái “Dưỡng phụ mẫu chi tâm” các bạn đã không làm được. Vậy thì, khi đọc cái bài đây thì tôi đã hiểu rằng những người con này về cuối đời họ sẽ gặp cảnh gì? Y như thế, con cái họ cũng sẽ bỏ họ.

Tuy nhiên, nói hai mà là một, tức là thời điểm và lâu dài, trong chung có riêng, trong riêng có chung. Ví dụ khi bạn dạy con thái độ làm người, làm việc bằng phương pháp “thân giáo” chẳng hạn, thì tức là bản thân bạn đang từng giờ, từng phút chọn lựa cho những hành vi đúng của bản thân mình.

2. Bàn thêm về các chọn lựa cuộc đời

*** Đồng học thứ ba**

Em xin tri ân cư sĩ Bà cùng thầy Thái đã chia sẻ giảng giải chương 1 Đường Đến Hạnh Phúc ạ. Kết luận của bài: Đường đến hạnh phúc là chọn lựa đúng. Chọn lựa đúng cho cuộc sống chính là giáo dục con cái. **“Nhân sinh từng giây từng phút đều đang chọn lựa”**, “trong cuộc đời có những chọn lựa có thể thay đổi lại được, dù có mất công mất sức, mất tiền, mất thời gian, nhưng có những chọn lựa thì suốt đời không thể thay đổi được và có khi là dẫn đến cả mất mạng”.

****Đồng học thứ tư***

Con xin tri ân công đức thầy Thái, tri ân công đức cư sĩ Bà đã giảng rõ cho chúng con hiểu: Muốn gia đình có hạnh phúc thì phải “chọn lựa đúng”. Đúng ở đây chính là giáo dục con cái.

Thưa Bà! Con vô cùng thấm thía câu: “... Trong cuộc đời có những chọn lựa có thể thay đổi lại được, dù có mất công, mất sức, mất tiền, nhưng có những chọn lựa thì suốt đời không thể thay đổi được...”. A Di Đà Phật!

(Bạn này là một người học Phật cho nên có câu “A Di Đà Phật”).

****Trả lời:***

Cảm ơn cư sĩ Yên, cư sĩ Chúc Thảo đã truyền tải đúng thông điệp “mới” của tôi mà tôi muốn nhắn gửi các bạn, đó là: “Nhân sinh từng giây từng phút đều đang là chọn lựa”.

Thứ hai: “Trong cuộc đời có những chọn lựa có thể thay đổi được, dù có mất công mất sức, mất tiền... nhưng có những chọn lựa thì suốt đời không thể thay đổi được và có khi là dẫn đến mất mạng”.

Thứ ba: Chọn lựa đúng cho cuộc sống chính là phải giáo dục con cái.

3. Làm thế nào để chọn lựa đúng?

****Đồng học thứ năm***

Con xin tri ân cư sĩ Bà đã chia sẻ cách làm thế nào để có hạnh phúc, đúng là: “Khó nhất của đời người không phải là phấn đấu mà là chọn lựa”. Con thừa cư sĩ Bà: Làm thế nào để lựa chọn đúng, để luôn có thể đi trên con đường hạnh phúc thì phải học, phải không ạ?

****Trả lời:***

Kính gửi đồng học!

Cảm ơn đồng học đã có câu hỏi. Câu tôi định chia sẻ thêm cùng các bạn, đang chưa biết bắt đầu thế nào thì đồng học Diệu Ngọc đã hỏi.

Câu này xin chia sẻ với các bạn như sau:

Thứ nhất: Trước hết về nói về lý

Xin nhắc lại NHỮNG THỜI KHẮC QUAN TRỌNG TRONG CUỘC ĐỜI CẦN CHỌN LỰA CHÍNH XÁC: Đây, muốn hỏi cái chọn lựa đúng thì bây giờ phải nhớ ba thời điểm này, trước tiên về ba thời điểm này đã. Trong cuộc đời có ba bước ngoặt mình cần phải chọn lựa chính xác. Ở đây tôi khái quát thôi:

- 1) Chọn nghề nghiệp (tức là chọn ngành hoặc trường khi con chuẩn bị thi đại học...);*
- 2) Chọn nơi làm việc (tức là chọn người lãnh đạo nhân từ);*
- 3) Chọn lựa bạn đời (tức là chọn vợ, chồng tốt).*

Cụ thể xin chia sẻ thêm như sau:

Nói về chọn nghề nghiệp sai lầm, vị nữ sĩ kia kể tiếp:

1- Chọn nghề nghiệp

Tôi có kinh nghiệm đắt giá về việc này, xin kể cùng các bạn:

“Ngày tôi còn đi học phổ thông, tôi học khá tốt các môn tự nhiên, chính vì vậy mà tôi khá kiêu ngạo. Khi chuẩn bị thi đại học là năm 1976, cha tôi có nói với tôi rằng:

- Con nên thi vào ngành kinh tế vì cả nhà đều ở trong ngành đó, về sau xin việc cũng dễ. Hơn nữa con lại là con gái không thể xa gia đình được vì “con chim có tổ”, lúc con khó khăn thì có cha mẹ, anh chị bên cạnh giúp đỡ, khi cha mẹ về già cũng đông đủ con cháu ở bên, thì lúc tuổi già cũng đỡ cô quạnh.

Nhưng tôi lúc đó, “ngựa non háu đá” nhất định không nghe và nói với phụ thân rằng:

*- Con sẽ thi vào trường và ngành nghề mà con yêu thích. Con chẳng sợ xin việc khó, con chẳng cần ở Hà Nội, vì Bác Hồ đã dạy: **“Đâu cần thanh niên có, đâu khó có thanh niên”**.*

Biết tôi quá ương bướng, cha tôi tặc lưỡi rồi nói:

- Thôi thì để sau này hoàn cảnh dạy con vậy.

Thế là tôi nộp đơn vào một trường đại học kỹ thuật thuộc loại danh tiếng nhất của Việt Nam. Kết quả thì đúng là tôi thi đậu, nhưng quả thật cái giá mà tôi phải trả khá

lớn và đúng như phụ thân tôi dự đoán: “dù có thông minh, học giỏi, có nền tảng dạy dỗ (vì gia đình tôi vốn là nhà Nho), nhưng cả đời vất vả không làm nên cơm cháo gì”.

Bạn thấy đấy, thông minh, học giỏi, thật thà, có đạo đức, nhưng chọn lựa nhầm.

Khi ra trường các bạn bè tôi hầu hết đều được phân về các nhà máy ở khắp các tỉnh thành trong cả nước, nhưng tôi sau khi trải qua thực tập ở các nhà máy này, tôi không chịu nổi mùi hóa chất, tiếng ồn và những buổi đi ca đêm, nên đúng như lời cha tôi nói, tôi không thể đi xa. Lần này thì tôi đã nghe cha tôi không dám đi xa nữa và cuộc đời đã chứng nghiệm điều nghe này là đúng, nhưng xin miễn nói lý do tôi thấy đúng ở đây.

Thế là tôi đành ngồi nhà hơn 1 năm trời để nhờ cha mẹ xin việc cho ở Hà Nội. Ngày tôi tốt nghiệp ra trường là năm 1981, nên lúc ngồi “bó gối” ở nhà trong khi các bạn đã đi làm hết là một điều vô cùng buồn tủi (cho dù tôi học giỏi và bảo vệ đồ án của tôi cũng loại giỏi, mà là học thật không phải “mua bán” bằng cấp nhiều như bây giờ). Cuối cùng thì cha mẹ tôi vất vả mãi mới xin được cho tôi vào một cơ quan chuyên ngành kinh tế. Vì sao lại vất vả? Vì ngành tôi học hoàn toàn trái với cơ quan mà tôi được nhận vào làm việc.

Ngày đầu tiên đi làm, công việc đầu tiên của tôi là gì? Làm bảo vệ trông xe cho cơ quan. Rồi tiếp tục tôi lại được phân công chính thức làm bảo vệ, nhưng lần này được ngồi trong nhà, trông nom tài sản, kho hàng của cơ quan, cũng như đồ của các cán bộ nhân viên.

Vì cơ quan tôi làm là đơn vị về dịch vụ tài chính nên mỗi lần khách đến giao dịch “bị chạm mặt” bạn bè cũ là tôi lại cúi mặt xuống để không ai nhận ra mình.

Cứ như thế, với trình độ đại học, thông minh, nhanh nhẹn, thật thà, tôi dần dần cũng được đưa vào làm bộ phận kế toán. Nhưng dù tôi có làm hay, làm tốt, làm giỏi đến bao nhiêu đi chăng nữa, mọi người đều công nhận, nhưng khi chuẩn bị tăng lương hoặc có một việc gì đấy liên quan đến quyền lợi (ngày xưa không phải là lương cứ 3 năm hoặc 5 năm tăng một lần như bây giờ) là tôi thường xuyên bị nói rằng “làm trái ngành nghề”. Cuối cùng thì cực chẳng đã, tôi đành phải sắp xếp đi học lại ngành kinh tế, trong lúc cả hai con đều còn nhỏ tuổi. Vất vả chồng chất nhưng biết làm sao được, “mình làm mình chịu, kêu mà ai thương”.

Kết quả là sau 17 năm tôi tốt nghiệp đại học, tôi cũng đã có một cái bằng kinh tế đúng với công việc mà mình đang làm. Vậy là tôi đi đường vòng mất 20 năm (vì còn mất 3 năm đào tạo lại), lúc đấy dù có nhận ra thì cũng đã muộn.

Bạn thử tính mà xem: năm 23 tuổi đi làm, vì đi muộn mất hơn 1 năm, cộng với 20 năm sau mới được đào tạo lại đúng ngành nghề, lúc này đã 43 tuổi thì cuộc đời xem như đã sang trang mới, “chuẩn bị về già”. Người xưa có nói: “trao 30 tuổi đang xoan, gái 30 tuổi đã toan về già”. Đây còn là những 43 tuổi, chẳng về già thì là cái gì ạ. Cho nên cả đời không làm nên “cơm cháo” gì là vậy.

2- Nói về chọn lãnh đạo tốt

Ở đây chữ “tốt” là người lãnh đạo là nhân từ, biết thương nhân viên.

Chúng ta phải nhớ trong cái thập nghĩa thì thứ nhất là: “Phụ từ, tử hiếu” (cha lành, con hiếu), thứ hai là “phu nghĩa phụ thính” là gì ạ? Chồng thì có nghĩa với vợ, mà vợ thì phải biết vâng lời. Tôi nói luôn đến cái quan hệ thứ ba cho nó nhanh, quan hệ thứ ba là “quân nhân, thần trung” có nghĩa là vua hay người lãnh đạo phải nhân từ, người nhân viên hay thần dân là phải trung thành, thì chữ “tốt” ở đây là cái người lãnh đạo nhân từ phải biết thương nhân viên, chứ không phải tốt như nhiều bạn nghĩ là: Họ đối với riêng mình tốt, họ làm hợp với ý riêng mình, thì mình cho là tốt, thì không phải, thì cái đấy nó sẽ không bền.

Xin đưa ra một ví dụ: Ngày 4/6/2018 trên trang mạng có đưa tin hai ngư dân Việt Nam trong độ tuổi 20 tới làm việc trên một tàu cá xuất phát từ cảng Seogwipo thuộc đảo Jeju của Hàn Quốc. Họ thường xuyên bị bóc lột sức lao động, quấy rối tình dục và ném xuống biển theo lệnh của thuyền trưởng trong khoảng thời gian gần 6 tháng.

Phóng sự trên kênh JTBC ngày 29/5 cho thấy người này đang vùng vẫy giữa biển trong bất lực, chỉ cách tàu vài mét. Nạn nhân nói rằng: thuyền trưởng giận dữ đã ném anh xuống biển khiến anh vô cùng kinh hoàng khi tay và chân như sắp đóng băng. Anh nói thêm rằng những vết sẹo trên mặt cũng do thuyền trưởng gây ra (đánh, đâm, thậm chí ném dao...vì đây tôi chỉ lược trích).

Đoạn video trong phóng sự được quay hồi tháng 3 bởi một ngư dân Việt Nam khác tới Hàn Quốc từ tháng

9/2017 (tức là quay tháng 3/2018). Người này cáo buộc thuyền trưởng đã đột nhập vào phòng và có hành vi quấy rối tình dục với anh. Hai người Việt kể lại rằng: thuyền trưởng thường đe dọa họ bằng cách ném dao hoặc các đồ vật khác. Các thành viên trong gia đình thuyền trưởng ở trên tàu thì lạm dụng sức lao động của họ.

Các bạn, vì sao họ đến Hàn Quốc? Tôi dám chắc vì họ hy vọng có thu nhập tốt hơn ở Việt Nam. Đây là chọn lựa sai. Bởi vì đây là chọn lựa lấy cái thu nhập làm đầu.

Đến đây thì bạn đã cảm thấy lựa chọn về người lãnh đạo nhân từ quan trọng hơn hay là thu nhập cao quan trọng hơn?

Ví dụ 2: Chưa hết, vụ án mỹ nhân Hàn Quốc “Vườn Sao Băng” tự tử vẫn nhức nhối sau gần 10 năm: Jang Ja Yun chết trong tình trạng treo cổ tại nhà riêng vào ngày 8/3/2009. (Mười năm sau họ lật lại vấn đề).

Trước khi tự tử, diễn viên để lại bức thư với nội dung cô bị ép quan hệ tình dục, hầu rượu đại gia. Nếu không phục tùng thì cô bị đánh đập.

Theo Sports Seoul, công ty quản lý của Jang Ja Yun thiết kế quán bar ở tầng một. Sau khi uống rượu ở đây, công ty sắp xếp khách lên tầng ba để được “phục vụ” qua đêm một cách bí mật.

Trong di thư, Jang Ja Yun viết cô từng phải ngủ tổng cộng hơn 100 lần với 31 đại gia. Cô ghi rõ tên và chức

danh của họ cùng địa điểm “phục vụ” họ. Nữ diễn viên kể từng bị ép lên giường cùng với cả bốn người đàn ông.

Trong thư tuyệt mệnh của cô có đoạn viết: “Ngày giỗ cha mẹ tôi (bố mẹ cô qua đời vì tai nạn giao thông), các người cũng ép tôi phải đi hầu hạ đại gia, thật quá ác độc, khốn nạn. Tôi đã ghi danh sách ra rồi, chết đi thành ma cũng sẽ phải đến báo thù đến cùng”.

Nữ diễn viên còn viết mỗi lần thay áo đồng nghĩa với việc cô phải hầu rượu và ngủ cùng một người đàn ông mới. Theo Jang Ja Yun, một số nghệ sĩ nữ khác cũng bị ép làm các việc tương tự. Đoạn cuối của di thư, cô viết: “Tôi là một diễn viên mới vào nghề, yếu đuối, bất lực. Tôi muốn thoát khỏi cuộc sống đau khổ này”.

Vậy thì sao nào? Tiền nhiều, danh tiếng lớn, nhưng cuối cùng với ông chủ tàn ác như vậy thì cô đã phải tìm đến cái chết. Đây chính là chọn lựa sai lầm khiến mất mạng.

Hồ Chủ Tịch đã từng nói: “Bất kỳ ngành nào, nghề nào làm tốt cũng đều là anh hùng”. Cho nên không có ngành nghề không tốt (trừ trường hợp vi phạm chánh mạng trong “Bát Chánh đạo” Phật dạy, ví dụ làm những nghề như nấu rượu, sản xuất vũ khí là không được) mà chỉ có con người không tốt mà thôi. Khổng Tử cũng đã sáng tác ra “Lễ, Nhạc” để dạy dân: “Di phong dịch tục, mạc thiện ư nhạc” (có nghĩa là: dạy dân thay đổi các phong tục cũ lạc hậu, không gì bằng âm nhạc). Do đó dù có là nghề diễn viên, hay nghề hàng hải... nếu làm vì mục đích lợi lạc xã hội đều là tốt đẹp. Cái đáng sợ chính là những người chủ vô

đạo, tàn ác, đã vì những danh lợi của mình mà biến nhân viên thành các con vật để kiếm tiền thì mới đáng phê phán.

3- Chọn lựa vợ chồng tốt

Bài sau Tiên sĩ Thái có hẳn một chương và chắc ở đây tự các bạn cũng thấy bao nhiêu các trường hợp xảy ra với chính các bạn, với người thân các bạn, với bạn bè các bạn và với rất nhiều người trong xã hội này khi chọn lựa vợ hoặc chồng lầm.

Quay trở lại câu hỏi của đồng học Diệu Ngọc “Làm thế nào để lựa chọn đúng?”

Bây giờ đến việc...

Thứ hai: Nói về sự

Ba cái thời điểm kia là bạn nhớ rồi nhé! Chữ “đúng” ở đây tức là bạn luôn lựa chọn những điều nào sao cho “tu thiện, đoạn ác” thì đây chính là đúng.

*Như Hòa thượng thường xuyên dạy bạn: “**Không làm các việc ác, mỗi năm được bình yên**”..., các bạn đọc tiếp đi ạ, “**Siêng làm các việc lành, hàng năm được như ý**” (nguyên văn: “Chư ác mạc tác, tuế tuế bình an; chúng thiện phụng hành, niên niên như ý”). Đây sự thực là nhân quả, là quy luật của vũ trụ. Cũng như tôi nói, bạn đánh vào tường một lực, thì nhất định cái tường đó nó phản lại bạn một lực bằng như thế, đau tay như thế. Cũng vậy, bạn làm thiện thì như trong Thái Thượng Cảm Ứng Thiên có dạy: “Hễ tâm dấy khởi một điều thiện, thì thiện thần đã đi theo bạn rồi,*

mà hễ tâm (chưa cần làm nhé) dấy khởi một điều ác thì ác thân đã đi theo bạn rồi”, đây là nam châm hút sắt từ.

Nhưng bởi vì thiện ác bạn không biết phân biệt. Bây giờ bạn bảo giữa hai cái lựa chọn, tôi ví dụ nhé, một cái nơi này bạn đang làm việc, bạn thấy bên kia có nhiều tiền hơn, thế thì bây giờ bạn bảo: vậy làm thế nào lựa chọn đúng, con rất cần tiền để con mua sắm, rồi trang trải, rồi là mua xe ô tô.

Vậy phải làm thế nào cho đúng thiện đây?

Bạn phải quay trở lại chữ đúng là phải thiện, thiện ở đây là gì? Là bạn theo đúng Liễu Phàm Tứ Huấn định nghĩa nhé, là gì ạ? Lợi ích cho người là thiện, còn lợi cho mình là ác. Bạn đừng sợ rằng chỉ lợi cho mình thì thiệt, không bao giờ có, cứ lợi người, thì trước sau cũng lợi mình.

Cho nên bạn lại quay trở về cái chữ “lựa chọn đúng” là bạn phải làm sao đúng thiện, mà thiện ở đây, tôi sẽ chia sẻ một câu ngắn gọn đằng sau thôi, như chúng ta đã học, tức là thiện không phải theo cái nhìn phàm phu của mình. Người ta cho bạn cái này, người ta cho bạn cái khác, người ta đề bạt bạn, bạn bảo: “Ôi, trời! Người này tốt quá!”. Không phải thế, mà thiện phải đúng theo tiêu chí của Liễu Phàm Tứ Huấn - đây là Thánh dạy. Đây, đúng ở đây là bạn luôn lựa chọn những điều sao cho tu thiện, đoạn ác.

Tôi ví dụ: Với việc chọn ngành nghề chẳng hạn, tùy vào năng lực của mình, nhưng luôn chọn những ngành mà mình có thể hy sinh phụng hiến cho xã hội được nhiều nhất.

Ví dụ: Tiên sĩ Thái đang làm một số công việc khác nhưng cuối cùng bỏ. Bỏ để chuyển sang làm gì? Hoằng dương học thuyết Khổng - Mạnh để giúp cho xã hội an định, đây là cái nghề mà lợi lạc cho người hơn thì mình chọn.

Đệ Tử Quy dạy là gì ạ? “Thường ổn định, chớ danh lợi mà đổi nghề”, đúng chưa ạ? Cho nên nếu vì danh lợi mà bạn đổi nghề thì đúng là bạn đã vi phạm Đệ Tử Quy rồi. Nhưng nếu vì hy sinh phụng hiến cho xã hội được nhiều hơn, được tốt hơn so với nghề cũ, đồng thời lại có cơ hội thì bạn nên đổi, như Tiên sĩ Thái chẳng hạn.

Vậy thì bạn có thể đổi nghề nhưng mà cái nghề mà làm sao nó hy sinh phụng hiến được nhiều hơn thì bạn làm.

Tùy vào năng lực của mình nhưng luôn chọn những ngành mà mình có thể hy sinh phụng hiến cho xã hội nhiều nhất.

Còn nếu như bạn đã có ngành nghề rồi thì bạn luôn phải nhớ chuyển tâm vì người, luôn luôn vì người.

Định làm một cái việc này, nghĩ bụng đây nhé: apply để chuẩn bị xin đi học tiến sĩ ở Nhật.

Quay trở lại mục đích: Có phải bạn đi để bạn lấy bằng cấp, để bạn về tìm cơ hội khác, để bạn chuyển sang chỗ khác, để bạn làm được lương cao hơn không ạ? Nếu vậy thì không được. Bạn phải xuất phát là nếu như bạn đi học, thì với cái trí tuệ này, với cái kiến thức này, bạn về bạn sẽ hy sinh phụng hiến được nhiều nhất.

Đây không phải là nói lý thuyết, mà khi bạn hi sinh phụng hiến như thế, đây chính là bạn đi đúng đại đạo và khi đi đúng đại đạo thì nhất định phước sẽ đến, họa sẽ đi.

Cho nên bạn cũng lợi mà xã hội cũng lợi, chứ không phải bảo là, hô khẩu hiệu là tôi chỉ làm cho xã hội lợi. Bởi vì muốn một xã hội an định thì trước tiên mỗi một con người phải hạnh phúc, một gia đình phải được hạnh phúc, lúc đó hãy nói đến xã hội thịnh vượng và phát triển. Đó, lại quay trở lại chọn lựa thiện đúng.

Nhưng thế nào là thiện, ác?

Chúng ta là người phàm không có khả năng phân biệt, thiện cho là ác, ác cho là thiện, mê hoặc điên đảo thì Liễu Phàm Tứ Huán đã dạy ta tám loại:

Trước tiên thì tôi nói về thiện cho là ác, ác cho là thiện. Học trò của Trung Phong Thiên sư, Thiên sư có hỏi:

- Vậy thế nào là thiện?

Thì bảo:

- Đánh người, mắng người là ác, còn lễ phép, cung kính là thiện.

Thiên sư bảo:

- Không phải như thế! Đánh người mắng người nhưng mà lợi ích cho người thì đây vẫn là thiện; còn nếu như cung kính, lễ phép nhưng mà để lợi mình thì đây vẫn là ác.

Liễu Phàm Tứ Huấn có dạy chúng ta tám loại, tôi điếm qua thôi nhé, các bạn vừa học chắc các bạn nhớ: thiện thật, thiện giả; thiện đúng, thiện sai; thiện nghiêng, thiện thẳng; thiện đây, thiện vui; thiện tiểu, thiện đại; thiện khó, thiện dễ... mà bạn cũng đã học rồi, rồi Phật cũng dạy bạn ngũ giới, thập thiện...

Sợ các bạn quên, tôi xin nhắc lại một câu chuyện rất nhỏ: Lã Văn Ý Công, ông là một vị quan tể tướng, khi ông về hưu, về quê, trên đường về thì có một kẻ say rượu nằm ở giữa đường ngăn không cho xe ông đi. Ông vì lòng nhân nại và thương, ông bảo:

- Thôi, tránh đi đường khác, nhường cho nó, không có gây sự với nó làm gì.

Sáu tháng sau, khi ông hỏi trở lại thì cái kẻ say rượu kia đang ở trong ngục tử tù. Vì sao ạ, là bởi vì lại giở một cái cách như thế, bắt kính với một vị có chức sắc nữa thì cuối cùng vào tử tù. Vậy ông mới than lên rằng:

- Ngày trước khi ta nghĩ rằng ta tha cho nó là thiện thì ngày nay nó ở trong tử tù. Nếu như ngày trước mà ta cho bắt nó, đánh đòn cho nó, giam cho nó vài bữa, thì ngày hôm sau nó không dám làm với người khác thì mạng của nó còn cứu được. Đây là thiện đúng, thiện sai.

Tức là: người hành thiện không được nghĩ đến hiện tại mà phải nghĩ đến tương lai, không được nghĩ đến một cá nhân mà phải nghĩ đến đại chúng, đây mới là thiện thật. Phật dạy ngũ giới thập thiện nữa rồi, bản thân tôi cũng đã chia sẻ ba ngày này với nội dung thiện - ác.

Nếu vẫn chưa tỏ tường thì “113 câu trong Đệ Tử Quy, Công Quá Cách, Thái Thượng Cảm Ứng Thiên, đây đều là những lời Thánh nhân dạy, không phải của phàm phu, nên bạn cứ như thế mà làm ắt phước đến họa đi, đường đến hạnh phúc, ta có đi ắt có đến.

Bây giờ nói chung chung bạn bảo chẳng biết thế nào là thiện ác, vậy thì bạn bắt đầu lớp 1 nhé. Đệ Tử Quy nhé: “Cha mẹ gọi, phải đến ngay. Cha mẹ sai, chớ lười biếng. Cha mẹ dạy phải kính nghe. Cha mẹ trách phải thuận sửa”.

Vâng, cảm ơn các bạn!

Tiếp tục: Công Quá Cách, Thái Thượng Cảm Ứng Thiên. Đây đều là những điều Thánh nhân dạy, không phải phàm phu, nên bạn cứ thế làm thì ắt phước đến, họa đi.

Chúng ta đã biết, tôi nói lại về Thánh nhân nhé. Chúng ta là phàm phu chúng ta nhận biết tất cả các cái sự việc ở ngoài đời thông qua sáu giác quan của chúng ta, nói riêng về con mắt thì gọi là “nhục nhãn”. Ví dụ bạn tu tập mà lên như là Ngộ Không đi lên các tầng trời, cõi trời gọi là “thiên nhãn”. Tiếp tục ạ, quả vị A La Hán “huệ nhãn”, đấy Ngài Mục Kiền Liên là đắc được huệ nhãn đấy. Tiếp tục đến được quả vị nữa, Bồ tát là gì ạ? “Pháp nhãn” và cuối cùng Phật là “Phật nhãn”.

Cho nên với phàm phu chúng ta, cái không gian chúng ta nhận biết chỉ là ba chiều. Nhưng mà có phải ba chiều không? Không phải, cho nên khi bạn càng tu tập, (đương nhiên là bạn đã có cả một cái bài về nền tảng tu hành, thì đây là lời của Thánh nhân. Cho nên cái nhìn của

Thánh nhân là chuẩn, không phải cái nhìn như phàm phu, tôi thích ông này thì tôi bảo ông này tốt, tôi ghét bà kia thì tôi bảo bà kia xấu, không phải thế.

Vậy thì chúng ta chưa đạt được như thế, vậy thì cứ y giáo phụng hành. Bây giờ hiểu về lý rồi, bạn có nhớ 6 bài nền tảng tu hành tôi chia sẻ với các bạn rồi không ạ? Thì bây giờ cứ bảo như thế thì bạn cứ thế mà làm đi. Bắt đầu từ hành vi bạn làm thì từ hành vi sẽ sang thành thói quen. Từ thói quen thì sẽ sang thành tập quán. Từ tập quán sang thành gì ạ? Thành ý. Từ thành ý sang thành khí chất, bạn thành công, bắt đầu vàng bạn đã tinh luyện sang thành vàng 10 rồi.

Cũng vậy, tôi vẫn ví dụ như một cái bình nước, một cái siêu nước này bạn cung cấp nhiệt lượng cho nó dần dần dần dần đến một mức độ nhất định thì lúc ấy nó sẽ chuyển lượng thành chất.

Cuối cùng tôi xin nhắc lại một lần nữa lời Hòa thượng dạy để bạn có thể khắc sâu: “Không làm các việc ác, mỗi năm được bình yên. Siêng làm các việc lành, hằng năm được như ý”.

5. Tắm gương chọn giáo dục con thành công viên mãn

Vâng ạ! Chúng ta đã vừa nghe một số ví dụ về chọn lựa mang tính thời điểm nhưng là chọn lựa nhầm. Đây là biểu pháp nghịch, như chọn nghề nghiệp nhầm chẳng hạn và chọn ông chủ hay còn gọi là người lãnh đạo nhầm - bắt

nhân, bất nghĩa nên dẫn đến những kết cục là thất bại trong cuộc đời, thậm chí là mất cả mạng.

Bây giờ tôi xin chia sẻ với các bạn về một tấm gương chọn lựa giáo dục cho con cái, và đã thành công viên mãn. Đó là ai ạ? Là Mạnh Mẫu, mẹ của Mạnh Tử. Bà đã nỗ lực giáo dục cho Mạnh Tử thì cuối cùng công lao của bà được đền đáp xứng đáng là tạo nên một vị Á Thánh vậy.

Mạnh Tử có địa vị chỉ sau Khổng Tử trong hệ tư tưởng Nho giáo chính thống thời xưa.

Trong Tam Tự Kinh có câu: “Tích Mạnh Mẫu, trạch lân xứ; tử bất học, đoạn ky trữ” chính là nói về điển tích “Mạnh Mẫu ba lần chuyển nhà” và “Mạnh Mẫu cắt vải” để dạy con.

1- Chuyện thứ nhất: Ba lần chuyển nhà.

Theo Liệt Nữ Truyện, Mạnh Tử, tên thật là Mạnh Kha, mồ côi cha từ năm 3 tuổi, ở với mẹ, nhà nghèo.

Lúc đầu thì nhà ở gần chợ, bà thấy con cứ thường xuyên nghe những người bán ở chợ là dối giá. Bà bảo “vậy môi trường thế này không được, con ta sẽ hư mất”.

Bà tìm cách chuyển nhà, thì chuyển lần thứ hai, thì lại đến gần cái chỗ lò mổ lợn. Hàng ngày cứ nghe tiếng lợn bị mổ, khóc kêu eng éc, bà bảo “vậy con ta sẽ mất lòng từ bi, không được”.

Lần thứ ba, chuyển đi đâu ạ? Gần nghĩa địa thì ngày nào cũng thấy là kèn trống ò e í ỏi, thế là con mình cũng chạy theo. Bà bảo không được.

Vậy cuối cùng lần này bà chuyển nhà thì bà chuyển đến gần một trường học. Và cuối cùng thì công của bà làm sao ạ? Đã nuôi ra được một vị Á Thánh. Đó ạ.

Bạn thấy không ạ? Mạnh Mẫu chọn lựa đây ạ, chọn gì ạ? Chọn môi trường tốt cho con học tập.

2- Chuyện thứ hai: Mạnh Mẫu cắt vải

Mạnh Tử tuy có trí thông minh và tuệ căn bẩm sinh, nhưng cũng có tính ham chơi giống như những đứa trẻ khác.

Một hôm, Mạnh Tử trốn học, (bỏ học mà) đi ra ngoài chơi nửa ngày mới trở về nhà. Khi Mạnh Tử trở về nhà, Mạnh mẫu không nói lời nào liền dùng kéo cắt đứt mảnh vải mà bà đang dệt thành hai mảnh.

Mạnh Tử hốt hoảng kinh ngạc, Mạnh Mẫu liền nói:

- Việc nghỉ học của con cũng giống như việc mẹ cắt đứt mảnh vải này

Mạnh Tử nghe xong những lời nói của mẹ trong lòng liền hiểu rõ. Kể từ đấy ông dốc lòng quyết tâm học tập.

Bạn thấy không ạ? Đúng như lời bàn quẻ Mông ở bài 4 mà tôi đã chia sẻ: “Trẻ thơ được giáo dục chân chính, đó là công lao lớn nhất để làm nên một vị Thánh vậy”. Nhưng sự giáo dục chân chính này phải bắt đầu từ đâu? Theo Nho sĩ Trần Hoàng Mưu vào đời nhà Thanh, thì “Đầu mối chân chánh của giáo dục phải bắt đầu từ gia đình và sự thành tựu của các bậc nhân tài phải bắt đầu từ thơ ấu”. Cho nên Mạnh Mâu đã làm một tấm gương sáng cho các bạn, cho chúng ta và cho muôn đời sau để thấy rằng công lao giáo dục cho con cái là cái công lao lớn nhất để tạo nên một vị Thánh vậy. Bạn có muốn con bạn làm Thánh không? Vậy thì bạn phải chịu khó giáo dục cho con cái.

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài học của chúng ta hôm nay tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai. Xin cảm ơn!

Bài thứ 09

Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đã kết thúc phần trao đổi cùng đồng học với chủ đề: “Hạnh phúc là gì? Làm thế nào để có hạnh phúc?”.

Bây giờ trước khi chuyển sang phần giảng giải của Tiên sĩ Thái, tôi xin ôn lại những nội dung chính của bài giảng hôm trước để bạn có thể nhớ lại.

Vâng ạ, chúng ta đã chuyển sang phần thứ hai: “Giáo dục đạo đức là đường đến hạnh phúc”, và chúng ta đang học chương I: “Gia đình muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức cho con cái”. Chúng ta đã học các nội dung sau:

Thứ nhất: Hạnh phúc là gì?

Chúng ta cứ nói đến hạnh phúc, nhưng hạnh phúc là gì hả các bạn? Là tâm hoan hỷ, an lạc.

Thứ hai: Vậy làm thế nào để có hạnh phúc?

Là do chọn lựa đúng. Cuộc sống từng giây từng phút đều đang chọn lựa. Đây chính là những chọn lựa mang tính thời điểm.

Thứ ba: Trong cuộc sống có những chọn lựa nào? Có ba loại, đó là: Chọn người, chọn việc và chọn vật.

Trong đó chọn người là quan trọng nhất. Đối tượng chọn người là ai? Ngay từ nhỏ đã phải chọn bạn đúng, trưởng thành là phải chọn vợ, chồng có đạo đức, rồi trong công việc phải chọn người lãnh đạo nhân từ.

Vậy chọn việc, chọn vật có quan trọng không? Có chứ. Ví dụ chọn nghề nghiệp chẳng hạn, rồi chọn vật, ví dụ chọn thức ăn, bạn chọn loại thức ăn nào cho sức khỏe tốt.

Bao trùm lên cả 3 loại chọn lựa trên là chọn lựa nhanh chậm và khinh trọng. Cụ thể, trong khi chọn lựa để ra quyết định bạn phải biết cái gì cần làm trước, cái gì làm sau, đây chính là chọn lựa nhanh chậm, hoặc cái gì quan trọng hơn thì chọn trước, cái gì ít quan trọng hơn thì làm sau.

Thứ tư: Bên trên đã nói về chọn lựa mang tính thời điểm, vậy chọn lựa mang tính lâu dài cho cả cuộc đời là gì? Là giáo dục con cái.

- *Phương pháp giáo dục là gì? Thân giáo - tức là lấy mình làm gương.*
- *Nội dung giáo dục là gì? Là dạy trẻ thái độ làm người và thái độ làm việc.*

Nhưng khi chúng ta dùng thân giáo để giáo dục trẻ, thì cũng chính là từng giây từng phút chúng ta đều đang tìm cách chọn lựa đúng. Cho nên nói chọn lựa thời điểm và chọn lựa lâu dài tuy hai mà là một.

Và cuối cùng chúng ta đã đi đến kết luận: ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC LÀ CHỌN LỰA ĐÚNG. Cho nên khó

nhất của đời người không phải là phần đầu mà chính là chọn lựa.

Vâng, thế có người bảo tôi thấy rằng muốn cuộc đời con cái hạnh phúc chỉ cần chúng nó học tập tốt là được, chứ đạo đức “có mài ra mà ăn được đâu”, chỉ có bằng cấp cao thì mới có thể có việc làm tốt, có việc làm tốt thì có thu nhập tốt, và tiếp đến là có vị trí tốt.

Thu nhập tốt, vị trí công tác tốt chẳng phải là chúng đã có cuộc sống đầy đủ hạnh phúc rồi sao? Và sau đó, bố mẹ cũng sẽ được mát mày mát mặt, được nhờ cậy cho đến hết đời, mà có phải chỉ riêng bố mẹ được nhờ đâu? Người xưa chẳng có câu “một người làm quan cả họ được nhờ” là gì?

Hôm nay chúng ta sẽ học đến mục...

III. “HỌC VỊ CAO” CUỘC SỐNG CÓ HẠNH PHÚC?

[Mục này gồm những nội dung sau đây:

- 1. Hướng tới học vị cao là hướng tới đâu?*
- 2. Kết quả của “Chủ nghĩa học vị” là gì?*
- 3. Học vị cao liệu có được lãnh đạo tin dùng không?*

Chúng ta bắt đầu đi vào nội dung thứ nhất]

III-1. Hướng tới “Học vị cao” là hướng đến đâu?

LA HƯỚNG ĐẾN “DANH, LỢI”

*[Đến đâu hả các bạn? Nói một câu cho nhanh nhé:
Là hướng đến “Danh, Lợi” mà thôi. Vì sao nói thế?*

Có phải rằng bạn mong muốn con bạn được điểm tốt này. Thế rồi bạn mong muốn, bạn hy vọng rằng nó sẽ có một cái bằng cấp loại xịn, để rồi nó sẽ kiếm được nhiều tiền, có đúng không ạ? Đây là lợi.

Và thứ hai là: Đây, con tôi, tiến sĩ đấy. Bản thân nhà mình cũng oách cơ, thế rồi con mình cũng oách, cho nên phần lớn là đều hướng vào danh, lợi. Như Liễu Phàm Tứ Huấn Hòa thượng giảng, không có mấy ai nghĩ đến chuyện là học để hy sinh phụng hiến cả.

Cho nên cả đời vẫn không thể thành tựu được đức hạnh học vấn của mình, mới suốt đời này đời khác làm phàm phu luân hồi.

Bây giờ chúng ta sẽ nghe Tiến sĩ Thái giảng:]

Chúng ta phải bình lặng mà suy xét: Ngày nay chúng ta hướng trẻ nhỏ đi trên con đường của số điểm. Xin hỏi chúng sẽ đi đến đời sống như thế nào? Bạn có thể nhìn thấy được hay không?

Bạn mong muốn thúc đẩy chúng đi trên con đường này thì bạn cũng phải tường tận. Chúng ta đang đẩy trẻ nhỏ đi về hướng nào? Danh, lợi.

III- 2. Kết quả của “Chủ nghĩa học vị”

1. KHONG HẠNH PHÚC VI THƯỜNG PHIÊN NÃO

[Kết quả của chủ nghĩa học vị là gì? Liệu có phải như các bạn nghĩ hay không? Có học vị cao, đồng nghĩa với có việc làm tốt, có thu nhập cao, chúng sẽ có cuộc sống hạnh phúc, rồi chúng sẽ báo hiếu cha mẹ chúng. Liệu có phải như các bạn nghĩ như vậy không ạ? Không phải! Thứ nhất: Chúng sẽ không hạnh phúc vì chúng thường phiền não. Vì sao chúng lại thường phiền não ạ? Vì chúng luôn sợ được sợ mất và chính vì vậy mà chúng luôn muốn đạp lên người khác để giành phần được cho mình. Cho nên cuộc sống của chúng làm gì có sự an vui.]

Thứ nhất: Luôn sợ được, sợ mất

[Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Các vị phụ huynh! Tôi cũng là sản vật của chủ nghĩa học vị. Quý vị có nhận thấy được không? Các vị thật quá nhân từ, không muốn tổn hại tôi ngay trước mặt.

Tôi chính là sản vật của chủ nghĩa học vị. Tôi còn nhớ khi tôi đang học trung học, lúc đó chỉ thi được 98 điểm, khiến tôi khóc hết đến nửa ngày.

Vì sao vậy? Bởi vì lúc đó muốn là học sinh ưu tú thì phải 100 điểm, cho nên nếu kém hai điểm, thì tôi như không được ghi vào danh sách ưu tú. Không được học sinh ưu tú thì phải làm sao đây? Đòi tôi kể như tiêu rồi.

Thực tế có nghiêm trọng như vậy không? Không!

Nhưng tôi lại cảm thấy nghiêm trọng đến như vậy. Quý vị xem, chúng tôi vừa mới lên trung học, mà cái tâm sợ được sợ mất đã nghiêm trọng đến như vậy rồi.

Một đứa nhỏ sợ được sợ mất cả đời này có được hạnh phúc không? Không thể, vì thường hay phải phiền não chuyện này chuyện nọ.

[Đó, hướng con đến học vị cao không được hạnh phúc mà thường xuyên phiền não vì luôn sợ được, sợ mất. Vì hướng con đến học vị cao tức là hướng đến danh và lợi.]

Thứ hai: Chúng luôn muốn đạp lên người khác

Chủ nghĩa học vị là chỉ nghĩ đến số điểm của chính mình, muốn đạp lên người khác.

Cho nên đáng lẽ tôi phải có tâm huyết như Phạm Trọng Yêm là: **“Tiên thiên hạ chi ưu nhi ưu, hậu thiên hạ chi lạc nhi lạc”**, có nghĩa là gì ạ? (Lo trước cái lo của thiên hạ, vui sau cái vui của thiên hạ).

[Thái Thượng Cầm Ứng Thiên dạy: “Khi phải chia chác đồ vật thì nhường người phần nhiều, giữ cho mình phần ít”. Nhưng mà mình thì sao ạ? Chia chác đồ vật thì nhường người phần ít, còn mình phần nhiều. Cho nên làm sao có thể phát được cái tâm là “Tiên thiên hạ chi ưu nhi ưu, hậu thiên hạ chi lạc nhi lạc”. Bạn phát được cái tâm này mới chính là hợp với đại đạo, thì tất cả thiên địa quỷ thần đều cung kính bạn, thì chắc chắn bạn sẽ được hỗ trợ, chắc chắn bạn sẽ thành công. Còn nếu bạn phát cái tâm mà chỉ vì danh lợi cho mình thôi, thì đây là đi ngược với đại

đạo, rất khó thành công. Còn nếu có thành công thì Hòa thượng bảo đây là gì ạ? Đúng rồi! Phước từ trước rồi.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Tôi nghĩ lại khi còn đi học trung học, khi thầy giáo vừa trả bài kiểm tra là tôi lướt nhìn sang người khác xem bao nhiêu điểm. Nếu như được điểm cao hơn tôi, thì trong tâm tôi rất là khó chịu, mặt mũi nhăn nhó thật khó coi. Nhân cách như vậy có được hạnh phúc không? Chúng ta phải suy xét.

[Chính vì cái tâm được mất này mà ngày trước tôi kể với bạn là khi tôi còn học lớp 7, chỉ vì cái cô bạn cô ấy học giỏi hơn mình, thế là xúi con nhà chủ nhà : “Rủ nó đi bắt cua đi”, để chúng nó không có thời gian học, để cho mình có thời gian mình học để còn cao điểm, hơn vị kia. Đây là tâm sợ được sợ mất, đây là tâm đố kỵ, đây là tâm muốn đạp lên người khác. Nhưng ngày đấy thì làm gì mà mình được học, nên mình không biết, mình cứ như thế thôi.

Bạn thấy không ạ? Ủ mưu, ử mẹo từ nhỏ để có thể đạp lên người khác. Đây chính là hậu quả thứ nhất của chủ nghĩa học vị là làm cho cuộc sống của trẻ không còn an vui, chúng thường phiền não vì lo được lo mất.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp về:]

2. Năng lực tiếp xúc thấp

Tôi nhớ lại khi tôi tốt nghiệp đại học, thành linh trong cửa tiệm nọ gặp một người bạn lúc trung học, mỗi lần thi

anh ấy đều hạng nhất. Trong ấn tượng của tôi, anh ấy là hạng nhất trong lớp giỏi. Vì thời gian dài đều là vui đầu ở trong đồng sách, nên khi anh ta tốt nghiệp đại học, năng lực tiếp xúc với người của anh ta rất kém.

Vừa nói đến kinh nghiệm làm việc trong xã hội thì anh ấy liền run lên, anh ấy nói:

- Con người sao mà khủng khiếp vậy? Tôi cảm thấy rất sợ khi tiếp xúc với họ.

[Suốt ngày bạn vui đầu con bạn vào chủ nghĩa học vị. Thế là hai cái cặp kính này cứ ngày một to lên và ngày một dày lên. Trong khi đấy thì cái năng lực tiếp xúc ở ngoài rất là kém.

Đây ạ! Năng lực tiếp xúc thấp, khi mà năng lực tiếp xúc thấp thì tôi đã từng kể với bạn đấy ạ, con của một vị hiệu trưởng của một trường phổ thông danh tiếng ở trong Hà Nội. Hai ông bà có mỗi một người con trai học giỏi, học đến tiến sĩ toán ở Mỹ cơ mà. Sau đấy thì yêu một cái cô người mẫu, được một thời gian thì cô ấy bỏ. Sau khi cô ấy bỏ thì anh chàng bị trầm cảm và bây giờ thì bị thần kinh.

Đây là kết quả của chủ nghĩa học vị đấy. Bạn vui đầu con bạn vào chỉ có học thôi, cái năng lực tiếp xúc rất là kém, nên khi ra đời vừa gặp những cái tiếp xúc là cạm bẫy, bạn vướng liền. Khi vướng thì lại không biết cách xử lý, thì cuối cùng là tự ôm tất cả những cái phiền não, những cái đau khổ ấy vào người, và cuối cùng thì dẫn đến là trầm cảm, rồi bây giờ là bị thần kinh.]

Quý vị xem năng lực tiếp xúc với người của anh ấy rất thấp.

3. TẮM LÒNG BAO DUNG KHÔNG CÓ

Cũng như vậy, tắm lòng bao dung người khác cũng không có được hình thành. Đời sống của anh ấy như vậy thì không thể nào có được hạnh phúc.

4. Bản thân không dễ tìm việc làm

[Vì sao thế? Vì chúng không biết cúi xuống.]

Chúng ta cùng nhau suy xét: Chúng ta đẩy trẻ nhỏ đi trên con đường chủ nghĩa học vị, khi chúng ra trường có thể lấy được tiến sĩ, thạc sĩ rất nhiều.

VÌ KHÔNG BIẾT “CÚI” XUỐNG

Xin hỏi mức độ thất nghiệp nhiều nhất là học vị nào?

[Đại học, tiến sĩ, thạc sĩ là thất nghiệp nhiều nhất.]

Hiện nay tốt nghiệp trung học thì không thấy thất nghiệp, vì sao vậy? Lao động, rửa bát, quét dọn, họ chấp nhận làm, cho nên họ không bị thất nghiệp. Trái lại tốt nghiệp đại học, thạc sĩ, cảm thấy mức lương đó quá thấp nên không muốn làm.

[Không dễ gì tìm được việc làm vì bản thân không chịu cúi xuống. “Đã học được một cái bằng đến như thế này rồi mà lại bảo ta đi làm những cái việc ấy à? Còn lâu nhớ, quên đi!” Và cuối cùng kết quả là gì? Thất nghiệp

thôi, và kết quả thứ hai thất nghiệp là gì? Là ăn bám vào bố mẹ thôi. Ăn bám, càng như thế thì về sau càng cái gì ạ? Cái năng lực tiếp xúc không có, cái tấm lòng bao dung cũng không có, thì cuối cùng là đến khi mà, như thầy Thái nói là khi mà các bạn ra đi rồi thì con các bạn làm sao ạ? Thầy Thái bảo là “đi ăn xin”. Các bạn có nhớ câu chuyện Tiêu Hà thầy Thái kể về sau không ạ? Vì nó không biết làm cái gì cả.]

Các bạn, xin hỏi đại học, thạc sĩ đã cho đưa nhỏ thái độ gì? Không thể cúi xuống. “Nhân sinh” phải có thể cúi xuống thì mới có thể vươn lên.

[Cũng một câu chuyện đã từng chia sẻ với các bạn. Ở một cửa hàng hoa tôi từng đến mua, con gái của cái chị cửa hàng hoa đấy là học thạc sĩ ở Anh về, bằng tuổi cư sĩ Hằng, bây giờ vẫn không có việc. Vì không chịu nhận vào làm những cái việc gọi là kém với cái sức của ta, hoặc kém với cái trình độ của ta, bồi nhọ nhau quá, thà không làm thì thôi. Và đến bây giờ cô con gái ấy vẫn không có việc. Học thạc sĩ ở Anh về.]

Đấy nhé, bản thân không dễ gì tìm được việc, bởi vì không chịu cúi xuống. Tiếp tục là đến là]

5. Lãnh đạo cũng không dùng

Tốt! Hiện tại mỗi năm học sinh tốt nghiệp đại học số lượng rất là nhiều. Thế nhưng có rất nhiều người đang thất nghiệp, có hay không vậy?

Chúng ta cùng nhau suy xét một chút: Đây là “nhân tài” được bồi dưỡng hơn mười năm, nhưng khi ra trường thì không dùng được. Mặc dù học sinh tốt nghiệp ra trường rất nhiều, nhưng các vị nếu như có bạn bè làm giám đốc doanh nghiệp, chủ quản của công ty, thậm chí là chủ quản cơ quan nhà nước, bạn hãy thử hỏi họ câu này xem:

- Thanh niên hiện tại có phải là nhân tài thật sự hay không?

Họ sẽ trả lời thế nào? Họ sẽ nói với bạn là:

- Không tìm được nhân tài.

Máy móc giáo dục vẫn luôn sản xuất ra, *[sản xuất ra cái gì ạ? Toàn thạc sĩ, tiến sĩ]*, nhưng rốt cuộc thì các xí nghiệp vẫn cảm thấy không dùng được.

[Tôi nói là các trường đại học đấy ạ, “sản xuất” mà, cũng là sản xuất nháy nháy, sản xuất ra liên tục, cứ ra lò suốt thạc sĩ, tiến sĩ nhiều vô kể, đừng nói cử nhân nữa, nhưng rốt cuộc thì các xí nghiệp vẫn cảm thấy là không thể dùng được.]

Tại sao lãnh đạo lại không dùng được?]

Thứ nhất: Vì không biết làm người, không sống hòa thuận

Các vị phụ huynh, nếu quý vị nói với con của mình:

- Con chỉ lo thi cử là đủ, việc nhà con không cần phải làm. Cứ thế mà đi lên, sau khi tốt nghiệp đại học rồi, bảo đảm con có một đời sống mỹ mãn.

[Các bạn có nói thế không ạ?]

Có phụ huynh nào đưa ra tiêu chuẩn này với con của mình không? Quý vị sẽ bị thất vọng đấy.

Hoặc là dường như bạn nói với chúng:

- Chỉ cần con đi học cho tốt thì về sau cuộc đời con sẽ thuận buồm xuôi gió.

Liệu có như vậy không? Không thể có việc này!

[Đấy, cái việc mà chỉ cần học thì về sau cuộc đời thuận buồm xuôi gió thôi.]

Hiện tại không có!

Ngày xưa có hay không? Ngày xưa cũng không có.

Dù hôm nay chúng tốt nghiệp đại học rồi, nhưng nếu như chúng không biết cách làm người, không biết sống hòa thuận với người thì cơ hội tốt này cũng sẽ vượt mất ngay trước mặt chúng.

[Rất nhiều nhà ở nông thôn đều nói một câu rằng là “hy sinh đời bố để củng cố đời con”, bán hết tất cả mọi sự để cho con được học đại học, rồi để cho con học cao học.

Dưới vòm trời này ai là người, ai là người gì ạ? Khờ nhất?

Mẹ!

Bạn tha hồ nói với mẹ những lời ngon ngọt:

Ngày hôm nay : “Mẹ cho con tiền con đi học tiếng Anh nhé!”. “Ừ, để mẹ cho”.

Ngày mai: “Mẹ cho con tiền để con mở công ty nhé!”. “Ừ, để mẹ cho”.

Ngày kia: “Mẹ cho con tiền để con đi học yoga”, đấy ạ, “để cho con thế này thế khác nhé”.

“Mẹ cho con làm ca sĩ nhé” ...

“Ừ, để mẹ lo cho”.

Mẹ thì không có tiền, nhưng việc gì cũng để lo cho con, nhưng cuối cùng thì đến khi mẹ già thì sao ạ? Thì đến lúc đấy mẹ bảo một câu rằng là:

- Hôm nay mẹ về với các con, ăn cơm với các con nhé!

- Thôi, con bận lắm mẹ ạ, để khi khác đi!

Thế rồi đến khi mẹ ốm thì lại bảo sao?

- Con nhiều việc lắm mẹ ạ.

Vậy thì con ở đâu khi lúc cha mẹ cần con nhất? Cho nên dưới vòm trời này ai là người khờ nhất? Mẹ là người khờ nhất vì cái tấm lòng bao dung đấy. Không phải không biết, mà là hy sinh tất cả cho con.

Vì sao chúng tôi tốt nghiệp đại học rồi chúng lại không biết cách làm người? Bởi vì chúng tôi được học đạo đức đâu. Cho nên chúng tôi không biết cách làm người. Mà đã không biết cách làm người thì chúng tôi không thể nào hòa thuận được với người, bởi vì hở ra là chỉ có lợi mình hại người, tính toán chi li. Thế rồi có một tí bằng cấp thì, ví dụ được phân về một cơ quan, thì phân việc này không làm, đặc biệt là công chức, đẩy cho những đứa khác làm. Xong rồi tự vỗ ngực nghĩ rằng: “Ta không ở đây thì ở chỗ khác, cái bằng của ta, rồi cái tiếng Anh của ta...”, rồi thế nọ thế kia.]

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

THỨ HAI: VÌ KHÔNG CÓ TRÁCH NHIỆM

Hoặc nếu quý vị lại nói với con mình rằng:

- Chỉ cần con học thẳng lên, các việc khác không cần phải làm.

Vậy thì trẻ nhỏ sẽ có một thái độ kém khuyết, kém khuyết cái gì? Chính là trách nhiệm.

[Chả phải làm gì cả, tất cả bố mẹ lo hết rồi, con chỉ việc học thôi]

Một đứa nhỏ có trách nhiệm thì chúng mới chịu gánh vác. Đấng này quý vị lại nói với chúng “Cứ học thẳng lên trên thì tốt rồi”. Cho nên chúng đi học là vì cái gì? Xem mặt của cha mẹ, cứ như vậy mà học. Đứa trẻ này so với đứa bé hiếu thảo thì hoàn toàn không giống nhau.

[Bố mẹ cứ đẩy vào học vị, nó cứ xem mặt cha mẹ, hôm nay báo điểm 10 thì chắc chắn cha mẹ nở nụ cười tươi. Đứa trẻ này so với đứa bé hiếu thảo thì hoàn toàn không giống nhau.]

Vì sao không giống nhau?]

Đứa bé có tâm hiếu thì chúng phải để cho cha mẹ yên lòng, chúng hy vọng về sau có thể làm cho đời sống của cha mẹ tốt hơn. Cho nên chúng không ngừng nâng cao năng lực cùng đức hạnh của chính mình. Đứa bé như vậy sẽ phát triển rất tốt.

[Nếu nó có hiếu tâm thì nó phải biết báo hiếu cha mẹ chứ, cái bài “Nợ suốt đời, nợ mẹ suốt đời một lời xin lỗi”, bạn có nhớ được điều đấy không? Hay là cái lễ tri ân hôm đám cưới cư sĩ Trung các bạn quên hết rồi? “Con nợ mẹ một lời tạ ơn, cả cuộc đời mẹ dành cho con. Có lẽ chẳng thể nào trả nổi công sinh thành. Nợ suốt đời một lời xin lỗi”.]

Có lúc nào bạn thường xuyên cảm thấy như thế không? Hay là bắt đầu ra một cái là, nào là danh, nào là lợi, nào là công việc mà quên hết tất cả. Cái điều cần phải đối với cha mẹ “Dưỡng phụ mẫu chi thân” trước đã, phải lo cho cha mẹ từ các việc sinh hoạt cho đến việc ốm đau, thuốc thang. “Dưỡng phụ mẫu chi tâm” là bạn phải làm

sao cho tâm cha mẹ bạn được yên ổn, an vui. Cuối cùng mới là “Dưỡng phụ mẫu chi chí”. Bạn đẩy con bạn về chủ nghĩa học vị, cuối cùng nó chỉ biết có nó thôi.

Chúng ta chuyển sang nội dung thứ ba:]

III-3. Làm thế nào thành công trong sự nghiệp?

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Thưa các bạn! Quý vị cần hiểu rõ một chút, những người chủ xí nghiệp cùng doanh nghiệp thật sự thành công không phải là những người có trình độ cao nhất. Chúng ta phải suy nghĩ lại từ một góc độ khác, chủ xí nghiệp cảm thấy không tìm ra được nhân tài. Vì sao?

Xin hỏi chủ xí nghiệp cần đến nhân tài như thế nào? Vấn đề này không nhất định phải đi hỏi tiến sĩ, mà trong lòng mỗi một người đều có đáp án. Bởi vì cuộc đời chúng ta đã đi qua, cũng thấy được không ít người thành công, nhưng cũng không ít người thất bại.

[Cho nên bạn cứ thử làm chủ doanh nghiệp mà xem, bảo bây giờ có cần tiến sĩ, thạc sĩ không? Chắc chắn là lắc đầu. Mà chắc chắn bạn sẽ cần đến 4 tố chất để thành công trong công việc. Bạn sẽ tuyển người này cho mà xem.]

Thưa các bạn! Quý vị cảm thấy người thành công phải đầy đủ những tố chất gì? Có bạn nào nói ra nghe thử không? Các vị không nên mê tín, mà nhất định phải có học thì mới có đáp án.

1. NHỮNG TỐ CHẤT DẪN ĐẾN THANH CÔNG

Rất nhiều đáp án, nhưng khi người ta tâm bình lặng lại thì liền có được đáp án, tâm thanh tịnh sanh trí huệ. Quý vị cảm thấy tố chất thể nào mới có thể khiến được cuộc đời thành công?

(1) Thành thật

[Bài học quá lớn về cái doanh nghiệp nho nhỏ kia mà tôi nói. Thành thật. Bạn chọn người nhân viên, bạn chọn người giúp việc này, bạn chọn người công nhân, ai cũng sợ cái người ăn cắp, rồi đến ăn trộm. Dứt khoát cái tiêu chuẩn đấy là loại.]

(2) Lòng trách nhiệm

[Lòng trách nhiệm giao cho một việc thì họ làm đến nơi đến chốn.]

(3) Khiêm tốn

(4) Tính nhẫn nại

Chúng ta có thể đưa ra một quyển sách về Tố Chất Thành Công rồi. Tôi không gặt quý vị, quý vị đến nhà sách phần nhiều đều là nói những lời này.

[Đấy ạ. Thành thật thì bạn nào cũng hiểu rồi.]

Lòng trách nhiệm thì bạn cũng hiểu rồi, chứ không phải giao một việc thì bạn chạy đi theo ời ời, bạn bảo là sao vẫn chưa làm cái này, sao vẫn chưa làm cái khác. Cứ như thế, chết!

Khiêm tốn, ví dụ bạn nói một câu, người ta cãi một câu, nhân viên cãi một câu. Thì nào bạn dám nhận nữa không? Chẳng dám nhận.

Và cuối cùng là nhân nại.]

Đã biết rồi, về sau bạn chọn những người đầy đủ tố chất như vậy mới là nhân tài thật sự.

[Đây ạ, các bạn chủ doanh nghiệp các bạn lưu ý. Ngoài ra cũng chả riêng gì chủ doanh nghiệp, kể cả các cơ quan công chức cũng thế thôi. Bạn là lãnh đạo thì khi trước khi nhận người về thì bạn nên quán sát 4 cái nhân tố đấy.]

Rất nhiều phụ huynh cảm thấy thành thật là quan trọng, nhưng sau đó trong lòng lại nghĩ:

“Nếu như quá thành thật thì ngộ nhỡ bị người ngoài ức hiếp thì phải làm sao?” hoặc

“Nếu như quá khiêm tốn, bị người ta đè xuống thì phải làm sao?”, lòng tin này liền có sự đắn đo.

[Trong Liễu Phàm Tử Huấn, Hòa thượng có giảng đến bốn điều không được làm:

- ✓ *Thứ nhất: “Bất báng quốc chủ” là không được nói xấu lãnh đạo quốc gia.*
- ✓ *Thứ hai: “Bất tác quốc tặc” là không được làm giặc quốc gia,*
- ✓ *Thứ ba: “Bất lậu quốc thuế” là không được trốn thuế nhà nước và*

- ✓ Cuối cùng thứ tư là: “Bất phạm quốc chế” là không được vi phạm luật pháp quốc gia.

Lại nói về “Bất lậu quốc thuế”: Hôm trước có một đồng học bán nhà được suýt soát 8 tỷ. Thế thì nếu như thành thật, “bất lậu quốc thuế” thì anh phải nộp ít nhất là 2% trên tổng doanh số bán, là 160 triệu. Thế thì bây giờ là cả một sự đấu tranh, bởi vì phần lớn người ta đều sẽ trí trá thôi, người ta bán, ví dụ 8 tỷ người ta chỉ ghi vào đây là 1 tỷ thôi. Thế, thế là cuối cùng 2% đây chỉ có là, bao nhiêu ạ? 1 tỷ thì là 20 triệu. Thế nhưng mà cả một sự đấu tranh. Đây bạn chưa rơi vào đây, nhưng mà bạn rơi vào bắt đầu bạn sẽ cảm thấy cái sự đấu tranh nó lớn đến như thế nào. Sau khi đấu tranh rồi thì “dứt khoát 160 triệu là em xin nộp 160 triệu”, không thể khác được. Đây là sự thành thật, thành thật với nhà nước.

Chúng ta vẫn thường có tư tưởng gọi là sùng bái các nước phương Tây. Chúng ta chuyển sang mục hai:]

2. PHƯƠNG TÂY THI CHỌN NHAN SỰ THẾ NAO?

Thứ nhất: Trước chỉ chọn “tài”, không chú trọng “đức”

[Đây ạ, vừa nói 4 cái tố chất, chúng ta chọn là gì? Thành thật. Gì nữa ạ? Có trách nhiệm, khiêm hạ, nhân nại. Vậy thì phương Tây họ chọn người như thế nào?

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Phương Tây quản lý qua mấy mươi năm, họ chú trọng ở quản lý phẩm chất. Phẩm chất là gì vậy? Phẩm chất sản

phẩm, vật phẩm, cho nên cái gọi là “TQM” (“Total Quality Management”: Quản lý chất lượng toàn diện). Quản lý học mấy mươi năm qua đều là cường điệu, mà thực ra bản chất chỉ là: Ví dụ ngày nay ta muốn làm được một cái micro chẳng hạn, thì chỉ cần làm tốt cái micro, khiến nó có sức cạnh tranh mạnh, ta liền có thể gỏi cao đầu mà ngủ. Cho nên điểm chú trọng của họ là phải làm ra một món đồ cho tốt.

Rốt cuộc về sau đến gần 10 đến 20 năm thì bắt đầu phát sinh ra một số vấn đề. *[Đấy lúc đầu chỉ chú trọng ở quản lý phẩm chất.]*

Một là: Hậu quả là ăn cắp, ăn trộm, biển thủ

Năm 1995, nước Anh có ngân hàng hơn hai trăm năm, tên là Ngân hàng Barings, có cơ nghiệp của hơn 200 năm, chỉ vì một nhân viên của Singapore lạm dụng công khoản, cơ nghiệp của hơn 200 năm này không có cánh mà bay, liền sụp đổ.

[Cho nên may lắm cái doanh nghiệp nhỏ nhỏ mà tôi nói chuyện vẫn còn đứng được, chứ còn nếu mà nợ nần mà nhiều thì là chết rồi đấy. Nhưng thôi, bắt đầu chúng ta sẽ từ đây mà xây dựng lại từ những viên gạch đầu tiên. Không nợ nần là tốt rồi. Thực ra cũng có nợ nhưng mà vừa rồi thì cũng trang trải được là sau cái chuyện bán nhà ấy, được một phần. Cho nên cái chọn lựa chúng ta phải rất thận trọng.]

Hai là: Hành xử khi xảy ra vấn đề? “Cắt bỏ”

[Hành xử: Phương Tây hành xử vấn đề khi xảy ra thì làm thế nào - “Cắt bỏ”]

Các bạn! Tư duy của phương Tây khi xảy ra vấn đề thì thế nào? Nhanh chóng giải quyết. Đây gọi là “Đau đâu trị đó”.

Đau đâu trị đó có phải cũng là phương pháp tốt phải không? Không phải là phương pháp tốt. Cũng giống như sức khỏe hôm nay xấu đi, bị bệnh ung thư, có dễ xử lý không? Không dễ xử lý. Cho nên học vấn của Trung Quốc là không phải trị bệnh mà phòng lúc chưa bị bệnh [*gọi là phòng bệnh*], khi chưa bị bệnh thì phải phòng ngừa.

Còn khoa học phương Tây tuy là kỹ thuật rất phát triển nhưng họ chuyên môn xử lý cái gì? Xử lý bệnh trạng!

Ví dụ nói: Ung thư bao tử thì lập tức cắt bỏ bao tử, gan thì cắt gan, cắt rồi có hết hay không? Ngay chỗ đó thì không sao, nhưng vài năm sau thì chỗ khác lại bị bệnh.

Ung thư bao tử, tế bào ung thư bạn không nên dùng tâm thù hận đối với nó, bởi vì có người muốn hại nó nên nó mới phát tác như vậy. Ai cũng tế bào ung thư để nó hư đến như vậy?

Các bạn! Trên mỗi người đều có tế bào ung thư, chỉ vì quý vị quá cưng nó, nên nó mới phát tác lớn. Vì sức khỏe của chúng ta đã 10 năm, 15 năm, ta đã bỏ rơi nó rồi. Thật ra cái thân thể này nếu thật muốn hư cũng không phải dễ, vì

nó rất là tinh mật, cho nên cắt bỏ ung thư, tuyệt nhiên không phải giải quyết vấn đề căn bản. Không chỉ không giải quyết được vấn đề căn bản, mà còn đồng thời sanh ra tác dụng phụ.

Rất nhiều người bị bệnh ung thư, sau khi họ đi trị liệu, ngày tháng sau đó đều sẽ rất là khó qua. Kỳ thật xử lý tế bào ung thư như vậy là gì?

Xin đưa ra một thí dụ: Cũng giống như bạn kéo một bao rác để ở trên mặt đất vậy, có rất nhiều gián đều chạy đến, quý vị rất tức giận, làm gì mà nhiều gián đến vậy? Lập tức bạn lấy thuốc diệt côn trùng ra phun cho chết hết. Vấn đề được giải quyết rồi. Tốt! Sau khi bạn rời đi, qua mười phút sau thì gián lại đến nữa.

[Cho nên trường hợp cắt bỏ ung thư, thầy Thái nói: Hôm nay cắt tưởng là được, một hai năm nữa lại phát sinh chỗ khác. Sau đấy lại cắt lại tưởng là được. Sau thì cuối cùng nó di căn. Đây, gián cũng thế.]

Tư duy của người hiện tại chính là giải quyết bệnh bằng cách cắt bỏ đi bệnh trạng. Người bạn trai này không tốt, đổi đi, người bạn gái này không tốt thì đổi luôn. Nhưng có giải quyết được vấn đề hay không? Không giải quyết được. Không phải người bạn trai không tốt, cũng không phải người bạn gái không tốt, mà là ai không tốt vậy? Chính mình không học qua bao dung, không học được thương yêu người khác.

[Đây là nói nhẹ bạn trai bạn gái nhé, nhiều khi chúng ta, người vợ này không tốt, người chồng này không tốt, bỏ đi.

Mới đây, vào trung tuần tháng 9 năm 2019, Đài Truyền hình Việt Nam có đưa tin ở Việt Nam mỗi năm có trung bình 60.000 vụ ly hôn, (60.000 vụ ly hôn các bạn nhé) còn ở thành phố cứ 10 vụ kết hôn thì có 3 vụ ly hôn.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp :]

Cho nên nếu căn bản vấn đề không thể giải quyết thì có đổi thêm vài người nữa thì cũng không có ích gì. Cho nên giải quyết vấn đề phải giải quyết từ căn bản.

Năm 2001, tập đoàn An Long - xí nghiệp lớn thứ bảy toàn cầu, mỗi năm doanh thu ngàn ức mỹ kim. Nhưng do bởi hai chủ quản cao cấp lạm dụng công khoản của công ty, xí nghiệp lớn thứ bảy toàn cầu này cũng phải sập.

[Cho nên vấn đề căn bản ở đây là gì hả bạn? Là con người không được dạy đạo đức.

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của chúng ta tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy,
Hành đúng từng câu chữ,
Nội hóa tâm cung kính,
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai. Xin cảm ơn!]

Bài thứ 10

Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang học tới mục III: “Học vị cao cuộc sống có hạnh phúc?”.

Mục I là gì ạ? “Hạnh phúc là gì?”

Mục II Làm thế nào để có hạnh phúc?

Và mục III: Học vị cao cuộc sống liệu có hạnh phúc? Câu trả lời là “không có hạnh phúc”. Vì sao ạ? Vì tâm chúng không được an vui, thường phiền não vì sợ được sợ mất, chúng sẽ dùng mọi thủ đoạn để có thể đạp lên người khác, giành phần được cho mình. Ngoài ra là năng lực tiếp xúc thấp, tâm lòng bao dung cũng không có.

Học vị cao chúng cũng không dễ kiếm việc làm vì chúng không chịu cúi xuống, lãnh đạo cũng không dùng vì chúng không biết làm người, ngạo mạn.

Vậy nếu không phải là học vị cao sẽ có thể kiếm việc làm tốt thì cái gì khiến chúng có thể có việc làm tốt. Đó là 4 tố chất sau:

- (1) Thành thật
- (2) Lòng trách nhiệm
- (3) Khiêm hạ; và
- (4) Tính nhân nại

2. Phương Tây chọn nhân sự thế nào?

Thứ nhất: Trước đây họ chỉ chọn “tài”, mà không chú trọng đến “đức”: Kết quả là ăn cắp, ăn trộm, biển thủ.

Bây giờ chúng ta sẽ nghe Tiên sĩ Thái giảng tiếp nội dung này:]

THỨ HAI: NAY THẤY PHẢI GIAO DỤC ĐỨC HẠNH CHO CÔNG NHÂN

Hiện nay người phương Tây đã phát hiện ra: “Thì ra vẫn còn một nhân tố quan trọng ảnh hưởng đến sự thành bại của xí nghiệp, hơn là việc làm ra món đồ tốt, đó chính là đức hạnh của công nhân”.

[Cho nên ngay đầu trang đầu tiên chúng ta mới nói là “Vì lợi ích mười năm trồng cây, vì lợi ích trăm năm trồng người”. Bởi vì nếu mà đã hỏng con người thì dù bạn có đặt ra đủ các kiểu luật, họ cũng tìm cách lách được, họ cũng tìm cách cắt hàng rào được của bạn. Cho nên vấn đề cơ bản ở đây là vấn đề con người.]

Cho nên hiện nay người phương Tây chú trọng liên kết xí nghiệp toàn cầu, hiện tại thúc đẩy làm “TEM” tức là quản lý đạo đức toàn diện, đang yêu cầu nâng cao tố chất

của công nhân. Vậy tổ chất đạo đức này của người phương Tây cảm thấy có thể giải quyết được vấn đề hay không?

[Thường xuyên phương Tây là họ đều dùng tiền.]

Các bạn! Người hiện tại có một nhận biết sai lầm, họ cảm thấy tiền tài là vạn năng, chỉ cần có tiền thì liền có thể dạy tốt được con cái của ta, chỉ cần có tiền liền có thể giải quyết được vấn đề, hiện tại loại này có không? Cho nên người nước ngoài xem ra rất có “khí phách”.

Dùng tiền giáo dục đức hạnh liệu có hiệu quả?

Năm 2002, Hoa Kỳ chuyên môn cường điệu hóa giáo dục luân lý đạo đức, còn đặc biệt đưa ra ngân sách giáo dục đạo đức, ban đầu vốn là 2,5 tỷ USD, rồi điều chỉnh lên đến 7,5 tỷ USD, là đã điều chỉnh gấp 3 lần, có hữu dụng hay không? Bạn có cảm thấy khí phách hay không? Cuối cùng họ làm một cuộc điều tra thăm dò, nhằm vào hơn 8.000 học sinh trung học. *[Sau khi đã bỏ ra 7,5 tỷ đô vào giáo dục đạo đức. Đó.]* Kết quả là:

- ♣ 71% trẻ nhỏ copy bài,
- ♣ 68% trẻ nhỏ đánh người,
- ♣ 35% trẻ nhỏ ăn cắp đồ trong cửa hiệu.

Đáng chú ý là trong đề trắc nghiệm lần đó phía sau cùng có một câu hỏi: “Xin hỏi bạn có cảm thấy đạo đức của bạn có cao thượng không?”. Đáp án, học sinh trung học là: “Có đạo đức cao thượng” đến 96%.

Các bạn! 71% copy bài, 68% đánh người, 35% ăn trộm đồ trong cửa tiệm. Kết quả kết luận của họ, 96% trẻ nhỏ cảm thấy chúng có phẩm đức cao thượng.

[Cho nên là bạn đưa con đi Mỹ học thì nhất định là không thể nào mà không tránh được những cái việc này.]

Xin hỏi một nhóm này, trẻ nhỏ của thời đại này, chúng nương tựa vào tiêu chuẩn của ai vậy? Ai là tiêu chuẩn? Chính là nơi chúng.

[Không cần, copy bài, rồi ăn cắp, rồi đánh lộn, nhưng mà tiêu chuẩn của chúng là gì? Chúng là người cao thượng.]

Xin hỏi, thái độ này của trẻ nhỏ là học ai vậy? Nếu như lãnh đạo quốc gia của chúng, động đây một chút thì mang quân đội đi đánh người, sau khi đánh xong trở về nói:

- Đây các bạn nhỏ, các bạn không nên đi đánh lộn với người, phải chú ý đến lời dạy bảo này.

Chúng có nghe không? Không nghe! Cho nên người nước ngoài có nắm được cương lĩnh của giáo dục hay không?

IV. GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC LÀ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Cương lĩnh giáo dục:

Không phải tiền nhiều là hữu dụng, giáo dục không phải nói nhiều là hữu dụng, cũng không phải có rất nhiều sách lý luận thì hữu dụng.

[Mà là gì ạ? Không phải tiền nhiều này, không phải nói nhiều này, không phải nhiều sách này - “thân giáo” ạ. Điều này chúng ta sẽ nói kỹ ở mục sau. Bây giờ chúng ta chuyển sang:

Mục IV : “Giáo dục đạo đức là đường đến hạnh phúc”

Trong mục này có 5 nội dung như sau:

- 1- Trọng tâm giáo dục là gì? Là dạy trẻ làm thiện;*
- 2- Phương pháp giáo dục là gì? Thân giáo;*
- 3- Giáo dục bắt đầu từ khi nào? Cầm gốc ngay từ nhỏ - càng sớm càng tốt;*
- 4- Dạy trẻ làm thiện học ở đâu? Từ học thuyết Thánh hiền;*
- 5- Muốn dạy con cha mẹ phải làm sao? Cha mẹ phải có trí tuệ.*

Bây giờ chúng ta bắt đầu vào nội dung thứ nhất:]

IV-1. Trọng tâm giáo dục đạo đức là gì? Là dạy làm thiện

[Quan trọng nhất là ở chỗ là “thuyết văn giải tự” (giải thích rõ ràng). Sau khi giải thích rõ ràng thì sao?]

♣ Cái gì gọi là “Giáo”? **“Thượng sở thí, hạ sở hiệu giả”** có nghĩa là “Người trên làm, người dưới theo”;

♣ Cái gì gọi là “Dục”? **“Dưỡng tử sử tác thiện giả”** có nghĩa là “Nuôi con khiến cho con làm điều thiện”.

[Tức là mình phải thân giáo, biểu pháp ra làm điều thiện thì sẽ hướng dẫn cho trẻ làm được điều thiện. Đây là trọng tâm của giáo dục, chứ không phải là giáo dục là bằng tiền, mình không dạy được thì mình đi thuê. Đây ạ, nào là, về sau thầy Thái có một cái tiết mục là “Dạy con phải chính bạn dạy”, không thể nào giao cho người giúp việc, không thể nào giao cho thầy giáo dạy thêm, không thể nào giao cho tivi, không thể nào giao cho, gọi là, điện thoại Iphone, không thể nào (kể cả) giao cho ông bà. Vì sao thế ạ? Vì ông bà ngày trước đối với mình thì khá nghiêm khắc, nhưng bây giờ già rồi, có 1, 2 mụn cháu thì coi như cưng như vàng. Thế là cuối cùng nó trèo cả lên đầu, nó cười cả lên cổ, rồi nó đấm, nó đập cũng “không sao cả”.

Cho nên cuối cùng con cái phải chính bạn giáo dục. Không phải nhiều tiền mà giáo dục được, không phải nói nhiều mà hữu dụng, không phải rất nhiều sách lý luận thì hữu dụng. Quan trọng nhất là ở chỗ:

(1) Trước tiên đây chính là giải thích rõ ràng hay còn gọi là “phá mê khai ngộ”, sau đó thì là sao ạ?

(2) Người trên làm, người dưới làm theo. Làm cái gì ạ? Làm thiện để cho chúng học theo.]

Hai chữ này đã nói ra được trọng tâm của giáo dục.

Các bạn! Nếu quý vị có lòng tin đối với trí tuệ của lão tổ tông thì tuyệt đối có thể thâm nhập được kinh điển, bạn sẽ thật sự tiếp nhận được giáo huấn, càng đọc sẽ càng bội phục.

[Chia sẻ đến hết cái bộ Liễu Phàm Tứ Huấn các bạn đã thấy càng đọc càng bội phục chưa ạ? Nghe chừng câu trả lời hơi nhỏ. Các bạn đã thấy là càng đọc càng bội phục chưa ạ?

- Rồi ạ!

- Vâng ạ, nhớ! Vâng ạ.]

Trong giáo dục, quan trọng thứ nhất là phải dạy đúng sự việc, đó là “Dạy cho làm thiện”: Ngay khi đứa bé có lòng lương thiện thì chúng liền có việc làm lương thiện, trong vô hình chúng tự nhiên có rất nhiều bạn bè tốt, đời sống của chúng sẽ hạnh phúc.

[Chúng ta đã học xong nội dung thứ nhất là “Trọng tâm giáo dục là gì?”. Là dạy trẻ làm thiện.

Hôm nay phân giảng giải của Tiến sĩ Thái chúng ta dừng ở đây. Bây giờ chúng ta chuyển sang:

Phân đọc thêm: CHỦ ĐỀ HỌC VỊ CAO CUỘC SỐNG CÓ HẠNH PHÚC?

1. Du học nước ngoài lợi hay hại?

Theo các thống kê của Bộ Giáo dục từ năm 2012 đến nay, mỗi năm Việt Nam có khoảng hơn 100.000 du học sinh ở nước ngoài. Còn theo báo cáo năm 2017 của Bộ Giáo dục và Đào tạo Australia, Việt Nam là một trong 5 nước có đông công dân theo học nhất.

Nhiều gia đình cho con đi du học về cơ bản đều nhằm 2 mục đích chính:

- Thứ nhất: Đó là mong muốn con có một tấm bằng “xịn” để có thể về nước kiếm một việc làm tốt, thu nhập cao và có một cuộc sống ổn định sau này.

Ở đây các bạn nào có con đi du học có đúng là có mong muốn này không ạ? Ở đây có bạn nào có con đi du học không? Vâng ạ! Mà nếu như có thì chắc chắn bạn sẽ mong muốn điều này: Mong muốn con có một tấm bằng “xịn” để có thể về nước kiếm một việc làm tốt, thu nhập cao và có một cuộc sống ổn định sau này.

- Thứ hai: Mong muốn con sau khi tốt nghiệp sẽ ở lại làm việc ở nước ngoài, định cư luôn và sau này sẽ đón cha mẹ sang ở cùng để lúc tuổi già được sống an nhàn sung sướng.

Có không ạ? Chắc chắn có. Vì tôi hỏi những người, kể cả thầy giáo của tôi cũng vậy thôi, cũng với một cái mong muốn như thế, là nó đi học xong nó có một tấm bằng, sau nó có một cái lương cao, nó được định cư ở nước ngoài. Vì lúc nào chúng ta cũng cho là nước ngoài sẽ tốt hơn Việt Nam mà. Thế xong nó đón chúng ta sang, thế là nó báo hiếu, chúng ta thì được sống một cuộc sống sung sướng.

- Thứ ba: Ngoài ra còn một số lý do khác như Giáo sư - Tiến sĩ Vũ Gia Hiền - Hội Khoa học Tâm lý và Giáo dục, nói: Cho con đi vì tiếng oai, thấy người khác có con đi du

học thì cũng tìm mọi cách để cho con mình ra nước ngoài, để chứng tỏ mình cũng “như ai”.

Trong khi đó, giáo dục ở nước ngoài cũng là một ngành công nghiệp đem lại lợi nhuận rất cao. Các trường đại học, thậm chí trung học... có nhiều cách marketing rất khéo để làm đầy túi tiền của họ. Nhiều trường có thể cấp cho sinh viên 1 phần học bổng nhưng sẽ thu lại đến 9 phần ở các chi phí khác...”

Đó ạ! Kết quả thì sao?

Chúng ta hãy xem những kết cục của việc du học theo đuổi bằng cấp “xịn” nhé.

- *Trường hợp thứ nhất: Học xong chúng định cư ở nước ngoài.*

Đây, đây là cái điều bạn mong muốn nó định cư, nó đón bạn sang đây.

Kết quả khả quan nhất là chúng học được, xin được việc làm ở nước ngoài và định cư luôn bên đó. Nhiều gia đình cảm thấy rất vui mừng vì điều này, nhưng theo tôi thì chưa chắc, nhìn trước mắt có thể là tốt, nhưng nhìn về tương lai thì sao?

Thế giới phương Tây, Hoa Kỳ là một nền văn minh vật chất, chính là dạy cho dục vọng về vật chất ngày một lớn. Khi dục vọng vật chất đã mở ra thì là một vực sâu không đáy, vật chất càng nhiều, càng lớn chúng sẽ ra sức để tồn người, lợi mình, và con đường sẽ đi đến đâu?

Tổn người, lợi mình thì cuối cùng dương thế thì chắc chắn là cuối cùng sẽ làm ra những cái việc kể cả trộm cướp, rồi thậm chí đến cả giết người nữa, lừa đảo nữa thì cuối cùng là cánh cửa nhà tù mở rộng.

Thứ nhất: Dục vọng mà mở ra thì là vực sâu không đáy.

Lại quay trở lại câu chuyện ngày xưa các bạn nhiều người đã học nhé: “Ông lão đánh cá và con cá vàng”. Khi mà ông lão câu được con cá thần, và thả con cá thần đi, cá thần có hỏi rằng là:

- Ta là cá thần, vậy ông có cần gì không?

Ông lão không tham, đấy, ông lão bảo sao ạ?

- Không, tôi chả có nhu cầu gì hết, cá hãy đi đi.

Về kể chuyện với vợ, vợ bảo:

- Sao ông ngu thế, nhà mình đang nghèo nát chỉ có một cái túp lều tranh rách nát này với một cái máng lợn mề, ông ra mà xin cá.

Chạy ra xin:

- Cho tôi một cái nhà, nhà đá thôi cũng được, cái nhà nó khang trang một tí, và không phải là cái máng lợn mề.

Thì khi ông quay về thấy một cái nhà rất khang trang hoa lá cỏ cây nở đầy vườn. Thích quá:

- Ôi, trời! Thế này thì bà bằng lòng rồi nhé!

Vừa về đến nhà bà ấy nhìn thấy:

- Không, (ra, xin cái gì?) phải xin cái nhà to hơn nữa, phải to như cái cung điện ý.

Ông lại chạy ra xin, lần này ông về từ đằng xa đã thấy cả cái tòa lâu đài nhà mình lấp lánh, “như thế này chắc là con mụ vợ nhà mình chắc là nó đồng ý rồi”. Về đến nơi vợ bảo:

- Không, (ra, làm gì?) tôi muốn làm hoàng hậu cơ, nhưng bắt đầu tôi muốn hoàng hậu cơ.

Lại chạy ra lại xin cá vàng cho làm hoàng hậu, lần này ông bảo “vậy thì to nhất rồi” (là hoàng hậu, nhưng mà cái kiểu như là, dạng như Võ Tắc Thiên, tức là vừa làm vua, vừa làm hoàng hậu luôn). Về là thấy bà vợ ngồi ở trên điện, gậy đập sập thế này một cái và đồng thời (tôi xem cái phim), và đồng thời ông ấy như người ăn mày.

- Thế bây giờ, thế bây giờ bà đã bằng lòng rồi chứ?

- Ai cho người gọi ta là bà? Ta là hoàng hậu, ta là quốc vương, nhưng thôi bây giờ đi ra biển xin với cá ta muốn làm chúa trời cơ!

- Chúa trời làm gì?

- Ta sai khiến được cả cá vàng cơ.

Ông lão lại lóc cóc đi ra, lần này gọi thì cá vàng không lên nữa, biển khơi thì bão tố âm âm, và khi gọi mãi khi cá vàng quay lên thì nói:

- Cá vàng ơi con mẹ vợ nhà tôi nó tham quá, nó muốn làm chúa trời để sai khiến cả cá vàng.

Lúc đấy cá vàng không nói gì, quẫy đuôi bơi ra tí biển khơi. Khi ông ta quay về thì lại thấy bà lão với một cái máng lợn mẻ và một căn nhà tranh rách nát.

Cho nên bạn đã thấy là dục vọng mà mở ra thì là vực sâu không đáy, đã không đáy thì không bao giờ dừng, cho nên sẽ tìm mọi cách để tổn người để lợi mình.

Thứ hai: Dạy cho con người ta (nói về Hoa Kỳ đấy) cái gọi là “Nhân quyền”, chỉ có mình là trên hết, chỉ có ta. Con cái có thể kiện cả bố mẹ. Đây chính là lý do tại sao Hòa thượng nói nước Mỹ dạy con người ta xuống địa ngục. “Bách thiện hiếu vi tiên”, vậy mà được quyền kiện cả bố mẹ cơ mà, bỏ tù bố mẹ cơ mà, thậm chí bố mẹ chỉ mất một cái, nó cũng đã kiện rồi, mất nhân quyền rồi.

Cho nên nếu bạn định sang đó để định cư với chúng khi chúng được định cư ở nước ngoài, có được hay không? Rất khó, vì chúng sẽ rất tự tư, chỉ nghĩ đến mình mà dễ dàng quên đi cha mẹ.

Lúc đấy bảo sang với nó, nó sẽ đầy đủ lý do. Sinh con đẻ cái, thì bà ngoại, bà nội sang đây. Nhưng đến khi con chúng nó lớn rồi thì xin mời các cụ về vườn. Đây là sự thật 100% các bạn ạ.

Có lần tôi xem một bài chia sẻ trên mạng, về gia đình một người Việt sang định cư tại Mỹ, người mẹ thì đã mất, chỉ còn lại cha già gần 80 tuổi. Người con trai có ý định đưa cha vào Viện Dưỡng Lão Đường. Biết được ý định này của con, người cha này đã quỳ xuống đất chấp hai tay lại, lạy con trai mà năn nỉ rằng:

- Con ơi, cho cha ở nhà đi, đừng bắt cha vào Dưỡng lão đường, cha ở nhà tuyệt đối sẽ nghe lời con, không làm gì ảnh hưởng đến con đâu, cho cha xin con mà...

Bởi vì lúc bạn vẫn khỏe chân mạnh tay thì không có thành vấn đề, nhưng lúc bạn già rồi, bạn yếu rồi, bạn không thể nào để giúp chúng nó được nữa, thì lúc đấy chúng nó sẽ tìm cách đẩy bạn ra, vì chúng nó chỉ có tự tư thôi mà.

Mới đây, trên trang mạng Dân Trí có bài “Gặp lại nữ diễn viên trong Sao Tháng Tám”, đó là nữ nghệ sĩ nổi tiếng một thời. Chị đã trải lòng về cuộc sống dư dả vật chất nhưng cô đơn ở cái tuổi gần đất xa trời. Chị nói:

“Con trai tôi ở bên Pháp 40 năm nay, thành... “thằng Tây” rồi. Con trai tôi yêu mẹ, lớn rồi mà vẫn còn ôm mẹ. Có lần nó ôm mẹ bảo:

- Mẹ có thích sang Pháp với con không?

Tôi cũng bảo:

- Mẹ sống với con được ít quá, giờ mẹ muốn sang ở cùng con.

(Vì ở Việt Nam thì ở một mình mà)

Con trai tôi bảo:

- Mẹ sang Pháp ở với con đi. Nhưng nhớ là mẹ sang là ở nhà già, là phải ở Viện Dưỡng lão đấy nhé.

- O, thế mẹ không được ở với con à?

- Không, người già ở với người già, trẻ ở với trẻ chứ.

Con trai tôi yêu mẹ, nhưng đã quen với cái lối sống phương Tây rồi...”

Cho nên bây giờ nữ nghệ sĩ này vẫn ở cô độc một mình ở Việt Nam.

Vậy là bạn mất con.

Rất nhiều trường hợp đi du học mà, mong muốn nó được định cư ở lại mà, rồi hy vọng nó sang, nó ở đấy rồi nó đón mình mà. Nhưng nó học được cái tự tư quen rồi, thì cuối cùng sao, nó không đón đâu, chỉ khi nào có lợi cho nó, nó mới đón bạn thôi, và nếu sang thì sao? Mời cụ vào Viện Dưỡng lão đường.

Thực ra ở đây tôi không đề cập đến vấn đề Dưỡng lão đường là tốt hay không tốt, vì tùy vào sự nhận hiểu của mọi người mà thôi, nhưng ở đây tôi chỉ muốn nói rằng, người già những tháng năm cuối đời đã vô cùng cô đơn, nay lại ở Dưỡng Lão Đường không hề có một gương mặt thân quen nào, thì còn cô đơn đến chừng nào. Bởi vì sao tôi nói câu này? Tôi còn nhớ khi xưa phụ thân tôi bị bệnh phải nằm ở bệnh viện. Hôm đó tôi cũng ngồi với phụ thân tôi đến 8:00 tối thì lúc đó chồng tôi đến và gọi tôi về. Sáng hôm sau khi

tôi vào để chăm sóc phụ thân thì cụ mới nói với tôi một câu rằng:

- Đêm qua cứ mở mắt ra là toàn thấy những khuôn mặt lạ hoắc

Vì sao lại lạ ? Thứ nhất là một cô giúp việc và thứ hai là những cô điều dưỡng viên đến đưa thuốc cho uống hoặc cấp nhiệt độ. Nghe vậy tôi cảm thấy vô cùng xót xa ân hận.

Hôm nọ có một cái trường hợp mà tôi thương ghê lắm. Tức là có hai vợ chồng già, người chồng thì bị Alzheimer mà bây giờ là người thực vật rồi, thế thì đợt rồi là phải đi cấp cứu vào viện, bây giờ là hoàn toàn sống thực vật hết, cũng đang bị cấp cứu trong bệnh viện, bây giờ vẫn chưa ra. Thế còn bà lão thì ở nhà. Thì sau một hồi thì con cái đưa vào Viện Dưỡng lão. Thế sau khi đưa vào Viện Dưỡng lão, bà lão thì lại rất sáng suốt, thì đến Tết bà lão muốn về, thì cuối cùng con cái không cho về. Vì sao không cho về? Bởi vì toàn bộ căn nhà, cái căn phòng ấy của bố mẹ, chúng nó đã cho tẩy rửa hết ô uế rồi, không còn chỗ nào để mà về nữa. Cho nên khi nhìn thấy một số cụ già con cái vào thăm lúc Tết hoặc đón về, bà lão cứ tha thiết chảy nước mắt, nhưng mà đâu có biết rằng mình không còn có chỗ để về nữa. Đây là trường hợp có lương hưu đấy.

Vậy là bạn mất con. Ai cũng vậy, “nuôi con những ước về sau, tương lai sáng lạn một màu đỏ tươi, và khi cha mẹ già rồi, cũng là chỗ tựa, chỗ nương sau này”.

- *Trường hợp thứ hai: Chúng không định cư ở nước ngoài và về nước:*

Trường hợp này khi chúng về nước, thật rất khó tìm việc trong nước, vì nói về bản thân chúng như bài trên chúng ta vừa học, chúng học càng cao thì: Năng lực tiếp xúc càng thấp, tấm lòng bao dung không có, và chúng cũng không biết “cúi” xuống.

Còn nói về lãnh đạo cũng sẽ không dùng chúng: Vì chúng không biết làm người, không sống hòa thuận và thiếu trách nhiệm.

Theo Vnexpress thì có rất nhiều trường hợp như vậy và sau đây xin kể trường hợp gia đình ở Nam Từ Liêm là một ví dụ. Ông kể:

- Gia đình đông khoảng 4-5 tỷ cho con trai đi du học với những mong muốn chúng có thể định cư ở nước ngoài, hoặc nếu có về nước cũng có một công việc làm tương xứng ở mức thu nhập cao. Nhưng con trai ông tốt nghiệp năm 2015, sau mấy tháng ở lại không xin được việc, con trai ông về nước.

Nghỉ ngơi ba tháng, chàng trai 23 tuổi đi rải hồ sơ xin việc ở nhiều công ty, nhưng nơi thì từ chối vì đòi hỏi kinh nghiệm, chỗ thì trả lương quá thấp.

(Đây ạ, chúng không biết “cúi” xuống, chúng không chấp nhận cái đồng lương chúng cho là không hợp với chúng).

Vài tháng trước, cậu chấp nhận làm một công việc trái ngành, lương khởi điểm chỉ có 4 triệu nhưng cũng chỉ được ba tháng thì xin nghỉ vì ở đây thấy quá gò bó.

(Đây chính là chúng không biết cúi xuống, và không thể nhẫn nại).

Sốt ruột khi nhìn thấy con quanh quẩn ở nhà, ông rút hết khoản tiết kiệm dự phòng để chạy cho con vào làm việc ở một ngân hàng. “Lương ở đó ban đầu cũng thấp thôi nhưng còn đúng với chuyên ngành con học và có cơ hội phát triển, chứ giờ nhìn con vật vờ, chán nản, mình cũng không đành”, ông nói.

- *Trường hợp thứ ba: Tức là chúng ốm đau vì không đủ sức học. Nhiều trường hợp trẻ ở nước ngoài không thể học được vì nhiều lý do. Ví dụ như là ngoại ngữ kém. Cha mẹ cứ tưởng là quãng con sang đây là nó có môi trường là ngoại ngữ giỏi, làm gì có! Thế là cuối cùng tiếp xúc không được, người ta nói gì cũng không hiểu, thế là cuối cùng thành trầm cảm. Rồi sức khỏe dẫn đến trầm cảm, hoặc ốm đau, bệnh tật mà phải về nước.*

Do đó, cả ba trường hợp trên nếu so sánh với pháp thế gian và pháp xuất thế gian (tức với đường đạo mà chúng ta đã học) thì chúng ta “lỗ vốn” to: 4 tỷ rưỡi đến 5 tỷ, rồi cuối cùng về con đi làm lương 4 triệu một tháng, mà cũng rất nhiều nơi không có nhận, mà lại còn phải 4 tỷ rưỡi đến 5 tỷ, xong lại còn phải đổ hết tiền ra để chạy cho con vào ngân hàng. Vì chúng không chịu cúi xuống, tấm lòng bao dung không có, năng lực tiếp xúc không có.

Thế còn hy vọng nếu mà nó học xuất sắc, ừ thì nước ngoài giữ nó lại, rồi mình hy vọng sang, không bao giờ, gần như không bao giờ. Vì chúng nó đã bị hội nhập cái văn hóa

của nền văn minh vật chất đầy rẫy rồi, tự tư chỉ có nghĩ đến mình thôi.

Sau đây chúng tôi xin trích lời giảng của Hòa thượng Tịnh Không tại Giảng giải Kinh Vô lượng thọ lần thứ 10 – VCD 101.

2. Cho con đi học Mỹ được gì?

“Trưa nay tôi dùng cơm ở Y Viện Trung Hoa, ngồi bên cạnh tôi là lão cư sĩ Lý. Lão cư sĩ Lý nói với tôi, ông quen biết bạn bè Singapore, đưa con trai đi học ở Hoa Kỳ, muôn vàn khổ cực, cũng đừng con trai đến Hoa Kỳ để học.

Khi ở bên đó tốt nghiệp xong, con trai họ thành gia lập nghiệp. Hai vợ chồng già, rất nhiều năm không thấy được con trai rất là thương nhớ, liền đến Hoa Kỳ để thăm con trai, đến nơi đó ở hơn một tháng.

Cha mẹ nào chẳng thương con, chẳng nhớ con. Cho nên trong Phật Thuyết Phụ Mẫu Ân Trọng Kinh, con có dù có đi xa đến đâu cha mẹ vẫn cứ đau đau. Nhưng mà con thì sao ạ? Ở Hoa Kỳ lập nghiệp rồi, có vợ mới rồi, có tất cả các thứ, chúng nó sẵn sàng quên đi cha mẹ.

Ở với con được hơn một tháng. Khi quay về, con trai đưa cho ông một cái hóa đơn, nó nói: Cha ở chỗ con hơn một tháng, phí dụng ăn ở, mỗi ngày ăn cơm phí dụng cúng dường, từng món từng món nó đều đem tính hết, ngay đến giặt quần áo cái phí dụng đó cũng đều tính trong đó.

Hai vợ chồng này vừa xem thấy, tâm ý nguội lạnh. Đưa con trai ra nước ngoài du học thì mất luôn rồi, không còn nữa, không quen biết. Khi gặp mặt là làm ăn buôn bán, “ông ăn bao nhiêu tiền cơm thì phải mau trả tiền ra đây”.

Không thể trách con cái, phải trách ai, phải trách chính mình không có dạy tốt, làm sao bạn có thể trách chúng chứ? Từ nhỏ bạn không dạy cho chúng giáo dục luân lý, chúng không hiểu được hiếu dưỡng cha mẹ.

Người Mỹ đích thực là như vậy, cha mẹ họ đến nhà ăn cơm cũng phải trả tiền, cùng bước vào tiệm ăn mỗi người tự trả tiền ăn của mình. Không giống như người Trung Quốc giành nhau trả tiền, còn gây lộn nữa. Người nước ngoài xem thấy hiện tượng này rất kỳ lạ, tư tưởng của người phương Đông cùng người phương Tây không như nhau.

Sau khi ông quay về rất là đau lòng, nói cho những bạn bè thân thiết về những việc này.

Khi tình cờ nhắc đến những sự việc này, chúng ta nghĩ đến việc giáo dục là vô cùng quan trọng...”. (Đây là trích bài của Hòa thượng giảng ở Phật Thuyết Đại Thừa Vô Lượng Thọ Trang Nghiêm Thanh Tịnh Bình Đẳng Giác Kinh – lần thứ 10 – VCD 101).

Bây giờ hy vọng các bạn là các bạn dạy rồi, các bạn học rồi, thì các bạn sẽ dạy được con các bạn, mà các bạn, con các bạn cũng sẽ hiểu để mà thực hành. Bởi vì phải hiểu cái nhân quả này.

Sáng nay vừa kể với các bạn về cả cái dãy phố ở bên Pháp, làm cho những người già, những cái căn biệt thự nhỏ như thế, nhưng thường chỉ có hai ông bà ở với nhau.

Rồi lại nói đến cái nhà bác học ở Úc. Ông sống 103 tuổi, ông không muốn sống nữa, mấy lần ông tự tử không được, và cuối cùng ông đấu tranh bằng được để được cái gọi là quyền được chết, vì ông không thiết sống nữa. Vì sao ông không thiết sống? Ba lần ông định tự tử. Trước đây có một lần ông ở trong nhà, ông bị ngã không ai đỡ ông dậy. Ba ngày sau khi người giúp việc đến, ông vẫn còn nằm trên mặt đất, và người giúp việc này đưa ông đi cấp cứu. Ông là một nhà bác học nổi tiếng. Sau đấy còn mấy lần nữa, và cuối cùng khi ông đấu tranh được cái quyền, gọi là “quyền được chết êm ả” này, thì khi ông chết như thế, thì xung quanh ông con gái, con trai đứng đầy đủ, và cái chỗ mà ông chết đấy, thì người ta lúc đấy là cả một căn phòng là nhạc của Beethoven bật lên du dương. Lúc ấy cả con gái, con trai ông đầy đủ. Vậy thì con ông ở đâu khi ông ngã ba ngày trên sàn nhà? Cho nên cuối cùng ông đã quyết định tìm đến cái chết. Vậy con ông ở đâu? Tôi chỉ cần nghe đến đấy là tôi đã biết rằng ông ở một mình.

Rồi đến cái câu chuyện ở bên Pháp ấy. Cứ mấy tuần thì cái cô nhà báo người Việt này bắt đầu mới nhìn thấy là con cái của ông bà về, gia đình vui lên được một tí. Sau đấy thì con cái lại tiếp tục ra đi, chỉ có hai cụ già sống với nhau hàng ngày, cùng ra tưới mấy cái cây hoa.

Rồi một hôm, cô, cô nhà báo người Việt ấy nhìn thấy một cái xe cứu thương đến, và người ta chở ông cụ đi, bà cụ thì đứng ở trước cửa, cô chạy sang cô hỏi:

- Vậy thì ai vào viện với cụ ông hả bà?

Thì cụ bà trả lời sao?

- Không, con tôi nó bận lắm.

Chúng ta ai mà chẳng bảo bận.

- Con tôi nó nhiều việc lắm, ở trong bệnh viện đã có bác sĩ chăm rồi.

Còn bà thì không thể vào. Và sau đấy thì ông cụ ra đi. Một thời gian sau thì cái cô nhà báo người Việt đấy, cũng không còn thấy bà cụ ra tưới mấy cây hoa ở trước cửa nữa và một thời gian ngắn sau thì bà cụ cũng ra đi.

Các bạn, đọc đến đây là tôi đã hiểu được những người con này, họ sẽ gặp phải cái cảnh gì lúc cuối đời. Họ cũng sẽ chết trong đau khổ và cũng sẽ không có một người con nào ở bên cạnh, đây là nhân và quả.

Đã gọi là “bách thiện, hiếu vi tiên” (trăm điều thiện, hiếu đứng đầu), mà cái đứng đầu này các bạn đều vứt đi hết, vậy các bạn có phải là người không? Đệ Tử Quy là dạy cho bạn thái độ làm người, là dạy “Hiếu thân tôn sư”. Cái căn bản của làm người là chữ “Hiếu”. Vậy mà đến cha mẹ mình các bạn còn sẵn sàng vứt ra thì các bạn có thể yêu thương được ai đây?

Trước khi tạm dừng bài chia sẻ tôi xin tặng các bạn ca khúc “Con nợ mẹ” (Nhạc và lời: Nguyễn Văn Chung) để thức dậy hiếu tâm của mỗi một con người, thức dậy “Nhân chi sơ tính bản thiện” của mỗi con người.

3. “CON NỢ MẸ”

(Nhạc và lời: Nguyễn Văn Chung)

*Con nợ mẹ một lời tạ ơn
Cả cuộc đời mẹ dành cho con
Có lẽ chẳng thể nào trả mẹ
Được hết công lao sinh thành
Nợ suốt đời một lời xin lỗi.*

*Cảm ơn mẹ vì luôn bên con
Lúc đau buồn và khi sóng gió
Giữa giông tố cuộc đời
Vòng tay mẹ chở che khẽ vồ về
Bỗng thấy lòng nhẹ nhàng bình yên.*

*Mẹ dành hết tuổi xuân vì con
Mẹ dành những chăm lo tháng ngày
Mẹ dành bao hy sinh để con chạm lấy ước mơ.*

*Mẹ là ánh sáng của đời con
Là vàng trắng khi con lạc lối
Dẫu đi trọn cả một kiếp người
Cũng chẳng hết mấy lời mẹ ru.*

*Nợ mẹ cả tuổi xuân vì con
Nợ mẹ những chăm lo tháng ngày*

Nợ mẹ bao hy sinh để con chạm lấy ước mơ.

*Mẹ là ánh sáng của đời con
Là vầng trăng khi con lạc lối
Dẫn đi trọn cả một kiếp người
Cũng chẳng hết mấy lời mẹ ru.*

*Dù giông tố khó khăn đã qua
Mẹ vẫn dõi theo con phía sau
Đường con đi thênh thang bước chân là nhờ có mẹ.*

*Mẹ là ánh sáng của đời con
Là vầng dương trên cao ấm áp
Trái tim mẹ tựa như biển trời
Là nơi chốn quay về bình yên.
Trái tim mẹ tựa như biển trời
Là nơi chốn quay về bình yên.*

<https://www.youtube.com/watch?v=b5l6OWuqIQY>

Cảm ơn ca sĩ nhí Gia Khiêm rất nhiều.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay xin tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy,
Hành đúng từng câu chữ,*

*Nội hóa tâm cung kính,
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai. Xin cảm ơn!]

Bài thứ 11

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang học mục IV GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC LÀ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Chúng ta đã học xong nội dung thứ nhất:

1. Trọng tâm giáo dục là gì? Là dạy trẻ làm thiện.

Hôm nay chúng ta chuyển sang nội dung thứ hai:

2. Phương pháp giáo dục là gì? Là thân giáo.

Bạn thấy cả một cái logic của nó nhé.

- Mục 1: Thế nào là hạnh phúc?*
- Mục 2: Làm thế nào để có hạnh phúc?*
- Đến mục 3 là: Học vị cao cuộc sống có hạnh phúc?*

Bởi vì đánh ngay vào tư tưởng của chúng ta hiện tại là chỉ có thích chủ nghĩa học vị thôi. Vậy thì kết luận lại là cái học vị cao ấy là cuộc sống không phải hạnh phúc.

Đến cái mục thứ 4 này là: “Giáo dục đạo đức là đường đến hạnh phúc” là phải dạy đạo đức rồi. Vậy thì dạy đạo đức bằng cái gì? Bằng học thuyết Thánh hiền.

Bây giờ chúng ta bắt đầu nghe Tiến sĩ Thái giảng về nội dung bài hôm nay:

IV- 2. Phương pháp giáo dục là gì?

Mục này có hai điểm như sau:

- Thứ nhất: Phương pháp giáo dục là “thân giáo” - Lấy mình làm gương và:

- Thứ hai: Nói về tấm gương “thân giáo” của một cô giáo ở Thẩm Quyển dạy con ý nghĩa đích thực ngày sinh nhật, hay sinh nhật nên làm gì?

Chúng ta bắt đầu vào mục thứ nhất:

Một là: “Thân giáo” - lấy mình làm gương

IV-2. Phương pháp giáo dục là gì?

1. “THÂN GIÁO”- LẤY MÌNH LÀM GƯƠNG

“Chúng ta làm thế nào để dạy chúng những hành vi thiện này? Không phải yêu cầu chúng đọc nhiều sách mà trước tiên yêu cầu chính mình phải làm cho được. Ngay khi

chúng ta biểu hiện ra hành vi là thiện, con cái của bạn ngay trong vô hình sẽ cảm động rất sâu.

Các bạn! Quý vị có tin tưởng lời nói này của tôi hay không? Có một số người thì tin tưởng.

Có một số người dường như không có cảm giác gì. Nếu như quý vị không có cảm giác gì, vậy thì quý vị phải bình lặng mà suy xét, liệu có phải bên cạnh quý vị chắc chắn không có người thiện, nên không thể diễn ra được màn kịch khiến cho quý vị cảm động.

[Cho nên các bạn im lặng, tôi thấy cũng không đáng buồn, vừa rồi hỏi đấy ạ, bởi vì lớp của thầy Thái cũng im lặng cả đấy. Cho nên thầy mới nói ạ: “Có một số người như không có cảm giác gì. Nếu như quý vị không có cảm giác gì, vậy thì quý vị phải bình lặng suy xét, liệu có phải bên cạnh quý vị chắc chắn không có người thiện nên không thể diễn ra màn kịch khiến quý vị cảm động”.

Không biết các bạn cảm nhận lời Tiên sĩ Thái như thế nào, nhưng riêng tôi, tôi thấy Tiên sĩ Thái nói rất đúng, bởi vì là không có một tấm gương nào đấy của một người thiện để biểu diễn cho bạn xem nên bạn chưa thấy, bạn chưa cảm động, chẳng qua là bạn chưa thấy một tấm gương nào mà thôi, chứ còn nếu bạn thấy nhất định bạn sẽ cảm động. Bởi vì sao? Bởi vì “Nhân chi sơ tính bản thiện”.

Tôi xin đưa ra một ví dụ sau đây:

Có một gia đình nhà nọ có năm anh em.

Nếu mà nói là một cái gia đình so với xã hội hiện nay bình thường, thì cũng là bình thường thôi.

Nhưng nếu so với một gia đình học đạo thì không được. Anh em cãi nhau lộn xộn hết cả: Không có gọi là người lớn thì rộng ban ân huệ, mà người nhỏ thì thuận theo, trong thập nghĩa gọi là gì ạ? “Trưởng huệ, ấu thuận”, không có thế. Em thì cãi anh, anh thì mắng em rồi là chặt chẽ ki bo.

Thế rồi người bố, người cha già năm nay hơn 70 tuổi, ông sống với người con trai cả. Có một lần ông đi lạc, sau khi ông đi lạc thì người cha này được người con út xin phép để đón về trông nom.

Cứ như vậy, thời gian qua thì người con cả, người con thứ hai, người con thứ ba, người con thứ tư đều lần lượt đều đến thăm ông cụ. Nhưng đến thăm, thăm bố thật, nhưng với một cái tâm rất là hậm hực. Hậm hực gì? Hậm hực với người con út: “À, mày tưởng mày tốt hả, mày tưởng mày hiếu đễ hả, mày tưởng mày chăm sóc bố còn hơn cả anh hả”, lên là với cái tâm lý như thế.

Người con trai út đã được học Đệ Tử Quy, nên anh ta thực sự quay đầu, anh ta cứ im lặng mà làm, không nói một câu, nhưng anh ta chăm sóc bố hết sức chu đáo và anh ta cũng chăm sóc bố hết sức cung kính.

Dần dần thời gian qua đi, khi chứng kiến người em út chăm sóc bố như vậy thì cả bốn người anh trai đều cảm động và đều thay đổi. Thể hiện ở chỗ nào? Trước đây thì

không bao giờ, vậy mà bây giờ khi các anh đến thăm ông cụ thì, anh thì bảo:

- Đây, bây giờ bố chóng gậy như thế này, bố đi khó, để con dìu bố.

- Đây, bố phải chịu khó tập thể dục cái chân đi, con sẽ dẫn bố đi xung quanh nhà, để cho bố cái chân có thể khoẻ lên thì mới không bị liệt...

Và cứ như thế họ thay nhau chăm sóc ông cụ.

Đồng học mà chia sẻ với tôi câu chuyện này thì nói sao? Rất ngạc nhiên vì tưởng đây là một điều không thể nào thay đổi, bởi vì những người anh này họ đều có chức vụ, họ đều có tiền. Cho nên là không thể nghĩ là họ có thể thay đổi được như vậy.

Cho nên, kết luận là gì ạ? Tiên sĩ Thái nói:]

Chỉ cần có người diễn ra, nhất định sẽ cảm động người xung quanh. Tôi dám bảo đảm điều này với quý vị, bởi vì “Nhân chi sơ, tánh bản thiện” (Con người mới sinh ra, bản tính vốn thiện) nên chỉ cần có người làm, thì nhất định có người cảm động, có người làm theo.

[Ở bài 1 chúng ta đã biết, Mạnh Tử có dạy: “Trắc ản chi tâm, nhân giai hữu chi; Tu ác chi tâm, nhân giai hữu chi; Cung kính chi tâm, nhân giai hữu chi; Thị phi chi tâm, nhân giai hữu chi”.

Nghĩa là: Làm người thì ai cũng có lòng cảm thương; Ai cũng có lòng ghét cái ác, thẹn với điều xấu; Ai cũng có

lòng phân biệt được cái phải trái; và ai cũng có lòng cung kính.

Bốn cái điều đấy như là tứ chi vậy, cho nên ai cũng có, chẳng qua là chúng ta bị, gọi là, mê mờ, ô nhiễm đi, như là vàng quặng ấy, thì bây giờ nó che mờ đi. Chúng ta đều có cả. Vậy chúng ta chỉ cần tu tập hay là tinh luyện lại thì cái “vàng” ấy nó sẽ hiển lộ ra những cái đức tính tốt đẹp vì nó vốn có rồi.

2. “THÂN GIÁO” DẠY TRẺ Ý NGHĨA ĐÍCH THỰC NGÀY SINH NHẬT

[“Bách thiện hiếu vi tiên” (nghĩa là: trăm điều thiện thì hiếu đứng đầu). Đấy ạ, đây là dạy trẻ ý nghĩa đích thực của ngày sinh nhật, nên dạy trẻ nhỏ làm thiện, bắt đầu ngay từ việc nhìn nhận công ơn của cha mẹ ngay từ ngày sinh nhật, có thể chúng mới biết tri ân, và có thể dạy chúng chữ hiếu được.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Ở Thẩm Quyến có một cô giáo, cô ấy cũng đã có một khoảng thời gian học tập văn hóa Trung Quốc. Lúc đó tôi đang ở Hải Khẩu. Ngày 15 tháng 3 năm ngoái, Thẩm Quyến có một số thầy cô mời tôi qua bên đó để giảng bài. Họ liền hỏi cô giáo ấy:

- Vị thầy giáo này muốn giảng cái gì?

Cô liền trả lời với họ:

- Vị thầy giáo này muốn giảng Đệ Tử Quy.

Họ liền nói:

- Đệ Tử Quy có gì để mà giảng? Cái đó chẳng phải để cho trẻ nhỏ học hay sao? Vì sao không giảng Luận Ngữ chứ?

[Đây, bạn thấy không, họ cũng giống chúng ta đây, đều cho rằng Đệ Tử Quy là dành cho trẻ con. Hiểu như vậy có đúng không? Đúng mà cũng không đúng.

Đúng ở chỗ nào? Đúng ở chỗ ngay tiêu đề ban đầu của Đệ Tử Quy là Huấn Môn Vãn, chữ “môn” là chỉ cho sự sơ khai, “huấn” là giáo huấn, cho nên đây có nghĩa là gì ạ? Bài văn để giáo huấn nhi đồng, nên ý này bạn đã nghĩ đúng.

Vậy không đúng ở chỗ nào? Không đúng ở chỗ, là bài giáo huấn này dành cho nhi đồng, nên trẻ nhỏ nào cũng phải học, vì đây có thể nói là thay thế cho “tiểu học”. Không có tiểu học, thì không có trung học, không có trung học thì không có đại học. Cho nên trẻ nhỏ nào cũng phải học.

Vậy bạn từ nhỏ đã được học chưa? Nếu chưa được học thì bạn phải học bổ túc, không thể nói tôi không cần học cũng biết. Vì Đệ Tử Quy là dạy cho thái độ làm người, dạy thái độ làm việc. Cho nên ai chưa học cách làm người, làm việc, tức là chưa có “Hiếu, Đễ, Trung, Tín, Lễ, Nghĩa, Liêm, Sỉ”, chưa có “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí, Tín” thì đều phải học, bất luận là trẻ con hay người lớn.

Chỗ này tôi kiểm tra một chút nhé! Đệ Tử Quy là căn cứ dựa vào cái gì hả bạn? Trên gì ạ? Đúng rồi! Đây ạ, căn cứ vào chương “Học nhi” trong cuốn Luận Ngữ này đây. Vâng ạ. Thế cho nên bảo Đệ Tử Quy có gì mà hay, sao không giảng Luận Ngữ của Khổng Tử chứ? Chính Đệ Tử Quy dựa vào chương VI là chương “Học nhi” của cuốn Luận Ngữ đây ạ. Và cuối cùng, đúng rồi ạ, và cuối cùng mới là kinh nghiệm của tất cả ở trong đời sống, mà Lý Dục Tú phụ tử ông tổng hợp để đưa nên cuốn Đệ Tử Quy này.

Cũng còn có một căn cứ nữa là dựa vào cuốn Tiểu Học, bạn nhớ nhé, 3 căn cứ: Luận Ngữ, Tiểu Học và kinh nghiệm trong cuộc sống của Lý Dục Tú phụ tử;

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Rất cuộc cô giáo này, tuy là nói như vậy, thế nhưng cũng đi nghe tiết giảng thứ nhất. Sau khi nghe xong, cô đột nhiên cảm thấy chính mình thiếu sót rất nhiều, đạo lý cơ bản để làm người, vẫn chưa áp dụng được. Cho nên cô liền điều chỉnh lại thái độ của cô, rất nỗ lực học Đệ Tử Quy.

Khi chưa học Đệ Tử Quy, cô đã đọc rất nhiều sách Thánh hiền, cảm thấy chính mình thiện căn rất sâu dày, có lúc còn bội phục chính mình nữa. Rất cuộc sau khi học Đệ Tử Quy rồi, cảm thấy ngay đến hiếu cũng chưa làm xong, phải cố gắng xem xét lại mình.

Các bạn! Quý vị cảm thấy:

(1) Chính mình thiện căn sâu dày tốt hơn;

(2) Hay cảm thấy chính mình vẫn chưa học được gì tốt hơn?

Điều trước tốt hay là điều sau tốt?

- Điều trước là đời sống không nhận định được rõ ràng

[Vì tưởng mình thiện căn sâu dày. Hoà thượng nói là có hai dạng người là thành tựu. Người thứ nhất là “thượng trí” và người thứ hai là “hạ ngu”, hai dạng người đều là thượng căn.]

Người thượng trí chỉ cần nói một lần họ hiểu ngay và cứ thế họ thực hành, còn người hạ ngu thì sao ạ? Bảo gì họ làm đúng thế, đây gọi là “y giáo phụng hành” nên cả hai dạng người này họ đều thành công.

Nhưng Hoà thượng bảo là: Tại sao Phật lại phải mất đến 49 năm thuyết pháp của Phật Đà là cho ai? Hoà thượng bảo là đây là cho cái hạng dở dở ương ương chúng ta, lúc nào cũng tưởng mình giỏi.

Liễu Phàm Tứ Huấn cũng dạy: “Chúng ta đều là những kẻ phạm phu tục tử, tội ác tích tụ đầy mình, tựa như lông nhím bao bọc toàn thân. Nhưng nếu có hồi tưởng lại những sự việc đã làm, thì thường chẳng thấy có chỗ nào làm lỗi cả. Đó là vì tâm tình thô thiển, mắt bị che phủ kín tìm chẳng ra lỗi để tu sửa”. Vâng ạ, đây không phải lời của tôi đâu ạ mà là tôi trích nguyên văn trong Liễu Phàm Tứ Huấn đó ạ. Cho nên Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

- Điều sau chính là biết khiêm tốn mà dũng tiến.

[Còn nếu tưởng mình thiện căn sâu dày thì đây là một trong hai dạng người là “keo kiệt” và “kiêu ngạo”, thì hai dạng người này Khổng Tử bảo không dùng được.]

Chúng ta nói tu hành, tu hành là phải tu sửa hành vi, phát hiện ra lỗi lầm của chính mình, mới có thể càng ngày càng tường tận. Phải nên làm một người tường tận mới tốt, *[đây là Hoà thượng nói là học làm “người minh bạch”]* cải đổi lỗi lầm của chính mình, đây gọi là chân tu hành.

[Làm thế nào để cho họa không đến hại bạn? Đúng rồi ạ! Muốn họa không đến thì bạn đoạn ác.

Làm thế nào để phước đến? Tu thiện. Mà muốn tu thiện có kết quả, thì đầu tiên bạn phải sửa chữa lỗi lầm của bạn, còn nếu như bạn không chịu sửa chữa lỗi lầm, bạn cứ tu thiện thì như một cái thùng, bạn đổ công đức vào nó bị rò rỉ đấy, bao nhiêu công đức của bạn vào trôi hết. Đây là thầy Thái nói.

Còn Hoà thượng nói thì sao? Thì với cái công đức của bạn đổ thiện vào như thế, nhưng bạn không chịu sửa chữa lỗi lầm thì cái thiện đấy không đủ để được hiển lộ ra để bạn được phước.

Cho nên mới nói là “tu hành” - tu hành là tu sửa hành vi, phát hiện lỗi lầm của chính mình mới có thể càng ngày càng tường tận. Phải nên làm người tường tận mới tốt.

Mỗi một ngày mà bạn không tìm ra lỗi lầm của bạn thì coi như ngày đấy đã trôi qua một cách vô ích.

Bạn nhớ nhé, bạn thuộc nhưng bạn phải nhớ bạn thực hành.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Đến khoảng tháng 5, cũng là ngày lễ mẫu thân, đúng dịp cô giáo này trở về quê nhà. Học rồi thì phải làm, [đó] cô muốn cảm tạ ân dưỡng dục của cha mẹ, lúc đó cũng là sinh nhật của cô.

Các vị phụ huynh! Trẻ nhỏ hiện nay sinh nhật, việc thứ nhất chúng nghĩ đến là cái gì? Bánh kem!

Xin hỏi cái ý niệm thứ nhất nghĩ đến bánh kem có thiện không ạ? Cho nên rất nhiều phản ứng của trẻ nhỏ đều là hiện rõ ra kết quả của giáo dục.

Quý vị còn gì cho chúng nữa không? Dạy con làm thiện vậy?

[Tý nữa thầy Thái sẽ giảng cho bạn biết rằng nguyên nhân vì sao mà xã hội động loạn? Bắt đầu từ tư tưởng. Bởi vì từ tư tưởng nó sẽ ra hành vi, nó sẽ ra lời nói, tư tưởng gì hả các bạn? Tự tư, chỉ có nghĩ đến mình mà thôi, thế mà cái tự tư này thì chỉ nghĩ đến mình thì làm cho cái dục vọng nó ngày càng một lớn. Khi mà đã dục vọng nó ngày càng một lớn thì tìm mọi cách để đạt được cái dục vọng ấy về vật chất thì lập tức sẽ dẫn tới gọi là tổn người lợi mình. Lúc đầu thì là cạnh tranh, nâng cao lên là gì ạ? Đấu tranh. Nâng cao

tiếp lên là gì ạ? Là chiến tranh và khi đã chiến tranh thì nhất định ngày tàn sẽ đến.

Cho nên là bây giờ mỗi lần nghĩ đến sinh nhật, đặc biệt sinh nhật của con, bạn phải nghĩ đến là phải dạy chúng làm thiện, không phải nghĩ đến là đưa đi ăn một cái hiệu này cho nó sướng, bánh kem, quần này áo khác không phải thế, bạn phải lật ngược lại vấn đề. Đây là đối với sinh nhật con cái.

Còn đối với sinh nhật cha mẹ thì chúng ta phải làm gì? Tỳ nữa bạn sẽ nghe ở phần đọc thêm sau cùng nhé.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta phải bình lặng mà quán sát, hạt giống này đã gieo trúng chưa, hay gieo sai rồi? Phải cân trọng mà suy xét. Cơ hội giáo dục tốt đến như vậy!

[Bắt đầu đến ngày sinh nhật bạn phải thấy cơ hội giáo dục rồi đấy.]

Phải nên khiến cho chúng nghĩ đến sinh nhật thì việc thứ nhất phải nghĩ đến chính là ngày bị nạn của mẹ, phải nhớ lấy mẹ mang thai lao nhọc, sanh đẻ khổ cực, phải làm cho chúng khởi lên lòng tri ân báo ân, đó gọi là giáo dục.

[Bạn có nhớ trong Phật Thuyết Đại Báo Phụ mẫu Ân Trọng Kinh có đoạn Phật giảng về khi mẹ mang thai không ạ?

*“Cưu mang mười tháng trọn,
Sinh nở đã đến kỳ,*

*Bình minh lâm bệnh nặng,
Chiều mê mệt lâm ly.
Lo lắng lòng sợ sệt,
Sầu não lệ thâm y,
Ngậm ngùi bảo quyến thuộc,
Tử thần sớm dắt đi”.*

Đây là ngày gặp nạn của mẹ cơ mà, tại sao mình lại có thể ăn chơi cho thỏa thích, rượu chè cho thỏa thích được, rồi mời bạn bè đến là ăn uống tha hồ bù khú. Phải nhớ lấy mẹ mang thai lao nhọc khổ cực làm cho chúng khởi lên lòng tri ân báo ân, đó gọi là giáo dục. Đây là cơ hội để các bạn giáo dục con cái đấy. Phải khởi lên được lòng tri ân đối với cha mẹ.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cho nên khi cô giáo này quay về, cô muốn cảm tạ cha mẹ. Cô liền đem ra ba cái ghế. Lúc đó có bà ngoại của cô, cô liền mời bà ngoại, cha mẹ ngồi trên ghế. Mẹ của cô tương đối nhạy cảm, bà nói:

- Con gái, rốt cuộc con muốn làm việc gì vậy?

Cô giáo này liền đối trước mẹ của cô, đối trước ba vị trưởng bối này nói:

- Con đã sống qua hơn 30 năm rồi, đã làm cho cha mẹ biết bao lo lắng. Hiện nay con đã bắt đầu học tập giáo huấn của Thánh Hiền, cho nên từ nay về sau, con phải làm một đứa con gái hiếu thảo, không để cho bà và cha mẹ phải bận tâm. Ân dưỡng dục hơn 30 năm, con sẽ ghi nhớ ở trong

lòng. Hôm nay cũng là gặp lúc sinh nhật của con, con phải chân thành cảm tạ cha mẹ, cho nên hôm nay con muốn hành lễ “Tam quỳ, cửu khấu” *[ba lần quỳ, chín lần khấu đầu]*.

Cô giáo này lạy xuống cái lạy đầu tiên, mẹ của cô lập tức liền rơi nước mắt. Các bạn à! Đây là nước mắt gì? Giọt lệ an ủi. Kỳ thật người làm mẹ không hề nghĩ đến con cái phải đền đáp thứ gì, nhưng con cái có chút tâm hiếu thảo thì họ sẽ rất an ủi.

[Toàn là nước mắt chảy xuôi, có bao giờ bạn thấy nước mắt nó lại chảy ngược lên trên không? Vậy mà cô giáo học đạo Thánh hiền thì đã bắt đầu biết tri ân đến cha mẹ.]

Dưới vòm trời ai là người khờ nhất? Mẹ là người dễ gạt nhất, không cần đền đáp. Bạn nói cho mẹ nghe lời ngon, lời ngọt, đối với mẹ có chút tâm hiếu thảo thì mẹ đã mãn nguyện lắm rồi.

[Dù mẹ có sắc sảo tới đâu thì sắc sảo, nhưng đối với con lúc nào cũng là người ngờ nghệch nhất, người dễ gạt nhất, người khờ nhất vì tất cả đều bao dung hết cho con.]

Khi cô giáo này lạy xuống lạy thứ hai, con của cô là một học sinh tiểu học lớp ba, lập tức đến đứng bên cạnh chồng của cô, bắt đầu bóp nắn vai cho cha mình. Con trai cô dường như cảm thấy ở trong không khí như vậy mà không làm gì đó thì thật là khó chịu. Đúng là bài học không lời! Cái tâm hiếu hạnh này của mẹ chú đã làm cho chú bé bị cảm động rất mãnh liệt, chú cảm thấy bây giờ phải nên phục vụ cho ba chú một chút. Cho nên, thân giáo vô hình đã cảm

hóa, sức mạnh rất là to lớn. Đứa bé này khi từ quê ngoại trở về bước vào cửa liền đồng dạc nói với cha mẹ của chú:

- Cha mẹ ơi! Năm tới sinh nhật của con, con cũng lạy cha mẹ.

Đó là giáo dục, trên làm dưới bắt chước. Có cần phải tốn tiền không? Việc quan trọng thật sự của đời người, tiền không có tác dụng gì lớn.

[Đây chính là thân giáo.]

[Chúng ta vừa kết thúc nội dung thứ 2: Phương pháp giáo dục là gì? Là thân giáo.]

Nội dung thứ nhất là gì hả bạn, bạn nhắc lại cho tôi không bạn sẽ quên đấy ạ. Vâng ạ. “Trọng tâm giáo dục là gì?”. Là dạy trẻ làm thiện. Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang nội dung

Thứ 3: Giáo dục từ khi nào?

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

IV-3. Giáo dục đạo đức bắt đầu từ khi nào?

Từ điểm này chúng ta hồi tưởng lại một chút: Người phương Tây đến lúc nào thì họ phát hiện đức hạnh rất quan trọng? Đó đều là lúc đã xảy ra vấn đề, cho nên hiện tại họ phải lo đi giải quyết.

Xin hỏi, họ biết cội gốc của đức hạnh ở đâu không? Vì phải trị gốc thì mới có thể giải quyết được vấn đề. Cho nên hiện tại xí nghiệp lớn của họ cũng bỏ ra rất nhiều tiền để bồi huấn. Tục ngữ của phương Đông nói: “Lâm nguy mới đến ôm chân Phật”.

[Cho nên là thân Tự Do, tự do đến thế nào? Tự do đến mức độ con cái có thể kiện cha mẹ, con cái có thể bỏ cha mẹ vào tù cơ mà. Nhiều nước phương Tây còn không có luật tử hình, cho nên đây mới gọi là “Tù bi đa họa hại, phương tiện xuất hạ lưu”.]

Người phương Tây đến lúc nào mới phát hiện ra rằng đức hạnh là quan trọng? Điều là lúc đã xảy ra vấn đề. Cho nên hiện tại họ phải lo đi giải quyết.

[Còn người phương Đông thì sao? Hòa thượng có giảng trước đây Trung Quốc có luật “thân quyền xử phân”, có nghĩa là cha mẹ hoàn toàn có thể xử con cái, nếu đứa con này hư, đứa con này bất hiếu thì cha mẹ hoàn toàn có thể giao cho chính quyền, “đứa con này tôi không dạy được, tôi không cần nó nữa”. Vậy thì chính quyền có thể xử tử, vì cha mẹ anh còn không cần đến anh thì xã hội càng không cần đến anh, anh là người bất hiếu, anh chỉ có làm hại cho xã hội, nên có thể xử tử. Chính vì vậy mà con cái rất sợ. Từ việc pháp trị này mà đạo đức dần được hình thành.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Xin hỏi, thân và lực của một người, một người muốn có thái độ lễ phép, liệu có thể trong hai tháng luyện thành hay không?

Nếu như vốn dĩ họ vốn là người rất nghiêm không biết cười, lập tức rèn luyện trong hai tháng phải cười với mọi người. Tôi tin rằng khi khách hàng bước vào nhìn thấy họ cười thì toàn thân sẽ nổi da gà.

Vì sao? Vì rất không tự nhiên! Bởi vì nụ cười của họ là muốn lấy tiền từ trong túi của khách hàng về họ, chứ không phải là tôn kính người từ trong nội tâm.

[Bài giảng của Tiên sĩ Thái hôm nay chúng ta tạm dừng để chuyển sang.

Phần đọc thêm

Nhân câu chuyện về cô giáo ở Thẩm Quyển mà chúng ta vừa học bên trên đó ạ, đã tổ chức sinh nhật mình không có bánh kem, không có tiệc tùng, cũng không có quần áo mới, cũng không có vui chơi, giải trí, du lịch, mà cô về quê để tri ân mẹ. Vì cô biết ngày này là ngày mẹ cô mang nạn, kể từ đây mẹ cô đã “nhường khô, nằm ướt” cho cô, chỉ biết có cô, mà quên nghĩ đến mình. Nuốt đắng nhả ngọt cho cô, vì nuôi nấng cô mà tạo bao điều ác nghiệp. Suốt đời thương mến lo lắng cho cô. Cho nên tôi xin chia sẻ thêm cùng các bạn hai bài đọc thêm:

1. Dưới vòm trời này ai là người khờ nhất?

Các bạn, dưới vòm trời ai là người khờ nhất hả các bạn? Mẹ là người dễ gạt nhất. Câu chuyện như sau:

“Trong một gia đình đông con:

- *Mẹ ơi! Con muốn mua xe đạp, mẹ mua cho con nhé!*
- *Con muốn học Anh văn.*
- *Con muốn một cái váy mới.*
- *Con cần một cái laptop mẹ à.*
- ...
- *Ừ... cứ để mẹ lo!*
- *Ừ... cứ để mẹ lo!*

Hai mươi năm sau

- *Mẹ ơi! Con muốn học thạc sĩ, mẹ lo cho con nhé!*
- *Con muốn đi du học.*
- *Con muốn làm ca sĩ.*
- *Con muốn mở công ty.*
- ...
- *Ừ... cứ để mẹ lo!*
- *Ừ... cứ để mẹ lo!*

Mười năm sau nữa

- *Mấy đứa có khỏe không?*
- *Con chuẩn bị đi họp rồi, mẹ sang nhà chú Ba chơi nhé!*

- Con sắp bảo vệ luận án, mẹ sang nhà cô Tư chơi nhé!

- Con đi lưu diễn, mẹ sang nhà cậu Út nhé!

- Con bận rộn rồi trí lảm mẹ à.

.....

- Ủ... cứ để mẹ **tự lo**.

Đến lúc già rồi, hỏi đến rằng mấy đứa có khỏe không để định sang chơi với con. Bởi vì con ra đi muôn dặm thì lòng mẹ quặn can trường. Thế nhưng mà sao:

- Con chuẩn bị đi họp rồi, mẹ sang nhà chú Ba chơi nhé!

- Con sắp bảo vệ luận án, mẹ sang nhà cô Tư chơi nhé!

- Con đi lưu diễn, mẹ sang nhà cậu Út nhé!

- Con bận rộn rồi trí lảm mẹ à.

Cuối cùng thì mẹ bảo sao “Ủ... cứ để mẹ **tự lo**...”

Khi nào thì mối quan hệ giữa cha mẹ và con cái xảy ra vấn đề? Đây là khi cha mẹ bắt đầu ốm không làm gì được cho chúng nó nữa. Các bạn phải nhớ điều này, còn khi bây giờ các bạn vẫn khỏe mạnh, ít nhất thì các bạn có thể nhặt cái rau, các bạn có thể trông cháu dắt đi nhà trẻ, chưa xảy ra vấn đề, nhưng đến khi thật sự các bạn không thể làm gì nữa.

Tôi ví dụ như mẫu thân của tôi, chỉ còn lần lộn, lúc đấy mới bắt đầu xảy ra vấn đề. Không phải là bây giờ, bây

giờ bạn vẫn có tiền, bạn vẫn khỏe chân mạnh tay, vẫn chăm sóc được bạn, vẫn giúp cho được con cái bạn, chưa xảy ra vấn đề. Chỉ khi nào bắt đầu ốm đau đổ xuống, không thể tự chăm sóc được bạn nữa mà phải nhờ đến chúng nó, lúc ấy mới xảy ra vấn đề.

Hôm qua, tôi có nói lại với cư sĩ ông một câu là, nghĩ đến trường hợp mà cụ ông năm nay hơn 90 tuổi đang nằm trong bệnh viện, Alzheimer không biết gì nữa. Còn cụ bà thì ở trong Viện Dưỡng lão đường. Tôi nói rằng:

- Nếu như cụ ông mà không phải là người thực vật mà biết được rằng mình đang nằm đây, còn người vợ mà mình thương yêu suốt đời đang ở trong Viện Dưỡng lão đường. Vậy có yên tâm được hay không?

Cả đời mẹ tần tảo nuôi con, chỉ mong con khôn lớn thành người, mẹ luôn đáp ứng mọi yêu cầu của con, kể cả khi nó quá sức với mẹ. Nhưng mà con ở đâu trong lúc mẹ cần con nhất?

Cho nên cuối cùng, bài sau chúng ta sẽ chia sẻ, chỉ vì lúc đầu nhà nghèo thì cậu con trai quyết tâm kiếm tiền cho mẹ được sung sướng. Đến khi kiếm tiền mang tiền về: “Nào mẹ ơi, mẹ mua tivi đi”, tháng nào cũng đưa tiền thêm cho mẹ: “Mẹ ơi mẹ uống thuốc, mẹ tắm bỏ đi”, nhưng không có một bữa nào về ăn cơm với mẹ. Lúc nào bà cũng chỉ nói rằng: “Mẹ muốn ăn cơm cùng con”.

Đến khi ở công ty bắt đầu nhìn thấy số điện thoại của mẹ gọi là khó chịu, không nghe, lần thứ hai, rồi lần thứ ba. Sau đó thì một số điện thoại khác gọi đến thì cậu nghe, thì

người hàng xóm báo tin là mẹ cậu đang rất nguy kịch đã được đưa vào bệnh viện. Đến khi đưa vào bệnh viện thì có kịp không?

Vào gặp mẹ, thì mẹ mãi sau mới tỉnh lại, mẹ rút ở trong túi ra một bọc tiền còn nguyên tất cả.

- Đây là tiền của con, hãy cầm lấy và cố gắng lo cuộc đời, mà mẹ thì chắc là không thể sống được nữa.

Sau đây thì bà ra đi. Người con ân hận quá, vì hai mẹ con sống với nhau từ lúc hàn vi, ân hận quá. Cuối cùng là gì? Cuối cùng là người ta cứ thấy thỉnh thoảng cậu lại mang một mâm cơm ra tận mộ của mẹ và “mời mẹ về ăn cơm với con”. Cái gì trả lời lại cậu? Chỉ có tiếng thông reo vi vút như lời mẹ ru thừa nào.

Thế thôi, bạn không dạy đạo đức cho con thì chắc chắn sẽ tới lúc ấy.]

2. Sinh nhật ta nên làm gì?

“Xưa vua Đường Thái Tông ở trên ngôi báu, mà còn sinh nhật không dám vui, huống hồ là ai? Xin khuyên những người con hiếu, mỗi khi sinh nhật nên ngậm ngùi nghĩ:

- (1) Hôm nay không ham vui, năm xưa cha mẹ vì ta mà khô héo hình hài, mấy lần sắp chết vào ngày này.*
- (2) Hôm nay không ham vui, năm xưa sau ngày này, mẹ hiền sáng tối ôm ta trong lòng nhường khô nằm ướt, nhiều năm không được ngủ yên.*

(3) *Hôm nay không ham vui, ta thì vợ con đầy đủ, an hưởng gia tài, không biết cha mẹ thác sanh nơi nào, giờ này sướng khổ ra sao?*

Cho dù rộng làm phước thiện, hồi hướng cho cha mẹ, còn e không kịp, nữ trong thời gian mẹ bị nạn, lại tập trung ăn uống đàn ca sao?”.

Vậy mà còn mời bạn bè đến nào rượu chè tung bay lên, rồi nào nhảy đầm, rồi nào các thứ, rồi phim phóng. Trong khi Đường Thái Tông là vua, ông ngồi ở trên ngai vàng mà ông còn không dám làm như vậy.

Vì sao ông làm được vua? Bởi vì ông nghĩ được những điều này và ông làm được những điều này nên phước báu của ông làm vua.

Còn bạn không nghĩ được điều này, bạn không làm được điều này bạn chỉ mãi vui chơi cho bản thân bạn thôi, vậy thì bạn làm dân, mà làm dân có khi còn không được.

- ✓ *Hôm nay không ham vui, năm xưa cha mẹ vì ta mà khô héo hình hài, mấy lần sắp chết vào ngày này. “Bách thiện hiếu vi tiên mà”.*
- ✓ *Hôm nay không ham vui, năm xưa sau ngày này, mẹ hiền sáng tối ôm ta trong lòng, nhường khô nằm ướt, nhiều năm không ngủ yên.*
- ✓ *Hôm nay không ham vui, ta thì vợ con đầy đủ, an hưởng gia tài, không biết cha mẹ thác sanh nơi nào, giờ này sướng khổ ra sao? (Trích: An Sĩ Toàn Thư - Vạn Thiện Thiên Tư Tập).*

Đây là sinh nhật ta thì phải nghĩ như thế, như cái cô giáo nọ về để lạy cha mẹ để tri ân công đức của cha mẹ còn không hết, hồi hướng cho cha mẹ còn không hết. Đây thì ví dụ cha mẹ ở quê chẳng hạn hoặc ở đâu chẳng hạn, ta thì mãi vui vẻ bạn bè đàn sáo rồi chuyện trò.

Bây giờ đến:

3. Sinh nhật cha mẹ nên làm gì?

“Hứa Thái phu nhân của Hàn lâm Từ Tư Dư ở huyện Côn Sơn, Giang Tô, nghiêm trì trai giới, làm các việc lành, hàng ngày lễ Phật tụng kinh, không hề gián đoạn.

Mùa đông năm Đinh Dậu, niên hiệu Sùng Trinh nhà Minh, Thái phu nhân mừng sinh nhật lần thứ 60 của mình. Thái phu nhân thường tu phước, thiết trai cúng dường chư tăng, mang tất cả lễ vật sinh nhật in kinh ấn tống, và làm chay tất cả, rồi tặng cho khách mỗi người một bộ kinh.

Những người biết tu tạo phước đức, không ai là không khen ngợi. Sau Thái phu nhân càng thêm mạnh khỏe, con cháu mãi đường”.

Đây, đến khi mà sinh nhật cha mẹ đây, thay bằng cái việc là con mời cha mẹ đi một bữa ăn hiệu, rồi các thứ, rồi là bánh kem bạn hãy làm sao đây để bạn làm tất cả các công việc gọi là phước đức này hồi hướng cho cha mẹ.

Lời bàn: Người ta lấy máu huyết hồi đáp mừng thọ, trở ngược làm nhân cho đoản mạng. Bà mẹ họ Từ dùng pháp vị trả ân, chính là trồng nhân trường sanh. Đây ai

được ai mất, bỏ cái nào theo cái nào, xin đem thanh tự suy xét.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay xin tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy,
Hành đúng từng câu chữ,
Nội hóa tâm cung kính,
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai. Xin cảm ơn!]

Bài thứ 12

Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

[Hôm qua chúng ta vẫn đang học:

Mục IV. GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC LÀ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

Tôi xin nhắc lại để bạn có thể hồi tưởng: Mục này có 5 nội dung lớn:

- 1- Trọng tâm giáo dục là gì? Là dạy trẻ làm thiện.
- 2- Phương pháp giáo dục là gì? Thân giáo - tức lấy mình làm gương.
- 3- Giáo dục bắt đầu từ khi nào? Cầm gốc ngay từ nhỏ - càng sớm càng tốt.
- 4- Dạy trẻ làm thiện học ở đâu? Từ học thuyết Thánh hiền.
- 5- Muốn dạy con cha mẹ phải làm sao? Cha mẹ phải có trí tuệ.

Và hôm qua chúng ta đang dừng ở nội dung thứ 3: Giáo dục từ khi nào?

Giáo dục từ khi nào hả các bạn? Người phương Tây chọn giáo dục từ lúc nào? Lúc bắt đầu xảy ra vấn đề. Như vậy thì sẽ rất khó thành công, vì khi trẻ nhỏ đã trưởng thành, các thói quen của chúng đã ăn quá sâu, vậy mà muốn thay đổi thì rất khó. Khó cho bản thân con cái và cũng khó cho cả cha mẹ nếu muốn dạy chúng. Ví như một cái cây đã lớn, cắm rễ vững chắc rất khó để uốn.

Tuy nhiên, vẫn còn có cơ hội, đó là nếu cả cha mẹ và con cái quyết tâm thay đổi thì vẫn có thể được, vì người xưa có câu “hồi đầu thị ngạn” (tức quay đầu là bờ), nhưng phải hiểu là rất khó so với việc nếu dạy chúng từ nhỏ.

Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang nội dung thứ 3, đó là:]

3. Giáo dục từ khi nào? Cầm gốc từ nhỏ

[Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

CẨM GỐC TỪ NHỎ

Người xưa cắm cái gốc đức hạnh vào trẻ từ khi nào? Phải từ nhỏ, mới có thể cắm được gốc. Từ nhỏ không dạy, gọi là “Cẩu bất giáo, tính nãi thiên” tức là “Nếu chẳng được giáo dục, thì bản tính sẽ đồi dồi”.

[Nguyên văn của Tam Tự Kinh là: “Nhân chi sơ tính bản thiện”, cái thiện này thì tất cả chúng ta đều có hết. Hôm nọ chúng ta vừa mới nói đây là đạo, đây là đức, nhưng mà vì sao bây giờ đến cái nông nổi là không còn? Là vì bị tham, sân, si, mạn nó che lấp toàn bộ cái tính thiện ấy rồi. Cho nên “nhân chi sơ tính bản thiện” là con người mới ban sơ bản tính vốn thiện.

Tiếp tục là gì nữa ạ? “Tính tương cận tập tương viễn”. Tính ở đây chính là “tự tính”, hay chính là “Phật tính” như chúng ta nói, hay đây chính là đạo. “Tương cận” là gần nhau, ai cũng giống nhau, ai cũng có Phật tính hết. Đến lượt “tập tương viễn”, tập tính, viễn là xa, tập tính thì xa nhau, là gì? Là người này thì tính như thế này, người khác thì tính thế khác, ví dụ người này rất hung bạo, tôi ví dụ như thế, nhưng mà người kia thì tính rất là nhân từ. Tập tương viễn, xa nhau.

Tiếp tục: “Cẩu bất giáo tính nãi thiên”, có nghĩa là nếu chẳng được giáo dục thì bản tính sẽ đồi dồi.

Cuối cùng: “Giáo vi đạo quý vĩ chuyên” có nghĩa là “Đường lối giáo dục quý nhất ở sự chuyên cần”.

Ở cuối bài này tôi sẽ đưa một bài đọc thêm để bạn có thể hiểu rõ hơn thế nào là “tự tính”, về thế nào là “tập tính”.

Cho nên bạn đừng bao giờ hy vọng rằng không dạy mà trẻ tự ngoan. Bởi vì nếu không được giáo dục thì là từ cái tự tính, cái Phật tính ấy nó sẽ chuyển sang thành tập tính. Mà tập tính của nhân đạo, tức là của người thì như Phật dạy là, là gì hả bạn? Đúng rồi, như thầy Thái nói dễ nhất là “kiêu, xa, dâm, dật”. Kiêu ngạo, xa xỉ, dâm là chỉ thích có chơi bời thôi, đắm chìm vào các thú vui; dật là lười nhác. Bốn cái tập tính ấy thì chẳng ai dạy, tự nhiên có.

Bạn cứ thử nghĩ mà xem, bây giờ bảo bạn rằng là bạn phải dậy quét nhà, thổi cơm như là Chu Tử Gia Trị Cách Ngôn nói: buổi sáng phải dậy rửa sân, quét nhà; buổi tối thì phải dọn dẹp, cài cổng, khóa cổng. Bạn ngại việc này lắm, nếu có người làm hộ, người giúp việc hoặc vợ hoặc chồng mình sai được thì coi như mình cứ ngồi không một chỗ thì sướng quá. Đây chính là tính “dật”, là lười biếng. Xa xỉ, ai cũng thích ăn ngon, ai cũng thích mặc đẹp, không ai bảo ai.

Cho nên đã sinh ra ở trong nhân đạo này thì Phật dạy, nếu nói theo Phật dạy thì gọi là “Tứ đại phiền não thường tùy”. “Tứ đại phiền não thường tùy” là gì? Là bốn cái phiền não lớn nhất, nó cứ thường tùy, song song tồn tại cùng với con người chúng ta. “Tôi tham”, “tôi si”, “tôi mạn”, bạn thêm “tôi sân” cũng được. Không ai không có.

“Tôi tham”, ví dụ nhé, hai đứa trẻ hai tuổi thôi, bạn cho đứa trẻ này một cái kẹo, đứa trẻ kia bạn không cho, lập tức cái đứa không được nó sẽ kêu đòi, giằng giật. Ai dạy

nó? Không ai dạy. Mà đã sinh ra trong nhân đạo thì đều có cái gọi là tôi tham, tôi si, tôi mạn như thế cả. Vì sao lại tôi tham, tôi si, tôi mạn? Gọi là ngã kiến, ngã tham, ngã si, ngã mạn. Ngã kiến chính là thấy có ta một cái thì lập tức tam độc đi theo liền, không thể khác được. Cứ có ta một cái thì lập tức tham, tham không được thì lập tức sân, rồi si, rồi mạn.

Cho nên phải học, Phật dạy là bạn muốn bỏ được thì bạn phải bắt đầu học từ bỏ được cái ngã kiến, tức là không thấy có ta hay bỏ bản ngã. Mà muốn bỏ bản ngã thì bắt đầu từ bỏ cái tôi tham, vì sân nó lại là hệ quả của cái tham thôi.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cho nên từ nhỏ không dạy thì khi đã lớn khôn rồi mới muốn kéo chúng trở lại thì sẽ rất khó khăn.

[Cho nên đừng bao giờ bạn hy vọng rằng không dạy mà trẻ tự ngoan.]

Cho nên nhất định phải dạy từ nhỏ.

[Điều quan trọng nhất là cha mẹ bắt buộc phải tuân theo các yêu cầu trong Đệ Tử Quy để làm được tấm gương tốt cho con noi theo, đó gọi là thân giáo.]

Mẹ là người thầy đầu tiên của con trẻ. Giáo dục được bắt đầu kể từ khi người mẹ mang thai, bởi vì từ lúc người mẹ mang thai thì thai nhi đã bắt đầu học tập rồi. Trong thời kỳ mang thai, người mẹ bắt buộc phải cẩn trọng từ Thân – Khẩu – Ý của chính mình. Tất cả ý niệm dấy khởi, lời nói và

hành động đều phải ngay thẳng, phải phù hợp với chuẩn mực của luân thường đạo đức, đặc biệt phải thận trọng tuân thủ đạo hiếu.

Như vậy thai nhi sẽ tiếp thu được năng lượng tích cực, sau khi sinh ra sẽ có “chánh khí, chánh niệm”.

Được hưởng cái khí gọi là chánh mà, chứ không phải tà. Được hưởng cái niệm là cái nhớ, nghĩ chân chánh. Hiện nhiên đứa trẻ này sẽ rất dễ nuôi, dễ dạy bảo.

Trong Kinh Địa Tạng Bồ Tát Bốn Nguyên Giảng Ký, Hoà thượng có giải thích rõ ràng như sau:

“Theo vật lý học hiện đại thì tất cả vật chất phân tích đến cùng thì là nguyên tử, phân tử rồi proton, notron và hạt quack đều từ những hạt cơ bản như thế này. Trạng thái của nó là như thế nào? Là động, đã là động thì sẽ sinh ra sóng.

Còn khi đức Phật nói về hiện tượng vật chất đã nói rõ ràng cho chúng ta biết 4 nguyên tắc tạo thành vật chất là “đất, nước, lửa, gió”. “Đất, nước, lửa, gió” là gì? Chính là vật chất cơ bản hay là những hạt cơ bản mà khoa học hiện nay đang nói đến.

Đất là gì? Đất chính là tướng trạng của vật chất, cái chúng ta có thể nhìn thấy thì gọi là đất, đất đại diện cho vật chất. Mắt trần (hay còn gọi là nhục nhãn, mắt thịt) của chúng ta thì không thể nhìn thấy hạt, dưới kính hiển vi có độ phân giải cao thì có thể nhìn thấy được tướng trạng của hạt này. Đức Phật không cần thiết bị gì cả, mắt của Ngài, mắt của đức Phật là “Ngũ nhãn viên minh” (Ngũ nhãn ở đây

tức là nhục nhãn, thiên nhãn, huệ nhãn, pháp nhãn và cuối cùng là Phật nhãn). Ngài có đầy đủ nên Ngài có thể thấy, còn phàm phu chúng ta thì không thể nhìn thấy, mắt của Ngài bén nhạy hơn mắt chúng ta rất nhiều. Ngài nhìn thấy được các hiện tượng như thế này.

Vậy thì vật chất cơ bản đã cấu thành như thế nào? Luôn mang nguồn điện, cho nên đây chính là “hoả đại”. Hoả đại chính là điện dương, còn “thủy đại” chính là điện âm. Ngày nay chúng ta gọi là nhiệt độ và độ ẩm.

Còn “Gió” là gì? Trạng thái hoạt động. Chính là trạng thái hoạt động, không phải là đứng yên bất động, đây là nói về vật chất cơ bản. Hết thấy tất cả hiện tượng vật chất bao gồm tổ chức tế bào trong con người chúng ta đều là hiện tượng như thế. Quý vị nghĩ xem, làm gì có hiện tượng đứng yên, hạt cơ bản luôn luôn là hoạt động, đã hoạt động thì nhất định sẽ sinh ra sóng, phạm vi năng lượng của sóng rộng đến mức nào?

Nói cho quý vị biết, lý thuyết và thực tế đều đã chứng minh năng lượng của sóng lan rộng tận hư không biến pháp giới. Bây giờ quý vị thử nghĩ mà xem, trời đất vạn vật chúng sinh đều động như thế, khởi tâm động niệm thì sóng đó càng hiển thị rõ ràng, phạm vi ảnh hưởng càng rộng hơn. Sóng của vật chất còn tương đối nhỏ, tương đối hẹp, bạn hiểu được không gian đời sống của chúng ta, cái sóng đó phức tạp đến thế nào?

Cho nên trong kinh Phật mới dạy, thiện niệm, thiện tâm thì sóng phát ra là ổn định nhẹ nhàng, sau khi bạn tiếp xúc sinh tâm hoan hỷ, có cảm giác dễ chịu, dịu dàng, thoải

mái. Còn ác niệm ác tâm thì cái sóng động này rất là mãnh liệt, khi tiếp xúc với sóng thế này bạn sẽ thấy rất khó chịu cả người. Bây giờ có người gọi hiện tượng như thế là “tử trường” cũng được, gọi là “tử trường” cũng đúng”.

(Đoạn này là tôi trích trong: Địa Tạng Bồ Tát Bản Nguyên Giảng Ký – chủ giảng: Hoà thượng Tịnh Không)

Cho nên khi chúng ta đã bắt đầu học đạo rồi thì đừng bao giờ coi rằng là, trước đây thì có nhiều người cũng đã lỡ lầm là sinh để có kế hoạch, thì cứ nghĩ là con cái thai nhi nó chưa thành hình, muốn bỏ đi thì mình bỏ, sai lầm quá.

Câu chuyện An Sĩ Toàn Thư thì bạn đã thấy, khi mà Đế Quân lúc đấy cùng với một vị thần đang đi ở trên trời, nhìn xuống dưới hạ giới thì thấy lửa cháy cung A Phòng cao ngùn ngụt. Sau đấy lại tiếp tục thấy cái cảnh là gì ạ? Hán Cao Tổ thương yêu Thích Cơ, thế thì vì khi một cái ý niệm ấy vừa mới dấy khởi lên một cái thì lập tức cái vị thần này xô một cái thành ra là đã đầu thai ở trong bụng Thích Cơ rồi. Cho nên các bạn đừng bao giờ có ý nghĩ rằng là thai nhi thì không biết gì.

Vậy thì do đây có thể biết, khi thần thức đến đầu thai, nó có ý niệm. Nó có ý niệm thì nó có sóng, cho nên khởi tâm động niệm, hành động của người mẹ đều có ảnh hưởng đến thai nhi. Do đó ngày xưa Trung Quốc đã chú ý đến thai giáo, đạo lý cũng chính ngay chỗ này.

Khi chúng ta đọc về thai giáo trong sách cổ ghi lại, đã nói một số nguyên lý, nhưng nói không được tường tận chi tiết, không được thấu đáo, đọc xong còn nửa tin nửa

ngờ, không thấy được tính nghiêm trọng của ảnh hưởng này, không hề biết.

Hôm nay chúng ta hiểu rõ chân tướng sự thật về sòng, thì biết được khởi tâm động niệm đều ảnh hưởng đến thai nhi rất nhiều, rất lớn. Cho nên trong thời gian người mẹ mang thai, nếu khởi tâm động niệm đều là thiện, đều là thanh tịnh, thì thai nhi sẽ nhận được rất nhiều lợi lạc.

Người nào cũng mong muốn con cái tốt, là con thảo cháu hiền. Làm thế nào dạy chúng? Ngay trong lúc mang thai, chính bản thân chúng ta phải thực hành tận hiếu, thì sòng hiếu đó sẽ ảnh hưởng đến thai nhi. Chúng ta tu tịnh, tu thanh tịnh, tu phước, như vậy mới thật sự gieo cho thai nhi hạt giống tốt sau này. Điều này không phải không có đạo lý, làm vậy không có gì mê tín cả.

(Đoạn này là tôi trích trong: Địa Tạng Bồ Tát Bản Nguyên Giảng Ký – chủ giảng: Hòa thượng Tịnh Không)

Như vậy thai nhi sẽ tiếp thu được năng lượng tích cực sau khi sinh sẽ có “chánh khí, chánh niệm”. Hiện nhiên đứa trẻ này sẽ rất dễ nuôi, dễ dạy bảo.

Bạn mà làm được như thế thì đứa trẻ sẽ rất dễ nuôi, dễ dạy bảo. Cho nó tiếp thu những cái sòng từ những cái chánh khí, chánh niệm này.

Tiếp tục:

“Trong vòng một nghìn ngày (ba năm) sau khi em bé được sinh ra là giai đoạn quan trọng nhất của việc giáo dục. Tất cả người lớn xung quanh trẻ nhỏ đều phải làm

được một tấm gương tích cực, lời nói và hành vi phải phù hợp với chuẩn mực của Đệ Tử Quy. Tất cả lời nói và hành vi bất thiện đều không được cho trẻ tiếp xúc”.

Cho nên tại sao nói là con cái hay có những cái di truyền về tính tình của cha mẹ.

Tôi ví dụ mẫu thân của tôi: Bây giờ lần đấy. Nhưng mà chỉ cần là cụ chưa ăn xong, cụ thấy có một cái bát cũng chưa ăn xong mới là đang buông đũa bỏ đấy chờ từ từ để nuốt miếng cơm đã. Thế là cụ cầm ngay lấy cái bát đấy mang ra ngoài, dọn dẹp sạch sẽ không còn gì. Thậm chí hôm qua cháu Thoan đang ăn vừa mới đứng dậy cái, thế là cụ bắt mang ngay cái bát đi ra khỏi luôn, cất ra chỗ khác luôn. Thế cháu mới bảo là:

- Không, còn cháu đang ăn mà,

Cụ bảo:

- Cứ dọn dẹp đi, tí nữa ăn lại lấy cái bát khác.

Thế tức là cái tính rất là hay dọn dẹp từng li từng tí. Vậy có ảnh hưởng đến tôi không? Ảnh hưởng hoàn toàn. Nhiều khi, tôi niệm Phật tôi phải nhắm mắt lại như thế này, bởi vì sao? Bởi vì nếu tôi mà mở thì tôi sẽ thấy: À, cái chỗ này cái quạt kê còn hơi lệch, tôi lại đứng lên tôi kê lại; À, cái chỗ này nhìn lau chưa sạch, nhìn vẫn còn hơi bụi, ví dụ bụi ở chỗ chân bàn thờ chẳng hạn, lại phải lau. Cái tính, tập khí rồi, cho nên là nhiều khi tôi niệm Phật tôi cứ phải nhắm mắt lại thế này.

Cũng vậy, nếu như tất cả những lời nói hành vi của bạn, người lớn xung quanh đều chuẩn mực theo Đệ Tử Quy. Tất cả lời nói và hành vi bất thiện đều không cho trẻ tiếp xúc, thì về sau nó sẽ tiếp thu toàn bộ hành vi của Đệ Tử Quy.

Cho nên là, cái mục đầu tiên của Đệ Tử Quy là rất quan trọng: “Cha mẹ gọi phải đến ngay; cha mẹ sai chớ lười biếng; cha mẹ dạy phải kính nghe; cha mẹ trách phải thuận sửa”.

Tôi ví dụ là cư sĩ Châu, cư sĩ Trung chẳng hạn, cần nhất là gì, bảo:

- Thôi con chưa làm được nhiều việc đúng như Đệ Tử Quy, thôi được, đồng ý. Thế nhưng mà dứt khoát là cái khổ đầu tiên con phải thực hiện được. Quan trọng nhất là cái câu “cha mẹ dạy phải kính nghe”, cúi đầu xuống cung kính mà nghe. Nếu thực hiện được điều ấy thì tất cả các khổ sau đều có thể thực hiện được.

Hôm nay vừa bước ra xe một cái thì quên mất rằng là còn chưa lấy một viên thuốc ra để uống, thế là cháu Thoan nó gọi điện theo. Ủ, quay lại lấy, lấy cái viên thuốc ấy để uống, thì vừa mới xuống xe một cái thì cư sĩ Trung chạy ra để lấy cốc nước với lại viên thuốc cho mẹ, thì cư sĩ Châu mở cửa chạy theo ngay. Cư sĩ Ông thấy thế bảo rằng là:

- Châu xuống làm gì, để Trung xuống thôi.

Trời nắng thế này mà, thương con thương cháu mà. Tôi bảo:

- Không! Cứ để cho cháu, cho con nó xuống, nó học cái tâm cung kính dần đi là vừa chứ còn gì nữa, mà nó xuống thế là đúng lại còn ngăn cản.

Nhiều khi tôi vẫn nói là, khi tôi nhắc con cái tôi, tôi vẫn nói với cư sĩ Ông:

- Cư sĩ Ông chiều con lắm.

Tôi bảo:

- Tôi không hề sợ cho tôi, nhưng mà tôi phải mắng, phải dạy chúng nó. Bởi vì tôi sợ cái tương lai của chúng nó sau này, chứ tôi không hề sợ cho tôi, không phải tôi cần chúng nó phải làm cho tôi hoặc phục vụ cho tôi. Mà tôi sợ là sợ nếu chúng nó không biết, không đi đúng chánh đạo thì tôi lo cái tương lai của chúng nó sau này, rồi con cái của nó tức là cháu của tôi sau này.

Thế cho nên tại sao người xưa mới có câu là: “Yêu cho roi, cho vọt; ghét cho ngọt, cho bùi”. Tự khen suốt, tán thán suốt, thế là thấy mình “ôi, mình hơn hẳn người bình thường rồi”. Thế rồi cái gì cũng xông ra để làm hết cho con thì về sau chúng nó trở thành tự tư. Bài sau chúng ta sẽ thấy rõ.

Sau ba năm bảo vệ trẻ nhỏ như vậy trẻ sẽ có được khả năng nhận biết đúng - sai, thiện - ác. Đối với lời nói và hành vi thiện, chúng sẽ tiếp nhận; đối với những lời nói, những điều bất thiện, chúng sẽ rời xa.

Khi ba tuổi mà vun bồi được nền tảng này đến năm tám mươi tuổi cũng sẽ không thay đổi, người này chính là một người tốt chuẩn mực.

Đây là tôi trích từ Hòa thượng giảng trong băng “Làm thế nào để xã hội an định, hài hòa, thống nhất, thế giới hòa bình” để giải thích thêm cho cái cội rễ từ nhỏ này. Không có nhiều lúc chúng ta nói rằng là: “Ui giời, trẻ con nó biết cái gì mà”, không phải thế.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Trong Kinh Dịch có câu rất quan trọng: “Mông dĩ dưỡng chánh, thánh công dã” (tức là: Giáo dục trẻ thơ chính đạo, đó là công làm nên bậc Thánh vậy). Chữ “mông” này là tượng trưng cho thiên địa sơ khai, vạn vật còn rất mềm yếu, vào lúc này phải cố gắng bảo hộ chúng, cố gắng dưỡng dục chúng. Cho nên giáo dục này chính là khi đứa bé còn nhỏ phải nuôi dưỡng chánh khí hồn nhiên của chúng, thái độ đối nhân xử thế chuẩn xác. Bạn nuôi dưỡng tốt chúng, công đức này rất thần thánh. Nếu như bạn nuôi ra một Phạm Trọng Yên thì là “Thánh công” đó.

[Phạm Trọng Yên là một nhà chính trị, nhà văn, nhà quân sự, nhà giáo dục và là quan Thành xu mật phó sứ, Tham tri chánh sự thời Bắc Tống, đây chính là phó Tế tướng.

Bạn thử xem nhé, vị Á Thánh là Mạnh Tử, chính là công của người mẹ nuôi con tạo ra thành một bậc Thánh đấy. Ngoài cái việc dạy con rồi thì bà còn tìm một cái hoàn cảnh tốt để cho con phải theo như thế mà phải học, phải tu

tập thì chính là bà có công nuôi ra một vị Thánh đấy. Ở đây mới nói đến Phạm Trọng Yên, nhưng mà chúng ta nói đến mẹ Mạnh Tử đấy. Bởi vì mẹ Mạnh Tử cái câu chuyện đấy các bạn đều biết.

Thế cho nên là nếu như bạn cố gắng nhé, ai chả mong muốn con mình về sau làm nên, ai chả mong muốn con mình sau này về sau thành Thánh, thì đấy là giáo dục trẻ thơ chính đạo, đó là công làm nên bậc Thánh vậy, các bạn lưu ý.]

Hiện nay muốn nuôi ra một Phạm Trọng Yên có dễ không? Không dễ! Vì sao không dễ? Vì thực tế nếu hiện nay bạn nuôi dạy được một đứa bé hiếu thảo thì lập tức chúng là một điểm hồng trong đám rừng xanh.

[Có phải điểm hồng không các bạn? Có. Trẻ nhỏ thì toàn là nào là cái gì nhỉ? Doreamon - con mèo máy, thế rồi là cái gì nhỉ? Cái người dơi, thế rồi các thứ, chứ có ai mà dạy được đứa trẻ hiếu thảo đâu? Cho nên nếu thật sự bạn dạy được con bạn, cháu bạn hiếu thảo thì chúng lập tức trở thành một điểm hồng trong đám rừng xanh.]

Ở Thẩm Quyền chúng ta có rất nhiều đứa nhỏ đang học giáo huấn của Thánh hiền, lần này trở lại quê hương đều làm tất cả trưởng bối đều kinh ngạc. Hiện nay còn thấy trẻ con cúi đầu đến 90 độ, họ đều ngán cả người ra, xem thấy rất là hoan hỷ. Không biết là bao lì xì có bỏ vào nhiều hơn một chút chăng?

[Thầy nói đùa, các bạn thấy không ạ, Tết mà thấy từ con cháu của các bạn mà nếu như cúi chào 90 độ các bạn

nhớ là bao lì xì bỏ ra nhiều hơn một chút nhé. Vì các bạn có bỏ ra nhiều đi chăng nữa thì thế nào khi đứa trẻ đã học Đệ Tử Quy rồi thì chúng sẽ biết là “Vật tuy nhỏ chớ cất riêng, nếu cất riêng cha mẹ buồn”, vâng ạ.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Có một lần, một đứa bé cùng ngồi ăn cơm chung với mọi người. Tất cả người lớn khi thức ăn bung lên, lập tức ra tay gấp thức ăn. Đột nhiên xem thấy đứa bé đó cúi đầu đọc qua cái gì đó, có câu có kệ. Vốn dĩ họ muốn gấp thức ăn rồi, đột nhiên cảm thấy rất kỳ lạ, đều ngưng lại. Đứa bé này sau khi đọc xong, liền hỏi nó:

- Vừa rồi con đọc cái gì vậy? Vì sao con không ăn đi?

Đứa bé này nói với các trưởng bối cả bàn rằng:

- Con vừa đọc bài cầu nguyện trước bữa ăn cơm: “Cảm tạ ân cha mẹ nuôi dưỡng; Cảm tạ thầy giáo khó nhọc dạy bảo; Cảm tạ sự lao nhọc khốn khổ của người nông phu và tất cả những người đã bỏ ra công sức”.

[Bạn dạy được chúng như thế này mà thành thực từ trong tâm ra thì chúng không có tính ngạo mạn.]

Những người trưởng bối này thật là cảm đứa bé không vưng nữa. Chúng ta chỉ là nghĩ đến phải ăn, đứa nhỏ này trái lại mang cái tâm cảm ân, có thể nó thường giữ ở trong lòng.

[Đấy bạn làm thế nào bạn dạy cho con bạn từ khi mang thai nhi, sau đến lúc khi ra đời 1000 ngày bạn dạy

được cho chúng dậy lên được cái tâm tri ân, cảm ân đối với cha mẹ, đối với thầy giáo, rồi đối với chúng sinh, đối với quốc gia.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Các bạn à! Đứa bé này hạnh phúc không? Người sống với sự biết ân họ rất hạnh phúc. Bạn có thể thật sự dạy tốt được chúng, chắc chắn chúng sẽ ảnh hưởng được nhiều người, chúng nhất định là Phạm Trọng Yên đương thời.

Cho nên làm phụ huynh chúng ta phải định vị “Mông dĩ dưỡng chánh, Thánh công dã” (là Giáo dục trẻ thơ sự chính nghĩa từ nhỏ, đó là công làm nên bậc Thánh vậy) thì đứa bé ngay từ nhỏ đã được cắm gốc trí tuệ của Thánh hiền nhân. Các vị phụ huynh, quý vị có cần lo lắng khi lớn lên chúng không có công việc chăng? Nếu quý vị còn lo lắng, thì gọi là “lo cái việc không đâu” *[hay còn gọi là “lo bò trắng răng”]*. Cho nên phải mở rộng cái nhìn thì cuộc đời mới có thể được rộng mở, còn nếu như tâm lượng nhỏ thì cả đời sẽ sống trong tâm trạng sợ được sợ mất.

[Bây giờ chúng ta chuyển sang nội dung thứ tư:]

IV-4. Dạy đạo đức học ở đâu? Học thuyết Thánh Hiền

Gần đây tôi nghe một người bạn nói, có rất nhiều xí nghiệp lớn đều đến đoàn thể chuyên thúc đẩy học thuyết Nho giáo này để tuyển chọn nhân tài, chọn một số thanh niên vào làm việc. Những xí nghiệp này nói:

- Hiện nay người bên ngoài không nói lời thành thật, không có trách nhiệm, cho nên chúng tôi dùng họ thì tâm thật bất an.

Và họ chủ động đến đoàn thể học tập học thuyết Thánh hiền để tìm nhân tài. Cho nên các vị phụ huynh, con cái quý vị nếu như hiện nay cảm cái gốc này, tức là chúng hiểu được cách làm người, làm việc, thì bạn đã làm cho chúng ngay một đời này đứng vững không hề ngã.

[Đó ạ! Hôm trước thì cái bài thứ 2 tôi có chia sẻ với các bạn là Khổng giáo hay còn gọi là Nho giáo có phải mới vào Việt Nam không? Không phải! Vào từ thế kỷ 1 trước công nguyên, tức đã là vào rất lâu rồi, ba thời vua thịnh trị nhất là thời Lý, thời Trần, thời Lê đều là Nho giáo và Phật giáo phát triển mạnh.

Thế lại nói đến cái câu “Vì lợi ích mười năm trồng cây, vì lợi ích trăm năm trồng người” thì bạn phải hiểu Hồ Chủ Tịch là một vị Lãnh tụ của cả đất nước Việt Nam mà được cả UNESCO thế giới công nhận. Người sinh ra trong một gia đình nhà Nho gốc.

Cho nên không phải là Nho giáo vừa mới vào hay Khổng giáo vừa mới vào, mà là chúng ta từ ngàn năm nay đã có rồi, mà cũng không phải Nho giáo hay Khổng giáo chỉ vào một mình Việt Nam mà là khắp nơi trên thế giới, từ Nhật Bản, Canada, rồi Ý, Anh, rồi đến cả Mỹ.

Mới đây vào tháng 8 năm 2017 Tổng thống Donald Trump có ký một đạo luật được gọi là “Đạo luật ủy quyền quốc phòng” yêu cầu Bộ Quốc phòng Mỹ chấm dứt ngay

việc tài trợ cho chương trình tiếng Hoa tại các trường Đại học có Viện Khổng Tử. Sau đó, trong vòng 18 tháng, tức là 1 năm rưỡi, có 15 trường Đại học ở Hoa Kỳ đã đóng cửa Viện Khổng Tử. (Bạn lưu ý nhé 15 trường trên hơn 100 trường bạn nhé). Tuy nhiên người phát ngôn Bộ Quốc Phòng Jescica Maxell cho biết: sau khi xem xét Bộ Quốc phòng Mỹ tin rằng nếu đóng cửa các Viện Khổng Tử trong các trường đại học này thì sẽ không phù hợp với lợi ích quốc gia.

Thế là Nho giáo hay còn gọi là Khổng giáo chính là “siêu việt thời không”:

Tức là nếu nói về thời gian: thì hàng ngàn năm nay vẫn cứ tồn tại, còn nếu nó phát triển thì chắc thế giới đại đồng rồi, hàng ngàn năm nay vẫn cứ tồn tại, vẫn cứ được duy trì nếu nói về thời gian.

Nếu nói về không gian: khắp cả các nước trên thế giới. Cho nên đây là siêu việt thời gian và không gian, đây chính là chân lý tuyệt đối. Còn nếu như học thuyết của Khổng giáo, Nho giáo mà không mang đến con đường hạnh phúc cho các bạn, không làm lợi lạc cho chính bản thân mỗi một quốc gia, mỗi một con người, mỗi một gia đình thì tuyệt diệt từ lâu rồi, chúng ta phải thấy điều đấy.]

Cho nên các vị phụ huynh, con cái của quý vị nếu như hiện nay cầm cái gốc này, tức là dạy đạo đức Thánh hiền cho trẻ, tức là chúng hiểu được cách làm người làm việc thì bạn đã làm cho chúng ngay một đời này đứng vững không hề ngã.

[Còn bây giờ thì cứ chúng ta làm cha, làm mẹ suốt ngày lo sợ rồi mình ra một cái mà mình thì già rồi, ngộ nhờ chúng nó ngã quay lơ ra thì sao. Các bạn phải có cái cảm nhận này, các bạn đặc biệt các bạn lớn tuổi.]

Bây giờ chúng ta chuyển sang nội dung thứ 5, và cũng là nội dung cuối cùng của mục 4: “Giáo dục đạo đức là đường đến hạnh phúc”, đó là:]

IV- 5. Muốn dạy con cha mẹ phải có trí tuệ.

[Mục này có 3 ý sau đây:]

- 1. Chọn lựa của cha mẹ ảnh hưởng đến cuộc đời con*
- 2. Muốn chọn lựa đúng phải có trí tuệ*
- 3. Muốn có trí tuệ phải học*

Chúng ta bắt đầu nghe Tiến sĩ Thái giảng ý thứ nhất:]

1. CHỌN LỰA CỦA CHA MẸ ẢNH HƯỞNG CUỘC ĐỜI CON

[Vừa rồi chúng ta đã nhắc đến chọn lựa giáo dục trước sau, thứ tự.]

Chư vị phụ huynh, chọn lựa hiện tại của quý vị không chỉ ảnh hưởng đến quý vị mà còn ảnh hưởng đến ai? Người cả nhà của quý vị! Không chỉ là người cả nhà của quý vị ảnh hưởng mà con cháu nhiều đời đều bị ảnh hưởng.

Các bạn! Người nào đã từng nghĩ qua là quyết định của ta sẽ ảnh hưởng đến con cháu, xin đưa tay lên?

[Thầy Thái hỏi tôi cũng hỏi các bạn đây ạ, bạn nào nghĩ rằng quyết định của chúng ta sẽ ảnh hưởng đến con cháu các bạn giờ tay tôi xem ạ? Rất nhiều, quá đúng.]

Cho nên các bạn có nhớ tôi có chia sẻ với các bạn về bài trước là: ba thời khắc chọn lựa quan trọng nhất trong cuộc đời.

- Thứ nhất là bắt đầu thi đại học, tức là chọn nghề nghiệp,*
- Thứ hai là chọn lãnh đạo, và*
- Thứ ba là chọn vợ, chồng.*

Các bạn có nhớ không ạ? Tôi có chia sẻ với các bạn rằng các bạn phải tóm chặt ba cái thời điểm đấy, và muốn để cho con cái nó chịu nghe lời bạn ở ba cái thời điểm đấy là cả một cái bộ Đường Đến Hạnh Phúc.

Bạn phải dạy cho con là phải nghe lời, tôi có mở ngoặc có một câu (đây không phải sự áp đặt mà đây là trí tuệ của các bạn học từ học thuyết Thánh hiền; thứ hai là các bạn học từ trong chính cuộc đời), cho nên bạn sẽ đưa ra các quyết định chuẩn xác cho con.

Đương nhiên bạn cũng lắng nghe ý kiến của con để tham khảo. Đây không phải là sự áp đặt. Bạn có nhớ bài ấy tôi đã chia sẻ không ạ?

Còn nếu bạn không dạy cho con thì đến lúc thi đại học giống tôi ngày xưa, cha bảo rằng là:

- Con ơi nhà mình là học về làm ngành tài chính ngân hàng vậy con thi vào Đại học Kinh tế quốc dân đi.

- Không! Con phải thi vào cái trường Đại học Kỹ thuật thuộc loại nhất của Việt Nam.

Nói thế nào cũng không nghe. Về sau tôi cũng không trách cha tôi về điều ấy đâu, bởi vì tôi đi đường vòng 20 năm, vậy tôi bảo tại sao cha không dạy mình từ sớm, để đến lúc ấy mình biết nghe lời. Vì sao bạn biết không ạ?

Suốt cả cái quãng thời gian chiến tranh phá hoại của Mỹ vào thời kỳ thứ nhất là từ năm 1964, bắt đầu từ sự kiện Vịnh Bắc Bộ cho đến năm 1968 có được ở gần cha mẹ đâu, đều đi sơ tán cả đấy chứ. Sau đấy lại tiếp tục đến năm 1972 bạn nhớ không ạ? 71, 72 lại tiếp tục nữa, thế là cách xa cả cái quãng thời gian ấy. Cho nên đến khi thi đại học là dứt khoát không nghe, cho đến khi phải trả giá với cái chuyện học đại học rồi thì đến cái đoạn chọn lãnh đạo thì bắt đầu nghe lời, bắt đầu ở Hà Nội, bắt đầu đến đoạn chọn chồng cũng nghe lời vì biết rằng là mình sai rồi.

Cho nên nếu như toàn bộ cái bộ Đường Đến Hạnh Phúc này bạn không theo được thì đảm bảo 3 cái thời khắc ấy bạn không bảo được con. Mà nếu như bạn không bảo được con thì bạn phải nhớ một điều rằng: Có bạn thì tặc lưỡi: “Thôi mặc kệ, thôi mặc kệ, cha mẹ bảo không nghe thì tùy, không nói nữa, phí lời!”. Có phí được không hả bạn? Không thể phí được bởi vì cuộc đời chúng làm sao thì bạn có bỏ được không? Không bao giờ bạn bỏ được, đây là chuyện chắc chắn.

Cho nên Đường Đến Hạnh Phúc chính là bạn phải dạy cho con về đạo Thánh hiền, lúc đấy mới là “Cha mẹ dạy phải kính nghe, cha mẹ trách phải thuận sửa”. Thì lúc đấy mới biết rằng là “ừ, thôi trí tuệ của mình là kém rồi, cha mẹ của mình học đạo Thánh hiền lâu như thế rồi, vậy thì thôi ta cũng chưa hiểu được, cứ y giáo phụng hành đã”.

Vâng ạ, thời gian của chúng ta đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay xin dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy
Hành đúng từng câu chữ
Nội hóa tâm cung kính
Là bạn được thân người.*

*Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai
– Xin cảm ơn!]*

Bài thứ 13

Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta vẫn đang học nội dung thứ 5 của mục IV: “Giáo dục đạo đức là đường đến hạnh phúc”, tiêu đề của nội dung thứ 5:

IV. 5. Muốn dạy con cha mẹ phải có trí tuệ.

Chúng ta đang dừng ở điểm thứ nhất:

1. Chọn lựa của cha mẹ ảnh hưởng đến cuộc đời con cái

Bây giờ mời các bạn nghe Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Người nào đã từng nghĩ qua là quyết định của ta sẽ ảnh hưởng đến con cháu, xin đưa tay lên? Nào vỗ tay khích lệ những người bạn này.

[Chúng ta cho một tràng pháo tay vỗ tay khích lệ những bạn vừa rồi.]

Nhân sinh giống như đánh một ván cờ:

□ Nếu như suy nghĩ của chúng ta mỗi bước đi đều là đắn đo, thế này có được hay không? Thế kia có tốt không? Vậy thì mỗi bước đi bạn đều là không thể định.

□ Còn nếu như chúng ta đánh cờ, có thể nhìn thấy một trăm bước phải đi như thế nào, hai trăm bước hoạch định như thế nào, vậy thì đời sống của quý vị sẽ được thung dung, đời sống con cái của quý vị cũng sẽ đi được cao hơn, xa hơn.

[Tôi cũng học được phụ thân ở chỗ tính mỗi một cái việc mình chuẩn bị nghĩ để mình làm, bước 1 nó sẽ như thế này, bước 2 nếu mà mình hành xử có 3 cách nó sẽ là như thế này, vậy thì kết quả sẽ là như thế này. Lại tỏ ra tiếp: bước 3, bước 4... cứ thế tôi tính. Con cái tôi không nghe tôi

đều vương hết. Bởi vì cái bài học của tôi, tôi đã bị từ xưa không nghe phụ thân một số việc là bị rồi.

Cho nên các bạn phải hoạch định được cuộc đời của mình cũng như của con cái mình.

Có bạn là Phật tử hỏi tôi thế này:

- Có phải niệm Phật là quy hoạch không phải một đời này mà là quy hoạch cho muôn đời sau có đúng không ạ?

Tôi trả lời:

- Là theo Phật pháp thì đúng là như vậy! Vì nếu bạn thành công, là bạn sẽ “liễu sinh tử, thoát luân hồi” rồi đó, thành Thánh rồi, thành Bồ tát, thành Phật rồi. Tuy nhiên, không phải chỉ có riêng “một lòng chuyên niệm” là được, vì muốn thành tựu thì bạn phải làm cho được điều này, đó là lúc trút hơi thở cuối cùng bạn phải niệm được một câu Phật hiệu và phát nguyện vãng sinh Tây Phương Cực Lạc.

Nhưng Hòa thượng lại dạy tiếp, bạn muốn niệm được câu Phật hiệu lúc lâm chung thì ngay lúc lâm chung này thân thức bạn phải tỉnh táo, còn nếu như mê mờ, rơi vào hôn mê thì hết cách rồi.

Do đó muốn thân thức tỉnh táo bạn lại phải có đại phước báu, để làm gì ạ? Để hưởng lúc lâm chung. Có đại phước báu thì thân thức của bạn sẽ tỉnh táo, mà muốn có đại phước báu lúc lâm chung thì ngay từ bây giờ, từ giờ phút đã hiểu đạo bạn phải thường xuyên, nỗ lực tu thiện, tích đức thì mới mong có đại phước báu lúc lâm chung.

Cho nên làm thiện, tu phước, hy sinh phụng hiến vì chúng sinh chính là “Phát tâm Bồ đề”, còn niệm Phật là “một lòng chuyên niệm”. Đây chính là hai điều kiện để vãng sinh mà Phật dạy trong kinh Vô Lượng Thọ là “Phát tâm Bồ đề, một lòng chuyên niệm”. Phát tâm Bồ đề quan trọng hơn, nên Phật đề ở vị trí đầu tiên. Cho nên nếu bạn chỉ nghĩ đến “một lòng chuyên niệm” thì bạn có niệm đến 300 năm nữa cũng không thể thành tựu. Đây là lời của Hòa thượng nói, không phải là lời của tôi.

Cũng vậy, ngày hôm nay nghĩ một cái thì phải hoạch định tiếp ngay nếu như chúng ta không niệm Phật, bởi vì lúc này coi như là thường ngày dụng binh như là Hòa thượng dẫn dắt thôi, rồi buông xuống vạn duyên, rồi tùy duyên có cái gì đến thì bắt đầu ta sẽ tu phước.

Tôi xin đưa cái biểu pháp về cư sĩ ông: Cư sĩ ông bắt đầu nghĩ hưu, khi bắt đầu nghĩ hưu thì lúc đầu vẫn còn là quen xem thời sự, rồi bình luận thị phi nhiều lắm. Thị phi là thị phi thời sự ấy: Tổng thống nọ, Tổng thống kia, rồi là đủ thứ...

Tôi mới nhắc một câu, tôi bảo là:

- Cư sĩ ông phải xem lại, bởi vì tôi thấy rất nhiều người bình luận thời sự suốt ngày, những người trưởng bối trên tôi, mà vốn là người rất là thông minh sắc sảo làm chức rất to ở trong cơ quan nhà nước, bây giờ bị Alzheimer 10 năm nay rồi, mà không, không còn nhận ra con cháu, không còn biết bất kỳ một cái gì nữa. Cho nên là cư sĩ ông phải xem lại chỗ đấy.

Thế cư sĩ ông bảo tôi là:

- Vậy thì theo bà như thế nào?

Tôi bảo:

- Bây giờ ông phải chuyên tâm vào niệm Phật đi, vì bắt đầu ông phải hiểu là cái quãng thời gian giữa tôi với ông không còn dài nữa, trước sau rồi chúng ta cũng phải chia lìa. Cho nên nếu không quyết tâm niệm Phật đi, không cùng nhau hướng tâm vào để niệm Phật đi, thì khi ra đi thì như hai mảnh gỗ thả xuống cái dòng thác mỗi mảnh đi một nơi.

Thì bắt đầu cư sĩ ông bắt đầu là ít hẳn thị phi trên tivi, với thị phi trên mạng Internet, bắt đầu đi vào để niệm Phật.

Tôi bảo:

- Ông niệm Phật trước, rồi sau đây tôi hoàn thành một số các cái trách nhiệm xong rồi tôi sẽ vào tôi niệm Phật cùng với ông.

Thì cư sĩ ông rất chịu khó. Tôi cười, tôi nói:

- Ông phải nhớ câu chuyện của Hòa thượng kể: Lão Pháp sư Đế Nhân có hai người học trò: Người thứ nhất là ngài Cô Lô Giang là một người thợ vá nôi; Người thứ hai là Pháp sư Tu Vô, hai người đầy đều biết trước ngày giờ ra đi, tự tại vãng sinh luôn. Thậm chí ngài Cô Lô Giang ra đi còn chấp tay đứng để chờ sư phụ ba ngày ba đêm, đứng như thế để chờ sư phụ về lo hậu sự cho mình.

Nếu nói về đạo thì ngài Cô Lô Giang và Pháp sư Tu Vô hơn hẳn lão Pháp sư Đế Nhân. Hòa thượng nói là vãng sinh phẩm vị cao hơn. Thế còn nếu mà nói về đời, lão Pháp sư Đế Nhân tu phước rất tốt bởi vì là lo cho cả đạo tràng mọi người cùng niệm Phật, nhưng đến khi vãng sinh phẩm vị không được bằng ngài Cô Lô Giang với lại Pháp sư Tu Vô. Đây là vì gì? Là vì cái duyên, vì bận nhiều việc quá, lo cho đạo tràng. Vậy thì ông hãy biểu pháp là ngài Cô Lô Giang, bởi vì tôi bận.

Thế xong cư sĩ ông bảo tôi là:

- Làm sao mà làm được thế?

- O, thế các Ngài biểu pháp để chúng ta học tập, sao ông lại bảo không làm được.

Từ hôm đấy bắt đầu nâng thời khóa lên là một ngày niệm Phật 3 lần.

Các bạn, đặc biệt là các vị trưởng bối cao tuổi ở đây, các vị phải hiểu là cái thời gian vợ chồng ở gần nhau, tôi thấy 60 tuổi khi cả hai vợ chồng tôi cùng về hưu là tôi cảm thấy giai đoạn chia ly sắp sửa đến, mà nếu như các bạn không chịu cố gắng, các bạn không chịu tinh tấn.

Tôi có nói một câu như thế này, cư sĩ ông cũng phải công nhận, tôi bảo:

- Nếu ông không chịu khó niệm Phật thì chính bà nội một ngày bà cũng niệm Phật được khoảng một tiếng rưỡi. Lần nào vợ chồng mình sang cũng nhắc: “mẹ nhớ niệm

Phật, mẹ nhớ niệm Phật nhé”. Ngày nào cụ cũng niệm Phật được buổi sáng, dậy một cái đánh răng rửa mặt, cụ niệm Phật được một tiếng rưỡi, xong cụ bảo “xong”.

Tôi bảo cư sĩ ông là:

- Mặc dù lúc lâm chung chúng ta hộ niệm cho bà 12 tiếng, về cõi lành thì rất nhiều khả năng nhưng vãng sinh thì khó.

Cư sĩ ông cũng công nhận điều đấy.

Thế thì bây giờ mình không tranh thủ đi mà mình cứ ẽ a vài câu, vài câu Phật hiệu, xong xuống bắt đầu lại tiếp tục xuống thị phi mạng với lại thị phi tivi, hoặc thị phi đến hàng xóm láng giềng hoặc trong họ hàng, rồi sân si lên khắp cả với con với cháu thì bạn đợi đến bao giờ đây?

Do đó ở trên tôi mới nói là nghỉ hưu rồi, thì gần đất xa trời rồi nên càng phải nỗ lực dụng công niệm Phật, như thế chính là phước lúc trẻ cũng tạm gọi là đã cống hiến cho xã hội rồi, nên đây gọi là “lúc trẻ tu phước, về già hưởng phước”.

Tuy nhiên, để tích được nhiều phước báu thì kể cả lúc nghỉ hưu rồi vẫn nên tùy duyên mà tu phước. Tôi nói là tùy duyên à, chứ không phải bảo bạn phan duyên chạy đi tìm cầu cơ hội để tu phước. Không phải như vậy à, mà cứ nỗ lực khi duyên đến, có cơ hội, có điều kiện, có đủ sức lực vẫn cứ tiếp tục tu phước.

Thế nào là tùy duyên?

Mình luôn ở vị trí thụ động, nếu cơ hội đến: gặp người thì giúp người, gặp chúng sinh giúp chúng sinh, hy sinh phụng hiến, mà không gặp thì thôi. Thứ nữa là có nhiều giúp nhiều, có ít giúp ít, không có thì không giúp nhưng mà không phải không giúp là không có gì cả, mà ta có thể giúp bằng gì ạ? Bằng nội tài, đây chính là trí tuệ và sức lực. Thế mới gọi là tự tại tùy duyên niệm Phật.

Mà tu phước bạn phải nhớ nhé, cả nhà tôi hôm qua đã thuộc lòng cái câu này, tôi nói rồi:

- Cả nhà đều tích cực tu phước nhưng phước không hiển lộ.

Vì sao? Bởi vì cái khuyết điểm của bạn bạn không bị được, cho nên đây là cái thùng nó bị rò, nước công đức bao nhiêu đổ vào chảy sạch.

Không bị được ở chỗ nào? Thường xuyên để lỗi của người trong tâm. Trước đây thì thường xuyên sân, bây giờ thì có giảm hơn một tí. Thế nhưng mà khó chịu mới để lỗi người trong tâm không chịu được, cứ bước chân lên xe ô tô là nói xấu người này người khác, mặc dù mình không nhận ra: “Đây nhá, cái chị này như thế này nhá, cái anh này là như thế này nhá...”, mình không nhận ra, thực lòng đây là mình đang để lỗi người trong tâm. Nên tại sao tu phước mạnh như thế mà phước không hiển lộ.

Bạn nhớ Liễu Phàm Tứ Huấn Hòa thượng giảng không ạ? Thầy Thái thì ví như một cái thùng tích lũy công đức hàng ngày. Chịu khó lắm, đi dạy Đệ Tử Quy này, cắt băng này... ai cần gì cũng giúp, hàng ngày đổ vào, thế

nhưng mà cái công đức đấy nó không hiển lộ được. Vì bạn không chịu sửa lỗi, bạn không bít được cái lỗ hổng đấy thì bao nhiêu công đức bạn đổ vào nó rò hết.

Cho nên đây bạn phải hoạch định được cuộc đời của con bạn, bản thân cuộc đời của bạn sẽ đi về đâu, như thế nào? Bạn phải hoạch định được sẵn, chỉ theo cái kim chỉ nam đấy mà đi, nhất định là “thị đạo tắc tiến, phi đạo tắc thoái”, cứ đúng đạo thì ta đi, mà ngược đạo thì kiên quyết không làm, dù có tiền trăm tiền triệu. Đấy, tôi vừa mới tán thán hai vị mua bán nhà với nhau, đều là đồng tu cả, tôi tán thán quá. Bởi vì khi tôi bán nhà 3 tỷ 2, tôi nộp thuế 2% là 64 triệu là tôi đã biết là “của đau con xót” đến như thế nào rồi, nhưng kiên quyết phải làm. Vậy mà bây giờ còn nộp được gần 200 triệu tôi phục lẫn như bi. Thế còn bên vị kia cũng gọi là nộp được 0,5% cũng gọi là khoảng 40 triệu, thế tôi cũng phục lẫn luôn.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Cho nên ngay khi quý vị suy nghĩ đến chọn lựa của quý vị sẽ ảnh hưởng đến đời đời kiếp kiếp, thì tin rằng giáo dục đời này của quý vị sẽ rất cẩn thận, sẽ rất dụng tâm, vì quý vị đã suy nghĩ xa đến như vậy.

Hiện nay người có suy nghĩ như vậy có nhiều không? Không nhiều.

[Không có một cái chọn lựa nào quan trọng bằng cái chọn lựa bạn phải dạy con bạn về đạo đức Thánh hiền, và đồng thời bạn phải cân nhắc từng việc một của mình, không thể tùy tiện. Như Hòa thượng gọi là “bạn cứ tùy thuận theo

tập khí của bạn thì hết cách rồi”. Hòa thượng dùng đúng từ như thế này, (không dùng “thì hết cách rồi”): “bạn cứ tùy thuận theo tập khí của bạn thì không thể nào ...”, không thể nào thế nào thì bạn biết rồi.]

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Người xưa có suy nghĩ như vậy không? Rất nhiều! Chúng ta đã nghe qua “Liễu Phàm Tứ Huấn”, “Chu Tử Trị Gia Cách Ngôn”, *[Là gì ạ? Là các điều mà dạy ở trong cái gia huấn của gia đình phải như thế nào.]* Rồi đến “Nhan Thị Gia Huấn”, còn có “Gia Cát Lượng”, có rất nhiều thánh triết nhân đều có thái độ như vậy, đem trí huệ của nhân sanh truyền thừa lại. Cho nên chúng ta phải nghĩ đến chọn lựa của mình rất quan trọng.

[Đó ạ, các bạn có con mà chuẩn bị thi vào đại học, các bạn phải nhớ 3 cái thời khắc không được sai, 3 cái thời khắc ấy mà sai vớt luôn cả đời đưa bé. Các bạn nhớ.]

Thầy Thái bắt đầu nói tám gương nhà thầy.]

2. MUỐN CHỌN LỰA DUNG PHẢI CO TRI TUỆ

Ông nội của tôi không đi học, không biết một chữ nào, ông là người bắt cá, anh em của ông đều làm nghề này. Không chỉ anh em của ông bắt cá, con cái của anh em ông đều là học đến trung học, vẫn chưa tốt nghiệp thì đã cùng nhau đi bắt cá rồi.

Họ cảm thấy thế nào? *[Cùng nhau đi bắt cá đấy]*, thoải mái nhiều, “Con của tôi đã giúp tôi bắt cá rồi, tôi

không cần phải mệt như trước đây nữa”. Như vậy có tốt không? Ngay lúc đó thì rất tốt đúng không? Nhưng ông nội tôi cảm thấy cuộc đời vì không có học nên không có trí tuệ, rất đáng thương.

[Vậy ông nội của Tiên sĩ Thái đã quyết định sao ạ? Chúng ta chuyển sang ý thứ ba:]

3. MUỐN CO TRI TUỆ PHẢI HỌC

Cho nên ông kiên trì, khổ đến cỡ nào cũng phải để cho con đi học. Do sự chọn lựa này, phán đoán này, nên đến đời cha tôi có năm người con, thì có một tiến sĩ, ba người tốt nghiệp đại học, một người tốt nghiệp cao trung. Đến đời của chúng tôi toàn bộ đều là trên đại học, đã có được hai tiến sĩ, đều là do chọn lựa của ông nội. Ngay thời đại này học lực của tôi là thấp nhất, đáng người của tôi cũng thấp nhất.

[Học lực của thầy là gì các bạn? Tiên sĩ. Tôi đọc đến đây tôi thấy giống gia đình tôi quá, vì trong gia phả cũng ghi các cụ tổ nhà tôi cũng làm nghề đánh dậm, đúng từ là nghề đánh dậm, ở ngay chỗ làng Thanh Trì đây ạ.

Làm nghề đánh dậm thế đến khi nào thì bắt đầu gia tộc quay lại? Là đến thời tôi gọi bằng cụ, tôi gọi bằng cụ thì cụ quyết tâm cụ học thì cuối cùng cụ theo Nho giáo. Thế sau đấy đến thời ông nội tôi nữa, sau đến thời bố tôi nữa, thì cuối cùng tất cả các con các cháu đi theo như thế, thì bắt đầu thấy là nói gì chứ nói đại học, với thạc sĩ, tiến sĩ trong dòng họ rất nhiều. Đúng nghề đánh dậm, tôi đọc đến

đây tôi tâm đắc quá, tôi bảo: “Đúng rồi, cụ tổ nhà mình là cũng là đánh dậm rồi”.]

Cho nên nếu quý vị làm bậc trưởng bối của người, thì quý vị phải cẩn trọng với chọn lựa của quý vị, sức phán đoán của quý vị.

[Tôi bây giờ coi như là trưởng bối, gia trưởng của gia đình. Hôm qua trước mặt con cái đầy đủ đông cả, mâm 10 người, tôi bảo: Trung cái này, Châu cái này, Hằng cái này, Tuấn cái này... Xong mọi người ngồi đấy tôi bảo:

- Cả nhà này, chỉ có một người, đấy là cụ, còn các con không nghe đều bị mắng liên, phải nhớ điều đấy.

Cho nên nếu bạn là bậc trưởng bối hoặc gia trưởng thì “quý vị phải cẩn trọng với sự chọn lựa của quý vị, sức phán đoán của quý vị”.]

Nhưng chúng ta phải chuẩn bị sức phán đoán chính xác thì mới có thể đưa ra chọn lựa đúng.

[Bởi vì những cái chọn lựa của bạn vô cùng quan trọng đối với cả gia đình, rồi con cháu đời sau.]

Có phải một con người khi sanh ra liền có thể biết phán đoán chẳng? Không phải! Cần phải thông qua học tập thì họ mới có thể hình thành được sức phán đoán, mới có thể đưa ra chọn lựa đúng.

Sức phán đoán này phải được quyết định bởi lý trí và trí tuệ của họ, họ mới có thể đưa ra phán đoán đúng. Còn

nếu như không có trí tuệ, không có lý trí, thì có thể bạn sẽ dùng ý thức để làm việc.

[Ý thức khác trí tuệ ở chỗ nào hả bạn? Toàn là đưa tình cảm vào: thích cái này, thích thế khác.

Tôi đã ví dụ có một lần có một người trong họ, con gái cãi nhau với con rể. Thế sau khi cãi nhau với con rể thì mang về nói với mẹ mình thì coi như bố mẹ nói là:

- Cái cậu ấy nhá, cái cậu ấy lại tệ thế.

Thế là nói con rể một tràng. Thế là cuối cùng con gái cũng sân lên. Sau khi sân lên thì bố mẹ vợ bảo:

- Bỏ nó đi, con bỏ nó đi, rồi đưa con về đây sống cùng bố mẹ.

Thế là cuối cùng ly hôn thật. Thế ly hôn thì cuối cùng cái cô ấy bây giờ là sống cô độc. Bởi vì có mỗi 1 người con trai với cái người chồng trước, thì sau đấy khi nó đến tuổi thì gia đình nhà chồng cho tiền đi học ở Pháp. Nó đi học ở Pháp bây giờ nó chả về. Cô ấy chỉ kém tôi 1-2 tuổi, sống cô độc có mỗi một mình.

Vậy là khi bạn quyết định không có trí tuệ một cái thì lập tức cuối cùng bạn đã đưa cuộc đời của con bạn, cháu bạn đến mức khốn khổ như thế. Bây giờ cái cô ấy (sinh năm 60 kém tôi một tuổi) nhưng mà phải nói trông già mà xấu vô cùng vì suy nghĩ nhiều quá.

Trong khi đấy thì sao? Có một vị nữ sĩ cũng kể chuyện với tôi rằng khi cô ấy nói rằng là cô ấy rất là bức mình với chồng cô, cô muốn bỏ. Thì bố cô ấy bảo sao?

- Con có đẹp bằng nữ diễn viên điện ảnh AV không?

Tôi xin giải thích thêm đây là nữ diễn viên điện ảnh nổi tiếng của chúng ta một thời đấy.

Bảo:

- Dạ, không đẹp bằng ạ.

- Vậy con có giỏi bằng nữ diễn viên này không?

- Dạ, không giỏi bằng ạ.

- Thế vậy nữ diễn viên này lấy chồng hai có bằng chồng trước không?

Bảo:

- Dạ, không bằng ạ.

- Vậy con cũng thế. Nếu con định bỏ chồng con thì về sau con phải nhớ là cuộc đời người phụ nữ, người ta nhìn vào có hậu ở cái gì? Ở đường “chồng, con”. Bây giờ bỏ chồng thì cuối cùng là nói thế thôi, đừng tưởng nghĩ mình xinh đẹp rồi ra không có người này hỏi thì người khác hỏi. Người ta hỏi, người ta có sống với con nhưng người ta vẫn cứ khinh con, coi thường con.

Ngẫm đi nghĩ lại mình không bằng cái vị nữ diễn viên kia thật, thế thôi mình đại quá. Cụ nói tiếp:

- Còn nếu như chồng của con nó vướng vào bốn thứ là “tứ đồ tường” thì lúc ấy hãy xem xét.

“Tứ đồ tường” các bạn đã biết rồi, gọi là gì ạ? Gọi là cờ bạc này, rượu chè này, gái gám này, rồi là nghiện hút này thì hãy xem xét. Nhưng mà nếu như vướng “Tứ đồ tường” đấy mà người ta cũng quyết tâm học đạo Thánh hiền người ta quay lại vẫn cứ được.

Đây là bố mẹ có trí tuệ, không đưa tình cảm vào đây. Chứ nếu không mà đưa tình cảm vào chỉ bênh con gái, xong nghĩ bụng con gái mình xinh đẹp thế này, chẳng lấy người này thì lấy người khác, xui “bỏ đi bỏ đi” thì lại giống hết trường hợp mà cái cô trong họ kia rồi, tôi thấy trông tàn tạ khổ sở, rồi ốm đau bệnh tật cứ gọi là 1 mình tha thui, mà vô cùng đau khổ chứ không phải không.

Đó ạ, nếu như không có trí huệ, không có lý trí thì bạn có thể dùng ý thức để làm việc. Muốn có trí tuệ phải học. Đây nhà, ba cái ngưỡng này:

- ☐ *muốn chọn lựa chính xác thì phải có trí tuệ,*
- ☐ *muốn có trí tuệ thì nhất định phải học.*

Vậy thì:]

THỨ NHẤT: HỌC TỪ KHI NÀO, HỌC BAO LÂU?

Càng sớm càng tốt, và học suốt đời.

Tục ngữ có câu: “Hối hận không kịp”. Hối hận đều là sau khi đưa ra chọn lựa sai, đưa ra phán đoán sai thì mới hối.

[Đây chính là trường hợp lựa chọn sai dẫn đến thậm chí dẫn đến mất cả mạng, thậm chí dẫn đến là không thể sửa đổi được. Đây à, còn có những cái chọn lựa sai chúng ta đã nói: mất tiền, mất thời gian, mất công mất sức làm lại. Như tôi ấy, ví dụ chọn cái nghề sai thì cũng mất đến 20 năm đi đường vòng. Thế rồi cuối cùng là cũng quay trở lại đúng cái nghề mà mình làm việc. Nhưng rồi cuối cùng cả đời không làm nên cơm cháo gì. Vâng, các bạn rút kinh nghiệm từ vị nữ sĩ ấy thì các bạn đều rút được thôi.]

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Vì vậy một người lúc nào thì cần phải đầy đủ lý trí? Khi nào? Lý trí phải học bao lâu? “Sống đến già, học đến già”. Nhưng lý trí phải xây dựng càng sớm càng tốt, thì cuộc đời mới có thể đưa ra chọn lựa quan trọng đúng.

[Lê-nin đã có khẩu hiệu là gì à? “Học! Học nữa! Học mãi!”. Vậy thì các vị lãnh tụ, các vị gọi là cổ Thánh tiên Hiền thì đều dạy chúng ta thấy, khi nào thì bạn được dừng học à? Khi nào đạt được đến mức “Vô học”. Vô học là gì à? A La Hán. Tức là bạn phải siêu thoát được luân hồi rồi đấy.]

Thứ hai: Trí tuệ học ở đâu?

Nội dung này có hai ý:

- Một là: Không học từ “chân lý tương đối”.
- Hai là: Phải học trí tuệ Thánh hiền – đây chính là “chân lý tuyệt đối”.

Chúng ta bắt đầu đến ý:

Thứ nhất: Không học trí tuệ từ “chân lý tương đối”.

Phần này có 4 điểm như sau:

- 1) Học từ trong sách có được không?
- 2) Học từ cha mẹ thì thế nào?
- 3) Học từ những nội dung khác có được không?
- 4) Học từ người nhiều kinh nghiệm có nên không?

Chúng ta bắt đầu điểm thứ nhất:]

Một là: Không học trí tuệ từ “chân lý tương đối”

1- Học từ trong sách thế gian? Sách có hay, có dở

Rất nhiều người đọc nhiều sách, họ có lý trí hay không?

Hiện nay có một loại bệnh gọi là chứng trầm kha, rất nhiều người bệnh trầm kha vì họ xem không ít sách, càng xem thì càng thế nào? Oh! Vì sao các vị đọc nhiều sách như vậy mà cái gì cũng không biết hết?

[Con một sách. Nhưng rồi cuối cùng chả áp dụng được cái gì, chẳng làm được cái gì cả. Tôi vẫn thường xuyên ở trong nhà tôi nhắc, ví dụ như là, có một cái việc gì xảy ra đấy, người này hỏi tôi, người kia hỏi tôi tôi bảo:

- Cái này không cần thiết cho cuộc sống, cái này cũng không cần thiết cho tu tập thành đạo, không cần phiền não làm gì, không cần nạp thêm những các cái phiền nhiễu ấy vào đầu làm gì, nên tôi không nói.

Cũng vậy, bạn đọc sách một hồi cuối cùng vô bổ, cười “ha ha” một hồi xong rồi cuối cùng chất chứa vào trong đầu. Giống như cái bài mà lần trước tôi chia sẻ đấy, gọi là câu chuyện gì ạ? “Jack và cây đậu thần”.

Đây là một câu chuyện thần tiên của nước Anh:

“Jack là một cậu bé sống với người mẹ và nguồn thu nhập chính của họ chỉ là con bò. Khi con bò không còn khả năng cho sữa nữa, mẹ Jack bảo cậu đem con bò ra chợ bán.

Trên đường đi, cậu gặp một ông lão, ông gợi ý đổi hạt đậu thần với con bò và cậu đồng ý. Khi cậu về nhà với tay không, mẹ cậu nổi giận và ném những hạt đậu xuống đất và bắt cậu đi ngủ.

Ngay ngày hôm sau thì cây đậu thần lớn nhanh như thổi, Jack đã leo lên tận trời xanh. Có một lâu đài của người khổng lồ trên những đám mây và cậu đã lên vào. Khi người khổng lồ trở lại cảm thấy có người gần đó thì liền nói: (nhưng mà ông ta không tìm ra ạ)

*Ta ngửi thấy mùi máu của người
Người còn sống hay người đã chết
Ta sẽ nghiền nát xương của người để làm bánh mì
của ta.*

Khi người không lồ đi ngủ, Jack đánh cắp túi tiền vàng của người không lồ và leo xuống cây đậu thần. Người không lồ tỉnh giấc đuổi theo Jack trên cây. Jack gọi mẹ lấy cho cây rìu và chặt cây đậu này, trong lúc người không lồ sắp xuống tới mặt đất, người không lồ ngã và chết. Jack và mẹ sau đó sống vui vẻ sau khi có được kho báu từ người không lồ”.

Đây ạ, câu chuyện như thế: Tôi không biết các bản khác thế nào, nhưng bản tôi đọc này là một cuốn truyện bìa cứng, trình bày rất là đẹp, có tranh ảnh hẳn hoi thì nội dung là như vậy. Bạn thấy đây, nếu nhìn vào bản chất thì đây là câu chuyện kể về một chú bé hư hỏng:

Thứ nhất: Mẹ dặn bán bò mang tiền về cho mẹ vì nhà nghèo, thì không bán mà đem đổi lấy trò chơi của mình (là đổi lấy hạt đậu thần). Điều này đã dạy trẻ em cũng vậy, lấy tiền của cha mẹ đi chơi trò chơi mà mình ham mê, ví dụ như chơi điện tử chẳng hạn;

Thứ hai: Tự mình đi vào chốn nguy hiểm là nhà của người không lồ ăn thịt người, nếu chẳng may mà bị ăn thịt thì đây là điều bất hiếu nhất với cha mẹ.

Thứ ba: Khi thấy nhà người không lồ nhiều của cải vàng bạc thì ăn trộm mang về Chúng ta ko thể nói là tiền của của lưu manh, trộm cắp, giết người thì chúng ta có thể

lấy để về cho mình tiêu dùng riêng. Như vậy chính là dạy trẻ tính trộm cắp;

Và cuối cùng đã ăn trộm ăn cắp về, vậy không biết xấu hổ lại còn nói: “Từ đó hai mẹ con sống vui vẻ sau khi có được kho báu từ người không lồ”.

Đó là chưa kể cái tội giết người. Vì sao nói vậy? Vì đã ăn cắp, sau đó sợ bị người bắt được thì liền tìm cách giết người, đó là chặt cây để người không lồ chết.

Đây chính là cuốn truyện mà vợ chồng con gái, con rể tôi mua về để tặng con nó nhân ngày sinh nhật, tức là cháu ngoại tôi đó. Cho nên sau khi tôi đọc xong cuốn chuyện này liền gọi hai vợ chồng con gái tôi ra để góp ý, góp ý sao ạ?

- Các con trước khi cho con đọc sách gì bố mẹ phải kiểm duyệt trước.

Cho nên mới thấy là Tiến sĩ Thái nói quá đúng.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Vào thời đại này, ngay đến chọn sách cũng phải có sức phán đoán.

Hiện tại tri thức bùng phát, nên rất nhiều trẻ nhỏ xem sách không đúng. Có một đứa bé mới có năm, sáu tuổi đi xem sách tâm lý học. Trước đây khi chưa xem sách này nó thường nói với mẹ mình:

- Mẹ ơi! Con muốn có một em trai.

Thường nói với mẹ như vậy. Rốt cuộc sau khi xem sách tâm lý xong, nó lập tức nói với mẹ rằng:

- Mẹ không được sanh em trai, vì nếu như mẹ sanh em rồi, mẹ sẽ không còn thương con nhiều nữa.

[Thế là ích kỷ, thế là đổ kị.]

Vậy việc xem sách như vậy có tốt không? Không tốt! Nhưng hôm nay quý vị ra ngoài không nên nói: “Thầy Thái nói xem sách không tốt”. Phải nói cho hết lời: “Xem đúng thì quá tốt, xem sai thì là ô nhiễm”.

[Trong chương cuối cùng của Đệ Tử Quy có dạy:

“Không phải sách của Thánh hiền, không xem đọc, Hại thông minh, hư tâm trí.”

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Các bạn à! Một ly nước trong, nếu bỏ vào một giọt mực, chỉ cần mất có một giây. Xin hỏi phải cần bao nhiêu thời gian mới có thể phục hồi được trạng thái trong sạch như ban đầu? Có thể gấp mười lần, trăm lần *[thời gian một giây ban đầu này.]*

Cho nên nếu như tư tưởng của trẻ nhỏ bị ô nhiễm rồi thì quý vị phải tốn rất nhiều thời gian để thanh lọc nó.

[Làm cha làm mẹ các bạn phải để ý điều này. Trước khi cho con đọc sách gì thì các bạn phải kiểm soát trước, bỏ một giọt mực chỉ mất có một giây, nhưng mà khi các bạn

muốn tẩy rửa nó ra, thì đây, tốn thời gian gấp hàng trăm hàng nghìn lần, mà cũng khó lòng để tẩy rửa. Cho nên các bạn lưu ý.

Rất tiếc là tôi quá nhiều việc mà các bạn thì không làm được cái việc gọi là xây dựng một tủ sách cho thiếu nhi. Sự nghiệp này để dành cho thế hệ sau các bạn làm nhé.

Chúng ta học đến điểm thứ hai: Học từ cha mẹ có đúng không?

2- Học từ cha mẹ? Hành vi có đúng, có sai

Nếu bảo thôi không học từ sách vở thì tôi học từ cha mẹ tôi vậy.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Tôi thường hay nói chuyện với các đồng sự, những đồng sự đó nói những tiết mục tổng hợp thật cười vỡ bụng, cười đến nỗi lăn ra trên đất.

Tôi liền nói với họ, tôi nói:

- Bạn thấy những người đó đang boi móc việc riêng của người khác, lấy người khác để làm trò cười. Bạn cảm thấy họ làm vậy có đúng không?

Họ nói:

- Đương nhiên là không đúng.

- Vậy khi bạn cảm thấy rất đáng cười, khi bạn ở nơi đó cười, con cái ở bên cạnh cùng cười với bạn, liệu chúng có biết được việc này “đúng” hay “không đúng” không? Chúng chỉ cảm thấy ba mình rất thích thú, thì chúng sẽ cho rằng làm như vậy là rất đúng.

Cho nên trẻ nhỏ chính mắt thấy, tai nghe thấy những lời nói khinh mạn đối với người khác, chúng sẽ có khuynh hướng những lời nói này sẽ chiếm lợi ích. Bạn thường tùy tiện nói đùa, đã làm tấm gương xấu cho trẻ nhỏ. Khi bạn phát hiện ra trẻ nhỏ chúng nói chuyện không có mục thước, lúc này bạn muốn đưa chúng quay trở lại thì sẽ rất mệt.

[Cho nên mỗi một hành vi, mỗi một lời nói, bạn đều phải quán sát trước mặt trẻ nhỏ. Bạn không cấm cái góc này cho nó vững trong vòng những năm đầu tiên, cứ gọi là cho đến hết cái tuổi thiếu niên đi, không thì ít nhất là đến ba tuổi thì về sau cuộc đời của bạn như thầy Thái nói: “ngày tàn”.]

[Vâng ạ, thời gian đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay xin dừng ở đây. Ngày mai chúng ta sẽ tiếp tục nội dung “Học từ những nội dung khác như truyền hình, Internet thì thế nào?”; và “Học từ người nhiều tuổi, nhiều kinh nghiệm có được không?”.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy,
Hành đúng từng câu chữ,
Nội hóa tâm cung kính*

Là bạn được thân người.

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào ngày mai – Xin cảm ơn !]

Bài thứ 14

Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

[Hôm trước chúng ta đang dừng ở mục IV: “Giáo dục đạo đức là đường đến hạnh phúc”.

Trong mục IV này, chúng ta đã học qua một số nội dung sau, tôi xin nhắc lại để bạn hồi tưởng:

- 1. Trọng tâm giáo dục đạo đức là gì? Là dạy làm thiện.*
- 2. Phương pháp giáo dục là gì? Là “Thân giáo”- lấy mình làm gương.*
- 3. Giáo dục đạo đức bắt đầu từ khi nào? Cầm gốc từ nhỏ - Càng sớm càng tốt, học suốt đời cho đến khi nào thành Thánh thành Hiền.*
- 4. Dạy và học đạo đức học ở đâu? Từ học thuyết Thánh hiền*
- 5. Muốn dạy con thì cha mẹ phải có trí tuệ.*

Vì sao thế? Vì chọn lựa của cha mẹ ảnh hưởng cuộc đời con. Cho nên chọn lựa của cha mẹ phải đúng, phải chuẩn. Muốn đúng, muốn chuẩn thì phải có trí tuệ, muốn có trí tuệ phải học. Trí tuệ học ở đâu?

Một là: Trí tuệ không học từ “chân lý tương đối”

Trong ý này có 4 điểm như sau:

- 1- Học từ trong sách có được không? Sách vở thế gian có hay, có dở.*
- 2- Học từ cha mẹ thì thế nào? Hành vi của cha mẹ cũng có đúng, cũng có sai.*
- 3- Học từ những nội dung khác có được không?*
- 4- Học người nhiều tuổi, nhiều kinh nghiệm có nên không?*

Hôm qua chúng ta chúng ta đã học xong ý thứ nhất và thứ hai, đó là: Trí tuệ không học từ trong sách vở thế gian, trí tuệ cũng không học từ sự hiểu biết của cha mẹ. Hôm nay chúng ta sẽ tiếp đến nội dung thứ ba vậy học từ những nội dung khác thì sao?]

3- Học từ những nội dung khác? Có hay, dở

Truyền hình cũng vậy, nội dung sách vở cũng như vậy,

[Giống như cái bài mà tôi chia sẻ đó, gọi là “Johnny Johnny, yes papa”, cái bài hát đấy, tôi đã lấy cả đường link cho các bạn.

Tả về cái gì? Về một đứa trẻ ăn trộm đường, ăn trộm đường xong đến lúc cha phát hiện ra, cha chạy ra hỏi là: “Há mồm ra”, thì giấu biến lộ đường đi ra đằng sau. Thế xong giấu, dối cha.

Thế là bạn xem, bạn cười rất là thích thú. Thế là dạy trẻ con trí trá, ăn trộm. Thế mà cả bạn, cả con bạn cùng xem rồi cười ha ha. Không có tác dụng gì thì bạn xem làm gì? Bạn nạy vào cái đầu óc này làm gì? Nó đã phiền não đến vô cùng rồi.

Thậm chí còn phản tác dụng nữa vì dạy trẻ con ăn trộm và trí trá.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Gần đây có quyển sách bán rất chạy tựa đề là “Cha Nghèo, Cha Giàu”, chắc có người cũng đã xem qua.

[Ai xem “Cha Nghèo, Cha Giàu” rồi giờ tay tôi xem ợ? A Di Đà Phật. Hôm trước tôi có nghe cư sĩ Diệu Đường nói trước đây cũng rất thích quyển này.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Có một phụ huynh sau khi xem xong rất vui mừng, chạy đến nói với tôi.

Cô nói:

- Thầy Thái ơi! Quyển sách này thật có hiệu quả, nó có thể làm cho con gái lười biếng của tôi biến thành siêng năng.

Thuốc đặc trị này có hiệu quả không? Thật là có hiệu quả. Cô kể, cô nói với con gái:

- Con gái ơi, giúp mẹ lau nhà thì mẹ cho con hai đồng, giúp mẹ phơi quần áo thì mẹ cho con hai đồng, giúp mẹ rửa chén thì mẹ cho con ba đồng.

Con gái cô vốn dĩ lười biếng đột nhiên biến thành người rất có tinh thần, gần như không biết sợ khó khăn là gì, bắt đầu làm việc. Vậy có hiệu quả hay không?

[Các bạn có thể không ạ? Các bạn đã từng bao giờ thế với con cháu mình chưa ạ?]

Ngày trước tôi cũng có một cái sổ để chấm cho cư sĩ Hằng với cư sĩ Trung. Con rửa bát thì con được một nghìn. Con gấp quần áo, con quét nhà thì con được chừng này nghìn. Con học giỏi thì con được chừng này nghìn. Cứ như thế tôi cộng vào. Rất phấn khởi. Hai vị thi nhau làm.

Về sau tôi xui là: “Hôm nay thì thiếu bàn chải đánh răng thì mình trích ra mình mua”. Cứ như thế các bạn ạ.]

Vậy có hiệu quả không?

Quý vị thấy những thuốc đặc trị đều có hiệu quả. Khi bạn cảm thấy cảm mạo, chảy nước mũi, vừa chích thuốc vào, thuốc uống vào, năm phút đến mười phút sau liền thấy hiệu quả. Vậy có hiệu quả không?

[Có chứ. Đây là thuốc đặc trị mà.]

Con người đương thời của chúng ta đều rất thích thuốc đặc hiệu, cho nên quý vị thấy vì sao có rất nhiều người bị một số thần bí gạt. Quan hệ vợ chồng họ không được tốt đã mười năm, hai mươi năm rồi, nhưng người này nói với họ:

- Anh phải mau đốt giấy tiền vàng, làm một số động tác nào đó, bảo đảm vợ chồng anh lập tức thay đổi tốt.

Ai cũng rất mong muốn uống thuốc đặc trị, nhưng không hề nghĩ đến rằng: “Băng đông tam xích, phi nhất nhật hàn” (có nghĩa: “băng đóng dày ba thước, không phải do lạnh một ngày”). Vậy có lý trí không? Không có!

[Ở đây ví dụ là đến xem bảo đốt đi, bởi vì chồng có người âm theo, (ví dụ nữ tử theo chẳng hạn), thế là cuối cùng thấy quan hệ không tốt (nghĩ là thuốc đặc trị mà), đồng ý luôn, đốt giấy đốt tiền vàng làm lễ luôn, hình nhân thế mạng luôn. Nhưng cuối cùng có được không ạ? Không được.

Tại sao tôi biết? Bởi vì trước tôi cũng có nghe người ta nói thế ạ, nhưng mà tôi không làm thôi.

Tôi đến, vị ấy cũng nói luôn với tôi là:

- Anh nhà chị có nữ tử theo, thế cho nên là, nếu mà không làm một cái lễ ... (hết độ khoảng mười mấy triệu thôi).

Bởi vì hồi đấy độ khoảng năm một nghìn chín trăm chín mảy, mười mảy triệu là to lắm, đốt hình nhân thể mạng, rồi bao nhiêu tiền vàng làm lễ.

Thế nhưng mà tôi không theo vì hồi đó tôi không thấy chồng tôi có hiện tượng gì, chẳng qua là tôi đến tôi xem lá trầu cau thì vị ấy cứ thế vị nói thôi. Bởi vì vị ấy thấy chồng tôi thấp thoáng, thấy trông chắc là cũng hình tướng đẹp đẽ, cũng giống như một số người nói trông như tài tử điện ảnh, cho nên là (vị này sinh năm 1969) vị ấy nói với tôi thế: “phải làm lễ thế này thế khác...”, nhưng tôi không theo. Đấy ạ. Chứ đúng như nếu tôi đang gặp cảnh chắc là tôi cũng theo rồi đấy.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Vị phụ huynh này trải qua một hai tuần lại đến tìm tôi, nét mặt của cô thật khó coi. Cô nói:

- Thầy Thái ơi, đã xảy ra vấn đề rồi.

Tôi liền hỏi cô:

- Vấn đề gì?

- Hôm nay tôi nói với con gái tôi: “Con gái ơi, hôm nay mẹ rất mệt, con giúp mẹ phơi quần áo, mẹ sẽ cho con hai đồng”. Con gái của tôi đã nói với tôi rằng: “Hôm nay con cũng rất mệt, con không muốn kiếm tiền nữa!”.

Cô ấy đột nhiên cảm nhận rằng, loại thuốc đặc trị này đã lộ ra tác dụng phụ rồi.

Các bạn! Gia đình có phải là nơi để nói đến lợi ích không? Không phải! Quý vị đã đem chủ nghĩa mua bán đưa vào nơi ấm áp nhất, hài hòa nhất, đã bị chủ nghĩa mua bán làm cho thay đổi. Gia đình là nơi phải gánh vác; Gia đình là nơi dạy phải biết cảm ân, tri ân; Gia đình là nơi nhận biết bốn phận, hiểu được gốc hết về bốn phận, nơi biết được phải tận đạo hiếu.

Cho nên chúng ta phải có lý trí phán đoán thì mới có thể ngăn ngừa những tri thức không chuẩn xác trong sách vở, mới có thể ngăn ngừa trẻ nhỏ bị những thứ ô nhiễm này.

[Tôi còn nhớ khi nhỏ tôi có được đọc cái bài này ở trong cái quyển sách tập đọc, đọc lại nhé:

*“U ôm nằm nhà
Không ra đồng được
U đắp kín chăn
Mặt quay vào vách.*

*Em vẫn đi học
Đường xa càng xa
Người em ở lớp
Lòng em ở nhà.*

*U uống thuốc chưa?
Hạ rồi cơn sốt
Vắng vẻ một mình
U vui sao được?*

Tan buổi học về

*Em vượt con đê
Theo đàn cò trắng
Vẳng U trên đồng
Nhiều người cũng vẳng.*

*Vừa vào đến cửa
Đã gọi U ơi
U cố quay lại
Nhìn em mỉm cười.*

*Củ lửa nhen rồi
Nấu nồi cháo trắng
Đập trứng bỏ hành
U ăn ngon lắm.*

*Ghét cái bệnh tật
Làm U mệt người
Đừng ai ốm cả
Là vui nhất đời”.*

Đây bạn dạy con bằng tiền, cho nên khi bạn mệt thì nó bảo: “Con cũng mệt. Con cũng không muốn kiếm tiền nữa, vậy mẹ tự giặt quần áo, mẹ tự rửa bát đi”.

Nhưng nếu như bạn thật sự mang đạo đức, bạn dạy cho con được chữ hiếu, thì đây, bạn thấy đây, khi đi học mà còn “Người em ở lớp, thì lòng em ở nhà. U uống thuốc chưa? Hạ rồi con sốt. Vắng về một mình. U vui sao được? Tan buổi học về. Em vượt con đê...” (Đi thật nhanh) “Theo đàn cò trắng. Thiếu U trên đồng. Nhiều người cũng vẳng...”.

Tôi cũng thế. Ngày xưa mẫu thân tôi ốm, tôi không hề đi đâu, chỉ có kê một cái ghế ngồi bên cạnh, mẫu thân mở mắt ra thì tôi lại hỏi: “Mẹ ăn cái gì?”, vô cùng lo lắng, “mẹ có uống nước không, mẹ cần cái gì?”. Đó là lúc mẫu thân tôi bị cảm.

Nhưng nếu như bạn đưa vào gia đình cái chủ nghĩa mua bán, bạn dùng tiền để bạn dạy con, thì về sau cái quả báo bạn được, chúng cũng sẽ dùng tiền đối với bạn. Cho nên bạn nào đã đi vào cái đường lối này phải rút kinh nghiệm.

Kinh nghiệm của bản thân tôi vừa nói với bạn ở trên đó, rằng ngày trước tôi cũng dạy con tôi bằng tiền, quét nhà này, nấu cơm này, được điểm tốt này, đều tiền hết, còn như không làm thì phạt tiền, trừ vào luôn số dư mà các con tôi đã kiếm được.

Quả báo của tôi là gì? Khi tôi bị cảm ốm, con trai tôi lúc đó đang làm ở Vietcombank, tôi bảo con trai tôi đi mua thuốc cho mẹ. Tôi nằm ốm ở nhà cứ chờ thuốc mãi. Lúc con tôi về đến nhà, lúc ấy cũng là khoảng 10 giờ đêm, con trai tôi đưa cho mẹ gói thuốc xong thì nó nói, nó nói sao:

- Con mua hết 50 nghìn mẹ à, mẹ cho con xin lại tiền thuốc đi.

Tôi nằm trên giường mà rơi nước mắt. Không phải là con tôi không có tiền, bạn phải hiểu lương Vietcombank rất cao, vậy mà nó đòi 50 nghìn tiền thuốc mua cho mẹ ốm.

Còn con gái tôi thì sao? Trước đây con gái tôi có một cái cửa hàng kinh doanh lụa ở trên Ebay, thuê người quản lý, tiền kiếm được cũng khá. Nhưng khi cô quản lý nghỉ việc, con gái tôi lo lắng phát sốt phát rét, đau đầu quá. Tôi thấy vậy quá xót con, liền tạm thời đứng ra quản lý cho con trong lúc nó quá khó khăn. Bạn phải hiểu là làm không công đấy nhé, không 1 hào, không 1 xu. Vậy mà có lần nó nghi ngờ rằng tại sao lợi nhuận của tháng này không được như nó dự tính, nó liền chạy sang, thốc sang nhà tôi vào đúng lúc giữa trưa và vắn vẹo tôi: “Tại sao lợi nhuận tháng này lại chỉ có thế này thôi?”. Tôi quá đau lòng, nước mắt rơi lã chã. Nhưng trách ai? Lúc ấy tôi chỉ biết trách móc rằng con mình sao bất hiểu thế, nó không hiểu được lòng cha mẹ.

Giờ đã học đạo Thánh hiền, đã biết mình đưa chủ nghĩa mua bán vào gia đình, dạy con bằng vật chất thì bây giờ nó cũng “mua bán” với mình, chỉ có tiền.

Cho nên khi tôi đọc đến đoạn này của Tiên sĩ Thái, tôi bưng tỉnh. Tôi muốn đưa các con vào Đệ Tử Quy nhưng chúng không chịu học, chúng bảo rằng trò này là của con trẻ.

Tôi liền dùng phương tiện để dẫn dắt các con. Tôi nói:

- Các con đều thông minh và có trí tuệ, vậy các con hãy dạy Đệ Tử Quy cho các cháu nhỏ đi, đảm bảo mọi người, cha mẹ của các cháu sẽ cảm ơn con cho mà xem.

Vì các con tôi khá thông minh nên cũng khá là ngạo mạn, nên khi nghe tôi dụ vậy chúng cũng dần dần bằng lòng dạy Đệ Tử Quy cho trẻ nhỏ, vì chúng chủ yếu là cầu danh mà.

Nhưng muốn dạy thì chúng phải đọc, phải học, vậy là chúng bắt đầu được “phá mê, khai ngộ”, và chúng cũng thực hiện dần dần từng bước “thân giáo” cho học trò của chúng.

Giờ đây tôi cũng không còn phải phàn nàn hay chê trách gì về các con tôi, vì chúng rất có hiếu, bố mẹ cần gì chúng cũng đều biểu hết, thậm chí chưa cần chúng cũng tự nghĩ ra để biểu bố mẹ, nhiều khi thấy phỉ phạm quá lại phải nhắc nhở chúng.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Được rồi, chúng ta trở lại xem, rốt cuộc phải nên học những loại sách nào? Những giáo huấn nào mới thật sự xây dựng nên lý trí?

Tiến thêm một bước chúng ta phải suy nghĩ đến vấn đề này.

[Bây giờ vậy thì nếu nói không học ở cha mẹ, không học ở sách vở này, không học gọi là ở nội dung khác này,

Chúng ta chuyển sang ý thứ tư: Vậy thì học ở nhiều người nhiều kinh nghiệm có được không?]

4- Học người nhiều tuổi nhiều kinh nghiệm? Có xấu có tốt

Có một nhà tâm lý học năm 40 tuổi viết ra một quyển sách, 60 tuổi lại viết ra một quyển sách nữa.

Các bạn! Quý vị muốn xem quyển sách nào? 60 tuổi hay 40 tuổi ạ? Vâng. Tại sao vậy? Vì các bạn cho là 60 tuổi kinh nghiệm phong phú? Kinh nghiệm có phần kinh nghiệm tốt, cũng có phần kinh nghiệm xấu thì sao? Vậy kinh nghiệm xấu phong phú cũng phải học sao?

[Tôi ví dụ, trước đây tôi có xem một cuốn phim của Đài truyền hình Việt Nam, tiêu đề là “Bài ca không quên”. Trên đây có cái bài hát là: “Có một bài ca không bao giờ quên”, đó, các bạn có biết bài đấy không? “Là lời Tổ quốc chẳng khi nào bình yên”, đó. Cái câu chuyện kể về gì? Tức là một số đồng đội chiến hữu, khi còn ở chiến trường, giữa cái sự sống với cái chết họ vô cùng thương nhau, họ nhường cơm sẻ áo cho nhau, họ nhường nhau từng chén nước. Sau khi Sài Gòn giải phóng, thì khi họ vào đây thì trước cái sự phồn hoa, trước cái cuộc sống vật chất dư dả thì có một số người được đề bạt lên làm cái chức gọi là chủ tịch nọ, chủ tịch kia, thì cuối cùng làm sao? Sa ngã vì vật chất.

Vậy thì không thể nói là càng nhiều tuổi thì cái đời sống, cái cuộc sống kinh nghiệm càng phong phú càng là tốt lên.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Có phải là sống được càng già thì càng có trí huệ không? Không nhất định vậy. Vì xã hội là một cái lò ô nhiễm lớn, cho nên, các bạn! Người hai mươi tuổi “đơn thuần” hay là người bốn mươi tuổi “đơn thuần”? “Đơn thuần” là gần trí huệ, hay là “Phức tạp” gần trí huệ?

[“Đơn thuần”, vì chúng ta cuối cùng chỉ học một cái điều làm sao ạ? Buông được phiền não xuống, bạn đưa được về đây là bắt đầu là trí huệ thật khai mở. Thế bây giờ bạn phiền não đầy ra thì làm sao bạn gần được trí huệ?

Tại sao người già thời nay lại bị bệnh Alzheimer nhiều? Thầy Thái nói có 2 lý do: 2 lý do gì các bạn? Vâng ạ! Một là bạn phiền não quá nhiều, bạn tích tụ bây giờ vẫn cứ tiếp tục tích vào nữa; Thứ hai là gì ạ? Bạn không dùng đến nó nữa. Tức là gì? Cái trí não này bạn không chịu vận động, suy nghĩ nữa.

Tôi hôm qua có nói với cư sĩ Ông, tôi bảo:

- Thôi bây giờ những cái bài của tôi cuối cùng thì tôi nhờ cư sĩ Ông soát xem cái chỗ nào không cần thiết nữa thì cắt đi.

Thế thì lúc đầu nhận với tôi “ừ, ừ” nhưng không làm, vì thích nghe pháp của Hòa thượng lắm, cứ ngồi nghe suốt, tôi bảo:

- Nay, nếu ông không làm cho tôi, mà đây là cho đại chúng, thì tôi nói với ông cẩn thận Alzheimer.

- Tại sao bà nói tôi nói thế?

Tôi bảo:

- Đây nhé, khi ông nghe pháp của Hòa thượng, ông thích được câu nào thì vào câu đấy, không thì ông ngủ, tức là cái đầu này của ông không chịu vận động một cách cho nó rớt ráo.

“Nhiều khi tôi thấy ông vừa nghe, hai tai cắm tai nghe, nhưng mà ông lại ngủ gật - tôi bảo - đây là ông không vận động. Nhưng nếu như ông giúp cho tôi thì cái việc công đức là cho tất cả mọi người đã được rồi, mà khi ông nghe, bởi vì nói cho cùng ông rất thương tôi, cũng là vì đại chúng ông sẽ phải soi xét từng câu coi chỗ nào cần cắt hay không thì đầu óc ông sẽ định vào cái bài này, thì đây là ông vận động trí não, ông không để cho nó gọi là ngủ quên nữa. Ông rèn luyện như thế thì được, và đồng thời là ông còn có công đức”.

Đồng ý rồi.

Cho nên bạn nhớ nhé, không phải là càng nhiều tuổi thì càng có trí huệ.]

Rất nhiều sự việc quý vị tưởng như đúng mà là sai. Quý vị phải rõ ràng tường tận thì con dấu của quý vị mới có thể đóng đúng, nếu đóng sai rồi, cuộc đời có thể là không quay đầu lại được nữa, cho nên phải hết sức cẩn thận.

Rất nhiều bạn đều nói: Cuộc đời họ có thể có trí huệ tương đối cao. Trong câu nói này có hai chữ mà chúng ta phải suy xét, đó là chữ “Có thể”.

[Ví dụ bạn tin vào tôi, nhưng tôi lại nói theo cái ý của tôi, chứ tôi không hề nói theo cái lời dạy của Cổ Thánh tiên Hiền, tôi nói có thể, bạn nghe tôi thì sẽ có thể bạn sẽ tốt. Cái chữ “có thể” này bạn phải suy xét.]

Nếu như quý vị tin tưởng họ, họ “có thể” nói đúng, quý vị đem cuộc đời giao phó cho họ, thậm chí đem hạnh phúc của con bạn sau này giao cho họ, như vậy quá nguy hiểm.

Cho nên không thể nghe người nào đó nói là mình tin ngay, vì lời của họ nói vẫn không thể ấn chứng là “trí tuệ”, vì vẫn không thể ấn chứng là “chân lý”.

[Ở đây có một số bạn, tôi nói là các bạn đơn giản quá, cái gì cũng tin, bạn mang kể tôi, tôi bảo không tin, kể rất hoan hỷ. Trong lòng tôi đã biết không có ấn chứng trí tuệ, vì sao tôi biết? Vì nói không giống với Cổ Thánh tiên Hiền nói, không giống những điều Hòa thượng dạy, vậy thì tôi không tin. Thế nhưng mà lịch sự thì lúc đầu tôi im, xong về sau tôi cũng phải cảnh tỉnh, (toàn là đồng tu cả).]

Phân giảng của Tiến sĩ Thái hôm nay chúng ta dừng ở đây. Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang chuyên mục “Trao đổi cùng đồng học” với

Chủ đề: MUỐN LỰA CHỌN ĐÚNG PHẢI CÓ TRÍ TUỆ

** **Hỏi:** Gần đây, con của con khi ôn thi học kỳ không chịu học vì cháu bảo chỉ cần học làm người tốt qua Đệ Tử*

Quy là được rồi, vì làm người tốt sẽ có tất cả. Kính thưa cư sĩ cho con hỏi, vậy con đang sai ở chỗ nào?

**** Trả lời:***

Kính gửi đồng học! Trong Đường Đến Hạnh Phúc (VCD 04), Tiên sĩ Thái có dạy về thứ tự học tập như sau:

- *Học thành thật trước, linh hoạt sau;*
- *Học làm người, làm việc trước, rồi học tri thức, thường thức sau.*

Thứ nhất: Nói về Học thành thật trước học linh hoạt sau

Có vị nữ cư sĩ có kể lại rằng:

“Khi vị ấy đi làm thì làm ở trong một cái cơ quan là môi trường tài chính, thế thì rất là nhiều các cái nguy hiểm ở bên cạnh, thì về phụ thân của vị ấy cứ nói với vị ấy rằng là:

- Đây con phải làm cái này để bảo vệ mình không có thì họ cứ tha hồ họ tư túi xong họ lại bắt đầu bảo con ký, đến khi con ký xong đến lúc tội con mang, con phải làm như thế này mới bảo vệ được mình, con phải làm cái kia mới bảo vệ được mình.

Ngày nào về cũng dạy, mỗi hôm dạy một kiểu. Cuối cùng mẹ của vị cư sĩ này mới hỏi bố của vị cư sĩ là:

- Ông buồn cười nhỉ, tại sao ngày xưa ông không dạy nó từ sớm, đến bây giờ ông mới mỗi hôm ông mới nói cái mẹo phải như thế này thế khác?

Thế cụ bảo sao? Cụ bảo:

- Trước tiên tôi phải dạy nó làm một con người đã, sau khi nó đã làm một con người lúc ấy tôi mới dạy mẹo, rồi từ mẹo rồi mới mưu, rồi mới kế, rồi mới sách. Còn nếu nó không làm được một con người mà tôi dạy mưu mẹo nhiều thì nó chỉ có hại người.

Cho nên là học thành thật trước, học linh hoạt sau. Chưa học thành thật đã học linh hoạt cuối cùng chỉ là thủ đoạn ngón nghề để lừa người, lợi mình thôi.

Chúng ta sang nội dung:

Thứ hai: Học làm người, làm việc trước, học trí thức thường thức sau

Một là: *Học thái độ làm người, làm việc (tức học luân lý, đạo đức) trước:*

Học luân lý, đạo đức từ giáo huấn của Thánh hiền. Trẻ nhỏ ngày nay từ khi thai giáo, cho đến 1000 ngày tuổi (3 năm), rồi đến 6 tuổi, trẻ đều đã không được học.

Vậy bây giờ trẻ sẽ học ở đâu?

Như tôi đã nói ông nội tôi cũng đã là người dạy về Nho giáo. Tôi lại đọc lại cho các bạn nghe bài thơ ông nội dạy chúng tôi từ khi tôi 3 tuổi, tất cả anh em đều phải học thuộc lòng sẵn sấp.

*“Cái đạo làm người
Phải yêu cha mẹ*

*Phải quý anh em
Phải trung với nước
Phải hiếu với dân*

*Chồng phải nể vợ
Vợ phải nể chồng
Vợ nào chồng ấy
Phải cho phân biệt*

*Đối với bạn bè
Phải giữ lòng tin
Làm cha phải lành
Làm con phải hiếu”.*

Ngày đây cụ dạy tất cả anh em tôi đều phải học thuộc lòng, cụ cũng có một chút gọi là vật chất.

- Con mà thuộc ông cho con 2 xu mua xôi.

Sương quá ngày xưa chỉ 1 xu, 2 xu thôi bạn ạ, thế là cuối cùng học thuộc nhanh. Thế là mỗi lần khách đến:

- Con đứng ra đây đọc cho khách nghe.

Xong rồi tám tặc:

- Mới bé thế này mà đã thuộc cả bài thế.

Cụ lại bảo:

- Ôi, nó còn thuộc nhiều nữa.

Thế thì mình thích quá ừ thì được động viên để cho mình còn chịu khó học.

Nhưng mà thật sự rằng những cái lời nói đấy từ năm 3 tuổi nó đi theo tôi chắc phải đến khi nào tôi xả bỏ báo thân này tôi cũng không quên.

*Ở trường, tất cả các trường học chúng ta đều có câu gọi là: “**Tiên học lễ, hậu học văn**”, nhưng mà nếu nói học lễ là gì thì chắc là các bạn cũng như tôi ngày xưa chả hiểu gì cả, đến bây giờ thực sự đi vào Nho giáo, đi vào đạo Thánh hiền rồi thì mới hiểu chữ “Lễ”.*

Từng câu từng chữ, đây học lễ, cái bước một chính là học Đệ Tử Quy, từng câu từng chữ trong Đệ Tử Quy đều dạy bạn học lễ đấy: “Cha mẹ gọi phải đến ngay; cha mẹ sai chớ lười biếng”, đều lễ đấy. “Cha mẹ dạy phải kính nghe; cha mẹ trách phải thuận sửa; đông phải ẩm hạ phải mát; sáng phải thăm tối phải viếng; đi phải thưa về phải trình; thường ôn định, chớ danh lợi mà đôi nghề”.

Thời xưa thì là Hoàng Hương “quạt nóng, áp lạnh”. Tức là gì? Khi mà trời nóng thì Hoàng Hương dùng quạt để quạt cho cha, thế còn trời lạnh thì ủ chăn cho cha.

Vậy thì bây giờ chúng ta không cần như thế nữa. Bây giờ bắt đầu tôi nói đến trường hợp có vị nữ cư sĩ ấy lại kể cho tôi nghe, là mẹ của vị ấy bị lẫn. Thế thì bị lẫn thì cứ mùa đông thì lạnh, lạnh ời là lạnh, mùa đông vừa rồi khá lạnh. Vị ấy kể với tôi: lạnh thế cụ cứ quăng hết cả chăn ra, mà cứ đắp vào cụ lại quăng ra. Thế cuối cùng vị ấy tối nào cũng cứ bật điều hòa chiều ấm, để cụ có quăng chăn ra thì vẫn

được ấm. Bây giờ mùa hè thì sao? Mùa hè thì cứ đắp hai, ba chăn vào, mồ hôi cứ toát ra thế này, mà bảo bỏ ra thế nào cũng không được. Phải làm động tác gì? Lại bật điều hòa suốt đêm. Để làm gì? Để dù cụ có đắp chăn vào thì ấm là vừa. Đây gọi là: “Đông phải ấm, hạ phải mát”. Ta không làm được như thời xưa, thì thời nay ta làm đi. Không có lúc ấy lại bảo là: “Ôi trời ơi, tiền điện vừa tăng 8,3%, bây giờ cứ điều hòa suốt thế này thì chết!”. Không được.

Vậy bây giờ trẻ sẽ học ở đâu? Đó, phải dạy thái độ làm người, làm việc trước. Vậy thì phải học ở đâu?

1. Học từ cha mẹ được tiếp cận đạo Thánh hiền, bổ túc cho con, dùng “thân giáo” cho con.

Đây, các bạn là cha mẹ, các bạn tiếp cận đây vậy các bạn về phải dạy con. Nếu các bạn không dạy thì các bạn là ngày tàn. Có hậu về sau không? Không có, vô hậu. Cổ nhân thường nói: “Ôi trời, (ví dụ) mấy cụ này có phước lắm, có hậu lắm”, tức là họ đánh giá có hậu là lúc già gần đất xa trời được con cháu nó chăm sóc, rồi tất cả mọi việc như thế, thì đây mới gọi là có hậu. Còn nếu như bạn không dạy thì về sau cuộc đời bạn ngày tàn. Đã nhìn thấy bao nhiêu trường hợp rồi.

2. Hoặc có thể áp dụng mô hình “Lớp học đạo đức” như Hòa thượng đã thực nghiệm mở ở rất nhiều nơi.

Towomba này, rồi Phúc Kiến này. Lớp học đạo đức là gồm dạy 4 nội dung:

Nội dung thứ nhất là, là giáo dục cái gì ạ? Luân lý.

Luân lý là gì? Là Ngũ luân đấy. Là gì? Ai đọc cho tôi với ạ? “Phụ phụ hữu biệt, phụ tử hữu thân, trưởng ấu hữu tự, bằng hữu hữu tín, quân thần hữu nghĩa”. Ngũ luân đấy. Luân lý.

Thứ hai dạy đạo đức: “*Nhân chi sơ tính bản thiện*”. Làm sao đấy dạy trẻ làm thiện thì dần dần cái tính thiện của nó sẽ được khai mở.

Cái thứ ba là dạy nhân quả:

Đấy, đưa Liễu Phàm Tứ Huấn vào cuối cùng hỡi. Định làm cái gì nghĩ đến quả báo đến với mình sợ không dám làm. Hòa thượng bảo cái dạy nhân quả là hiệu nghiệm nhất.

Cuối cùng mới dạy về tôn giáo.

Thế là Hòa thượng bảo “mở các mô hình lớp học đạo đức, tôi nghĩ phải mấy năm, nhưng không ngờ chỉ có mấy tháng dân cả vùng đấy đều thay đổi”. Đấy.

Tiếp đến là nội dung:

Hai là: Học tri thức, thường thức sau

Học tri thức thường thức sau chính là học văn hóa với các kiến thức văn, toán, sử, địa lý, vật lý, hóa học... bình thường như chúng ta thường học.

Ông nội của thầy Thái đang làm nghề đánh dậm còn phải quay trở lại để cho đi học hành. Thế bây giờ bạn lại

bảo không học tri thức nữa, chỉ học làm người thôi. Tí nữa tôi sẽ có câu kết luận.

Chúng ta sẽ nhắc lại một chút:

- *Muốn hạnh phúc phải chọn lựa đúng;*
- *Muốn chọn lựa đúng phải có trí tuệ;*
- *Muốn có trí tuệ phải học;*
- *Học gì? Học cả hai: Học thái độ làm người, làm việc và học tri thức (văn hóa).*

Còn nếu bảo không cần học tri thức (học văn hóa tốt), chỉ cần “học làm người” tức là như chúng hiểu là chỉ cần học Đệ Tử Quy, thì việc học Đệ Tử Quy này của chúng là giả, chỉ là hình thức.

Tại sao nói thế? Vì có một điều rất rõ ràng, nếu chúng thật sự học được đạo Thánh hiền, thật sự học được làm người, tất chúng sẽ có hiếu với cha mẹ, chúng biết thương yêu cha mẹ thật lòng thì chắc chắn chúng sẽ nỗ lực học tốt để cha mẹ được vui, như Đệ Tử Quy dạy: “Cha mẹ thích dắc lòng làm” để được báo hiếu cha mẹ sau này, báo ân xã hội, thầy cô giáo. Còn nếu không, chữ Hiếu chúng học được trong Đệ Tử Quy này chỉ là hình thức mà thôi, là giả không phải là thật.

Vậy thì đã là chữ Hiếu giả, văn hóa thì lại dốt thì đến lo cho mình còn không nổi nói chi đến hy sinh phụng hiến vì xã hội, vì đại chúng. Lúc này chữ “chỉ tại Thánh hiền” mãi mãi là treo trên 9 tầng mây mà chúng không bao giờ có được.

Cho nên vì đã không được học làm người từ thơ ấu thì bây giờ phải bổ túc lại. Cho nên phải học cả hai, học làm người lẫn học văn hóa đều phải tốt.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay, xin tạm dừng ở đây.

Ngày mai chúng ta sẽ học nốt nội dung cuối cùng của chương I đó là: “Phải học từ trí huệ Thánh hiền”, vì đây là chân lý tuyệt đối.

Sau đó chúng ta sẽ chuyển sang chương mới, Chương II: “Xã hội muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức”. Nhưng trước khi sang Chương II, chúng ta sẽ ôn tập chương I: “Gia đình muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức”.

Chúc bạn

Thuộc lòng Đệ Tử Quy

Hành đúng từng câu chữ

Nội hóa tâm cung kính

Là bạn được thân người.

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai. Xin cảm ơn!

Bài thứ 15

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta vừa kết thúc nội dung “Trí tuệ không học từ chân lý tương đối”, vậy thì trí tuệ cần học ở đâu?

Bây giờ chúng ta sẽ tiếp tục nội dung thứ hai:

Hai là: Phải học trí tuệ Thánh Hiền – Chân lý tuyệt đối

Vì sao gọi là chân lý tuyệt đối ? Vì mãi mãi không thay đổi theo thời gian cũng như không gian, gọi là siêu việt thời không.

Chúng ta bắt đầu nghe Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Văn hóa xưa đã trải qua mấy ngàn năm nhân loại cùng đồng ẩn chứng, những gì nói ra đích thực đều là chân lý không hư dối. Trí tuệ của Thánh hiền là siêu việt cả thời gian cùng không gian.

1. Siêu việt thời gian

Chúng ta thử xem qua, bốn đến năm ngàn năm trước làm người phải tận hiếu, bốn đến năm ngàn năm sau có cần phải nói hiếu không? Rất cần, cho nên siêu việt thời gian.

2. Siêu việt không gian

Người Trung Quốc cần hiếu. Vậy người nước ngoài thì sao?

Xin hỏi người nước ngoài nghe đến giáo dục hiếu đạo, nội tâm của họ sẽ như thế nào? Họ nghe rồi thì rất hoan hỷ vì “Nhân chi sơ, tính bản thiện”.

[Cho nên, cuốn sách “Hành trình về phương Đông” của tác giả là Baird T. Spalding, dịch giả là Nguyễn Phong. Ai là người quay về? Là giáo sư người Anh quay trở về phương Đông để họ tìm lại những triết học và cội nguồn của phương Đông thì lúc đấy họ mới bừng tỉnh, là những cái mà chúng ta đang nhận biết đây, các cái chúng ta cho là khoa học đây thì đã đi rất chậm và cách rất xa so với những triết lý của phương Đông cổ chúng ta.]

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng tôi ở Úc Châu thành lập lớp Đệ Tử Quy. Vì là một đất nước lễ giáo cho nên khách ngồi phía trước, chúng tôi ngồi phía sau. Đệ Tử Quy có rất nhiều câu kinh, đều là căn cứ vào đức hạnh của Thánh hiền nhân mà nói ra. Thí dụ nói **“Thần tắc tĩnh, hôn tắc định”** (có nghĩa là: **“Sáng**

phải thăm, tối phải viếng”) thì Chu Văn Vương làm được rồi.

[Chu Văn Vương là ai ạ? Ông sinh năm 1090 TCN – mất năm 1050 TCN, ông là người đã xây nền móng triều đại nhà Chu trong lịch sử Trung Quốc.]

Ông hàng ngày vào thăm cha. Lúc ấy cha bị ốm, nên sáng nào ông cũng vào hỏi thăm cha, tối nào ông cũng vào hỏi thăm cha.]

“Đông tắc ôn, hạ tắc thanh” (tức là: **Đông phải ấm, hạ phải mát**) thì Hoàng Hương thời Đông Hán làm được rồi.

[Hoàng Hương là ai ạ? Ông sinh vào đời Đông Hán, năm lên 9 tuổi thì mẹ chết, thương khóc thảm thiết.]

Sáng nay vừa nói: mẹ mất sớm còn cha, “quạt nồng, áp lạnh” tức là vào mùa hè oi bức thì Hoàng Hương vào quạt cho cha. Mùa đông lạnh giá thì Hoàng Hương lại chui vào trong chăn ủ cho nó ấm, lấy cái hơi ấm đấy rồi mới để cha vào nằm.

Trong làng ai cũng khen là người có hiếu. Quan thái thú quận ấy thấy Hương là người con hiếu thảo, liền làm só tâu lên vua Hán ban cho Hương tám biển chữ vàng là “người con hiếu hạnh”.

Cho nên những người này là những người thành tựu.

Nhà Chu thì kéo dài hơn 800 năm, lâu nhất trong lịch sử phong kiến của Trung Quốc. Còn Hoàng Hương thì về

sau cũng được bổ nhiệm làm quan, cũng nổi tiếng vì chữ “hiếu”.

Sáng nay vừa nói với các bạn, Đường Thái Tông vì sao ông làm được vua? Cũng bởi vì ông đối với cha mẹ rất là có hiếu. Ông biết đến là: Ngày sinh nhật này ta không ham vui vì vào ngày này mẹ ta sống dở chết dở, suýt chết. Ngày sinh nhật này ta cũng không nên ham vui là bởi vì từ ngày đấy về sau là mẹ ta “nhường khô nằm ướt”, rồi tất cả đều nhường cho ta hết, “nuốt đắng nhả ngọt” cho con. Và cuối cùng là gì nữa? Ngày sinh nhật này ta không ham vui vì “ta thì vợ con sung sướng, chăn ấm nệm êm, mẹ cha ta không biết thác sinh về nơi nào?”. Chính vì ông có tâm hiếu đấy cho nên ông mới làm vua, mà vị vua anh minh nổi tiếng của lịch sử phong kiến Trung Quốc.

Đó ạ, cho nên mới nói là học thuyết của Thánh hiền đấy ạ, siêu việt không gian, tất cả các nước đều công nhận, đều thấy tốt đều thấy hay cả; siêu việt thời gian, thời nào cũng thấy như thế cả.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Cho nên ngay trong mỗi lúc lên lớp, mỗi lần giảng kinh đều đem những câu chuyện này tường thuật lại rõ ràng. Chúng tôi ngồi ở phía sau đều nhìn thấy những người Úc Châu bản địa gật đầu lia lịa.

Chúng tôi cũng rất hiếu kỳ, muốn xem họ gật đầu như vậy là họ đang nghĩ việc gì. Khi học xong cùng ngồi lại nói chuyện, những người bạn Úc Châu liền nói:

- Làm người phải nên như thế, làm người phải nên như vậy!

Cho nên “Tâm hiếu” siêu vượt thời gian, siêu vượt không gian. CHÂN LÝ NHƯ VẬY MỚI ĐÁNG ĐƯỢC CHÚNG TA DÙNG SINH MẠNG NGẮN NGỦI CỐ GẮNG MÀ TRUY CẦU.

Khi chúng ta thật sự có lý trí thì sẽ chọn lựa đúng.

[Xin nhắc lại học thuyết Không - Mạnh tại Mỹ:

*Mặc dù năm 2017, tổng thống Mỹ Donald Trump muốn đóng cửa tất cả các Viện Không Tử tại Mỹ. Tuy nhiên, người phát ngôn Bộ Quốc phòng Maxwell cho biết: “Sau khi xem xét, Bộ Quốc phòng Mỹ tin rằng **nếu đóng cửa các Viện Không Tử** trong các trường đại học, sẽ **không phù hợp với lợi ích quốc gia**”.*

Như vậy là vượt lên cả không gian (tức là khắp thế giới công nhận lợi ích), vượt lên cả thời gian (từ ngàn đời xưa đến nay đều được duy trì và tồn tại).

Do đó có thể thấy nếu học thuyết Không - Mạnh thực sự không có lợi ích cho các quốc gia trên thế giới thì chắc chắn Nho giáo đã bị diệt vong từ lâu rồi.

Với Việt Nam, năm 2009 là thành lập Viện Không Tử thôi, chứ còn bạn biết là bạn vào khắp các ngôi chùa của Việt Nam, tượng Không Tử ở bên đề rõ ràng Đức Thánh Không.

Ngay ở chỗ Văn Miếu Quốc Tử Giám là trường đại học đầu tiên của Việt Nam cũng có tượng Khổng Tử từ thời nhà Lý ông đã xây dựng rồi.

Nếu không có cái tốt, không có cái hay, không có cái siêu việt thời gian, không gian đến như vậy thì làm gì có chuyện chúng ta mang ra phổ cập khắp cả nước, mà lại mấy ngàn năm rồi nữa chứ.

Vâng ạ! Chương I: “Gia đình muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức cho con cái” chúng ta kết thúc ở đây.

Bây giờ trước khi chuyển sang chương 2 chúng ta sẽ ôn tập toàn văn chương 1. Chương này có 4 nội dung lớn:

- 1. Hạnh phúc là gì?*
- 2. Làm thế nào để có hạnh phúc?*
- 3. Học vị cao cuộc sống có hạnh phúc?*
- 4. Giáo dục đạo đức là đường đến hạnh phúc.*

Chúng ta bắt đầu ôn tập:

Mục I. HẠNH PHÚC LÀ GÌ? Là tâm hoan hỷ an lạc.

Mục II. LÀM THẾ NÀO ĐỂ CÓ HẠNH PHÚC? Là do lựa chọn đúng.

• **Thứ nhất:** Nói về các loại chọn lựa có 2 loại: Chọn lựa mang tính thời điểm và chọn lựa mang tính lâu dài cả đời.

Nói về chọn lựa mang tính thời điểm: Gồm có chọn việc này, chọn người này, chọn vật này, và các loại chọn lựa khác như là: chọn lựa nhanh chậm, khinh trọng. Cho nên mới nói nhân sinh từng giây từng phút đều đang chọn lựa.

Trong đó chọn người là rất quan trọng, đó là ngay từ nhỏ đã phải chọn bạn tốt, lớn lên đi làm thì phải chọn lãnh đạo tốt, và khi tìm bạn đời thì phải chọn được vợ chồng tốt.

• **Thứ hai:** Chọn lựa đúng cho cuộc sống là gì? Là giáo dục đạo đức cho con cái

- Phương pháp giáo dục? “Thân giáo” - Cha mẹ làm gương.
- Giáo dục cái gì? Giáo dục thái độ làm người, làm việc.

Bạn nhớ nhé:

- Thái độ làm người là: Hiếu, Đễ, Nhân, Nghĩa, Lễ, Trí, Tín.
- Thái độ làm việc là gì ạ? Thành thật, Khiêm hạ, Nhẫn nại và Có trách nhiệm.
- Nội dung giáo dục là gì? Nói một câu tổng quát là dạy trẻ làm thiện.

Cho nên chọn lựa mang tính chất thời điểm ngắn hạn là “làm thiện”, chọn lựa mang tính chất lâu dài cả đời là “dạy con cái làm thiện”.

Kết luận: Đường đến hạnh phúc là chọn lựa đúng.

Vậy nếu tôi không chọn giáo dục cho con cái thái độ làm người, làm việc mà tôi chọn cho con tôi học hành thật giỏi, thì cuộc sống của chúng cũng phải là hạnh phúc chứ? Vì chúng có tấm bằng xin này, có bằng xin thì có công việc tốt này, có thu nhập cao này, cuộc sống của chúng chẳng phải là đầy đủ, hạnh phúc sao? Và cha mẹ cũng được nhờ.

Tại sao lại bảo rằng: điều cần thiết nhất cho cuộc sống của chúng cũng như của cha mẹ chúng là giáo dục đạo đức mà không phải là bằng cấp?

Chúng ta sẽ chuyển sang ôn tập:

Mục III. “HỌC VỊ CAO” CUỘC SỐNG CÓ HẠNH PHÚC?

Thứ nhất: *Hướng tới “Học vị cao” là hướng đến đâu?*

Hướng tới đâu hả các bạn? Là hướng trẻ đến “Danh, Lợi”.

Cho nên chúng sẽ không hạnh phúc vì thương phiền não. Vì sao thế?

- Vì chúng luôn sợ được, sợ mất,

- Cho nên chúng luôn muốn đạp lên người khác để giành cho mình phần thắng.

Thứ hai: *Kết quả của “Chủ nghĩa học vị” là gì ?*

1. Năng lực tiếp xúc thấp

2. *Tấm lòng bao dung không có*
3. *Bản thân không dễ tìm việc làm - Vì không biết “cúi” xuống*
4. *Lãnh đạo cũng không dùng, vì 2 lý do:*
 - *Vì không biết làm người, chúng không sống được hòa thuận*
 - *Và chúng không có trách nhiệm.*

Tôi xin chia sẻ thêm về những người có học vị cao, thông minh thì họ đối với cha mẹ thế nào?

Bài sau thầy có ví dụ một cái là nói câu chuyện về Lão Tử. Một vị quan có hỏi Lão Tử rằng:

- *Có hai người con trai thì tôi nên chọn con nào?*

Lão Tử bảo:

- *Rất đơn giản, ông lấy một cái gói tiền ông đưa cho người con cả, bảo “đây, anh chỉ cần đánh cha anh một cái, đánh nhẹ thôi, gói tiền này thuộc về anh”.*

Người con cả thì hiền lành chất phác: “Không, không, tôi không dám!”.

Ông lại đưa cho người con thứ hai thông minh, có học. Ông bảo là:

- *Anh đánh cha anh một cái nhẹ thôi, đánh cha anh một cái, gói tiền này thuộc về anh.*

Sẵn sàng đánh ngay.

Sau đấy thì Lão Tử nói với vị quan:

- Vậy thì ông đã biết rồi đấy, ông chọn ở với con nào?

Đây là câu chuyện từ thời Lão Tử, nhưng mà cái thời này thì sao? Thầy Thái kể lại là “con càng học cao, càng tự tư, càng bỏ bố mẹ”. Thầy Thái kể ra: có một gia đình ấy có mấy người con, có mỗi người con cả là coi như không có thành tựu gì về học hành cả, còn đằng sau toàn đại học, tiến sĩ, thạc sĩ. Nhưng mà rồi cuối cùng bố mẹ dựa vào ai vậy? Lại dựa vào cái người con hiền lành, không có học kia kìa.

Cho nên bạn càng dạy chúng theo chủ nghĩa học vị thì chúng sẽ càng tự tư. Khi đã tự tư, tự tư tức là gì? “Tư” là nghĩ đấy, chỉ có nghĩ cho mình mình thôi, thì không bao giờ chúng nó nghĩ đến bạn.

Tôi vẫn nói là bây giờ các bạn chưa cảm nhận được điều đấy, có thể các bạn ốm đau, các bạn chỉ có chốc nhát một lúc là các bạn khỏi, chưa cảm nhận được. Khi nào thật sự các bạn quy xuống không làm được gì và từ đấy đến lúc chết các bạn không làm được gì, như cái bài thơ “Gửi con yêu dấu”:

*“Cũng có khi con thường tức giận
Vì giờ đây cha mẹ ăn đậu ở nhờ”.*

Bạn coi là lúc đấy cha mẹ ăn đậu ở nhờ, bạn sẽ rất khó chịu nếu như bạn không được học đạo Thánh hiền. Tấm lòng bao dung không có, càng học cao càng tự tư, hết con

tiên sĩ khoe um lên “con tôi thông minh, con tôi tiên sĩ, con tôi học nước ngoài về...”, càng như thế nó càng bỏ bạn.

Chúng ta ôn tập tiếp:

Thứ ba: Học vị cao có được tin dùng không?

Không được, vì chúng thiếu 4 tố chất dẫn đến thành công, đó là: (1) Thành thật, (2) Khiêm hạ, (3) Trách nhiệm, và (4) Tính nhẫn nại.

Thứ tư: Phương Tây chọn nhân sự thế nào?

- Trước kia họ chỉ chú trọng đến “tài”, không để ý đến “đức”. Hậu quả là ăn cắp, ăn trộm, biển thủ.

- Vậy hành xử của họ khi xảy ra vấn đề này như thế nào? “Cắt bỏ”.*
- Hiện nay họ đã nhận thấy phải giáo dục đạo đức, đức hạnh cho công nhân là rất quan trọng. Nhưng họ lại dùng tiền để giáo dục đạo đức, đức hạnh nên không hiệu quả?*
- Vậy theo bạn, đã học rồi à, thì phải dùng gì để giáo dục hã các bạn? Vâng à. Dùng thân giáo, lấy mình làm gương.*

Mục IV. GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC LÀ ĐƯỜNG ĐẾN HẠNH PHÚC

- Thứ nhất:*** Trọng tâm giáo dục là gì? Dạy trẻ nhỏ làm thiện.
- Thứ hai:*** Phương pháp giáo dục là gì? “Thân giáo” - Lấy mình làm gương.

- Bài học “Thân giáo” dạy trẻ ý nghĩa đích thực ngày sinh nhật của một cô giáo Thẩm Quyến chúng ta đã nghe qua.
- **Thứ ba:** Giáo dục bắt đầu từ khi nào? Cầm gốc từ nhỏ, càng sớm càng tốt.
- **Thứ tư:** Dạy trẻ làm thiện thì học ở đâu? Từ học thuyết Thánh hiền.
- **Thứ năm:** Muốn dạy con cha mẹ phải có trí tuệ.

Vì sao thế? Vì chọn lựa của cha mẹ thì ảnh hưởng đến cuộc đời con. Cho nên chọn lựa của cha mẹ, muốn cho con hạnh phúc thì chọn lựa phải đúng, phải chuẩn.

- Nhưng muốn chọn lựa đúng chuẩn thì phải có trí tuệ.
- Vậy thì: muốn có trí tuệ phải học.
- Vậy học từ khi nào, học bao lâu? Càng sớm càng tốt, và học suốt đời, cho đến khi nào thành Thánh, thành Hiền.
- Trí tuệ học ở đâu?

Một là: Không học trí tuệ từ “chân lý tương đối”.
Tức là sao ạ? Tức là:

- 1- Không học từ trong sách vở thế gian - Vì sách vở có hay, có dở;
- 2- Không học từ sự hiểu biết của cha mẹ - Vì hành vi của cha mẹ có đúng, có sai;
- 3- Không học từ các nội dung khác như truyền hình và Internet - Vì các nội dung trên các phương tiện thông tin đại chúng truyền hình, internet này cũng có những nội dung tốt, và cũng có những nội dung xấu;

Đặc biệt trong thời đại hiện nay, Internet cũng như truyền hình, như Hoà thượng gọi là gì ạ? Là “Đại ma vương”. Vì sao thế ạ? Vì toàn dạy con người ta sắc, tình, bạo, dục.

*4- Không học từ người nhiều tuổi, nhiều kinh nghiệm
- Vì kinh nghiệm cũng có kinh nghiệm xấu, cũng có kinh nghiệm tốt.*

Hai là: *Phải học trí tuệ từ Thánh hiền - Vì đây là Chân lý tuyệt đối.*

Vì sao gọi là chân lý tuyệt đối? Vì siêu việt thời không, có nghĩa là

1- Siêu việt thời gian; và

2- Siêu việt không gian

Phân ôn tập chương I đã hết. Nói đi nói lại thì bạn chỉ cần nhớ mấy ý sau thôi:

- Đường đến hạnh phúc là gì hả bạn? Là gì ạ? Lựa chọn đúng.*
- Muốn chọn lựa đúng thì phải sao ạ? Phải có trí tuệ.*
- Muốn có trí tuệ thì phải sao ạ? Phải học.*
- Học ở đâu ạ? Vâng ạ: Giáo huấn của Thánh hiền.*

Vì sao phải học ở giáo huấn của Thánh hiền? Vì giáo huấn Thánh hiền là “siêu việt thời không”. Vì sao lại “siêu việt thời không”? Vì đây chính là “đạo đức”, mà đạo đức lại là pháp tắc đại tự nhiên.

Không cần học đạo đức, chỉ cần bằng cấp cao là cuộc sống hạnh phúc có phải không? Không phải.

Không hạnh phúc vì sao? Tiền nhiều chưa chắc đã hạnh phúc; bằng cấp cao cũng khó có việc vì bản thân không biết “cúi xuống” và lãnh đạo cũng không dùng vì không biết làm người.

- *Học cái gì hả bạn? Học làm thiện.*
- *Học từ bao giờ ạ? Cầm gốc từ nhỏ. Đây, học từ thai giáo.*
- *Học bao lâu ạ? Học suốt đời. Vâng ạ.*
- *Ai học? Ta, con cái ta đều phải học.*
- *Ai dạy? Ta dạy, dạy bằng cái gì ạ? Thân giáo - lấy mình làm gương.*

Hết chương 1.

Bây giờ chúng ta sẽ tiếp tục chuyên mục:

Trao đổi cùng đồng học: MUỐN CHỌN LỰA ĐÚNG PHẢI CÓ TRÍ TUỆ

Muốn có trí tuệ phải học và chúng ta đã đi đến “Không những học đạo đức tốt mà cũng phải học văn hóa cũng tốt”. Để các bạn thấy trí tuệ quan trọng như thế nào trong cuộc đời, hôm nay chúng ta sẽ đi đến bài 2:

PHẠM LÃI GIÀU NHẤT ĐẤT ĐÀO KHÔNG CỨU NỖI CON

Phạm Lãi là một tướng tài của nước Việt ở Trung Hoa thời Xuân Thu Chiến Quốc. Phạm Lãi theo phò vua

nước Việt là Câu Tiễn, lập được nhiều công lớn, giúp Câu Tiễn đánh thắng vua Ngô là Ngô Phù Sai.

Không những giành lại được nước Việt mà còn đánh thắng cả vua nước Ngô, lấy được cả nước Ngô. Chúng ta vẫn biết cái tích Phạm Lãi với ai? Tây Thi, vàng ả, người đẹp “ngiên nước nghiêng thành”.

Sau khi Câu Tiễn đã bình định được nước Ngô, Phạm Lãi thấy con người thật của Câu Tiễn. Ông cho rằng Câu Tiễn là người “Chỉ có thể chung hoạn nạn, không thể cùng hưởng yên vui”.

Vì sao ông lại nhìn thấy người thật? Vì ông có trí tuệ, còn nếu không có trí tuệ thì chỉ nhìn thấy cái trước mắt như Văn Chủng, hai người cùng với cả Việt Vương Câu Tiễn phải sang làm con tin ở bên nước Ngô. “Ném mật nằm gai”, cái câu ấy bắt đầu từ tích của Việt Vương Câu Tiễn ra đấy, ném cả phen cho vua Ngô Phù Sai mới lấy được lòng tin.

Thế sau đấy thì Ngô Phù Sai tin quá thì thả cho về, thả cho về thì lúc đấy Phạm Lãi và Văn Chủng giúp cho Việt Vương Câu Tiễn quay trở lại đánh nước Ngô và chiếm nước Ngô, lấy lại được cả nước Việt. Nhưng đến khi thắng rồi thì Phạm Lãi có nói với cả Văn Chủng rằng:

- Tôi xem ra con người Việt Vương Câu Tiễn chỉ có thể chung lúc hoạn nạn không thể chung lúc gọi là yên hưởng thái bình được đâu, nên ta nên đi thôi.

[Nhìn trước hết sự việc].

Văn Chung bảo:

- Vừa mới nếm mật nằm gai khôn khổ giành được thắng lợi chưa kịp hưởng cái gì, bây giờ lại bảo đi, thôi không đi.

Con người nhìn trước được thời cuộc. Không phải như chúng ta là danh lợi làm mờ cả mắt, thế là coi như chỉ nhìn thấy cái sự gọi là để hưởng “ngũ dục, lục trần”, rồi cuối cùng là họa hại đến không hề biết và cuối cùng thì đọa lạc, mất mạng.

Thế là cuối cùng Phạm Lãi bỏ đi, ông bỏ đi, theo tích là mang theo cả Tây Thi.

Sau khi ông bỏ trốn khỏi nước Việt, Phạm Lãi sang sinh sống ở nước Tề và đổi thành Chu Di Tử Bì. Nhờ tài năng trác việt của mình, Phạm Lãi lại có nhiều thành công trên quê hương mới. Ông nổi tiếng giàu có, đức độ nên vua Tề mới mời ông làm Tướng quốc. Sau này Phạm Lãi bèn trả ấn Tướng quốc, đem tất cả tài sản cho bạn bè, làng xóm, chỉ mang theo những vật thật quý, lên đi.

Phạm Lãi có cái tích rất nổi tiếng, ba lần gọi là “tam tụ tam tán”. Tức là ba lần ông tán tài để ông bố thí giúp cho người nghèo thì ba lần liền tài lộc đến, tụ đến, ông giàu hơn cả vua, giàu như thế cơ mà.

Cho nên chúng ta thờ thần tài mới là Phạm Lãi. Thờ hai người, một là Phạm Lãi, vâng, là biểu pháp cho gì ạ? Làm người chủ thì tâm phải rộng lượng. Người thứ hai thờ

là ai ạ? Là Quan Công, là biểu pháp cái gì ạ? Làm nhân viên thì phải trung nghĩa.

Phạm Lãi dừng ở đất Đào, cho nơi đó là ở giữa thiên hạ, tiện đường đổi chác, buôn bán để làm giàu. Phạm Lãi tự gọi mình là Đào Chu Công.

Câu chuyện của Phạm Lãi các bạn sẽ còn gặp ở câu chuyện “Tái Ông thất mã”. Đào Chu Công thì có nuôi một cái con ngựa rất đẹp, rất quý. Đến khi con ngựa ấy bị mất thì tất cả hàng xóm láng giềng sang chia buồn với ông:

- Ôi! Con ngựa đáng tiền thế mà mất.

Ông bảo sao?

- Chưa chắc, biết đâu đấy lại là may, trong họa có phúc, trong phúc có họa.

Một thời gian sau con ngựa về và dắt theo một con ngựa con, mọi người bảo:

- Ôi, trời ơi! Sao ông giỏi thế?

Sang chúc mừng ông là vì ông đã nói đúng quá, không phải mất con ngựa cái mà còn mang con ngựa con tuyệt đẹp về.

Ông bảo:

- Chưa chắc.

Thế là quả y như rằng con trai của ông đem cái con ngựa đó ra cưỡi, thì cuối cùng bị con ngựa con nó đá cho một cái thì ngã bị què cẳng, cuối cùng thành thọt chân.

Mọi người lại sang chia buồn:

- Ôi, sao ông nói giỏi thế, bây giờ cuối cùng thành ra con trai bị thọt chân.

Ông bảo:

- Chưa chắc, có khi lại là phúc.

Thế là một thời gian sau khi đất nước nổi lên chiến tranh thì vua động viên tất cả các thanh niên phải đi trận để chiến tranh, một mình con ông bị thọt không phải đi, còn tất cả thanh niên đi đều chết.

Cho nên ông là người rất có trí tuệ, ông là người nhìn được thấu suốt từng con người, từng sự việc trước sau.

Đây lại nói đến Đào Chu Công. Chu Công ở đất Đào sinh được 3 người con trai, khi người con út đã lớn, người con trai thứ hai của Chu Công giết một công hầu nước Sở, đang bị giam, chờ ngày xử tử. Chu Công liền sai người con út sang Sở xem sự việc ra sao. Chu Công lấy một nghìn lượng vàng bọc vào trong túi quần áo vải thô chở bằng xe bò, định sai người con út đi.

Người con trai cả của Chu Công thấy vậy liền nói:

- Con cả trong nhà là huynh trưởng, đảm nhận coi sóc việc nhà. Nay em có tội, cha chẳng sai con, lại sai em út

đi, thế con là đưa con hư à! Nhục thế này làm sao mà con sống được.

Người con cả nói rồi toan rồi tự sát. Vợ Phạm Lãi thấy vậy liền nói:

- Nay ông sai thằng út đi chưa hẳn đã cứu sống được thằng thứ hai, mà trước tiên giết mất thằng cả! Biết làm thế nào?

Chu Công cực chẳng đã phải sai người con cả đi. Ông viết một phong thư gửi cho người bạn cũ là Trang Sinh và dặn người con cả rằng:

- Khi con đến thì dâng một nghìn lượng vàng này vào nhà Trang Sinh, mặc ông ta làm gì thì làm, nhất thiết không được tranh cãi với ông ta trong việc này.

Người con cả vâng lời cha dặn rồi ra đi. Đến đất Sở, Trang Sinh nhà ở kẻ ngoại thành. Người con cả phải lách lau cỏ mới tới cửa, thấy nhà có vẻ rất nghèo, trong lòng người con cả lấy làm nghi hoặc, không tin Trang Sinh có khả năng cứu mạng em mình. Tuy nhiên, người con cả cũng làm theo lời cha dặn là đưa thư và dâng lên một nghìn lượng vàng.

Trang Sinh nhận thư và một nghìn lượng vàng rồi nói:

– Thôi! Anh hãy đi ngay đi! Chớ có ở lại! Dù em anh được tha ra cũng chớ có hỏi là tại sao được tha.

Người con cả ra đi, không đến nhà Trang Sinh nữa mà ngầm ở lại, lấy của riêng mang theo đem dâng cho quý nhân có quyền thế ở Sở.

Trang Sinh tuy ở một xóm nghèo khổ nhưng cả nước đều nghe tiếng ông thanh liêm chính trực. Từ vua Sở trở xuống đều tôn ông làm bậc thầy. Nhưng con cả của Chu Công không biết ý Trang Sinh, lại cho rằng ông ta không có thế lực gì.

Trang Sinh sau khi nhận tiền rồi đến gặp vua Sở rồi nói:

- Mấy hôm nay tôi có xem chiêm tinh, thấy có ngôi sao đóng ở chỗ mỡ..., cái đó có hại cho người nước Sở.

Vua Sở liền hỏi vợ hỏi:

- Giờ biết làm thế nào?

Trang Sinh nói:

- Chỉ có cách dùng đức mới trị được nó.

Vua Sở nói:

- Thầy về nghỉ! Quả nhân sẽ làm theo.

Nhà vua liền sai sứ giả niêm phong ba kho tiền. Quý nhân nước Sở kinh ngạc liền về báo với người con cả Đào Chu Công rằng:

- Nhà vua sắp đại xá.

Người con cả của Chu Công hỏi:

- Làm sao biết?

- Mỗi lần nhà vua sắp đại xá thường cho niêm phong ba kho tiền. Chiều qua nhà vua đã sai sứ đi niêm phong.

Người con cả Chu Công liền nghĩ: Nếu đại xá thì em mình thế nào cũng được tha. Anh ta tiếc một nghìn vàng đem cho lão Trang Sinh, thế là mất toi, bèn lại ra mất Trang Sinh. Trang Sinh giật mình hỏi:

- Anh chưa về ư?

Người con trưởng nói:

- Thưa vẫn chưa ạ! Trước kia vì việc thằng em, nay thằng em may mắn được hưởng lệnh đại xá, cho nên lại đây chào cụ ra về.

Trang Sinh biết ý anh ta muốn lấy lại vàng, liền nói:

- Anh vào nhà trong lấy vàng.

Người con trưởng tự vào nhà lấy vàng. Sau khi người con cả Chu Công ra về, Trang Sinh liền nói với vợ:

- Khi Chu Công đưa vàng đến, tôi định dùng số vàng này để nếu có các quan lại trong triều có nói ra nói vào về việc đại xá tù nhân thì dùng để việc lo việc cho con trai Chu Công được hoàn tất. Hơn nữa cũng là cho cha con Đào Chu Công yên tâm là tôi đã nhận giúp đỡ, để người con cả khỏi chạy chọt chỗ này chỗ khác gây náo động làm cho sự

việc khó giải quyết. Khi xong việc sẽ đưa đủ lại số vàng ấy cho Chu Công.

[Thì đây Trang Sinh không muốn cho cha con Đào Chu Công phải lo lắng rồi là chạy loạn lên. Vậy thì ông nhận, ngoài ra nhận để nếu như các quan lại có ai nói gì thì mình dùng số tiền này để lo lót.]

Sau đó quả nhiên, nhiều quan lại vào yết kiến vua Sở nói:

- Đây là kế của Trang Sinh bày ra để cứu con của Chu Công, nói nhà vua sẽ sửa đức để bỏ cứu. Nay ra đường, đâu đâu cũng thấy đồn rằng: Đưa con nhà giàu Đào Chu Công, giết người bị giam ở Sở, nhà nó nhiều vàng bạc đút lót cho các quan hầu nhà vua. Nhà vua không phải vì thương dân nước Sở mà xá đâu, chỉ vì chuyện con Chu Công đó thôi.

Vua Sở cả giận nói:

- Quả nhân tuy có kém đức thật, nhưng lẽ nào lại vì có con Chu Công mà ra ân.

Vua Sở liền làm án giết con Chu Công trước rồi hôm sau mới ra lệnh đại xá. Con cả Chu Công rút cuộc đưa xác em về quê nhà làm tang. Khi về đến đầu ngõ, gia nhân vội chạy vào báo Chu Công, ông điềm tỉnh mà rằng:

- Ta đã biết thế nào nó cũng giết em nó! Không phải nó không thương em nó đâu, nhưng có một điều nó không thể chịu nổi. Nó từ nhỏ đã từng chịu khổ cùng ta, thấy việc

làm ăn khó khăn nên bỏ của ra thì tiếc! Trái lại thằng em út nó để ra đã thấy ta giàu có. Đứa út chỉ biết cười xe bên, giông ngựa tốt, theo đuôi cây cỏ, nào biết của cải do đâu mà có, cho nên phung phí tiền một cách dễ dàng, chẳng tiếc rẻ gì. Trước đây sở dĩ ta sai thằng út đi chỉ vì nó biết coi thường tiền bạc đó thôi! Thằng cả thì không biết thế, vì vậy mà nó sẽ giết em nó. Lẽ đời là thế, có gì đáng xót. Ta ngày đêm vẫn đợi nó đưa đám tang em nó về.

LỜI BÀN

- Nhờ xét đoán đúng người, nhận định đúng sự việc mà Phạm Lãi đã có những chọn lựa chính xác, tránh được tai họa như Văn Chung bị Việt Vương Câu Tiễn giết chết. Ba lần đổi chỗ ở là ba lần thành danh. Ông có trí tuệ.

- Người con cả không có trí tuệ như Phạm Lãi dẫn đến những chọn lựa sai lầm:

Lần đầu tiên: đã không tin vào quyết định của cha mình là đúng nên nhất định đòi đi cứu em;

Lần thứ hai: đã không tin vào lời cha dặn đưa tiền cho Trang Sinh xong thì về ngay;

Lần thứ ba: đã không tin vào Trang Sinh - người mà cha mình ủy thác, mà cho rằng Trang Sinh đã được không tiền của mình mà không hề biết được tâm lòng của Trang Sinh đối với Chu Công.

Chính vì vậy đã đưa ra những lựa chọn sai lầm, dẫn đến quyết định sai lầm, khiến em mình vì thế mà mất mạng.

[Các bạn có thấy không ạ? Thiếu trí tuệ một cái là quyết định sai, chọn lựa sai thì dẫn đến mất mạng em mình. Nếu người con cả này thật sự học được trí tuệ từ cha của mình thì chắc chắn không đến nỗi em mình mất mạng.

Cho nên tôi vẫn nói với các bạn rằng: nếu như bạn chưa hiểu thì bạn cứ “y giáo phụng hành” đi, còn nếu bạn hiểu thì quá tốt, nhưng vì cái học của mình nó không đến nơi, đến chốn thì bạn cứ y giáo phụng hành lời của Hòa thượng dạy đi, lời của cổ Thánh tiên Hiền dạy đi, bảo rằng bắt đầu từ Đệ Tử Quy thì làm đi.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài chia sẻ của chúng ta hôm nay xin tạm dừng ở đây.

Ngày mai trước khi sang chương II, để nắm chắc nội dung chương I, chúng ta không học bài giảng của Tiến sĩ Thái mà sẽ có chuyên mục “Trao đổi cùng đồng học” tiếp tục với các chủ đề:

1. Bàn thêm về “Học vị cao cuộc sống có hạnh phúc”.

2. ”Liệu có cơ hội quay đầu cho những chọn lựa sai lầm trong quá khứ”.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy,
Hành đúng từng câu chữ,
Nội hóa tâm cung kính,*

Là bạn được thân người.

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai. Xin cảm ơn!]

Bài thứ 16

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

[Hôm qua chúng ta đã kết thúc chương I Gia đình muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức cho con cái;

Hôm nay trước khi vào bài học, tôi xin nhắc lại câu nói của Mạnh Tử mà chúng ta đã học ở bài 1: “Cái căn bản của thiên hạ là quốc gia, cái căn bản của quốc gia là gia đình, cái căn bản của gia đình là bản thân mình vậy”.

Bạn thấy đấy, bắt đầu từ mỗi một con người làm nên tảng: con người tốt thì gia đình tốt, gia đình tốt thì quốc gia tốt, quốc gia tốt thì thiên hạ thái bình.

Cho nên chương I của chúng ta là gì ạ? Gia đình muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức. Đấy, bạn thấy chưa ạ, bắt đầu từ gốc là mỗi một con người trong gia đình phải được giáo dục đạo đức.

Bây giờ chúng ta bắt đầu học tới:

Chương II

XÃ HỘI MUỐN HẠNH PHÚC

PHẢI GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC

Chương này có 4 nội dung lớn:

- I. *KHỞI NGUỒN MỌI VẤN ĐỀ ĐỀU BẮT ĐẦU TỪ TƯ TƯỞNG*
- II. *TỰ TƯỞNG TỰ TƯ DẪN ĐẾN XÃ HỘI BẤT ỔN*
- III. *MUỐN TRỪ BỎ TỰ TƯ PHẢI GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC*
- IV. *GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC PHẢI BẮT ĐẦU TỪ ĐÂU?*

Chúng ta bắt đầu nghe Tiến sĩ Thái giảng mục I:

I. XÃ HỘI HIỆN NAY BẤT ỔN DO ĐÂU? Tự tư

I-1. Khởi nguồn mọi vấn đề đều bắt nguồn từ tư tưởng

Các bạn! Trong chọn lựa có một chọn lựa quan trọng, chọn lựa tư tưởng, quan niệm của bạn, gọi là “Trạch niệm”. [*“Trạch” chính là chọn lựa, “niệm” là gì ạ? Chính là tư tưởng, hay “niệm” chính là nhớ nghĩ đấy, niệm Phật, niệm là nhớ đấy. Đó! Chọn lựa tư tưởng.*]

VÌ SAO PHẢI BẮT ĐẦU TỪ TƯ TƯỞNG?

- Tư tưởng sẽ quyết định hành vi của quý vị.

[Có đúng không ạ? Bạn nghĩ thế này thế khác thì cuối cùng hành vi của bạn phải theo thế đúng không ạ?]

- Hành vi quyết định tập quán (hay thói quen) của bạn.

[Hành vi làm nhiều thì cuối cùng thành thói quen, hay còn gọi là tập quán đấy.]

- Tập quán hình thành tính cách một con người.

- Tính cách quyết định vận mạng của con người .

[Cho nên mới tại sao gọi là “tính mệnh”, bạn thấy không ạ? Tính cách của bạn nó sẽ hình thành nên cái mệnh của bạn.

Tính cách thì quyết định vận mệnh, điều này tôi đã ví dụ rất nhiều. Một người tính nóng nảy, một người tính hiền lành đi ra đường, cùng bị xe máy nó xô vào. Người tính nóng nảy trợn mắt chửi lại cái người đâm xe, có khi nó tức lên, nó rút con dao đâm cho một nhát - chết. “Tính” ra “mệnh”. Nhưng mà cái người hiền lành thì sao? Bị xô vào cái, “thôi, em cứ xin lỗi anh, tất cả em sai hết rồi, em xin lỗi anh”, thì thôi được tha, thì được sống. Cho nên “tính” với “mệnh” là đi liền với nhau. Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Con người có thể hạnh phúc hay không, từ chỗ nào thì có thể thấy được? Tư tưởng là chọn lựa quan trọng!

[Vì tư tưởng quan trọng như vậy. Cho nên là Đảng Cộng sản Việt Nam là cơ quan quyền lực tối cao có cơ quan gì hỏi các bạn? Cơ quan gì ạ? Ban Tư tưởng Văn hóa Trung ương. Chúng ta vẫn nói chọn lựa đúng là cuộc đời hạnh phúc, nhưng chọn lựa của bạn lại bắt đầu từ tư tưởng.

Vì tư tưởng quyết định hành vi mà. Cho nên bắt đầu phải từ chọn lựa tư tưởng đầu tiên].

Các bạn! Tư tưởng, quan niệm hiện tại của quý vị thuộc vào trạng thái nào?

Tôi thường hay hỏi bạn bè:

- Bạn có phải là con cháu của Viêm - Hoàng phải không?

Sao không có âm thanh gì vậy? Các bạn! Quý vị không biết hiện tại mình đang ở ngay trong “Vạn tánh tông từ” hay sao? Cho nên tất cả tổ tông đang chờ đáp án của quý vị, họ sắp rơi lệ rồi.

[Viêm - Hoàng là hai vị hoàng đế từ thời sơ khai cổ đại của Trung Quốc. Đó, thế còn đối với chúng ta thì gọi là gì? Con cháu Lạc Hồng. Đúng không ạ? Vâng! Rõ ràng, ví dụ Việt Nam chúng ta là có lịch sử 4000 năm lịch sử hoành tráng như thế. Nhưng mà bây giờ nhiều khi hỏi đến Trương Định là ai? Chả ai biết. Nhà mình ở phố Trương Định, nhưng không ai biết; nhà mình ở phố Trương Hán Siêu, cũng không biết; nhà mình ở phố Hoàng Hoa Thám, cũng không biết. Quên hết cả, không có nhớ gì đến tổ tông cả, vậy thì lấy cái gì ra để tự hào dân tộc?]

Bạn có biết nước Nga mấy năm trở lại đây Putin đều cho tổ chức lễ kỷ niệm về chiến thắng Phát-xít rất to. Để ông làm gì thế? Để cho tất cả thế hệ thanh niên của Nga phải nhìn thấy một cái lịch sử hào hùng của cả cái đất nước Nga này, mà phải cố gắng để phân đấu.

Bây giờ thì chúng ta đẩy ạ, hỏi một loạt, chẳng ai biết ai là ai, chẳng ai biết tổ tiên các cụ làm cái gì nữa, thôi cứ việc ta thích làm “sắc, tình, bạo, dục”, rồi là “kiêu, xa, dâm, dật”. Chứ còn nếu như mà họ được biết thật, lịch sử hoành tráng như thế, phải cố gắng để phân đấu.

Tôi nói, kể cả gia đình cũng vậy thôi: Trước đây tôi là con gái thì đáng lẽ không được đọc gia phả, thế nhưng ông nội tôi rất là quý, ngày nhỏ toàn ngủ với ông nội. Thế cho nên là cuối cùng ông mang cả gia phả ra ông cho đọc. Thế thì khi ông cho đọc thì tôi cũng thấy cả một cái lịch sử gia đình, ừ, bắt đầu cụ tổ thì có thể làm nghề đánh dâm, nhưng sau đấy đến các kỵ, các cụ nhà mình về sau đều chuyển sang thành Nho học, đều đi học hết, và cuối cùng có thành tích đáng kể, vậy thì mình cũng phải học chứ.

Cho nên Hoà thượng mỗi một lần làm lễ tế Tổ thì lúc đấy là cái khí thế hào hùng, cái tự hào về dân tộc cũng có. Nhưng đây thì sao ạ? “Tất cả tổ tông đang chờ đáp án của quý vị, họ sắp rơi lệ rồi”.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

- Các vị là con cháu Viêm - Hoàng phải không?
Vâng! Tốt lắm!

Một đứa bé nếu như lớn lên từ nhỏ ở Hoa Kỳ, cha mẹ của chúng đều là người Trung Quốc. Sau khi lớn lên, chúng ta có thể bảo đảm máu huyết của chúng nhất định là máu huyết chánh thống của Trung Quốc, còn tư tưởng của chúng thì sao? Oh! Vậy bây giờ chúng ta kiểm điểm lại một chút xem tư tưởng của chúng có khác tư tưởng của con cháu

Viêm - Hoàng hay là tư tưởng của ai khác? Các bạn! Trong lòng quý vị có đáp án hay chưa?

[Tôi xin chia sẻ thêm chỗ này:

Nói về “Diễn biến hòa bình” là gì ạ? Là các nước đế quốc, họ muốn đánh chiếm một nước chẳng hạn. Họ không cần phải đem súng đạn đến để đánh phá gì các nước, nhưng họ sẽ chu cấp tiền cho các công chức, viên chức được học bổng. Sau đấy khi đưa sang nước ngoài được tài trợ cho toàn bộ về học hành thì họ thay cái tư tưởng. Đi học về tư tưởng dân tộc không còn.

Vì ngày ấy tôi được xem một cuốn băng tiêu đề là “Đằng sau cuộc khủng hoảng”, ai khủng hoảng? Các nước chậm phát triển, các nước đang phát triển, rồi cả thế giới khủng hoảng. Ai được lợi? Đương nhiên là giới tư bản tài chính của các nước đế quốc rồi.

Ngày trước khi tôi còn học lớp 10, bạn tôi thi đại học điểm rất cao, đi nước ngoài luôn. Thế thì sau đấy phụ thân tôi có nói:

- Rồi mà xem, đến khi đi nước ngoài về sẽ thấy rằng đây cái thân xác này vẫn là của nó, nhưng cái tư tưởng này thì nó là thằng Tây rồi, nó ở bên Tây rồi.

Ngày đấy tôi chỉ nghe được đến thế thôi, nhưng mà bây giờ khi học vào đạo Thánh hiền thì thôi quá hiểu. Đây, dòng máu vẫn là của người Trung Quốc nhưng mà cái tư tưởng có còn nữa hay không?

Các bạn phải rất lưu ý đến cái chuyện thay tư tưởng đi. Vì tôi đã xem ở trên tivi họ nói rằng những cái người họ quản lý cả một cái tập đoàn (chẳng hạn) lớn về cung cấp cái sản phẩm này. Họ có những người quản lý rất giỏi về máy tính, chỉ cần một cái click chuột của bạn ở trên máy tính, một cái click chuột.

Ví dụ: bạn đang cần mua cái tivi 65 inch, bạn click một cái là họ biết bạn chắc có nhu cầu, nhưng họ sẽ chờ đến bạn click đến cái thứ hai, cái thứ ba thì bạn có nhu cầu thật sự, họ sẽ bấm vào ngay lập tức, và họ sẽ giới thiệu luôn. Bây giờ tôi cũng thấy như thế, khi tôi vừa xem cái này một cái, lập tức là trên máy điện thoại của tôi bắt đầu chuyển đến giới thiệu đúng cái đấy lập tức. Thậm chí chồng tôi còn ngạc nhiên:

- Ô! Mình vừa mới nói xong đã có cái này chuyển đến điện thoại này

Một cái click chuột!!!

Cho nên nhiều trường hợp không phải là tự nhiên được học bổng đâu.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Xã hội ngày nay, chúng ta thấy được rõ ràng người với người xảy ra xung đột.

Hiện tại, cha con anh em có xung đột hay không? Có! Lật tờ báo ra xem có rất nhiều tình huống cha con xung đột,

anh em xung đột, vợ chồng tử ly hôn ngày càng cao. Cho nên người với người mới là xung đột.

Đoàn thể cùng đoàn thể xung đột, chúng ta xem thấy rất nhiều đoàn thể công kích lẫn nhau, phê phán lẫn nhau, xảy ra xung đột. Rất nhiều pháp viện càng xây càng lớn, vì sao vậy? Vì xung đột ngày càng nhiều, họ không xử lý kịp nên càng xây to hơn.

Vậy thì tư tưởng quan trọng hay là huyết thống quan trọng? Huyết thống không thể ảnh hưởng cả đời của quý vị, nhưng tư tưởng sẽ ảnh hưởng đến từng lời nói cử chỉ của quý vị. Cho nên làm người chúng ta phải chú trọng đến thực chất, không thể xem trọng hình thức.

Quốc gia với quốc gia thì sao? Ngày nay vừa mở báo chí ra, nếu như quý vị không thấy có chiến tranh thì quý vị sẽ cảm thấy rất vui mừng. Nhưng thực tế là hầu như mỗi ngày đều có chiến tranh xảy ra.

Các bạn! Những xung đột này là kết quả.

Nếu như mỗi ngày chúng ta nhìn thấy những kết quả này than thở thì liệu có ích gì không? Không có ích gì.

Có thể ví toàn thể giới giống như một thửa ruộng, và nhân loại ví như những cây lúa. Khi những cây lúa mọc lên chúng xiêu vẹo nghiêng ngả, quý vị có cần chửi rửa cây lúa này không? Mắng chửi hết nửa ngày nó có tốt hơn không? Không tốt lên được! Có khi sau khi mắng xong, nó lập tức liền chết đi.

“Người giác sợ nhân”: Người giác ngộ sẽ tìm ra nguyên nhân. “Người mê hoặc chỉ lo sợ cái kết quả đó”.

[Gọi là gì ạ? “Bồ tát sợ nhân, chúng sinh thì sợ quả”.

Bồ tát hiểu nhân quả, Bồ tát định làm việc gì là Bồ tát biết ngay là cái quả nó ra như thế này, nếu quả tốt thì tôi làm, nếu quả không tốt thì tôi kiên quyết không làm. Sợ nhân là phải bắt đầu ngay từ lúc định gieo nhân.

Còn chúng sinh thì mê muội, không hiểu nhân quả, hôm nay đi ra đường, ngộ nhờ chẳng may lại “tông” vào đâu thì chết. Chẳng hề nghĩ đến đây là cái nhân mình gieo là cái gì, thì nó mới ra cái đấy chứ. Hoặc ngày mai thì: lần này cơ quan có gọi là bổ nhiệm Vụ trưởng, Vụ phó, bây giờ mình phải “chạy” như thế nào đấy để cho nó được. Nếu “chạy” không được thì sân, si lên, chỉ có sợ quả thôi, không hề nghĩ đến là phải gieo cái nhân gì?

Cho nên Tiên sĩ Thái mới giảng:]

Khi chúng ta lo lắng sức khỏe của ta sẽ không tốt, lo lắng sau này con cái không hiểu thảo. Lo lắng trước, lo lắng sau, không có chút lợi ích nào.

[Nếu chúng ta lo lắng sức khỏe không tốt thì bạn phải làm gì ạ? Bạn muốn khỏe mạnh, đông con nhiều cháu thì bạn phải làm gì ạ? Bồ thí vô úy, là bạn làm gì ạ? Phóng sinh, gì nữa ạ? Ăn chay ạ! Vâng ạ, thì bạn làm cái đấy ạ.

Thế bây giờ bạn lại lo lắng con cái không hiểu thảo, thì bạn phải làm sao ạ? Trước tiên bạn phải thân giáo hiểu

thảo trước. Sau đó ạ? Thì phải tích cực mà giáo dục dạy con, vì muốn dạy con thì bạn lại phải thân giáo. Nhưng mà chỉ có lo hôm nay mình còn tiền, mình còn khỏe chân, mạnh tay, nhờ ngày mai có bệnh, bắt đầu nó không hiểu thảo thì sao... Vậy sao bạn không biết gieo nhân ngay từ bây giờ?

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta phải tìm cho ra nguyên nhân xung đột giữa người với người, giữa quốc gia với quốc gia. Chúng ta phải bắt tay vào từ căn bản thì mới có thể giải quyết được vấn đề.

Căn bản ở đâu? Ở ngay tư tưởng!

[Chúng ta chuyển sang mục 2:]

I-2. Tư tưởng tự tư dẫn đến xã hội bất ổn

1. TỰ TƯ LA GI?

Chỉ nghĩ đến mình.

[Vì tư tưởng của người hiện đại, phổ biến đều là lấy mình làm trung tâm.

Lấy mình làm trung tâm nên việc thứ nhất là nghĩ đến ai? Chính mình!

2. Tự tư dẫn đến xã hội bất ổn

- Cho nên sẽ tổn người lợi mình. *[Vì sao tổn người lợi mình? Tham], thì dẫn đến cạnh tranh.*
- Cạnh tranh lên cao thì thành đấu tranh.

- *Đấu tranh nâng cao nữa? Chiến tranh.*
- *Chiến tranh nâng cao nữa? Ngày tàn.*

Các bạn! Hiện nay quý vị thấy chiến tranh, liệu quý vị có thể đứng trung gian mà nói:

- Không được đánh nhau nữa!

Liệu có giải quyết được không? Không thể!

Vì sao có chiến tranh? Căn nguyên ở chỗ nào? Tư tưởng, thái độ của con người liền sẽ kéo theo hành vi của họ, lấy mình làm trung tâm.

Các vị, có thể là tôi nói như vậy các vị nghe không tường tận, cho nên tôi dùng một so sánh tương đối để hiểu hơn để các vị thấy:]

Hiện tại quý vị lấy một cục kẹo socola thật ngon. Người đầu tiên quý vị nghĩ đến là ai?

[Các bạn nào mà chưa học thì tôi xin hỏi, chưa bao giờ học Đệ Tử Quy bài này. Khi các bạn có một thanh kẹo sôcôla thật ngon, người đầu tiên các bạn nghĩ đến là ai? Bạn nào giơ tay tôi xem với ạ!]

Vâng ạ! Mời bác ạ, vâng. Vâng ạ, “nghĩ đến con cháu mình”, bác rất thành thật, trong này thì thầy Thái cũng sẽ nói thế. Đây là người ngoài 70 nghĩ đến con cháu mình.

Các bạn ai cho tôi một ý kiến thứ hai ạ? Có không ạ? Hải vậy nào? Nếu con có một thanh kẹo sôcôla thật ngon,

*thì người đầu tiên con nghĩ đến là ai? Vâng ạ! Thế tốt quá!
Chỉ không phải con nghĩ đến bạn gái đúng không?*

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Vừa rồi chúng ta nói “Làm người phải thành tín”.

Người đầu tiên nghĩ đến là ai? Tốt. Có lần trong lúc giảng dạy, tôi hỏi thì có ba đáp án:

Có một người thanh niên khoảng 30 tuổi ngồi ở hàng ghế đầu, anh ấy nói:

- Ăn liền.

[Nghĩ đến mình thì: “ngon quá, ăn liền”.]

Anh ấy rất thành thật.

Ở hàng ghế sau có một cô khoảng bốn mươi mấy tuổi, cô ấy nói:

- Để cho con cái ăn.

Ở hàng ghế sau có một vị phụ huynh khoảng sáu mươi, bảy mươi tuổi, ông nói:

- Dâng lên cho cha mẹ ăn trước.

Các bạn! Người nào là có hàm dưỡng văn hóa? Ai? Ba mươi mấy tuổi, bốn mươi mấy tuổi hay là sáu mươi mấy tuổi?

Sáu mấy tuổi à? Có thể người sáu mươi mấy tuổi đó là người không biết chữ, còn người ba mươi mấy tuổi có thể là người tốt nghiệp đại học thì sao?

[Vậy ai là người hàm dưỡng văn hóa?]

Cho nên học lực cao không thể nói họ có văn hóa, không thể nói họ hiểu được CÁCH LÀM NGƯỜI. Tôi thường hay hỏi các bạn nhỏ, tôi nói:

- Tốt nghiệp đại học có văn hóa không?

Chúng lập tức nói:

- Có.

Tôi hỏi:

- Bất hiếu với cha mẹ có văn hóa hay không?

Chúng liền nói:

- Không có.

Tôi nói:

- Tốt nghiệp đại học mà bất hiếu với cha mẹ, có văn hóa không?

Chúng không thể trả lời được, đã bị tôi đặt câu hỏi đê gạt rồi!

[Cho nên cái người mà học lực cao chưa chắc đã hàm dưỡng văn hóa.]

Cho nên nhận biết của con người sai lầm, còn thật sự có sự hàm dưỡng đạo đức văn hóa thì ngay trong khoảng một niệm của quý vị liền thấy được.

Ba mươi mấy tuổi, niệm đầu tiên là nghĩ đến chính mình, cho nên tự tư.

Bốn mươi mấy tuổi thì nghĩ đến con, có đúng không? Người đương thời thẳng thắn mà nói: “đúng”. Nếu như quý vị quay ngược về 200 năm trước, nếu làm như vậy, quý vị sẽ bị người ta cười, người ta cảm thấy quý vị không có trí tuệ. Vì khi quý vị có đồ ăn ngon mà đưa cho đứa con trước, thì quý vị đã cho con mình một điển phạm sai lầm. Vì sao? Chúng sẽ nghĩ đến ai là người quan trọng nhất? “Ta là người quan trọng nhất”. Chính là quý vị đang nuôi lớn lòng tự tư của chúng rồi.

[Ta vẫn cứ hàng ngày nuôi lớn lòng tự tư của con trẻ, mà ta không hề phát hiện ra. Đến khi về sau, về già ta lại trách nó rằng “không biết nghĩ gì đến bố mẹ, đến ông bà, đến tổ tông”].

Nếu như cục kẹo socola này mang đến cho ông bà, đứa nhỏ ở bên cạnh xem thấy ông bà mỉm cười thật tươi, chúng sẽ rất cảm động. Như vậy quý vị đã trồng cho chúng cái đạo làm người rồi.

[Vì sao như thế? Bởi vì trong lúc hành xử như thế, thầy Thái nói là phải dạy cho chúng nó biết nghĩ đến ông bà, cha mẹ trước. Có phải quý vị thêm ăn cái kẹo này? Mà chính là quý vị đang thành tựu cái tâm hiếu cho chúng. Còn nếu như quý vị cũng lại còn tha hồ nào gắp cho con cho

cháu, nào tắt cả mọi việc quý vị cho nó hết, thì cuối cùng nó sẽ trở thành tự tư, nó sẽ trở thành chỉ có mình ta là quan trọng nhất.

Cho nên Bác Hồ mới dạy chúng ta là gì ạ? “CHỈ CÔNG, VÔ TU”. Khác với tự tư, chí công là chữ “chí” có nghĩa là cùng tột, chữ “công” này là vì mọi người, đây chính là hy sinh phụng hiến đến cùng tột, vô tư.]

2. TỰ TƯ DẪN ĐẾN XÃ HỘI BẤT ỔN

Từ sự việc này, chúng ta phải cố gắng bình lặng suy xét. Nhiều tự tư là chịu ảnh hưởng của chủ nghĩa tư bản, cùng với chủ nghĩa “công lợi”, (chỉ vì lợi mà làm, làm cái gì cũng vì lợi).

[Tôi trước đây rất chiều con. Nhưng đến khi bắt đầu tôi học đạo Thánh hiền, quay trở lại, thì mỗi một lần chúng mang đến cho tôi, ví dụ có một món gì ngon chúng mang đến cho tôi, chồng tôi thì cứ:

- Thôi bố mẹ không cần, bố mẹ ăn thế nào cũng được, bố mẹ không cần, con cứ lấy đi, con cứ lấy xe ô tô mà đi đi, con cứ đi đi bố mẹ không cần. Nếu cần thì bố mẹ đi nhờ chị Hằng.

Tôi bảo:

*- Không được, khi con nó đã như thế thì ông phải như thầy Thái dạy “phải **thành tựu tâm hiếu** cho nó”, thì nó mới có phước. Còn lúc nào cũng nghĩ đến chúng hết: Nhà cửa, xe cộ rồi, nó có cố gắng nó mua cái gì về rồi thì cũng*

không ăn, không lấy, đều nhường cho con cả. Bạn đã cho con mình một điển phạm sai lầm.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Các bạn! Hiện nay người bị ảnh hưởng của chủ nghĩa “công lợi” chiếm nhiều không? Số lượng này không ngừng thêm lớn. Các bạn! Có nên tiếp tục tăng thêm không? Nếu như tiếp tục tăng nữa sẽ dẫn đến thế nào? Tiếp tục diễn biến không thể dừng lại. Không thể nào.

[Rồi các bạn sẽ mong muốn cái gì? Ngày tàn à? Thầy Thái bảo bạn, các bạn phải quán trước 10 bước cơ mà, các bạn phải quy hoạch được cả cuộc đời cơ mà, vậy thì cái động tác ngày hôm nay các bạn làm có nghĩ đến ngày mai không? Cũng như người cha, người mẹ cho con đi học ở Mỹ, thương nhớ con vô cùng, “Con đi xa muôn dặm; Lòng mẹ ở cố hương”. Vô cùng thương nhớ con như vậy. Thế đến khi sang bên đấy thì sao? Tất cả nó tính tiền hết, đây nhé, cha mẹ ăn hóa đơn chùng này, chùng này tính hết. Nó học cách của người phương Tây.

Trước đây tôi có dịp đi Thụy Sĩ, thế thì khi đi sang thì cả tốp hôm đấy là cùng nhau đi ăn buổi học đầu tiên. Nhưng buổi này thì không được tài trợ, là vì sao? Họ cho mình vào tiền vào hết cái tiền học phí mình đã bỏ “bị” rồi.

Thế thì đến khi đi ăn có cả Tây, cả ta. Đến lúc trả tiền là mình lờ đi, mình giả vờ mỗi người một việc, thì vị Tây kia phải chịu. Cuối cùng vị ấy có chịu không? Vị ấy không chịu, đến khi về vị ấy mang hóa đơn ra vị ấy chia đều. Đây là cái cách sống của phương Tây.

Cho nên nếu như bạn sớm biết như có ngày hôm nay, rằng con bạn nó sẽ tính với bạn từng hào từng xu, thì ngày hôm trước khi bạn dạy nó, bạn phải để ý đến cái việc là “thành tựu tâm Hiếu” cho con.

Không phải cái gì cũng gọi là:

- Thôi con ơi, nhất con, con ăn đi, cha mẹ thương con lắm, cha mẹ khổ một tí cũng không sao. Hy sinh đòi bố mẹ, cũng cố đòi con.

Một điển phạm sai lầm!

Nếu sớm biết có ngày hôm nay, là nó sẽ tính với bạn từng hào, từng xu.

Trước đây tôi chưa học đạo Thánh hiền, tôi còn nhớ, có lần tôi ốm cư sĩ Trung đi đến chỗ hiệu thuốc Xuân Thảo cắt về cho tôi một thang thuốc năm mươi nghìn:

- Mẹ đưa con năm mươi nghìn.

Nhưng bây giờ thì sao? Toàn bộ từ thuốc men, từ sữa đường, từ bất kể cái gì bố mẹ dùng đều cúng dường hết. Bạn thấy gặp đạo Thánh hiền có may mắn không? Quá may mắn!]

Cho nên giải quyết xung đột căn bản phải bắt đầu từ đâu? Từ tư tưởng của con người.

[Nếu bạn không vì cái ta này nữa, bạn không tham nữa, thì lập tức mọi việc đều được giải quyết. Còn tranh giành nữa không? Không còn tranh giành.

Có bạn cũng chia sẻ với tôi về chuyện gia đình, vợ con, chồng con, rồi các thứ này khác, nọ kia ... Nói đến câu thứ nhất, tôi giải thích; rồi nói đến câu thứ hai, tôi giải thích; nói đến câu thứ ba, vẫn nói.

Tôi liền bảo:

- Nếu con còn vẫn cứ tiếp tục con đúng người sai thì từ giờ trở đi cảm không được gọi điện cho bà nữa. Học mãi rằng “với người không tranh, với sự không cầu” rồi cơ mà.

Thế xong rồi là tôi cảm thấy là rất là hoan hỷ, là về sau cái bạn này bạn ấy nhận ra, bạn ấy làm được những thứ ngoài cả mong đợi của tôi. Thế cuối cùng tôi kết luận lại một câu là gì:

- Con là một học trò xứng đáng của Tiến sĩ Thái và Khổng lão phu tử, vì con mặc dù tập khí như thế, nhưng rồi cuối cùng con vẫn nhìn thấy đường đạo, và con vẫn đi theo đường đạo.

Chúng ta chuyển sang ý:]

3. TỰ TU DẪN ĐẾN “NGAY TÀN”

Chúng ta thường hay nói: “Chiến tranh có thể không đến thân ta, ngày tàn ta cũng không nhất định nhìn thấy”.

Rất nhiều người có cách nghĩ đối với ngày tàn như thế nào? Cảm giác có thể thấy quả bom hạt nhân phát nổ, địa cầu hủy diệt, thì gọi là ngày tàn.

[Trước đây chúng ta cứ thôi thóp lo sợ về cái ngày 12/12/2012 sợ cái trái đất này nó hủy diệt đấy. Nhưng đấy không gọi là ngày tàn.]

Kỳ thật tục ngữ thường hay nói đến “Sống không bằng chết”, càng thống khổ, đây mới gọi là ngày tàn. Đời sống như thế nào khiến cho quý vị sống không bằng chết? Quý vị có kinh nghiệm hay không?

[Có ai có kinh nghiệm không ạ? Có không ạ? Đó. Người thì, tôi ví dụ nhé, chồng thì đi với gái, rồi phá gia chi tử, rồi về đánh đập vợ con, sống không bằng chết. Người thì con hư, ăn trộm, ăn cắp, rồi vào tù, rồi nợ nần, rồi xã hội đen xông đến, ngày nào cũng lo nơm nớp rằng: trước tiên nhẹ là ném mắm tôm, xong nữa là ném đến các thứ khác, ngày nào cũng nơm nớp lo sợ, không dám nhìn mặt ai. Đấy ạ, sống không bằng chết.]

Quý vị có kinh nghiệm này không? Xem ra thì không có. Vậy thì các vị đều rất có phước báo.

Nhiều người có con ở bên ngoài mỗi ngày làm xằng làm bậy, phụ huynh đó mỗi ngày lo lắng không an, đúng là đau khổ sống không bằng chết. Ngay khi đạo đức suy đồi, đó là ngày tàn thật sự đã đến.

[Vâng ạ, chúng ta vừa kết thúc nội dung “Xã hội hiện nay bất ổn do đâu?”. Đều do tư tưởng tự tư mà ra. Tự tư là chỉ nghĩ đến mình nên dẫn đến tổn người để lợi mình, tổn người lợi mình dẫn đến cạnh tranh, lớn hơn nữa là đấu

tranh, lớn nữa là chiến tranh và cuối cùng là ngày tàn. Ngày tàn chính là lúc đạo đức suy đồi, đó là ngày tàn.

4. NGUYEN NHAN CỦA TỰ TƯ

[Đã phát hiện được là nguyên nhân của xã hội bất định, nguyên nhân của gia đình tan nát, nguyên nhân của thế giới gọi là bất ổn, ngày tàn là do tự tư. Vậy thì bây giờ chúng ta sẽ đi đến nguyên nhân của tự tư,

Thứ nhất: Nuông chiều quá mức

Cha mẹ, ông bà luôn nhường trước cho trẻ mọi điều kiện về vật chất. Ở bài trước chúng ta đã đưa ra một ví dụ 1 cục kẹo socola thật ngon, thì từ cha mẹ đến ông bà đều nhường cho trẻ trước, cái gì ngon nhất, tốt nhất đều nhường con trước. Điều này đã làm chúng chỉ có nghĩ đến “chỉ mình là quan trọng nhất” nên hình thành tự tư.

Thứ hai: Là do cha mẹ thuận theo tập tánh tham hay còn gọi là dục vọng của trẻ từ nhỏ

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

THỨ NHẤT: DO SỨC MẠNH CỦA DỤC VỌNG-CÒN GỌI DO THAM

Ở Tứ Xuyên, có một đứa bé 13 tuổi nấu cơm cho cha mẹ ăn. Cha của chú ăn xong thì liền chết ngay. Nhà rất nghèo, không có tiền để làm khám nghiệm, cho nên đem chôn liền. Qua một thời gian, chú nấu cơm cho mẹ chú ăn, mẹ chú ăn xong cũng chết, cũng an táng chung với cha của chú. Chú bái tế cho cha mẹ, bái tế xong không đợi lâu, lập tức đem cơm và thức ăn đổ vào thùng rác.

Thím của chú sau khi nhìn thấy, trong lòng khởi lên nghi hoặc, đứa nhỏ này vì sao đối với cha mẹ không có tâm cung kính gì hết? Rốt cuộc đứa nhỏ này đi đến nói với người thím rằng:

- Cha mẹ của con có mua bảo hiểm phải không?

Thím của chú nghe xong rất cảnh giác, lập tức báo cảnh sát xử lý. Kết quả điều tra đích thực là chính tay chú bé đã giết chết cha mẹ. Vì cái gì? Vì phí bảo hiểm của cha mẹ, mà phí bảo hiểm đó chỉ có mười ngàn nhân dân tệ, không nhiều, vậy mà giết chết đi hai mạng người. Đây không phải là sinh mạng bình thường, mà là cha mẹ của chú đó.

[Nghe đến đây chắc các bạn sẽ có những cảnh tỉnh. Nếu giả như mà sớm biết có ngày hôm nay, thì từ hôm trước ta đã phải quan tâm đến việc dạy con rồi.]

Cho nên toàn bộ nội dung của bộ Đường Đến Hạnh Phúc là để dạy cho bạn làm sao đây bằng được từ nhỏ phải cắm cái gốc cho trẻ về học đạo đức thì về sau về già bạn mới có thể hưởng phước. Không những hưởng phước cho bạn mà cho chính con cái bạn, cho chính cháu bạn và cho chính dòng tộc của bạn sau này.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Vì sao chú muốn lấy phí bảo hiểm? Vì muốn đi mua một cái điện thoại.

Các bạn! Sức mạnh của dục vọng có mạnh không? Rất mạnh, khiến cho tâm trí mê muội.

[Nhưng vì sao dục vọng lại lớn hủ các bạn? Là do cha mẹ thuận theo tập tánh của trẻ từ nhỏ]

THỨ HAI: DỤC VỌNG DO ĐÂU MÀ CÓ?

Một là: Do cha mẹ thuận theo tập tánh của trẻ từ nhỏ

Chúng ta cùng nhau phân tích một chút. Lúc nhỏ thì rất an vui, muốn chơi thứ gì thì để cho chúng chơi, muốn ăn thứ gì thì đều để cho chúng ăn, thuận theo cá tánh của chúng mà phát triển.

[Đây ạ, lúc nhỏ thì rất an vui, muốn chơi thứ gì thì để chúng chơi, muốn ăn thứ gì thì để cho chúng ăn, đều là thuận theo cá tính của chúng mà phát triển.]

“Cá tánh” Tiến sĩ Thái nói ở đây cũng chính gọi là “tập tánh”, đây là phát âm theo tiếng miền Nam, còn như tiếng miền Bắc thì sẽ gọi là gì ạ? “tập tính”. Các bạn sẽ làm quen với từ “tập tánh” này nhé, sau đây sẽ còn có khái niệm “tự tánh”, mà chúng ta sẽ làm quen ở bài tham khảo bên dưới **“Thế nào là tự tánh và tập tánh”**.

Cho nên Tiến sĩ Thái giảng sao ạ? Cha mẹ đều thuận theo cá tánh của trẻ, muốn ăn, muốn chơi gì cũng được.

Đấy, nguyên nhân đấy! Vì sao thế ạ? Là bởi vì đã là con người chúng ta, không trách được, ai cũng có bốn cái đức tính xấu là “kiêu, xa, dâm, dật”. Nhà Phật nói “tham, sân, si, mạn”, không khác được.

Vì sao mà không khác được? Bởi vì với cái giác quan của con người, lúc nào bạn cũng thấy có cái ta, cái thân này là ta, cho nên cuối cùng tham rồi dẫn đến sân, rồi dẫn đến si.

Chúng ta vừa kết thúc hai nguyên nhân đầu của tự tư, đó là nuông chiều trẻ quá mức, chúng chưa đòi đã cho và thứ hai là thường thuận theo tập tánh tham sân si của trẻ ngay từ nhỏ. Ngày mai chúng ta sẽ học tiếp nguyên nhân thứ ba của tự tư, đó là: Cha mẹ thường dạy con bằng vật chất hóa.

Vâng ạ thời gian của chúng ta đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy,
Hành đúng từng câu chữ,
Nội hóa tâm cung kính,
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai. Xin cảm ơn!]

Bài thứ 17

[Kính chào các bạn đồng học!]

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang học chương II: “Xã hội muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức”.

Chương I của chúng ta là gì hả các bạn? Ai nhớ được ạ?

*Tôi xin nhắc lại trong phần này có 3 chương, thể hiện 3 ý rất cơ bản mà Mạnh Tử đã nói: “**Cái căn bản của thiên hạ là quốc gia, cái căn bản của quốc gia là gia đình, cái căn bản của gia đình là bản thân mình vậy**”.*

Cho nên bố cục của phần này là:

- Chương I: Gia đình muốn hạnh phúc thì phải giáo dục đạo đức cho con cái.

- Chương II: Xã hội muốn hạnh phúc phải giáo dục đạo đức.

Bạn đã thấy chưa ạ? Gia đình là cái tế bào đầu tiên ở trong xã hội.

- Chương III: Vợ chồng hạnh phúc là nền tảng của gia đình và xã hội hạnh phúc.

Mục tiêu bạn muốn xây dựng gia đình hạnh phúc, bạn muốn xây dựng một xã hội hạnh phúc, thì nhất định vợ chồng phải hạnh phúc. Còn nếu vợ chồng bất hòa thì gia

đình làm sao mà có thể hạnh phúc được ạ, gia đình sẽ tan nát, con cái tất sẽ hư hỏng, rồi xã hội tất sẽ động loạn.

*Đó! Bạn nhớ nhé, ba cái chương rất rõ ràng. Phần thứ nhất này của Tiên sĩ Thái dù chưa đi vào **Đệ Tử Quy**, nhưng mà cái phần thứ nhất này tiêu đề gọi là gì ạ? **“Giáo dục đạo đức là đường đến hạnh phúc”**. Về sau mà bạn đã học qua **Đệ Tử Quy** rồi, học qua cái bài giảng lần này rồi thì ai hỏi, bạn phải nhớ được ba điểm này:*

- *Một: Muốn gia đình hạnh phúc phải giáo dục đạo đức cho con cái.*
- *Hai: Muốn xã hội hạnh phúc thì cũng phải giáo dục đạo đức*
- *Và cái thứ ba: Vợ chồng hạnh phúc là nền tảng của gia đình và xã hội hạnh phúc.*

Tôi hy vọng là lần sau tôi mà hỏi thì thế nào cũng có bạn giơ tay và trả lời thay cho tôi ạ. Vâng ạ!

Bây giờ trước khi vào bài giảng mới của Tiên sĩ Thái, chúng ta sẽ ôn tập bài hôm trước.

I. XÃ HỘI HIỆN NAY BẤT ỔN DO ĐÂU?

Mục này có 2 nội dung chính:

- *Một là: Khởi nguồn của mọi vấn đề đều bắt đầu từ tư tưởng.*
- *Hai là: Tư tưởng “tự tư” dẫn đến xã hội bất ổn.*

Chúng ta bắt đầu vào nội dung thứ nhất:

I-1. Khởi nguồn của mọi vấn đề đều bắt đầu từ tư tưởng

Vì sao bắt đầu từ tư tưởng?

- 1) Tư tưởng quyết định hành vi: Bạn nghĩ gì là lúc đó là hành vi của bạn, là lời nói rồi hành động của bạn sẽ theo như thế mà;*
- 2) Hành vi quyết định tập quán (hay thói quen) của bạn: Làm mãi thì thành thói quen.*
- 3) Tập quán hình thành tính cách một con người;*
- 4) Tính cách quyết định vận mạng của một con người.*

Cho nên phải hiểu rằng đầu tiên là tư tưởng.

Hôm trước có đặt ra câu hỏi là, bên Đảng có ban gì? Trước đây thì tôi biết có Ban Tư tưởng Văn hóa Trung ương. Bắt đầu từ tư tưởng, Đảng cầm quyền, Đảng lãnh đạo mà. Lại có cái ban ấy ở trong tất cả các đơn vị của quân đội thì tôi biết đều có một vị gọi là gì ạ? Chính trị viên ạ, vâng ạ, là để giáo huấn hoặc đưa cho các bạn cái tư tưởng đúng, còn nếu như thấy ai có cái tư tưởng lệch lạc thì lập tức chỉnh ngay.

Nội dung thứ hai:

I-2. Tư tưởng “tự tư” dẫn đến xã hội bất ổn?

1. Tự tư là gì? Là chỉ nghĩ đến mình

Đó ạ! “Tự” là nghĩ đây, mà tự tư tức là chỉ có nghĩ đến mình thôi, không nghĩ đến người khác thì lúc nào cũng tính lợi cho mình.

2. Tự tư dẫn đến xã hội bất ổn

Vì chỉ lợi mình hại người nên dẫn đến cạnh tranh, tiếp đến là dẫn đến đấu tranh, rồi chiến tranh, bất ổn.

Vì sao mà có chiến tranh nhiều thế hả các bạn? Tranh giành, tranh giành gì? Danh và lợi mà thôi. Ví dụ như các nước Trung Đông rơi vào chiến tranh liên tục là bởi vì sao? Bởi vì bị các quốc gia đế quốc là muốn chiếm cái tài nguyên dầu mỏ, cho nên phải xảy ra chiến tranh thôi.

3. Tự tư sẽ dẫn đến “ngày tàn”

Từ chiến tranh thì nhất định sẽ dẫn đến ngày tàn.

Bây giờ nói ở trong một cái thế giới này chẳng hạn: Nếu dẫn đến chiến tranh thì bắt đầu cái nguy cơ bùng phát, đây tôi hằng nói đến thế giới, là chiến tranh hạt nhân, nếu chiến tranh hạt nhân thì hủy diệt hết rồi còn gì nữa.

Còn nói đến gia đình thì sao ạ? Nói đến xã hội thì sao? Nói đến gia đình thì bây giờ nếu như mà tự tư thì con cái nó bất hiếu, bất đễ; rồi đối với bạn bè nó bất tín; rồi đối với lãnh đạo nó bất nghĩa; đối với tất cả mọi người nó là bất nhân, thì lúc đó dẫn đến ngày tàn thật sự của bạn rồi.

Từ ngày tàn của gia đình rồi đến ngày tàn của xã hội, rồi ngày tàn của quốc gia, rồi ngày tàn của cả thiên hạ.

4. Nguyên nhân tự tư

Thứ nhất: Nuông chiều quá mức

Điều này làm chúng chỉ có nghĩ đến chỉ mình quan trọng nhất nên hình thành tự tư.

Thứ hai: Là do cha mẹ thuận theo tập tánh tham lam hay còn gọi là dục vọng của trẻ ngay từ khi chúng còn nhỏ

Bởi vì đã là con người ai cũng có bốn cái đức tính xấu là: “kiêu, xa, dâm, dật”. Nhà Phật nói “tham, sân, si, mạn”, không khác được.

Vì sao mà không khác được? Bởi vì với cái giác quan của con người, lúc nào bạn cũng thấy có “cái ta”, cái thân này là ta, cho nên cuối cùng tham rồi dẫn đến sân, rồi dẫn đến si.

Hôm nay chúng ta sẽ nghe tiếp về nguyên nhân này

Đúng là tham quá thì hóa mê mờ. Câu chuyện “Alibaba và 40 tên cướp” là một ví dụ. Khi người anh tham lam mang 40 con lừa đi để ăn trộm vàng bạc của bọn cướp, với câu thần chú mà người em nói cho là gì? “Vùng ơi, mở ra”, thì cửa hang sẽ mở. Vậy sau khi lấy được rất nhiều vàng bạc rồi thì thế nào? Mê mờ, không nhớ nổi câu thần chú nữa, chỉ có một từ “vùng” mà không thể nào nhớ nổi, cứ “kê ơi, lúa mạch ơi, đỗ ơi, lạc ơi...” mà không thể nào nhớ ra được chữ “vùng”. Đây, tham quá nên thành ngu si, mê muội. Cuối cùng vì tham quá mà mất mạng, bị bọn cướp khi trở về bắt được và chúng giết chết.

Rồi các cái tập tính đi liền là kiêu, xa, dâm và dật: Lười nhác, phóng túng thích ăn chơi; rồi đã có một cái thú chơi gì, say mê rồi quên hết trời đất không cần biết gì nữa, không ăn không ngủ luôn, dâm, đấy là dâm; Kiêu mạn. Cho nên bốn cái tính đấy cứ là thường xuyên có.

Hòa thượng có giảng một cái ví dụ:

Hai đứa trẻ cùng (ví dụ) hai tuổi chẳng hạn, bạn cho một đứa một cái kẹo, một đứa kia bạn không cho, thì lập tức cái đứa mà không được đấy nó sẽ kêu réo lên và nó kêu đòi, giằng giật. Ai dạy nó? Không ai dạy. Như thế là cái tập tính tham này thì nó luôn song hành với bạn.

Nhưng mà nếu bạn biết điều đấy thì ngay từ nhỏ bạn phải không được thuận theo cái tập tính xấu này của chúng, phải dạy chúng ngay từ nhỏ.

Nhưng mà không, nó đòi một cái thì lập tức lại là, tôi ví dụ Chu Bông đòi một cái quyển sách đồ chơi chẳng hạn, thì lập tức bạn sẽ mắng luôn Chu Bi là: “Chu Bi nhường em ngay!”.

Thế là bạn thuận theo cái cá tính tham lam của nó, chứ bạn không biết là phải dạy cho nó. Cho nên đây chính là cái nguồn gốc để dẫn đến trẻ tự tư và cái sức mạnh của dục vọng.

Khi bạn đã ý thức được điều đấy rồi thì khi trẻ kêu đòi những cái đấy, những cái gì bạn thấy hợp lý, bạn cũng phải có cái cách giải quyết làm sao đấy để cho tất cả các hành vi lời nói của bạn đều phải thuận theo Đệ Tử Quy, thì

khi đưa trẻ hàng ngày nó được tiếp xúc với tất cả các hành vi thuận theo Đệ Tử Quy, trong này gọi là: “Dùng đồ người phải hỏi trước, nếu không hỏi thành trộm cắp”. Khi bạn đã ý thức được như thế thì lúc đấy bạn sẽ dạy chúng như thế, từng hành vi, Hòa thượng có dặn là trong vòng 1000 ngày thì về sau gọi là “tai thối, mắt nhuần”, đưa trẻ nó quen đi. Khi nó quen thì nó chỉ nhận những hành vi giống Đệ Tử Quy đấy nạp vào bộ não, thì con người này đến 80 tuổi sẽ là người tốt chuẩn mực.

Cho nên trước đây chúng ta không học, chúng ta không biết, chúng ta đã để tùy thuận coi như tất cả cái tham lam, rồi gọi là “kiêu, xa, dâm, dật” của trẻ. Thì bây giờ những cái lúc như thế các bạn phải cảnh tỉnh ngay lập tức và phải có những cái để dạy trẻ ngay.

Không những bạn tùy thuận theo dục vọng của chúng mà bạn còn ngày ngày khuyến khích cho dục vọng của chúng thêm lớn.

Bạn để ý nhé, có ba thứ bậc:

- 1- Nó chưa đòi bạn đã tự nguyện cho nó;*
- 2- Nó tùy thuận theo tập tánh xấu, bạn không sửa mà lại cũng đáp ứng luôn;*
- 3- Nó không đòi, nó chưa bị tập tánh xấu kéo đi thì bạn tự khuyến khích nó bằng vật chất.*

Đây ạ, bạn nghe Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Hai là: Là do dạy trẻ bằng vật chất

Chúng ta dạy con cái là dạy thêm lớn DỤC VỌNG của chúng, hay là thêm lớn ĐỨC HẠNH của chúng? Điều này khác biệt rất lớn.

Nếu như quý vị dạy bảo đứa bé hiểu được hiếu đạo, hiểu được dốc hết bản phận, thì chúng sẽ hiểu chúng đi học là loại trách nhiệm của chúng, nên chúng sẽ nỗ lực học tập, sẽ không làm cho cha mẹ có cảm giác lo lắng, đó là nuôi thêm lớn đức hạnh của chúng.

Còn nếu như chúng đi học, quý vị lại nói với chúng là:

- Hôm nay con thi phải được hạng ba, nếu được sẽ dẫn con đi ăn kem.

Khi chúng lên được trung học rồi, bạn lại nói:

- Con thi được hạng ba, sẽ mua cho con một máy chụp hình kỹ thuật số.

Đến khi chúng thi đại học, quý vị lại nói:

- Con thi đậu đại học, sẽ cho con một máy vi tính.

[Các bạn, ở đây những ai dạy con bằng vật chất thế này giờ tay tôi xem với ạ? Vâng ạ. Có một cánh tay giờ lên.]

Ngay khi chúng ta dạy bảo đứa bé như vậy là bạn đang nuôi lớn cho chúng cái gì vậy? Dục vọng. Cho nên chúng không xem thấy được bản phận, mà cái chúng muốn là dục vọng của chúng.

[Vì sao không thấy bốn phận, vì không thấy mình cần phải có gì trách nhiệm với bố mẹ, “ông bà đã đẻ ra tôi thì ông bà phải nuôi tôi, đây là trách nhiệm của ông bà, còn tôi không có một cái bốn phận gì hết”.

Còn nếu như bạn dạy được cho trẻ là phải có hiếu đạo thì ngay từ nhỏ chúng đã nghĩ chúng phải học tập tốt, để chúng báo hiếu lại cho cha mẹ chúng, báo lại công ơn của thầy giáo, rồi báo lại cho cả xã hội. Vậy thì cái học này của chúng sẽ là rất tự giác.

Còn nếu như bạn dùng vật chất để dạy chúng thì chúng sẽ nghĩ rằng chúng học để chúng có lợi, mà càng có lợi, càng dùng vật chất để dạy thì chúng càng tự tư. Bạn phải xoay trở lại.

Khi tôi đọc đến cái cuốn này phải nói thật là tôi thấy sao thầy chưa có gia đình (bây giờ thầy đã xuất gia rồi), vậy mà sao thầy nói cái gì cũng đúng như mình thể chứ lý.

Cho nên mình mới thấy mình phạm phu toàn đi ngược lại những lời dạy của cổ Thánh tiên Hiền hết cả.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Có một đứa nhỏ thi lên trung học, thi đậu rồi, liền nói với cha mẹ của chúng là:

- Cha mẹ phải mua cho con mấy bộ quần áo hàng hiệu.

Cha mẹ nó rất buồn bực, hỏi nó:

- Tại sao vậy?

Nó nói:

- Bởi vì con thi đậu trung học rồi, cha mẹ đã đỡ tốn phí trợ cấp rất nhiều.

Nó cho rằng vì nó thi đậu trung học thì cha mẹ nó không cần phải mua cho nó một cái bằng trung học. Cho nên nó cảm thấy nó rất có công, giúp cha mẹ đỡ tốn rất nhiều tiền, vì vậy cha mẹ phải đền đáp cho nó, mua cho nó mấy bộ quần áo hàng hiệu.

Cha mẹ của nó sau khi nghe xong, trong lòng cảm thấy thế nào? Cũng giống như phản ứng của các vị đây, cứ lắc đầu hoài.

[Mình lắc thì vẫn lắc, còn mình làm thì cứ làm phải không các bạn? Cho nên tôi thật sự thấy rằng gia đình tôi cũng như tất cả các bạn ngồi đây khi chúng ta bắt đầu biết đến đạo Thánh hiền, tôi thấy có phước quá lớn.]

Những cái gì chúng ta trước đây đi sai thì chúng ta phải sửa lại. Chẳng qua phát hiện ra lỗi thì phải sửa, còn thấy người khác làm thiện thì phải học và phát triển lên cái thiện của mình. Tu thân cuối cùng nó chỉ có thể thôi.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Sớm biết có ngày hôm nay thì ngay từ sớm đã phải cảnh giác, chú ý dạy dỗ trẻ nhỏ rồi. Vì sao đứa nhỏ có thái độ này? Vì cha mẹ nó đã dùng vật chất thúc đẩy đứa nhỏ, để dạy đứa nhỏ.

Cho nên khi bạn dùng vật chất để dạy trẻ thì trẻ nhỏ sẽ rất tự tư.

[Kết luận lại:

- *Nguyên nhân xã hội bất ổn là tự tư.*
- *Nguyên nhân của tự tư:*

Có 3 nguyên nhân:

- Thứ nhất là: Bạn luôn nhường cho trẻ mọi điều kiện về vật chất trước, tức là quá nuông chiều trẻ, cho nên chúng cho rằng chúng quan trọng nhất và chúng chỉ có nghĩ đến mình, khiến trẻ trở thành tự tư

- Thứ hai: Bạn cứ thuận theo cái tập tánh của trẻ là thích gì được nấy, tức là bạn thỏa mãn lòng tham của chúng. Đây cũng là một nguyên nhân khiến trẻ tự tư;

- Thứ ba: Bạn dùng vật chất để dạy trẻ tức là bạn lại khuyến khích thêm lòng tham của trẻ tăng trưởng, không những không kiểm soát chúng mà lại còn khuyến khích thêm cái lòng tham của trẻ tăng trưởng.

Cả 3 nguyên nhân này đều khiến cho trẻ dẫn đến tự tư.

Vậy thì bây giờ bạn phải làm thế nào để trừ bỏ cái tự tư đấy.

Có thể các bạn không hề gợn tay với tôi rằng các bạn đã dạy con bằng vật chất, nhưng mà chỉ nhìn thấy tất cả xã

hội này mọi người đều tự tư, đặc biệt là lớp trẻ, thì đã đủ biết là các bạn dạy con như thế nào rồi.

Kể cả gia đình tôi cũng thế. Hôm trước tôi có kể với các bạn lúc cư sĩ Hằng, cư sĩ Trung còn nhỏ, thì coi như là dạy con: “Con ơi, con nấu cơm đi, về mẹ cho con một nghìn”. Thế rồi: “Con ơi, con rửa bát nhé, con phơi quần áo, con quét nhà nhé, ... thì mẹ cho con 500”, cứ như thế cộng vào. Về sau cộng số nó được nhiều quá, bởi vì nó làm vì tiền mà. Nó được nhiều quá thì nghĩ cách đoạt lại, đoạt lại bằng cách nào? “Con một câu không nghe lời thì con bị trừ luôn 100 ngàn”. Thế là hết sạch. Vậy thì trong lòng chúng nó lúc ấy sẽ rất là tức tối. Còn khi chúng nó làm là vì gì? Là vì tiền.

Cho nên là đến khi tôi gặp đạo Thánh Hiền tôi đã kể chuyện cho các bạn KHÔNG PHẢI LÀ LỚN THÌ KHÔNG DẠY ĐƯỢC. Lúc ấy tôi ốm vào đầu năm 2013, thế thì lúc ấy bảo bị cảm. Cư sĩ Loan bảo: “Cô ơi, cô mua thuốc cảm mà uống” vì lúc ấy tôi cảm lâu lắm. Lúc đầu tôi không nghĩ là cảm lại nặng như thế. Sau đấy xem cái bài của Hòa thượng nói là số của Hòa thượng đáng nhẽ ra năm 45 tuổi chết. Năm 45 tuổi, Ngài bị một trận cảm, cảm rất nặng, cuối cùng Ngài bảo chỉ có ăn cháo không với niệm Phật. Thế thì lần ấy tôi bị cảm rất là nặng, thế thì có người nói với tôi là mua thuốc của ông lang Xuân Thảo ở trên đường Đội Cán ấy uống rồi sẽ khỏi. Tôi bảo cư sĩ Trung là :

- Hôm nay con đi làm về nhớ qua hiệu thuốc của ông lang Xuân Thảo cắt cho mẹ 5 thang thuốc cảm. Thế nhưng

mà trước mắt con cứ cắt thử một thang để cho mẹ uống 1 thang xem có hợp không đã.

Mười giờ tôi xách một cái thang thuốc về (vì thuốc cảm ông làm bán chung chứ không bắt mạch):

- 50 nghìn, mẹ đưa cho con 50 nghìn.

Mà lương Vietcombank đẩy các bạn ạ. Mà có phải riêng thế đâu. Cư sĩ Hằng cũng thế.

Cho đến ngày hôm nay thì tôi nói thật với các bạn là hai con tôi đều quay đầu hết. Mà bắt đầu từ đâu? Chính là bắt đầu từ Đệ Tử Quy.

Tôi hôm trước vừa mới nói với cư sĩ Hằng một câu là:

- Ở trên này khó mua sữa, con ở đây mua cho mẹ một hộp sữa rồi mang lên, không thì ở trên này khó mua.

Mua luôn một thùng. Và sau đấy lên thì bảo sao? Cả hai vợ chồng chứ không phải một người:

- Từ giờ trở đi toàn bộ sữa Glucerna của bố mẹ con cúng dường luôn.

Mà các bạn biết cứ một hộp như thế cũng khoảng là hơn 700 ngàn. Cư sĩ Trung cũng thế, không có một cái gì mà bố mẹ vừa hờ ra mà không cúng dường cả.

Cho nên các bạn đừng sợ. Dù trẻ có lớn rồi, có kể cả có gia đình như cư sĩ Hằng rồi, vậy mà khi vào Đệ Tử Quy đều quay đầu. Nên các bạn đừng sợ con mình lớn rồi dạy

làm sao được, không sợ. Đây là một cái sự thật mà tôi thấy. Cho nên là Hòa thượng cũng nói, Phật cũng nói là mình gặp được Phật pháp, gặp được đạo Thánh hiền là thể hiện một điều là từ đời trước bạn đã có thiện căn, phước đức, nhân duyên rồi. Bạn đã tích tụ được sâu dày rồi, cho nên đời này bạn mới gặp được. Đừng lãng phí bỏ qua!

Bản thân tôi cũng thể thôi, già rồi cũng bắt đầu thay đổi được, thay đổi từ việc đối xử với mẫu thân.

Trước đây thì vì mẫu thân lẫn, cho nên là cứ hơi một tý là cảm cẩu, hơi một tí là khó chịu lắm. Có những lúc không cãi được thì tôi phải chạy ra ban công, tôi cầm cái chén nước lạnh tôi uống để cho giảm cái tâm sân xuống, tôi khó chịu với cụ ghê lắm. Vậy mà bây giờ tất cả những cái đấy, không phải tất cả nhưng có thể nói là 99% tan biến. Mỗi một lần thấy cụ lẫn lộn như thế, chỉ còn có cái gì ? Nói thật: “tình thương”. Mà lúc đầu thì không phải xuất phát được cái tình thương ấy đâu. Khi lẫn lộn bắt đầu tôi phải kìm chế là “không cáu nhé, không sân nhé”. Thế xong đến bước thứ hai là bắt đầu khi không cáu, không sân rồi, bắt đầu là “không khó chịu nhé”, là bắt đầu đến bước thứ hai. Cho đến bước thứ ba, tôi không còn khó chịu nữa thì tôi bình thường như người điếc ấy, nhìn thấy cũng không nói gì. Đến bước thứ tư, tôi bắt đầu chỉ còn thấy thương, tình thương.

Cho nên dần dần từ sự bạn làm thì tất lúc ấy sẽ dần dần nó chuyển thành, vừa nói đấy, từ hành vi chuyển thành gì ạ? Thói quen. Xong từ thói quen thì bạn chuyển thành thành ý, rồi bạn chuyển thành khí chất là bạn thành công.

Khẳng định lại: các bạn, dù con có lớn, dù con có đi làm, dù mình có cháu, vẫn thay đổi được và dù già như tôi vẫn thay đổi được.

Vâng ạ! Bài giảng của Tiến sĩ Thái hôm nay chúng ta tạm dừng ở đây. Bây giờ chúng ta chuyển sang:

Chuyên mục tham khảo

Chủ đề: THẾ NÀO LÀ “TỰ TÁNH” VÀ “TẬP TÁNH”?

Vừa nói bên trên thì thầy có giảng:

- Nguyên nhân xã hội bất ổn là do tự tư (là chỉ nghĩ đến mình).
- Nguyên nhân của tự tư là do sức mạnh của dục vọng.

Vậy phải ngăn chặn tự tư, muốn vậy trước hết cần ngăn chặn dục vọng của trẻ, bạn nhớ 2 ý: “Không thuận theo tập tánh của trẻ”; và thứ hai là gì? “Dạy trẻ tiết kiệm là tiết phước, là ngăn ngừa dục vọng”.

Bây giờ chúng ta nói về cái tập tánh của trẻ].

Vậy tập tánh là gì? Xin giới thiệu với các bạn bài:

“Bàn thêm về tự tánh và tập tánh”

Mở đầu Tam Tự Kinh có viết:

*“Nhân chi sơ, tánh bổn thiện,
Tánh tương cận, tập tương viễn.
Cửu bất giáo, tính nãi thiên
Giáo vi đạo, quý vĩ chuyên.”*

Dịch nghĩa:

*(Con người mới sinh bản tính vốn thiện,
Tính ban sơ thì giống nhau, thói quen thì khác xa.
Nếu chẳng giáo dục, bản tính sẽ đổi dời,
Đường lối giáo dục quý ở sự chuyên cần.)*

Chúng ta bắt đầu chia sẻ từng câu một trong đoạn thơ trên.

♣ “Nhân chi sơ, tánh bản thiện”

“Bản thiện” ở đây gọi là tự tánh, chính là “đạo”. Chúng ta có nhớ bài đạo đức chúng ta đã nói, là pháp tắc của đại tự nhiên. Cho nên không cần phải ai dạy, trong bạn luôn luôn có cái tính thiện ấy rồi.

Và “đức” là gì? “Hiếu, Đễ, Trung, Tín, Lễ, Nghĩa, Liêm, Sỉ, Nhân, Ái, Hòa Bình”. Mười hai chữ này không phải do người nào phát minh, không phải do người nào sáng lập, mà là đạo lý tự nhiên. Mười hai chữ này là thiên tính của mỗi người, không người nào là không có đầy đủ”.

Ở bài trước, chúng ta cũng đã nói bốn chữ trong 12 chữ trên, đó là: “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí”. “Nhân, Lễ, Nghĩa, Trí” là tứ chi. Con người phải đầy đủ tứ chi, nếu không đầy đủ thì bạn là phế nhân. Cho nên đây là “đức”, khi mà tự tính của bạn hiển lộ thì đương nhiên bạn có các cái tính ấy, không cần ai dạy mà tự có.

♣ “Tánh tương cận, tập tương viễn” (Tính ban sơ giống nhau, thói quen dần khác xa)

- “Tánh tương cận”: là chính nói tự tánh, hay Phật tánh hay là “đạo” đấy, giống nhau thì đều là thiện hết.

- “Tập tương viễn”: Đây nói là tập tánh, vừa mới nói không thuận theo tập tánh, nên khác nhau. Vì sao từ tự tánh lại sang tập tánh vậy? Vì sao đến bây giờ bạn lại quên hết cả cái tính “vốn thiện” là tự tánh này? Vì bạn đã mê mất đi tự tánh, nhà Phật thường nói “đem cái tính đức hoàn mỹ nguyên bản của mình, của chính bạn thấy đều quên mất hết”.

Tôi có thể ví dụ: Vàng là một kim loại quý, đặc tính hóa lý của nó là: màu vàng, có ánh kim, dẫn nhiệt, dẫn điện, không bị ô xy hóa, nhiệt độ nóng chảy rất cao (1064 độ C). Nhưng bạn hãy thử nhìn cục vàng quặng chưa được tinh luyện xem, nó chỉ là một cục quặng đen xì, lẫn đất cát đá sỏi và các kim loại khác như sắt, đồng, chì, đâu còn là màu vàng ánh kim và các thuộc tính quý kia nữa. Vì sao đến nông nỗi ấy? Vì nó cũng chưa được tinh luyện nên còn nhiều các chất bẩn nhiễm ô. Ta cũng vậy, bản tính thiện bị che mờ bởi những nhiễm ô của “tham, sân, si, mạn”, cho nên cũng cần phải tu sửa hành vi của mình cho hợp với đạo, chính là pháp tắc đại tự nhiên thì bản tính thiện này sẽ khai lộ ra thôi.

♣ Mà đường lối giáo dục là gì? Là quý ở sự chuyên cần. “Giáo vi đạo quý vĩ chuyên”, muốn bản tính khai lộ thì cần phải chăm chỉ chuyên cần.

Chúng ta đã có một chủ đề là “Làm sao để tâm không thoái chuyển?”, thì bạn phải gì ạ? Bạn phải tinh tấn.

Cho nên Phật mới dạy chúng ta Lục độ: Thứ nhất là “Bố thí”, thứ hai là “Trì giới”, thứ ba “Nhẫn nhục”, và thứ tư là “Tinh tấn”. Ba cái đầu là bố thí, trì giới, nhẫn nhục thì thuộc về thiện căn của hàng phàm phu, nhưng riêng đối với hàng Bồ tát, đây ạ, nếu bạn thực sự muốn “liễu sinh tử, thoát luân hồi” thì bạn phải tinh tấn, đây là thiện căn của hàng Bồ tát. Cho nên là, mà có riêng gì đâu, bạn muốn thành Thánh thành Hiền như Khổng giáo dạy, bạn muốn tính thiện khai lộ bạn cũng cần phải chuyên cần chăm chỉ.

Phật dạy: Là người ai cũng có “Tứ đại phiền não thường tùy” (là bốn phiền não lớn luôn song hành cùng), đó là: “tôi tham”, “tôi si”, “tôi mạn”. Vì sao có? Vì có “ngã kiến” đây là chấp “có ta”. Kiến là thấy, ngã là ta. Khi thấy “có ta” lập tức tam độc “tham, sân, si” liền kéo theo. Mở đầu là “tham” giữ cho ta, tham không được thì sân, si, rồi mạn cũng vậy.

Ví dụ: vừa rồi đã nói hai đứa trẻ từ 1-2 tuổi, không dạy chúng nhưng nếu đưa cho một đứa trẻ 1 cái kẹo, đứa kia không cho thì lập tức đứa không được kẹo sẽ tranh giành kêu đòi với đứa kia. Ai dạy chúng? Không ai dạy.

Cho nên bạn đừng bao giờ hy vọng trẻ tự ngoan. Câu này quan trọng lắm, ngay từ nhỏ cha mẹ phải không thuận theo cái “tập tánh” của trẻ, ngăn chặn dục vọng của trẻ tức đoạn ác là điều không thể tránh khỏi.

Mỗi lần con bạn mắc khuyết điểm bạn mắng nó, bạn đánh, bạn sân si ầm lên. Bạn làm thế là sai, bạn hãy nghĩ đến câu này: “Đừng bao giờ bạn mong rằng con bạn tự ngoan”. Đã gọi là người sinh ra đều có mấy cái tính xấu

kia, chỉ có điều khi bạn đã biết thì bắt đầu bạn phải giáo dục chúng.

Cho nên mỗi một lần trẻ mắc khuyết điểm là cơ hội để cho bạn dạy chúng. Còn nếu như hôm nay bạn mắng nó thì ngày hôm sau nó sẽ nghĩ đến là gì? “Mình vừa mới làm điều này một cái thì mẹ biết, mẹ mắng, lần sau ta ẽm nhẹm đi, ta làm cho thật kín đáo không ai biết”. Thế thì hết. Thế thì ngày hôm nay nó giấu nó làm được, thì ngày hôm sau sẽ việc to hơn, ngày hôm sau sẽ việc to nữa, thế thì cuộc đời chúng rồi sẽ đi đến đâu? Không cẩn thận thì chúng sẽ làm đến những cái việc gọi là vi phạm đến quốc pháp, rồi cuối cùng là vào tù.

Cho nên nếu như ngày hôm nay bạn phát hiện ra cái tội, cái lỗi, cái nhược điểm của con thì bạn phải mừng là mình đã phát hiện ra, chứ không phải bạn lại cho rằng: “Sao mà con hư thế, con nhà khác thì nó thế nọ thế kia, sao con lại như thế này”, rồi đến lúc là kêu réo này, rồi than thở này, rồi mắng mỏ thì cuối cùng chúng sẽ lại tìm cách giấu bạn thôi.

Cho nên khi tôi đã để cái câu ấy ở trong tâm, thì mỗi một lần Chu Bi mà hư chẳng hạn, kể cả con, thì tôi đều thấy đây là cơ hội để dạy cháu. Cho nên tôi lại nỗ lực kiên trì dạy thì về sau là nó bỏ được cái tính ấy, thì còn hơn là hôm sau nó giấu mình rồi hôm nay là việc nhỏ, ngày mai là việc lớn, cuối cùng thì “ruồi biến thành voi”.

Cho nên bạn đừng bao giờ hy vọng rằng trẻ sẽ tự ngoan.

Ngay từ nhỏ cha mẹ phải không thuận theo tập tánh xấu của trẻ, tức là dạy trẻ ngăn chặn dục vọng của trẻ (tức đoạn ác) là điều không thể tránh khỏi. Phải dạy.

Vì vừa nói đây, “Nhân chi sơ, tính bổn thiện; tánh tương cận, tập tương viễn”, gì nữa ạ? “Cầu bất giáo, tính nãi thiên”, nếu không giáo dục thì nhất định nó sẽ trở thành “kiêu, xa, dâm, dật”, đó là điều chắc chắn không thể thay đổi được. Bạn cứ hỏi bản thân bạn mà xem, bạn cũng thế.

Thứ hai là dạy trẻ “thiện tâm từ nhỏ”, đây là tu thiện.

Ngăn trừ tất cả các cái dục vọng của trẻ, không dạy trẻ bằng gọi là các cái về vật chất hóa, tức là đoạn cho trẻ cái tính tự tư. Bắt đầu dạy trẻ làm thiện từ nhỏ thì đây chính là tu thiện, đoạn ác tu thiện. Đó, thế thì khi mà bạn mà dạy được cho chúng gọi là đoạn ác tu thiện ngay từ nhỏ, bạn mới hỏi là giờ nó mới một hai tuổi làm sao dạy nó tu thiện được? Tu thiện lại bắt đầu từ tâm.

*Nếu như bạn dạy chúng tích phước được từ nhỏ thì, **“lúc trẻ tích phước về già hưởng phước”**. Trong đây gọi là có “Ngũ phước lâm môn” đấy, gọi là “Phúc”, “Lộc”, “Thọ” đấy ạ; thứ tư là “Khang ninh”, khỏe mạnh, khang kiện và cuối cùng là “Thiện chung” là chết dễ.*

Bạn làm thế nào thì làm để lúc cuối đời của bạn bạn tự tại bạn ra đi, không phải đến nỗi phải gọi là - xin lỗi - nằm mê mệt trên giường không biết gì, rồi thì ai muốn xoay mình như một cục thịt thì mình cũng phải chịu, không làm gì được và tạo thành gánh nặng cho tất cả xã hội và con cháu.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy,
Hành đúng từng câu chữ,
Nội hóa tâm cung kính,
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai. Xin cảm ơn !]

Bài thứ 18

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đã kết thúc mục II: “Tư tưởng tự tư dẫn đến xã hội bất ổn”. Chúng ta đã biết:

- Nguyên nhân của xã hội bất ổn là do tư tưởng tự tư,*
- Nguyên nhân của tự tư, có 3 nguyên nhân:*

○ *Thứ nhất là: Quá nuông chiều trẻ;*

- Thứ hai: Thuận theo các tập tánh của trẻ;
- Thứ ba là: Dạy trẻ bằng vật chất hóa.

Vậy muốn xã hội an định, gia đình hạnh phúc thì phải trừ bỏ tự tư, muốn trừ bỏ tự tư thì phải làm gì?

Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang mục.

II. MUỐN TRỪ BỎ TỰ TƯ PHẢI GIÁO DỤC ĐẠO ĐỨC

Mục này có 3 nội dung:

II-1. Học đạo đức từ chính mình

II-2. Thức tỉnh mọi người trong xã hội

II-3. Giáo dục đạo đức bằng học thuyết Thánh hiền

Bây giờ chúng ta bắt đầu vào nội dung thứ nhất

II-1. Học đạo đức từ chính mình?

[Cứ nói là học đạo đức, vậy học đạo đức từ đâu? Có phải là cứ mang đi để dạy cho người ngoài không?

Hòa thượng đã có một bài là gì ạ? “Khéo học Phật pháp và văn hóa truyền thống”. Bạn đi học đạo đức đây, bạn đi học Phật pháp đây, xong rồi bạn về bạn, tôi vẫn nói ví dụ đây, bạn về bạn không nhìn thấy bạn sai, bạn chỉ nhìn thấy người nhà sai thôi.

Bình thường thì người nhà cũng một ngày chỉ có độ khoảng hai tội để bạn sân si, bây giờ bạn học xong Đệ Tử Quy rồi, bạn soi nhà, từ gọi là: “Rẽ queo rộng chớ đụng

góc”, “Vào phòng trông phải xem như đang có người”, thế là bạn nhìn thấy người nhà của bạn toàn lỗi là lỗi. Đang từ 1 lỗi một ngày thành một ngày có đến 100 lỗi một ngày, nhưng trong khi đấy thì bạn không hề nhìn trở lại xem bạn có lỗi gì, mà khi bạn học Phật pháp, bạn học gọi là luân lý đạo đức, bạn học trước tiên là phải soi vào chính mình xem bạn sai ở đâu. Còn toàn quay ra soi người thì bạn như Hòa thượng nói: vậy bạn phạm phu luân hồi, vĩnh kiếp luân hồi luôn. Cho nên là học đạo đức thì tu dưỡng đạo đức phải từ chính mình.

Tôi ngày nay thường xuyên ngồi phản tỉnh. Tôi ví dụ: mình năm nay cũng gọi là 60 rồi, có những trường hợp thấy sao mà mình vẫn còn bị lừa, bị người ta lừa khéo thế, mà mình không cần lợi, vì mình cúng dường rất nhiều.

Vậy thì vì cái gì? Có phải vì danh không? Lúc đầu vừa khởi lên cái ý vì danh, không có! Mình không cần danh. Không cần danh, bởi vì mình không cầu danh. Thế thì vậy vì cái gì mình bị người ta lừa? Ngồi suy xét đi, suy xét lại, suy xét tái, suy xét hồi, không thể đổ cho người ta được, thì mới nhận ra một điều rằng: Về vi tế mình vẫn cầu danh.

Vi tế như thế nào? Ví dụ nói rằng là: “Con thấy bà niệm niệm vì người”. Ôi! Vậy là trong tâm vẫn thích nên là mới nghe, nên mới bị người ta lừa. Có thể cái ý thô thiển thì mình không phát hiện ra, nhưng ý vi tế này thì cứ dần dần. Mình nghe như thế mình vẫn cứ gọi là tâm mình vui, cho nên mình mới bị lừa chứ. Không cần tiền, ừ, ok, rồi cái danh lớn là “con sẽ đi con tuyên truyền khắp nơi là bà

giảng pháp hay lắm”. Tôi cũng bảo “không cần”, nhưng những cái vi tế bạn phải quán sát cho bằng bằng được.

Cho nên chúng ta muốn học đạo đức thì bắt đầu từ tu dưỡng chính mình trước đã.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta không muốn đạo đức suy đồi thì phải nên bắt đầu làm từ chính mình.

Rất nhiều người cảm thấy xã hội hiện tại đều là như vậy, nên cho rằng ta làm thế nào có thể cũng chẳng có hiệu quả.

Xin hỏi ý niệm của chúng ta như vậy có giúp ích gì đối với gia đình, đối với xã hội hay không? Không có! Cách nghĩ như vậy có lý trí không? Không lý trí!

[Các bạn có cái ý đấy không ạ? Có chứ!]

Thầy Thái nói không có sai câu nào. Bảo: bây giờ cả xã hội nó như thế, tôi không làm xấu như họ đã là may lắm rồi, bây giờ lại bảo tôi giúp xã hội cải tổ. Thôi chịu! Tôi cứ “A Di Đà Phật” thế này là xong, thế còn mặc kệ! Đấy ạ.

Vâng ạ! Đây là tôi đang chia sẻ đối với các đồng tu pháp môn Tịnh độ, nếu như bạn nói rằng bạn chỉ cần niệm A Di Đà Phật thôi, còn mặc kệ mọi người xung quanh thì bạn không thể nào vãng sinh. Vì sao nói thế ạ? Vì trong kinh Vô Lượng Thọ, Đức Phật đã dạy rất rõ ràng điều kiện để bạn vãng sinh có hai điều kiện:

- Một là: *Phát tâm Bồ đề*

- Hai là: *Một lòng chuyên niệm.*

“Phát tâm Bồ đề” đây chính là hy sinh phụng hiến vì người khác. Vậy mà bạn chỉ có làm được về sau là “một lòng chuyên niệm”, vậy thì bạn mới làm được có 49% thôi. Vì sao? Vì khi Phật đặt điều kiện thứ nhất là “phát tâm Bồ đề” lên trên tức là tâm Bồ đề quan trọng hơn “một lòng chuyên niệm”. Cho nên tâm Bồ đề chiếm 51%, còn lại “một lòng chuyên niệm” chỉ chiếm có 49%”. Đây là lời của Hòa thượng giảng, không phải lời của tôi.

Vậy cho nên bạn mới làm được 49% không đủ “quá bán” nên bạn không thể nào vãng sinh. Cho nên dù bạn có niệm tới “gió thổi không qua, mưa rơi không lọt” cũng vậy thôi. Chính vì vậy mà “Tứ hoằng thệ nguyện” của Đức Phật Thích Ca Mâu Ni câu đầu tiên mới là gì ạ? “Chúng sinh vô biên thệ nguyện độ”. Các bạn nên lưu ý điều này.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta không nên xem nhẹ sức mạnh của chính mình, đức hạnh chân thật, tâm chân thành của một người, có thể làm thức tỉnh bản tánh lương thiện của người xung quanh. Cho nên tu dưỡng đạo đức trước tiên phải bắt đầu từ chính mình, từ đó mới có thể thức tỉnh mọi người xung quanh.

[Chúng ta phân đông đều là làm ngược, có nghĩa là thế nào? Học đạo đức vẫn là không chịu sửa mình, mà toàn

tìm cách không chế người khác phải sửa, còn mình thì không chịu sửa.

Chúng ta chuyển sang ý thứ hai:]

II-2. Thức tỉnh mọi người trong xã hội

[Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Xưa vua Thuấn, lúc chưa tước vị, thấy những người đánh cá ở đầm Lôì Trạch, đều là tranh chiếm chỗ nước sâu nhiều cá. Còn người già yếu phải tìm chỗ nước nông cạn, chầy xiết ít cá mà đánh, nên ông có lòng trắc ẩn, bèn cũng tới đánh cá.

Thấy người nào cũng tranh giành chỗ, thì ông im lặng không đả động gì đến tánh xấu ấy; Còn thấy người mà có lòng nhường thì ông hết lời khen ngợi mà theo gương đó cũng nhường chỗ cho người khác.

Đây gọi là gì ạ? “Xưng tán Như Lai”. Tức là thấy hành vi nào mà thiện (thiện theo đúng nghĩa của cổ Thánh tiên Hiền, của Phật, Bồ tát nhé) thì tán thán. Còn những hành vi nào ác thì không nói. Đệ Tử Quy cũng dạy các bạn là gì ạ? “Khen làm lành đó là thiện, người khác biết càng khích lệ; Chê người ác là việc ác, tổn hại nhiều thì họa tự chuốc”.

Đó! Nếu như một cái xã hội mà tất cả đều gọi là chê người ác, chứ tôi không dùng từ xiển dương. Chê lên là “à, chỗ này như thế là ma túy này, con giết cha, giết mẹ này; chỗ này thì như thế này như thế khác này” thì vô hình

chung là cuối cùng rất nhiều thanh thiếu niên nhìn thấy thế, “người ta làm được sao mình không làm được”. Thế là sẵn sàng vì những cái dục vọng về vật chất mà sẵn sàng học tập luôn, làm luôn.

Lại nói tiếp về tấm gương của vua Thuấn, Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Một năm sau, những người đánh cá ở những chỗ nước sâu, ai cũng có lòng nhường chỗ cho nhau, mà không còn tranh giành nữa.

Đây! Ông biểu pháp. Cứ dần dần, chứ không phải như chúng ta thấy một đồng rác để sai vị trí, rõ ràng có cấm biển “Cấm đổ rác”, nhưng mà rác cứ ngày nào cũng chất ra đấy. Nhiều khi lúc trước tôi còn suy nghĩ: “Ô hay! Hay là cái chỗ này là chỗ để đổ rác mà người ta nhầm nhỉ?”. Vì cấm hẳn biển “Cấm đổ rác”, “Cấm đái bậy”, nhưng mà tất cả là cứ tha hồ đổ rác, tha hồ đái bậy.

Nhưng đến khi mình biết là những người này sai rồi, thì lúc đầu mình im lặng mình không nói gì, không đấu tranh gì, thế xong đến thời gian sau mình thấy quen quen mình cũng gọi rón rén ra đặt một túi rác đấy.

Có thể không ạ? Có! Đặc biệt cái lúc mà giờ nhà đang có việc cần dọn dẹp cho nó sạch sẽ, kẻo rác thì chưa đến, thì thôi ta rón rén ta đặt ở đấy. Xong rồi một lần làm, thì từ hành vi đã, hai lần làm, ba lần làm thành thói quen, cả thiên hạ đặt đây tội gì ta không làm.]

Vua Thuần thời xưa, là người con rất hiếu thảo, một mình ông rất hiếu thảo, tu dưỡng rất tốt. Tuy cha mẹ đối với ông rất tệ bạc, thế nhưng ông vẫn cứ tận hết hiếu đạo của mình, vì ông biết được **“Thân tăng ngã, hiếu phương hiền”** có nghĩa là **“Cha mẹ ghét, vẫn hiếu kính”**.

Đối với cha mẹ không phải là giao dịch, không thể nói “Hôm nay cha mẹ đối với ta không tốt, thì ta đối với họ cũng không tốt”.

[Các bạn lưu ý câu này. Cha mẹ yêu thích thì sướng lắm. Nhưng cha mẹ mắng mỗ một cái thì sân si lên, đá thúng đựng nia, rồi quăng, rồi quật, rồi cha mẹ gọi không thèm trả lời, rồi thậm chí là gì? Bỏ đi. Bỏ đi đến khi nào? Đến khi hết tiền, hết các thứ thì lại quay về.

Vua Thuần đã biểu pháp “cha mẹ ghét” nhưng mà “vẫn hiếu kính”. Đấy ạ, vừa mới nói đấy, đối với cha mẹ không phải là giao dịch mà “ông mất cân giò, thì bà thò chai rượu” - không phải thế! Hôm nay cha mẹ đối với ta không tốt thì ta lại bảo rằng là vậy ta cũng không tốt. Không phải thế! Mà trách nhiệm của chúng ta là phải từng ngày, từng giờ nghĩ đến cái ân dưỡng dục này mà để tri ân, mà để đền đáp còn không hết.

Trong Phật Thuyết Phụ Mẫu Ân Trọng Kinh có nhắc đến 10 cái công ơn của cha mẹ. Dù rằng gọi là có công cha mẹ, một bên vai cha, một bên vai mẹ mà đi vòng quanh núi Tu Di hết kiếp này sang kiếp khác còn không trả hết cái công ơn của cha mẹ cơ mà.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta phải từng giờ từng phút ghi nhớ ân dưỡng dục của cha mẹ, phải nên hồi đáp, chứ không nên mong muốn cha mẹ phải tốt đối với chúng ta, bởi vì hiếu thảo là bổn phận của con người.

Vì ông có thái độ như vậy, cho nên sự hiếu thảo của ông đối với cha mẹ đã làm thay đổi cả gia đình ông. Ông “tu thân” (Rèn luyện thân tâm, hàm dưỡng đức tính), nên có thể “tề gia” (Sắp đặt việc gia đình).

[Về sau cha mẹ quay đầu hết. Mẹ của vua Thuần chính là dì ghẻ, chính vì thế nên bà đối với ông rất tệ, xui bố ông là toàn đưa ông vào những chỗ nguy hiểm để cho ông đi, một đi không trở lại. Ví dụ bảo đi đánh cá vào cái chỗ, cái hôm biển động với toàn là cá dữ, rồi kể cả đi làm các việc khác cũng thế. Thế nhưng mà trước cái lòng hiếu của ông, thì cuối cùng cảm động cả những cái con thú dữ đấy và cuối cùng thì sao? Ông cảm động được chính cả cha mẹ mình.]

Vì đức hạnh của ông khiến cho người làng xóm thấy rồi đều rất cảm động, đều muốn làm theo ông, thậm chí đều hy vọng làm người trong nước của ông, cho nên ông liền từ “tề gia” mà đến “trị quốc” (Sắp đặt việc nước tốt đẹp). Vị quốc vương lúc đó là vua Nghiêu nhìn thấy rất cảm động, cảm thấy đem thiên hạ giao cho người như thế này thì nhân dân mới có được hạnh phúc, cho nên ông tiến thêm một bước trị quốc “bình thiên hạ”.

[Được vua Nghiêu nhường ngôi. Một người không phải họ hàng không thân quen gì, nhưng vì đức hạnh của ông mà vua Nghiêu nhường ngôi.]

Học đến đây chúng ta biết tấm gương của vua Thuấn là cảm động được hết.

Câu chuyện của vua Thuấn khi mà mẹ ghẻ đối xử tệ bạc như thế, cha nghe lời mẹ ghẻ cũng đối xử tệ bạc như thế, vậy mà cuối cùng ông đều cảm hóa được cả cha mẹ của mình. Kết quả có thiệt thòi không? Không thiệt thòi. Vì cuối cùng ông lại được làm vua cơ mà, nên không hề thiệt thòi một tí nào cả.

Thế rồi tất cả dân tình đều tranh nhau cái chỗ câu cá tốt cũng như tất cả dân tình đều đổ rác ở chỗ cấm đổ rác. Thì ông cũng ra đấy ngồi và thấy người già đến thì ông nhường luôn.

Cho nên bạn cứ thử nhặt rác mà xem, rồi người ta cũng bắt đầu một lần, hai lần, ba lần nhặt rác, cảm thấy là “ừ, tại sao có người ngày nào cũng nhặt rác ở chỗ này mà mình sao lại tệ thế”, thì lúc ấy họ sẽ bớt dần. Đây chính là thức tỉnh mọi người trong xã hội.]

Các bạn! Khi chúng ta thật sự tu dưỡng thân tâm, liền có thể đối với gia đình, xã hội sanh ra sức mạnh rất lớn.

Singapore có hai quốc bảo:

Một người là thủ tướng tiền nhiệm của họ - Lý Quang Diệu.

Ngoài ra, một vị nữ sĩ tên là Hứa Triết. Bà đã 106 tuổi, bà rất có lòng thương yêu đối với người, cũng rất là hiếu thảo đối với cha mẹ. Một mình bà chăm sóc cho hai, ba

mười người già. Những người già này đều trẻ hơn bà hai, ba chục tuổi, cũng đều bảy, tám mươi tuổi, bà vẫn chăm sóc cho họ.

[Bà thức tỉnh mọi người trong xã hội.]

Lòng yêu thương của bà như vậy đã cảm động người Singapore. Không chỉ cảm động người Singapore, mà cảm động ngàn vạn người trên toàn thế giới.

Kỳ thật nếu muốn đổi với xã hội, thế giới có sự cống hiến, không hề khó khăn như chúng ta tưởng tượng. Chúng ta chỉ cần cố gắng nâng cao tu dưỡng phẩm đức của chính mình là đã ảnh hưởng sâu rộng đến xã hội, là thực sự đã cống hiến cho xã hội ngày một tốt đẹp lên.

Cho nên lão tổ tông dạy chúng ta quốc gia hưng vong phụ thuộc vào thái độ này, rất quan trọng. Khi người có thái độ như vậy càng ngày càng nhiều thì xã hội liền có sự thay đổi tốt.

[Cứ bắt đầu từ mình mà làm, xong rồi sẽ thức tỉnh mọi người trong xã hội. Và khi mình làm một cách thật chất như thế, là cuối cùng mình thức tỉnh được mọi người trong gia đình mình đã.]

Ở đây tôi thấy có những cái biểu pháp rất là hay. Tôi ví dụ: có một vị cư sĩ cũng theo học đạo, chắc chắn rằng đã có những cái biểu pháp cho chính mình, dù rằng nhiều hay ít tôi không biết, nhưng cuối cùng thì đưa được cả mẹ đẻ, cả bố mẹ chồng, cả chồng này, cả các con đều đi học đạo cả.

Và ngoài ra thì có một số các vị cư sĩ khác cũng thế, thậm chí là kéo được cả dòng tộc đi học, thì có thể nói chắc chắn một điều rằng bản thân gia đình đấy, bản thân dòng tộc ấy phải thấy vị đấy đi tu có gì khác thì người ta mới theo. Bởi vì bố mẹ toàn hạng phải gọi là cao tuổi cả, có kinh nghiệm trong cuộc đời, có dễ gì mà lừa được các bậc đấy đâu ạ. Nhưng mà các bậc trưởng bối đã bắt đầu đi vào học thì phải hiểu rằng chính bản thân những con người đấy đã tu dưỡng đạo đức từ chính mình, dù được nhiều hay được ít.

Đó ạ, khi chúng ta quyết tâm tu dưỡng đạo đức của chính bản thân, chúng ta lại thức tỉnh mọi người trong xã hội nữa, thì càng nhiều người như thế, thì đảm bảo xã hội sẽ hưng vượng.

Nhưng muốn tu dưỡng đạo đức thì phải học ở đâu? Bây giờ chúng ta chuyển sang nội dung thứ 3.]

II-3. Giáo dục đạo đức bằng học thuyết Thánh hiền

[Mục này có 3 ý sau đây:

- 1. Học thuyết Thánh hiền nằm ở đâu? Nho giáo và Phật giáo.*
- 2. Nội dung giáo dục là gì? Phải dạy cho được chữ “Hiếu”.*
- 3. Mục tiêu giáo dục là gì? Đoạn ác, tu thiện .*

Chúng ta nghe Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

1. HỌC THUYẾT THÁNH HIỀN NẪM Ở ĐÂU? NHO GIÁO & PHẬT GIÁO

Vào thập niên 70, có một nhà đại triết học người Anh, Tiến sĩ Anold Joseph Toynbee, ông đã từng nói qua mấy câu, ông nói: “Muốn giải quyết vấn đề xã hội của thế kỷ 21, chỉ có học thuyết Khổng Mạnh và Phật pháp Đại thừa”. Lời nói này thật là đạo lý, nhưng không phải là người Trung Quốc nói.

[Vấn đề của thế kỷ 21 là gì ạ?

Vâng ạ, hiện tượng nhé: Con thì không nghe lời cha mẹ, trò thì không nghe lời thầy giáo, nhân viên thì không nghe lời lãnh đạo. Ai bảo được ai, cá mè một lứa. Cuối cùng thì xảy ra đấu tranh, chiến tranh. Lúc đầu là cạnh tranh thôi, xong rồi đến đấu tranh, chiến tranh, xã hội bất ổn.

Cho nên muốn giải quyết được không những về các vấn đề xã hội mà cả những vấn đề về thiên tai chỉ có học thuyết Khổng - Mạnh và Phật pháp đại thừa.

Vì sao lại chỉ có học thuyết Khổng - Mạnh và Phật pháp Đại thừa? Vì sao ạ? Vâng ạ, bởi vì học thuyết Khổng - Mạnh và Phật pháp đại thừa là chính dạy cho chúng ta đạo đức. Đạo đức là gì hả các bạn? Pháp tắc đại tự nhiên. Bạn đi theo pháp tắc đại tự nhiên thì là phước đến họa đi, mà bạn đi ngược lại pháp tắc đại tự nhiên thì họa đến phước đi. Cho nên chỉ có học thuyết Khổng - Mạnh và Phật pháp đại thừa mới giải quyết được vấn đề của thế kỷ 21.

Ở bài trước chúng ta vừa nói học thuyết Thánh hiền “siêu việt thời không”, đó là siêu việt cả thời gian lẫn không gian. Nghĩa là sao?

- Siêu việt không gian là khắp các nước trên giới đều công nhận;

- Siêu việt thời gian là từ ngàn xưa đến nay vẫn không thay đổi, đều được công nhận.

Nói vậy các học thuyết khác thì sao?

Tôi ví dụ nhé, nếu nói về khoa học tự nhiên, thì lúc đầu các nhà khoa học nói vật chất cấu tạo từ phân tử, sau đó tiến lên một bước lại bảo không phải mà là từ nguyên tử, sau đó lại nói đến là từ hạt nhân và điện tử, sau lại thay đổi bảo rằng từ các “hạt cơ bản” gọi là hạt quark, sau đó lại bảo từ hiện tượng sóng, hay còn gọi là “lý thuyết dây”, đến bây giờ vẫn chưa ngừng thay đổi và không biết đến bao giờ mới ngừng thay đổi đây?

Trong khi Phật pháp Đại thừa nói về hiện tượng vật chất là do ý niệm mà ra (hay là cái câu trong Phật pháp thường nói là “vạn pháp duy tâm tạo”).

Cho nên khoa học trải qua thời gian lâu xa như vậy, từ thế kỷ thứ XIX - Cách mạng khoa học kỹ thuật (hay còn gọi là cách mạng công nghiệp lần thứ nhất diễn ra ở Anh) cho đến tận bây giờ vẫn là đang dần dần chứng minh được những điều mà Phật đã nói cách đây hơn 3000 năm.

Lại nói đến các học thuyết về kinh tế cũng vậy. Ban đầu là lý thuyết “trọng thương” của William Petty (coi thương mại là làm ra của cải vật chất của xã hội), sau đến lý thuyết “trọng nông” của Queney (coi nông nghiệp là chính), rồi sau lại bảo “trọng cung” của David Ricacdo và Adam Smith, sau đó lại bảo là trọng cầu của Keynes, rồi sau lại chuyển sang lý thuyết tiền tệ hay còn gọi là trọng tiền của Milton Friedman, và bây giờ thì tôi không biết là bảo là trọng gì nữa rồi... thay đổi suốt.

Nói về xã hội chẳng hạn, với Mỹ thì luật pháp quy định thế này, với Nga lại quy định thế khác, với Việt Nam lại khác nữa...Tôi ví dụ nhé: người Anh hoặc người Singapore quy định ô tô thì vô lăng ở bên phải; Việt Nam thì quy định vô lăng ở bên trái... Vậy có siêu việt không gian đâu.

Thậm chí nói đến luật pháp quốc gia chẳng hạn: hôm nay ban hành, thời gian sau lại bổ sung chỉnh sửa cho hợp với thời cuộc, và cứ thế tiếp tục chỉnh sửa mãi không ngừng.

*Cho nên chỉ có học thuyết Thánh hiền mới siêu việt thời gian, siêu việt không gian. **“Chân lý như vậy mới đáng được chúng ta dùng sinh mạng ngăn ngừa cố gắng truy cầu”.***

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Vậy xin hỏi học thuyết Khổng - Mạnh ở đâu? Ở Trung Quốc à? Có chắc chắn không?

Quý vị xem Trung Quốc là một nước lễ giáo, nhưng hiện nay nói người với người khi gặp mặt nhau có còn rất khách sáo mà cúi đầu nói “Chào bạn” không? Không thấy!

Ở đâu nhìn thấy việc này? Ở Nhật Bản, ở Hàn Quốc! Tại sao đáp án lại thay đổi vậy? Cho nên tôi rất lo lắng một việc, có thể sau 50 năm, pháp đình quốc tế sẽ phải đưa ra một phán quyết xem Khổng Phu tử là lão tổ tông của người Hàn Quốc, hay là lão tổ tông của người Trung Quốc?

Các bạn! Kết quả sẽ như thế nào? Vị pháp quan này sẽ nói:

- Phải trọng thực chất, không trọng hình thức.

Nào bây giờ chúng ta cùng xem “thực chất” nằm ở đâu?

Người Hàn Quốc hay người Trung Quốc? Người Hàn Quốc thực hiện lời giáo huấn của Khổng lão Phu tử, hay là người Trung Quốc? Đến lúc đó chúng ta muốn khóc cũng không khóc được nữa.

Cho nên gọi là “Biết liêm sỉ là gần với dũng” vậy (Tri sỉ cận hồ dũng). Chúng ta phải trân trọng có được tổ tông tốt như vậy, trân trọng giáo huấn của họ, phải đem nó để cải đổi xã hội lại.

Vì sao tiến sĩ Anold Joseph Toynbee lại nói như vậy? Cũng tương tự, vào năm 1988, có 75 nhà nghiên cứu đưa ra lời phát biểu ở hội nghị Paris, trong nội dung có nhắc đến “Nhân loại của thế kỷ 21 nếu muốn tồn tại, nếu muốn tiếp

tục sinh tồn thì phải quay lại hai ngàn năm trước, hấp thu trí huệ của Khổng lão Phu tử”.

[Đó, vậy là kể cả một nhà tiến sĩ, đại triết học người Anh, rồi đến là tại hội nghị ở Paris, 75 nhà nghiên cứu đều kết luận là muốn tồn tại thì phải quay lại hai ngàn năm trước hấp thu trí huệ của Khổng lão Phu tử.]

Các bạn! Người như thế nào thì nhận được giải Nobel? Đều là những người xuất sắc của mọi nghề nghiệp. Vì sao họ “khác miêng”, nhưng “đồng lời” thể hội đến “Vấn đề xã hội ở tương lai nhất định phải là học thuyết Khổng - Mạnh mới giải quyết được”?

Kỳ thật những đạo lý này, chúng ta chỉ cần bình lặng lại thì đều có thể suy nghĩ ra được.

[Chúng ta chuyển sang ý thứ 2:

2. MỤC TIÊU GIÁO DỤC LA GI?

Mục này có 2 điểm mà bạn cần lưu ý như sau:

- *Điểm thứ nhất: Chuyển “tự tư” sang “từ bi, bác ái, nhân ái”.*

Đấy ạ, mục tiêu giáo dục đấy ạ, bạn làm thế nào để cho trẻ chuyển được từ “tự tư” sang “từ bi, bác ái, nhân ái”.

- *Điểm thứ hai: Muốn vậy thì căn bản là phải dạy cho con được chữ “Hiếu”.*

Chúng ta bắt đầu nghe Tiên sĩ Thái giảng:]

THỨ NHẤT : CHUYỂN “TỰ TU” SANG “TỪ BI, BÁC ÁI, NHAN ÁI”

Chúng ta cùng nhau phân tích một chút:

♣ Nòng cốt của học thuyết Không - Mạnh là ở chỗ nào? Là “Nhân ái”.

♣ Nòng cốt của Phật pháp đại thừa là ở chỗ nào? Là “Từ bi”.

♣ Nòng cốt của Thiên chúa giáo là ở chỗ nào ạ? Thánh giả của phương Tây cũng nêu ra giải quyết vấn đề xã hội của thế kỷ 21. Thánh giả của phương Tây, Thượng đế, Giê-su là dạy cái gì? Là dạy “Bác ái”!

[Bác ái là tình thương yêu rộng lớn khắp nhân loại. Người thế gian nói là “yêu”, Ki-tô giáo nói “Bác ái”, Phật pháp vì sao không nói “yêu”? Vì chữ “yêu” là có cảm tình, cho nên mới đổi một tên khác là “từ bi”. “Từ bi” là lý trí, “từ” là ban vui, “bi” chính là xót thương.

Vậy thì muốn ban vui cho chúng sinh, tôi ví dụ thôi, ngay trong gia đình, ví dụ bạn muốn cho con bạn được vui vẻ và cuộc sống hạnh phúc về sau này, không thể nói rằng hằng ngày phải lay lục chúng: “Con ơi phải học thế này, con ơi phải thế nọ thế kia”, chúng không nghe. Vậy thì bạn phải dùng cái gì? Bạn phải dùng phương tiện, mà phương tiện lúc ấy có khi đánh mắng cơ ý, nhưng mà cái mục tiêu của bạn là muốn cho con bạn một cuộc sống hạnh phúc

ngày một tốt lên, thì đây chính là chữ “từ bi” không đưa tình cảm vào.

Còn có tình cảm thì sao? “Ôi, tôi đứt ruột tôi để ra nó mà bây giờ tôi lại rút roi đánh nó thì nghe chừng xót xa lắm”. Nhưng mà lúc cần thì cũng vẫn phải rút roi chứ giờ làm sao được. Bạn làm sao để khi chúng lớn mà bạn vẫn rút roi được thì bạn thành công đấy. Còn nếu bạn không thể rút roi được, bạn vừa mới mắng nó một cái, nó trợn mắt lên nó quay lại nhìn bạn, rồi thậm chí nó lắm bầm nó chửi bạn, thì thôi, cuộc đời bạn coi như là sẽ đến “ngày tàn” nếu như bạn không quyết tâm thay đổi.

Cho nên “từ bi” là lý trí, yêu là có lý tính, không phải yêu của cảm tình, yêu của lý tính thì gọi là từ bi, là thương yêu với tất cả chúng sinh không có bất kỳ một điều kiện nào.

Cho nên trong Phật pháp mới có câu là “vô duyên đại từ, đồng thể đại bi”: “vô duyên” tức là không có một điều kiện nào mà vẫn cứ “đại từ” chứ không phải là biến thành giao dịch. Hôm nay cha mẹ tốt với tôi thì cuối cùng là khen rồi khen rít lên, nhưng mà thường thì cha mẹ bao giờ chẳng “ngờ nghệch”, nhường hết cho con hết.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Tuy đã dạy rồi, thế nhưng hiện tại vì sao vẫn phải ném quả ác? Vì không nghe lời người xưa nói chịu thiệt ở ngay trước mắt.

Tư tưởng quan niệm của con người phải hướng đến giáo huấn của Thánh hiền, vấn đề liên bắt đầu chuyển biến tốt.

[Cho nên các bạn nhớ nhé, bắt đầu từ ngày hôm nay, nếu trước kia mình đã buông lung theo tập khí của mình, đều theo cách mình nghĩ thế này là tốt, thế kia là xấu, ngày hôm nay bắt đầu khi học đến chỗ này rồi thì nhất định bạn phải xoay trở lại là quay trở về giáo huấn của Thánh hiền thì nhất định vấn đề liên chuyển đổi.]

Ở đây các bạn cứ thử tự quán xét mà xem, các bạn từ khi bắt đầu học đạo Thánh hiền và bắt đầu các bạn có thực hiện, thực hiện được một ít thôi, chưa thực hiện được nhiều, nhưng đảm bảo đã thay đổi. Các bạn thử quán xét mà xem:

- Ai đã bắt đầu thấy có thay đổi ạ? Các bạn giơ tay tôi xem ạ?

Rất nhiều! Vâng ạ.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta cùng xem, để giữ tâm nhân ái:

♣ Hiểu được giúp đỡ lẫn nhau;

♣ Lại nâng lên thương yêu lẫn nhau, liền có thể sáng tạo ra thế giới đại đồng, thì ngày tàn sẽ chuyển sang thế giới đại đồng.

[Lúc đầu là hiểu được nhau đã, sau đấy thì giúp đỡ lẫn nhau. Sau đến cái gì nữa? Thương yêu lẫn nhau. Khi

bắt đầu có thể thương yêu lẫn nhau thì có thể sáng tạo ra thế giới đại đồng.

Chúng ta đã kết thúc điểm thứ nhất: chuyển “tự tư” sang “từ bi, bác ái, nhân ái”. Bây giờ sẽ sang điểm:]

THỨ HAI: CAN BẢN LA PHẢI DẠY CHO ĐƯỢC CHỮ “HIẾU”

Các bạn! Thế giới đại đồng không phải là treo ở trên tường cao.

Chúng ta cùng nhau suy xét: Khi một người có lòng hiếu thảo, hiếu tâm đích thực có ở ngay trong lòng họ, thì khi họ nhìn thấy cha mẹ của người khác, họ có cung kính hay không? Có!

[Cho nên nền tảng đạo đức bắt đầu bằng chữ “Hiếu”, bởi vì khi đã hiếu với cha mẹ thì nhất định nhìn thấy cha mẹ người khác cũng sẽ cung kính.]

Trong Hiếu Kinh có nhắc đến: “Giáo dĩ hiếu, sở dĩ kính thiên hạ chi vi nhân phụ giả dã” (Dạy con cái hiếu thảo, thì chúng cũng sẽ kính trọng cả cha mẹ của người khác). Quý vị làm cho một người thật sự có hiếu tâm, họ đối với tất cả những người làm cha mẹ đều sẽ cung kính.

Chúng ta thử nghĩ xem, ngày nay nếu bạn có hiếu tâm, thì khi bạn ngồi xe công cộng, thấy một cụ già đi lên, bạn còn có thể ngồi chỗ đó sao? Có hay không? Bạn lập tức sẽ nghĩ đến phải mau đứng dậy, đó là trưởng bối của ta, hàng cha mẹ ta, rất cung kính mà nhường chỗ cho bà ấy

ngồi. Khi bạn thấy những người trưởng bối này đi trên đường, qua đường rất nguy hiểm, tin tưởng bạn sẽ lập tức tự nhiên đến để dìu đỡ họ, tin tưởng người có tâm và lòng nhân từ tự nhiên liền giúp đỡ người khác, thương yêu người khác.

Khi chúng ta biết xem trọng đức hạnh của mỗi người, xem trọng đức hạnh của trẻ nhỏ, thì toàn thể xã hội dần dần sẽ hiện ra bầu không khí hài hòa.

“Ngày tàn” hay “Thế giới đại đồng” xem ra rất phức tạp, nhưng quý vị vẫn có thể tìm ra được mạng mạch chủ yếu của nó. Căn bản ở đâu? Trong khoảng một niệm.

[Chuyển đổi một cái là thay đổi luôn, từ ngày tàn sang thế giới đại đồng. Niệm gì? Chính là niệm mà chúng ta vừa nhắc đến đây, chuyển từ “tự tư” sang “nhân ái”, “bác ái”, “từ bi”. Hay là chuyển niệm gì ạ? Vì mình sang vì người, là thay đổi được luôn thôi. Tưởng là phức tạp nhưng thực ra chỉ có một niệm.]

Cổ Thánh tiên Hiền cũng dạy, Hòa thượng cũng dạy, Phật cũng dạy là: thôi, dạy nhiều quá rồi cuối cùng là sợ là cuối cùng loạn lên. Có một cách đơn giản nhất là: định làm cái gì cho mình thì nghĩ đến lại làm cho người; định thành tựu cho mình cái gì thì nghĩ đến thành tựu cho người. Chỉ cần thế thôi.

Đang ngồi gọi là, như Cư sĩ Chúc Hạnh vẫn thường đùa, “ủ mưu”, lúc đầu là ủ mưu cho mình, thế xong bắt đầu: “Ôi, thôi chết rồi, mình đang tính cho mình” - xoay sang cho người. Rất đơn giản. Định thành tựu cho mình cái

gì thì xoay sang thành tựu cho người, thì lập tức từ ngày tàn chuyển sang thế giới đại đồng. Ngày tàn ở chính trong gia đình bạn sẽ chuyển sang thế giới đại đồng.

Muốn vậy phải giáo dục đạo đức cho trẻ và bản thân chúng ta cũng phải thành tựu đạo đức, học vấn của chính mình.

Lại nói lại, bạn chỉ chuyên nghĩ cho người, vậy liệu có sợ thiệt thòi không? Không sợ, vừa mới nói tám gương của vua Thuần đấy thôi, ông chỉ chuyên nghĩ cho người thì cuối cùng đền đáp của ông là gì ạ ? Cuối cùng ông được làm vua cơ mà, ông được vua Nghiêu truyền ngôi cho.]

Hiện nay trên thị trường thường nói đến quy hoạch đời sống. Quý vị làm thế nào để “kinh doanh” cuộc đời của quý vị? Quý vị hy vọng con mình “kinh doanh” cuộc đời của nó như thế nào?

[Vâng ạ! Nói đi nói lại chỉ một câu ngắn gọn là:

- Bạn muốn kinh doanh cuộc đời của bạn tốt đẹp thì bạn phải học chữ “Hiếu”;

- Bạn muốn con bạn sau này kinh doanh cuộc đời nó cũng được tốt đẹp thì bạn phải dạy được cho con bằng được chữ “Hiếu”.

Vì chỉ cần hiếu là sẽ có tâm nhân từ với tất cả mọi người trong xã hội. Tâm nhân từ chính là pháp tắc đại tự nhiên. Cho nên mới nói “Đại đạo chí giản ” (Đạo lớn cực kỳ đơn giản).

Vâng ạ! Chúng ta đã học xong ý thứ 2: “Nội dung giáo dục là gì?” Xin nhắc lại nhé, ngắn gọn: chữ “Hiếu”. Ngày mai chúng ta sẽ học đến mục thứ 3: “Mục tiêu giáo dục là gì?”. Dạy trẻ đoạn ác, tu thiện.

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy,
Hành đúng từng câu chữ,
Nội hóa tâm cung kính,
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai. Xin cảm ơn!]

Bài thứ 19

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang dừng ở mục:

III- 3. Dùng giáo huấn Thánh hiền chuyển đổi xã hội.

Mục này có 3 ý, chúng ta đã học xong 2 ý đầu tiên là:

1. *Giáo huấn Thánh hiền nằm ở đâu? Ở Nho giáo và Phật giáo.*
2. *Nội dung giáo dục đạo đức là gì? Là phải dạy cho được chữ “Hiếu”.*

Hôm nay chúng ta sẽ chuyển sang ý thứ 3:

Mục tiêu giáo dục là gì?

Mục này có mấy điểm sau:

- *Một: Trừ bỏ tự tư tức chính là đoạn ác.*
- *Hai: Bồi phước cho trẻ từ nhỏ tức chính là tu thiện.*
- *Ba: Cuộc đời có thể cống hiến từ khi nào, và bao lâu?*

Chúng ta bắt đầu học điểm:

Thứ nhất: Trừ bỏ tự tư tức chính là đoạn ác

Muốn trừ bỏ tự tư của trẻ thì có 2 biện pháp:

- *Một là: Ngăn chặn dục vọng của trẻ ngay từ khi còn nhỏ*
- *Hai là: Phòng ngừa dục vọng cho trẻ*

Bây giờ chúng ta nghe Tiến sĩ Thái giảng về biện pháp thứ nhất:

Một là: Ngăn chặn dục vọng của trẻ

Làm thế nào để ngăn chặn được dục vọng của trẻ hả các bạn?]

Không thuận theo tập tánh của trẻ

Khi trẻ nhỏ tự tư, khi trẻ nhỏ chú trọng hưởng thụ vật chất, chúng sẽ đi đến đời sống như thế nào? Thuận theo cá tánh, là thuận theo cá tánh nào vậy? Con người thì thích phóng túng, lười lao động, lười lao nhọc.

Cho nên mới nói là **“Cầu bất giáo, tính nãi thiên”** (Nếu chẳng được giáo dục, bản tính thiện sẽ đồi dồi), rất nhiều tập tánh liền lộ rõ ra.

[Rất nhiều quý vị và cả gia đình tôi cũng thế mà.

Tôi vẫn thường xuyên nói là nếu anh không làm thì hãy ủng hộ để em làm vì những điều của em làm thì chỉ có tốt cho gia đình và cho mọi người, đương nhiên là chỉ nói trong gia đình thôi. Không làm thì phải ủng hộ, mà không ủng hộ thì không được cản trở. Còn nếu như cứ cản trở, trước đây không học đạo thì không biết, còn ngày nay đã học đạo nhưng nếu như vẫn cứ cản trở... Tôi bảo:

- Anh có nhìn thấy trường hợp một người mà cả gia đình chúng ta cùng chứng kiến không, một người trong họ hàng?

Bảo:

- Trường hợp nào?

- Đây, trường hợp có một ông cụ khi mất, sáu người con, vậy mà không có một đứa nào ở bên cạnh, mà đều có báo trước. Chín giờ sáng gọi bảo: “Hôm nay tình hình bố mệt lắm rồi đấy thì sang đến với bố đi”. Đến lúc bố chết xương đầu nguội lạnh rồi, 8 giờ tối rồi mới đến. Vì sao? Vì

gần rằm tháng 7. Một đứa thì là lấy vợ ở xa cũng không về được, thế rồi ba người đã báo tin rồi nhưng cuối cùng là bố chết lạnh xương đầu, lúc ấy mới thấy mặt mũi mò mẫm đến. Anh có nhìn thấy trường hợp đấy không?

Bảo:

- Có!

- Vậy nếu anh cứ còn tiếp tục ngăn cản em về chuyện dạy các con đưa vào nếp ấy, thì anh hãy nhớ đến điều đấy, sẽ đến lượt mình đấy, sẽ nằm chết còng queo ra lạnh xương đầu mà không có một đứa con nào. Cho nên nếu như anh ủng hộ em thì tốt, còn nếu như anh thấy nói em sai thì anh phải chỉ ra được em sai ở chỗ nào. Còn nếu không sai, biết là đúng thì đây là lười.

Không làm thì đứng ra một bên, nhưng phải để em làm. Còn nếu mà tốt hơn nữa thì ủng hộ em để cùng nhau cả gia đình gọi là gia đình chí đồng đạo hợp đi đến mục đích cuối cùng.

Tôi bảo thế, xong rồi dần dần cư sĩ chồng cũng nhận ra. Và bây giờ đang rút đến cái đoạn là mỗi lần tôi nói hoặc tôi định bảo cái gì thì vừa mới định cản một cái, nhớ ra thì “thôi thôi không nói nữa”.

Cho nên người nào học đạo trong gia đình thì người đấy sẽ là người lèo lái con thuyền hạnh phúc của gia đình, không khác được. Còn nếu như bạn lại nhường cái tay lái, nhường cái thuyền trưởng này cho cái người không học đạo

thì gia đình của bạn, cái con thuyền ấy nó không thể cập được bến bờ hạnh phúc.

Tiền sĩ Thái giảng tiếp:

Lại nói thuận theo cá tánh, theo cá tánh nào? Phóng túng, lười lao nhọc cho nên mới nói là]

3. NỘI DUNG GIAO DỤC LA GI?

THỨ NHẤT: TRỪ BỎ TỰ TƯ – LA DOẠN AC

Một là: Ngăn chặn dục vọng của trẻ - Không thuận theo tập tánh của trẻ

“Cầu bất giáo, tính nãi thiên” (Nếu chẳng được giáo dục, thì bản tính thiện sẽ đổi dời), rất nhiều tập tánh liền hiển lộ rõ ra.

Người lớn đối với vấn đề này phải rất là tường tận, do đó rất chú trọng giáo dục trẻ từ nhỏ, không để tăng trưởng những tập tánh này của chúng, vì nếu như chúng xa xỉ, chúng lười biếng, không cung kính, xin hỏi cả đời sẽ như thế nào? Cả cuộc đời “kinh doanh” có được tốt không? Không thể nào!

Thế nhưng những tập quán này trở thành thói quen rồi, nếu muốn đem nó chuyển đổi lại sẽ rất khó.

[Đây, người lớn vấn đề này phải rất tường tận, đã biết rồi, đã hiểu rồi thì nhất định phải ngăn chặn những tập tính xấu đấy. Ngăn chặn bằng cách nào hả các bạn?

Phương pháp dạy là gì ạ? Thân giáo.

Tôi ví dụ: Bạn muốn con bạn không có xa xỉ thì trước tiên bạn tiết kiệm đi. Hôm nay thì quần nọ áo kia, ngày mai thì đi ăn hiệu, rồi là ngày kia thì đi chơi khắp mọi nơi. Thế bạn có dạy được cho trẻ cái tính gọi là không xa xỉ không? Không dạy được.

Đấy nhé, từ ngăn chặn bắt đầu rồi đến phòng ngừa.

Tức là ngăn chặn tức là gì? Nước nó đến rồi bây giờ ta phải be bờ đắp đập.

Phòng ngừa là gì? Tức là nước nó chưa đến, nhưng ta sẽ phòng ngừa từ xa, ta sẽ làm hệ thống kênh mương thủy lợi để dẫn cái con nước ấy cho nó không vào.

Chúng ta chuyển sang biện pháp thứ hai để trừ bỏ tự tư, đó là:]

Hai là: Phòng ngừa dục vọng cho trẻ

[Phòng ngừa bằng cách nào?]

Dạy tiết kiệm là phòng ngừa dục vọng, tiết phước

[“Tìu kiệm mà vào xa xỉ thì dễ, nhưng từ xa xỉ mà vào tiết kiệm thì khó”.

Khó không hả các bạn? Quá khó! Trước đây thì phải đi bộ đi học, thời của chúng tôi là, tôi đi bộ thì từ nhà tôi đến trường Chu Văn An tôi học thì tôi cũng phải đi bộ ít nhất là ba cây. Trời nắng trời mưa tất cả đều đi bộ.

Thế nhưng đến khi có cái xe đạp rồi thì bắt đầu bảo: “Ôi trời ơi, bây giờ nghĩ đi bộ thì ngại ghê lắm”.

Thế xong rồi đến khi xây dựng gia đình rồi thì kiếm được cái xe máy, bây giờ nghĩ đến bảo đạp xe từ đây đến Bờ Hồ thì chết, không đạp được.

Thế có xe máy xong rồi thì bắt đầu là nâng lên ô tô để cho gọi là “mưa không đến mặt, nắng không đến đầu”. Thế hôm nào con nó mượn ô tô để đi thì chồng bảo vợ là:

- Vậy thế anh lấy xe máy để đèo em đi!

Bảo:

- Không, chịu, bây giờ mà mưa nắng vào đầu tôi cảm tôi chết, chịu, không đi!

Cho nên là từ tiết kiệm mà vào xa xỉ thì dễ, nhưng từ xa xỉ mà vào tiết kiệm thì khó.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:]

Bạn làm cho chúng lúc nhỏ rất hạnh phúc an vui, muốn thứ gì có thứ đó, đợi đến lúc chúng tiêu tiền quen rồi thì sẽ rất khó sửa.

Chúng ta cùng xem hiện tại: Những người thiếu niên 10-20 tuổi, đều vẫn chưa bước ra xã hội, nhưng tiêu tiền còn nhiều hơn cả người kiếm tiền, thẻ tín dụng thì có đến mấy tấm (việc này tôi không có kinh nghiệm, các vị cho tôi thêm một số tư liệu), làm đến mấy tấm, tấm này xài hết rồi thì lại xài đến tấm khác.

Người xưa cảm thấy thiếu tiền phải đi vay người khác thì là rất xấu hổ, còn thanh niên hiện nay thì nghĩ ra hết cách để xài trước rồi tính sau.

[Đấy ạ, tín dụng đây các bạn, rồi dẫn đến tín dụng đen. Không biết bao nhiêu gia đình coi như lâm vào cảnh gọi là không nhà không cửa, dẫn đến kể cả tự tử mà chết. Cho nên bây giờ các cơ quan hành pháp của chúng ta đang tập trung một cái mũi vào tín dụng đen, rồi đánh cò, đánh bạc.]

Cho nên rất nhiều người trẻ tuổi vẫn chưa bước vào xã hội, nhưng đã đem tín dụng ra xã hội phá hoại, làm hỏng hết! Vì chúng rất xa xỉ, nên cả đời phải trở thành nô lệ cho vật chất. Cho nên mục tiêu nỗ lực của chúng không phải là để hiếu thảo cha mẹ, không phải vì để chăm sóc vợ con, mà là muốn thỏa mãn dục vọng vật chất của chúng.

Kỳ thật con người một ngày phải tốn tiền ăn cơm, quần áo có nhiều không? Không phải nhiều. Thế nhưng chỉ cần tiêm nhiễm phải khí chất hoang phí thì sẽ không cưỡng lại được mê hoặc.

[Người xưa có câu như nào ạ? “Thóc gạo đầy kho ngày ăn ba bữa, nhà rộng thì nghìn gian, đêm ngủ có hai thước”. Cho nên để đủ biết được là nói về cái nhu cầu của con người rất là ít, tức là cái nhu cầu để đảm bảo cho cái cuộc sống, nhưng mà không chịu. Đêm ngủ có hai thước thôi, nhưng bảo không được, nhà từ căn hộ phải lên đến biệt thự, từ một biệt thự thì phải lên đến mấy biệt thự, đúng không ạ?]

Vì phải hoàn trả tiền, nên chúng cần phải rất nỗ lực, phải đi đánh bại người khác, ngay trong công việc có thể là tổn người để lợi mình, nhìn thấy người đều cảm thấy là kẻ địch, là đối thủ, cho nên cuộc sống như ở chiến trường.

Đến tuổi già của họ thì sao? Bạn thấy, nhiều người trong chúng ta đều rất ngưỡng mộ phương Tây có phúc lợi người già, rất là ngưỡng mộ. Thế nhưng chúng ta cần phải hiểu rõ, những người già này ở trong đó tuy là không lo về ăn mặc, thế nhưng đời sống tinh thần của họ rất thiếu kém. Hôm nào con cái đến thăm, họ sẽ vui mừng đến vài ngày, nói với các bè bạn khác là:

- Con trai tôi vẫn chưa quên tôi.

Câu nói này nghe như họ cảm thấy rất vui mừng, nhưng bạn thì cảm thấy chua xót.

[Một số Viện Dưỡng lão đường, buổi chiều thứ bảy, nhiều cụ già cầm một cái bọc quần áo, cứ đứng ở cửa để chờ con nó đến nó đón về. Con nó không đến thì người nhân viên của Viện Dưỡng Lão Đường bảo:

- Cụ ơi, con mời cụ vào ngồi ở cái phòng chờ này nếu anh chị ấy đến thì cụ đỡ mỏi.

Thế đến lúc chờ mãi không thấy thì lại lúi thúi hai hàng nước mắt chảy dài, ôm cái bọc quần áo ấy lại đi vào phòng của mình.]

Con người thật sự cảm thấy có phước báo thì hưởng vào lúc nào vậy? Lúc tuổi già.

Nếu như cuộc sống tinh thần thiếu kém như vậy, cuộc đời này bạn cũng sẽ không cảm thấy hạnh phúc.

[Cho nên người xưa mới nói là làm sao ạ? Cuộc đời phải “có hậu”, tức là càng về già phải càng được an vui, được sung sướng, chứ không phải là càng về già thì càng khốn khó, tất cả những cái gì đấy gọi là hoành tráng là: “Than ôi! Thời oanh liệt nay còn đâu”.

Mà muốn nó không đến cái đấy thì bạn phải học đạo đức, bạn phải dạy cho con bạn đạo đức. Phải biết là ngày hôm nay ta trẻ khỏe, ta đẹp đẽ như tài tử xi-ne-ma thế này, rồi ta có tất cả thì bạn phải nhớ đến ngày hôm sau khi bạn già yếu thì đến như đức vua Tịnh Phạn là phụ thân của Đức Phật mà mắt mờ, răng rụng, tóc bạc, lưng còng, da nhăn nheo. Bạn có tránh được không?]

Vâng ạ! Bây giờ chúng ta sẽ chuyển sang ý thứ 2 là:]

THỨ HAI: BỒI PHƯỚC TỪ NHỎ CHO TRẺ - LA TU THIỆN

[Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Vậy nên quy hoạch đời sống như thế nào mới là chính xác? Chúng ta cùng nhau xem:

[Đấy, đã dạy ngược hẳn với những điều bạn đang suy nghĩ chưa? Bạn thì sao ạ? Lúc trẻ thì dùng toàn bộ thời gian sức lực để kiếm tiền. Lúc về già thì lại dùng toàn bộ tiền đấy để mua lại sức khỏe mà không được. Nhưng đây thì dạy làm sao ạ? Từ nhỏ phải dạy tích phước, bồi phước. Lúc

trẻ vì có sức khỏe, trí tuệ, cho nên phải tạo phước. Có rồi thì làm sao?]

Về tuổi già thì hưởng phước, thì đó mới là phước chân thật.

[Còn sợ nhất là coi như cuộc đời gọi là không có hậu. Sáng nay vừa nói với các bạn. Dù rằng có làm đến vị vua, tiếp tục nhé, toàn những người mẫu nổi tiếng, rồi những minh tinh màn bạc nổi tiếng một thời như chúng ta biết đấy, bây giờ cuộc sống họ về đâu?]

Cho nên, nếu bạn không biết tu phước thì dù bây giờ bạn có sắc sảo mấy, bạn có nhiều tiền mấy, bạn có làm to mấy thì đến lúc cuối đời bạn sẽ khôn khó cho mà xem, bạn phải hiểu được điều đấy.

Tôi thấy ở đây có cư sĩ Nhân cực kỳ thông minh, rất thật. Khi bắt đầu ngộ đạo ra một cái, tôi thấy không hề tiếc bất kỳ một cái gì để làm, hy sinh vì đạo. Thậm chí là chừng này tuổi và cũng không phải khỏe, vậy mà mỗi một lần đi gọi là cúng dường kinh sách ấy, ừ, cư sĩ Cường thì đương nhiên là lúc trẻ biết tu phước rồi, trẻ, thanh niên, con trai, nhưng mà cư sĩ Nhân như thế vẫn bê cả thùng sách. Ngoài ra là bất kỳ một việc gì không nề hà, biết được rằng là “thôi, những năm như thế này là mình đã đến giai đoạn sau của cuộc đời. Trước đây mình không tích phước thì bây giờ phải tích, tích thật nhiều, tích thật nhanh, cứ duyên đến là làm”. Tôi thấy cư sĩ Nhân cực kỳ thông minh.

Nói về pháp xuất thế gian thì vừa nói bên trên đó ạ, lúc trẻ tu phước về già hưởng phước, đây chính là người có

hậu. Còn nếu như bạn không chịu tích phước từ trẻ, chỉ có hưởng thụ thì lúc già bạn sẽ vô cùng khổ, vì bạn đã tiêu sạch phước rồi, đây gọi là người vô hậu.

Còn nói như pháp thế gian, cũng có thể ví như người chịu khó làm lụng này, tiêu pha thì lại dè sẻn, lại giữ tiền tiết kiệm thì lúc già, khi chân yếu tay mềm không thể làm gì được nữa thì cứ việc rút ra mà tiêu xài thoải mái. Còn nếu như đã không chịu kiếm tiền lại chỉ có tiêu xài, thì lúc già hết sạch tiền thậm chí còn rơi vào nợ nần, thì làm gì mà chẳng khổ.

Sau đây xin mời các bạn nghe bài:

Bài đọc thêm:

1- Cuộc sống cô độc của người già

Ngày nay, cuộc sống vật chất ngày càng tăng cao, nhưng cuộc sống tinh thần thì không như vậy, ngày càng xuống cấp.

Tình trạng cha hoặc mẹ sống một mình cô độc, chết trong bệnh tật, khổ đau, không nơi nương tựa. Thậm chí chết mấy ngày trong nhà mà không ai biết không còn là hiện tượng hiếm.

Gần đây trên trang báo mạng có đưa về một nhà khoa học lớn Australia, ông đã sống hơn 100 tuổi và rất mong muốn được chết “êm ả” (hay còn gọi là “an tử”, tức là “một sự can thiệp cố ý để kết thúc một cuộc sống, để xoa dịu đi sự đau đớn và khó chữa”).

Năm 90 tuổi, thị giác của ông quá yếu, gần như là mù. Ông đã từng bị ngã ở căn hộ riêng, kêu cứu mà không ai nghe thấy. Ông nằm ở trên sàn nhà suốt hai ngày cho tới tận khi người giúp việc đến và phát hiện.

Ông cố tự tử 3 lần, nhưng rồi lại tỉnh dậy ở trong bệnh viện. Ông đã tranh đấu cho quyền được chết êm ả này và cuối cùng đã được chấp thuận vào đầu năm 2018. Khi ông được chết “êm ả”, con cái ông đầy đủ bên cạnh để tiễn biệt ông, trong tiếng nhạc dịu dặt.

[Xin hỏi các bạn, sau khi ông ngã sau 2 ngày mới được phát hiện, vậy thì lúc này con cái ông ở đâu? Như vậy thì có thể khẳng định ông đã sống một mình.

Nhưng không thể trách họ. Vì sao? Cổ nhân có câu **“Tiên nhân vô tri, bất thất đạo đức, vô hữu ngữ giả, thù vô quái dã”** (Nghĩa là: đời trước không biết, không có đạo đức, vì không có người dạy, cho nên chẳng nên trách họ).

Trách gì con cháu ông đây? Không nên trách, vì họ không được học. Vì sao không được học? Vì bố mẹ không dạy. Vì sao bố mẹ không dạy? Vì bố mẹ cũng không biết. Vì sao bố mẹ không biết? Vì như Hòa thượng nói: Từ Hy Thái Hậu 200 năm trước đã phế bỏ đi nền giáo dục của Nho giáo rồi.

Cho nên bây giờ các bạn biết được thì quá hạnh phúc rồi. Các bạn phải học, các bạn phải dạy. Còn nếu các bạn không dạy thì các bạn hãy nhìn tấm gương đây, dù là một nhà khoa học nổi tiếng, lỗi lạc thế giới cũng vậy thôi.

Còn rất nhiều trường hợp với những người không thể có tiền để tìm đến một cái chết êm ả thì sao? Phải chết cô độc mà không ai tìm thấy là nỗi lo âu chung của rất nhiều người già.]

Cũng trên trang báo mạng có bài viết:

2- Nỗi sợ chết trong cô đơn của người già Trung Quốc

Bài viết tả về cuộc sống cô độc của ông Han Zicheng 85 tuổi, ở Thiên Tân. Ông có tiền, lương hưu của ông rất cao, lương hưu của ông là 950\$/tháng. Vợ ông đã chết. Ông kể ông có 2 người con trai, ông bất hòa với một người và còn một người thì sống ở nước ngoài. Vậy là ông sống cô độc, mặc dù ông có tiền.

Cái ông sợ nhất là phải chết cô độc một mình mà không ai biết tới. Cho nên ông tìm mọi cách để đăng báo này, rồi dán quảng cáo khắp nơi để “bán mình”, có nghĩa là tìm người ở với mình để tạo thành “tổ ấm” lúc tuổi già. Và cuối cùng thì tổ ấm đúng là “hiếm có, khó tìm”, ông đã không tìm được.

Hồi tháng Hai, ông bắt đầu liên lạc với một đường dây hỗ trợ người già mang tên Đường Dây Nóng Lan Tỏa Yêu Thương Bắc Kinh. Bà Xu Kun, là người đã sáng lập ra đường dây trên, bà muốn cung cấp dịch vụ nhằm ngăn chặn những người già neo đơn tự tử.

Rồi ông Han qua đời vào tháng 3/2018. Sau khi ông chết, Han Chang, con trai của ông, bay từ Canada về để lo hậu sự cho cha. Anh giận dữ vì cha mình đã đăng thông

báo tìm người nhận nuôi và báo chí đưa tin về nó. Anh khẳng định là cha mình đã nói dối, ông có ba con trai, không phải là hai, và họ đều chăm sóc ông tốt. Anh cho rằng cha mình hoàn toàn không cô đơn mà chỉ là già yếu. “Điều này có thể xảy ra ở bất cứ đâu”, anh nói.

Người con trai không muốn kể về cuộc sống cá nhân của cha mình, nhưng anh xác nhận vào ngày 17/3, ông Han thấy không khỏe và ông đã gọi tới một số điện thoại lạ. Nỗi lo sợ lớn nhất của ông là phải chết mà không ai hay biết. Cuối cùng, ông cũng được chuyển tới bệnh viện và qua đời ở trên giường bệnh, giữa rất nhiều người xung quanh.

Bà Xu Kun cho hay: “Người già thường trở nên giận dữ ở độ tuổi của họ. Vấn đề là họ có xu hướng đẩy những người xung quanh ra xa dù rằng họ rất cần đến sự quan tâm, và chăm sóc”. Bà Xu còn nói: “Gia đình và xã hội không thể hiểu sự gắt gỏng hay buồn chán ở người già, khi tuổi của họ ngày một cao”.

Năm 2013, chính phủ Trung Quốc đã ban hành luật bắt buộc con cái phải viếng thăm cha mẹ thường xuyên. Song thực tế, còn rất nhiều người già Trung Quốc hiện vẫn phải sống trong cảnh cô đơn, không con cái ở bên và không được bảo vệ.

Hai tuần sau khi ông Han qua đời, hàng xóm thú nhận rằng họ vô cùng ngạc nhiên trước cái chết của ông. Vài người nói họ để ý thấy ông không còn đi lại ở hành lang nữa, nhưng cũng không tới để kiểm tra tình hình.

[Tôi xin chia sẻ cắt ngang bài viết một chút:

[Ở đây nếu như có một số bạn có cái tư tưởng này, và tôi gặp rồi đấy ạ, là “không cần con cái, chúng bất hiếu về sau chúng đi sống ở đâu thì kệ chúng, tiền tôi tôi giữ ở đây”.

Xong rồi khi tôi hỏi sau này sẽ sống thì trả lời tôi thế nào?

- Có tiền là có tất cả, sẽ thuê người giúp việc trông nom mình lúc cuối đời.

Tôi hỏi một câu rằng:

- Bác ơi, vậy thì khi bác nằm ở trên giường không thể tự tay với được một cốc nước, không thể tự ngồi dậy được thì liệu lúc ấy Ô-sin họ có còn nghe lời bác nữa hay không?

Và quả đúng là như vậy, có rất nhiều người là, có trường hợp một người bạn của tôi, tôi được nghe kể chuyện, tức là ngày nào đi làm về cũng thấy là mẹ mình là được sạch sẽ ngồi, nhưng vì cụ cũng lẩn, rồi cắt móng chân, móng tay.

Thế có một hôm có một người bạn khác đến thăm, thì lúc ấy là cái cô bạn này đi vắng chỉ có người giúp việc và bà cụ ở nhà. Thế thì khi bước vào nhà một cái thì thấy cảnh gì? Là: người giúp việc đang xem điện thoại di động, còn làm sao? Trói bà cụ vào, hai tay hai chân này vào giường để bà cụ không thể di chuyển được ở đâu. Thế và khi ngồi thêm một lúc nữa thì thấy bà cụ bị quất, rồi bị đủ thứ thì cô bạn này xin phép ra về, thì mới gọi điện cho bạn mình rằng:

- Hôm nay, tôi đến mục kích trong chưa đến nửa tiếng tôi thấy tình hình như thế, thì bạn phải xem lại xem tình hình như thế nào.

Thì cô bạn này trả lời rất vô tư:

- Hôm nào về cụ cũng sạch sẽ mà, thơm tho mà.

Bảo:

- Vậy thì cứ xem lại đi.

Thế là hôm sau cũng cho một người khác về để xem tất cả mọi thứ như thế, giả làm người khách thôi, rồi cũng tạo ra một cái sự thân thiết để cho cái người giúp việc ấy là họ mở cửa cho vào các thứ. Thì thấy đúng cảnh ấy, và đến trước lúc cô này ra về thì thấy bắt đầu vừa quét, vừa đánh đập để mang bà cụ ra lau rửa để cho nó sạch sẽ. Vì bà cụ lần có biết gì đâu.

Cho nên, nếu như bạn hy vọng rằng bạn có tiền bạn có thể tìm được một người giúp việc, bạn không cần đến con cháu vì con cái toàn là đồ mất dạy hết - tôi ví dụ như thế - thì bạn hãy nghĩ đến cảnh vừa rồi tôi vừa nói.

Hôm qua có một đồng tu kể chuyện với tôi. Trước đây tôi rất cảm động vì thường xuyên thấy cảnh hai vợ chồng già đều hơn 70 tuổi, người vợ thì hơn người chồng khoảng 2 tuổi. Người vợ bị Alzheimer, người chồng cứ ngày ngày dắt đi dạo, rồi dắt đi cả gỏi đầu nữa, cứ như thế cảm động quá. Tôi bảo:

- Đúng là tình cảm vợ chồng già, chẳng ai thương mình được bằng vợ chồng già thương nhau.

Hôm qua, tôi hỏi thì cụ ông đã chết, vậy ai dắt cụ bà đi? Tôi lại hỏi:

- Vậy cụ bà sao?

- Cụ bà bây giờ đã nằm một chỗ rồi.

Tôi hỏi:

- Vậy ai chăm?

Trong cái bối cảnh con cái không học đạo thì tử tế nhất là cho một người giúp việc chăm, còn thì “sống chết mặc bay”. Thế là tử tế lắm rồi. Và mẹ thì cứ mê mết trên giường bệnh, lâm ly không còn biết gì nữa.

Cho nên là lúc trẻ tu phước thì về già hưởng phước. Còn bây giờ nếu chúng ta lúc trẻ chúng ta chưa biết, gọi là “tiên nhân vô tri, bất thất đạo đức” thì bây giờ chúng ta lại càng phải nỗ lực, càng phải nỗ lực. Mà đơn giản nhất là ta không biết nói, ta không biết dạy, thì hãy đưa con vào Đường Đến Hạnh Phúc hay giảng giải Đệ Tử Quy của thầy Thái. Rồi thì cả nhà cùng học, thì lúc đấy cuộc sống của bạn không phải là ngày tàn lúc cuối đời.

Còn có rất nhiều trường hợp khi mà cha mẹ ốm lập tức đưa vào bệnh viện, con cái có tiền mà. Sau đấy thuê một người, tôi nghe nói là mười triệu một tháng, cứ ở đấy để chăm sóc bố mẹ mình, con cái thỉnh thoảng mới vào. Cần gì thì đã có bệnh viện với đã có tiền rồi.

Thế đến khi có hôm tôi đến thăm, tôi không thấy cái cô giúp việc đâu. Chạy ra chạy vào hỏi người xung quanh cũng không thấy, chẳng có ai cả, con cái không có đây. Đến lúc tôi gọi điện tôi hỏi. Thì mới bảo, mới gọi điện thì cái cô ấy mới từ đâu chạy về. Tôi để ý tôi xem có phải chăm mỗi ông cụ đâu, cô ấy trông rất nhiều người ở các giường bên cạnh nữa. Thế là con cái cứ tin tưởng rằng mười triệu một tháng, hơn ba trăm ngàn một ngày thế là cần gì thì họ sẽ đáp ứng hết, nhưng không có ngờ được rằng, nhưng chắc là có ngờ nhưng thôi kệ vậy. Họ còn chạy các giường khác, cuối cùng cha mình cứ nằm còng queo một chỗ, trần truồng (bởi vì là bị phải xông, rồi phải truyền mà) trần truồng đắp lên một cái mảnh chăn của bệnh viện.

Đấy, nếu bạn không muốn cuộc sống của bạn sau này sẽ là như thế lúc cuối đời thì tuổi trẻ bạn phải biết dạy con, bạn phải biết tu phước vì chẳng ai tránh được cái chết cả, chắc chắn rồi cũng sẽ đến lúc bạn sinh lão bệnh tử.

Tiên sĩ Thái giảng tiếp:

Vậy khi trẻ còn nhỏ ít tuổi như vậy, làm sao có thể hy sinh phụng hiến để mà tu phước?]

Một là: Bồi phước từ nhỏ bằng thiện từ ý niệm

Quý vị không nên nghĩ rằng chúng tuổi nhỏ như vậy thì có thể bồi phước được gì? Tục ngữ thường nói **“Phước điền canh tâm”**, tức là canh tác ruộng tâm này của mình thì ắt có phước.

*[Lục tổ Huệ Năng thì có một câu gọi là: “**Nhất thiết phước điền, bất ly phương thôn**” có nghĩa là tất cả ruộng phước điền của chúng ta đều bắt đầu từ tâm này.*

Còn nếu như bạn làm từ sự, bạn giúp người này, bạn giúp người khác, bạn nói lời khen ngợi này, nói lời khen ngợi khác, tán thán đủ thứ, nhưng đây không phải từ trong tâm bạn, cái đây cũng là thiện giả mà thôi.

*Còn nếu như bạn không làm được, nhưng mà bạn xuất phát từ tâm thực sự, nhưng cái hoàn cảnh nó không cho phép bạn làm, thì bạn vẫn tích lũy được công đức, đây như Hòa thượng nói gọi là, gọi là gì hả bạn? “**Phát ý viên thành**”. Bạn đã phát ý xong rồi, còn người khác chướng ngại, người khác chướng ngại thì đành phải chịu chứ làm thế nào được? Tôi ví dụ: đã phát ý hết sức rồi, đã cố gắng hết sức một lòng một dạ rồi, nhưng cuối cùng cái đạo tràng này vẫn không giữ được thì phát ý viên thành xong rồi, công đức tích lũy xong rồi. Hòa thượng bảo đây là nghiệp của chúng sinh.*

“Phước điền canh tâm” - canh tác cái ruộng tâm của mình.

Có câu “Canh Vũ điền ưu thủy, Canh Thang điền ưu hạn, Canh tâm điền thủy hạn hà ưu”. Có nghĩa là gì?

- Cày ruộng Vua Vũ thì sợ nước lụt,

- Cày ruộng Vua Thang thì sợ nắng hạn. Đây làm nhà nông.

-Cày ruộng tâm nào sợ nước lụt và nắng hạn. Đó!]

Ngày nay, khi còn là một đứa bé, từ nhỏ mỗi niệm chúng đều sẽ vì người mà lo nghĩ, luôn quan tâm đến người. Tâm này của chúng đã vì cả cuộc đời của chúng bồi dưỡng ra rất nhiều phước điền.

[Dạy cho nó biết cách nghĩ cho người.

Nhiều khi các bạn lớn rồi nhưng mà tôi vẫn cứ phải nhắc. Tôi kể: hôm qua con dâu tôi, tôi ngồi bên ngoài với mẫu thân ở chỗ xem ti vi. Thế cụ đòi uống chén nước, tôi bảo:

- Châu, lấy cho cụ chén nước.

Con dâu tôi từ trong lấy 1 cốc nước ra, uống, uống xong, cụ đang uống dở nhâm nhi, con dâu tôi đi vào. Cụ uống xong cái, tôi thấy cụ bắt đầu tay cầm chén nước định đứng lên đổ.

Rồi tôi bảo:

- Mẹ cứ để đấy để con làm.

Cụ không chịu, cụ đứng lên ngay. Tôi phải lập tức phải bảo:

- Châu, ra cất cốc nước.

Cất xong, thế là cụ lại vẫn cứ đứng dậy, tôi bảo:

- Châu ra xem bà cần cái gì?

Đến lần thứ 3 thì tôi sợ con dâu tôi không hiểu, tôi liền đành phải nói là:

- Sợ dĩ mẹ cứ gọi con chạy đi chạy lại mãi là bởi vì bình thường hằng ngày con đi làm công việc con đi lại rất ít. Mà phụ nữ mang thai thì cần phải đi lại mới dễ đẻ.

Thế là từ cái tâm này khi sai con là cũng đã nghĩ đến việc là nó cần phải đi lại để cho dễ đẻ.

Tôi ví dụ một việc thứ hai: Hôm qua tôi có thấp hương Táo quân, thì cái ban thờ hơi cao, tôi bảo cháu Thoan là:

- Con trèo lên để hạ xuống

Thế cháu trèo lên thì tôi bảo:

- Thôi con đừng đẩy để bà đưa lọ hoa con đặt lên.

- Con đừng đẩy để bà đưa chén nước con đặt lên.

Đến lần thứ 3 lại phải lấy cái bật lửa với hương. Tôi bảo:

- Con tự xuống lấy đi!

Thế cháu xuống lấy, cháu cũng rất ngoan, xuống lấy.

Thế xong rồi tôi sợ cháu không hiểu, tôi bảo:

- Sợ dĩ cư sĩ Bà hoàn toàn có thể với cái bật lửa ở đây, với cái lọ hương ở đây đưa cho con nhưng tại sao phải

bảo con xuống lấy? Bởi vì nếu ngày hôm nay con còn trẻ như thế mà con không chịu gọi là vận động một cách chăm chỉ thì ngày sau về già con lấy đâu ra sức khỏe. Cho nên, bà lại sai con xuống lấy mặc dù cái bật lửa với lại cái gói hương nó ở ngay đây.

Nhưng bà nói thế để cho con biết là niệm niệm, không nói được đến niệm niệm vì người, nhưng mà rất nhiều niệm vì người, cho nên nó bật ra từ hành vi đến lời nói đều suy nghĩ vì người. Cho nên nếu các bạn hỏi thì tôi sẽ trả lời. Nhưng nếu mà các bạn không hiểu thì các bạn hãy tin một điều rằng: phần lớn tôi làm các điều đều vì các bạn.]

Cho nên ngay khi còn là một đứa bé, từ nhỏ mỗi niệm chúng đều sẽ vì người mà lo nghĩ, luôn quan tâm đến người, tâm này của chúng đã vì cả cuộc đời của chúng mà bồi dưỡng ra rất nhiều phước điền.

Khi chúng có thái độ như vậy, tin rằng những điều chúng học được chúng nhất định sẽ dâng hiến cho xã hội, vì xã hội tạo phước, tuổi già chắc chắn sẽ được hưởng phước.

[Vâng ạ thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây.

Ngày mai chúng ta vẫn sẽ tiếp tục đi nội dung “Bồi phước cho trẻ từ nhỏ bằng thiện tâm”.

Chúc bạn:

Thuộc lòng Đệ Tử Quy,

*Hành đúng từng câu chữ,
Nội hóa tâm cung kính,
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai. Xin cảm ơn !]

Bài thứ 20

[Kính chào các bạn đồng học!

Kính chúc các bạn một ngày mới tốt lành!

Hôm qua chúng ta đang dừng ở mục:

3. Mục tiêu giáo dục đạo đức là gì? Đoạn ác tu thiện

Chúng ta đã kết thúc nội dung:

Thứ nhất: Trừ bỏ tự tư - tức chính là đoạn ác và đang dừng ở nội dung:

Thứ hai: Bồi phước cho trẻ từ nhỏ - tức chính là tu thiện.

Trẻ bồi phước bằng cách nào? Nhưng vì trẻ nhỏ như vậy làm sao mà có thể tu phước đây? Tu bằng cách nào? Phải dạy cho trẻ thiện tâm từ nhỏ. Lúc trẻ tu phước thì về già chúng mới có thể hưởng phước.

Tôi hôm qua cũng đưa ra 2 ví dụ, là đối với người lớn chúng ta cũng phải thường xuyên quán chiếu để chuyển tâm vì người, niệm niệm nghĩ cho người, thì bạn ắt là tích được phước cho chính bản thân mình, càng tích càng nhiều, về già cuộc sống của bạn chắc chắn sẽ có hậu.

Bây giờ chúng ta sẽ học tiếp: đối với con cái, cha mẹ cũng phải dạy trẻ thiện tâm từ nhỏ.

Lại một ví dụ nữa nhé! Hôm nay đi trên xe ô tô lúc về cũng thế, chuẩn bị mở cửa ra lập tức tôi thấy cháu ngoại tôi - Chu Bi - đưa cái ô cho bà. Tôi bảo:

- Đây là tự con biết hay gì?

Bảo:

- Không, cô Châu bảo ạ.

- Đây. Con phải học cô. Là khi bắt đầu chuẩn bị xuống là phải nhìn, xem cha mẹ, trưởng bối hoặc là bất kỳ chỗ nào cũng phải nhìn xem là người khác cần cái gì.

Thì đây chính là dạy cho chúng là niệm niệm biết vì người. Chúng sẽ tích lũy được gọi là phước điền của chúng. Không phải lớn lên phải làm cho người này cái này cái khác thì mới tích lũy được. Ngay từ nhỏ!

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng ta đã nhắc đến vấn đề an định của thế giới, xã hội, gia đình. Trên thực tế không phải là không có biện pháp để đạt được. Then chốt chính ngay từ tâm niệm của mỗi người:

- Nếu như tự tư thì liền phát sanh xung đột.

- Nếu như luôn luôn nghĩ đến người khác thì gia đình xã hội liền sẽ an khang viên mãn.

[Chỗ này tôi nhắc nhé: Các bạn có nhớ lúc Hoà thượng nói là chỉ có chuyển một niệm là bạn thành Bồ tát không?

Bạn có nhớ cái bài đấy không ạ? Chuyển niệm là bắt đầu nghĩ cho mình chuyển sang nghĩ cho người.

Bạn đi học bạn bảo phải học giỏi. Học giỏi để làm gì? Để về sau có thể hy sinh phụng hiến. Bạn là Bồ tát học trò.

Bạn kinh doanh, nếu bạn chuyển là: “Ừ, tôi kinh doanh như thế này cũng là để lợi ích cho người”, thì lúc đấy bạn chính là Bồ tát doanh nghiệp.

Khi bạn chuyển được niệm niệm vì người, chứ không phải là chỉ một niệm nhất thời, hoặc nhiều niệm hơn, nhưng vẫn là các niệm rời rạc, bạn niệm niệm vì người thật, thì đây chính là bạn đã phát được tâm Bồ đề, bạn chính là Bồ tát thật, vì quả vị Tiểu thừa (là A La Hán và Bích Chi Phật) vẫn chỉ là tu cho riêng mình mà không có giúp cho tất cả các chúng sinh đều thành tựu viên mãn.]

Vì giữ được tâm này nên chúng sẽ biết được đi học là “chỉ tại Thánh hiền”, phải đem đạo đức học vẫn đã học phụng hiến cho xã hội, cho nên khi chúng bước vào xã hội liền biết vì xã hội mà tạo phước, do đó phước phần của chúng sẽ ngày càng lớn. Đến già rồi thì phước báo liền hiện tiền, được an hưởng lúc tuổi già.

[Đấy! Bạn làm sao cố gắng tạo phước cho con từ nhỏ nhé.]

Trong “Ngũ phước” có một phước gọi là “thiện chung”. Nói cho dễ hiểu một chút chính là “Chết được dễ”, chứ không phải chết rất khó khăn.

Tục ngữ thường nói: “Không dễ chết”. Câu này dường như là lời nói mắng người, thế nhưng hiện tại câu nói này không xem là lời mắng người, mà xem là gì? Xem là một hiện tượng phổ biến.

[Tôi xin giải thích thêm về Ngũ phước như sau:

Trong Kinh Thư có chép năm phước ấy là: Thọ, Phú, Khương ninh, Du hiếu đức và Khảo mạng chung.

- Thọ: Là trường thọ,

- Phú quý: Là tiền bạc sung túc, lại có địa vị tôn quý.

- Khương ninh: Là thân thể khỏe mạnh và tâm linh thì được an ổn.

- Hiếu đức: Là thường làm các việc lành.

- *Thiện chung*: Là biết trước được thời gian mình qua đời, đến lúc mạng chung không gặp phải những tai họa ngang trái, thân thể không đau bệnh, trong lòng không còn vướng mắc và sầu lo về nhân thế, an lành, tự tại mà lìa bỏ cõi nhân gian.

Các loại thiện chung:

- *Tiểu thiện chung*: là không gặp cảnh hoạn họa bất ngờ, không có bệnh tật mà qua đời.

- *Trung thiện chung*: Chẳng những không có bệnh khổ mà còn không có oán hận hay áy náy gì trong lòng.

- *Đại thiện chung*: Tự mình biết trước thời gian lâm chung, thân tâm không bị ngăn ngại bởi nghiệp lực. Tự tại giải thoát lìa đời. Thậm chí tự mình còn thấy chư Phật, Bồ tát.

Trường hợp này là gì rồi bạn? Vãng sanh rồi.

Đại thiện chung. Đây mới thật là một nhân sinh hoàn mỹ.

Tiến sĩ Thái giảng tiếp:]

Chúng tôi nhớ lúc nhỏ thường hay nghe nói đến một vị nào đó, hôm qua ra đi khi ngủ rất an lành. Hiện có tình hình này có nhiều không? Không nhiều.

Vì sao người thời trước họ có thể an lành mà rời thế gian này, còn người hiện tại khi chết có thể phải đưa đi cấp cứu, khi chết có thể là mê mờ, không biết gì hết? Đó là điều

do họ không biết cách chăm sóc thân thể, họ không biết vun bồi phước phần của chính mình. Phước quá mỏng thì không thể “thiện chung”.

[Cho nên bạn phải tích lũy công đức.]

Cho nên con người cần phải có phước phần.

[Làm được bao nhiêu mà hưởng phước hết sạch thì thôi rồi.]

Phước phần có được từ đâu? Từ thiện tâm.

Căn nguyên vẫn ở một niệm thiện tâm:

[Hôm trước đã kể cho các bạn nghe: tôi phải gọi bằng cụ, cụ cũng là nhà Nho mà. Sau đấy cụ sinh ra ông nội tôi, rồi ông nội tôi sinh ra bố tôi. Trước khi cụ ra đi cụ biết trước. Vì sao biết cụ biết trước? Ba ngày liền không ăn gì chỉ có uống nước chè. Uống nước chè làm gì? Toàn bộ thân thể thanh khiết, sạch hết. Đến ngày thứ ba, bảo con cái là “lấy cho cha bộ quần áo lụa màu trắng”. Vì các cụ ngày xưa hay có những bộ quần áo lụa trắng. Mặc vào, mặc vào xong nằm trên giường. Thế xong nằm trên giường rồi bảo:

- Bây giờ cha nằm nghỉ một lát. Các con ngồi bên cạnh.

Thì có một cái màn kéo che thế này. Con cái ngồi bên ngoài. Thế cũng nghĩ cha nói thế là nằm nghỉ, thì bắt đầu vừa ngồi được 10 phút thì thấy một cái trận gió thổi đến là giật đứt cái màn trúc. Khi thấy giật đứt cái màn trúc rồi thì chạy vào xem thì cụ đã ra đi rồi, an lành, tự tại].

Người xưa tâm địa lương thiện, nơi nơi đều nghĩ đến người khác, vì vậy mà chết được rất nhẹ nhàng.

Người thời này tự tư tự lợi, cho nên trước khi chết vẫn sợ được sợ mất, chấp trước nhiều điều, không buông bỏ.

Nếu chúng ta muốn tuổi già hưởng phước thì phải biết giữ tâm thiện, phải biết được mỗi lúc đều có thể buông bỏ, không nên chấp trước.

[Công phu tu hành của bạn là ở đâu?]

Buông bỏ trước tiên là nói đến là “ngũ dục, lục trần”, là những thứ ngoài thân đã. Không có ngày hôm nay đến lúc chết rồi vẫn còn lo: Ôi trời ơi, tiền tiết kiệm của mình bây giờ làm như thế nào đây, (hoặc) nhà cửa mình như thế nào đây? Trước tiên buông bỏ “ngũ dục, lục trần”: tài, sắc, danh, thực, thù, buông đi, đấy chính là thị dục; tiếp đó là ái dục, tình cảm luyến ái buông đi, “tham, sân, si, mạn” buông đi, vạn duyên buông xuống. Đây là công phu tu hành. Khi bạn đã vạn duyên buông xuống, đảm bảo lúc cuối cùng bạn sẽ tỉnh táo, lâm chung lúc cuối cùng bạn sẽ tỉnh táo, bạn sẽ niệm được một câu Phật hiệu.

Chúng ta vừa kết thúc mục 3: Mục tiêu giáo dục đạo đức là gì? Mục này quan trọng nên tôi xin tóm tắt lại cùng các bạn:

Giáo dục đạo đức thế nào?

Thứ nhất: là phải trừ bỏ tự tư, chính là đoạn ác

Thứ hai: là bồi phước từ nhỏ cho trẻ - chính là tu thiện.

Cho nên cả một đời tu hành, Phật giáo cũng dạy này, mà tất cả các tôn giáo cũng dạy là cuối cùng chỉ có ba giai đoạn thôi ạ, là gì ạ? Các bạn nghe nhé.

Bạch Cư Di, ông là một vị quan thời nhà Đường, ông thỉnh giáo Ô Sào Thiên sư, ông bảo:

- Phật dạy nhiều lắm (đại ý là thế, là lúc ấy vì ông chưa ngộ đạo mà), nghe rắc rối nhiều quá rồi. Thế vậy thì ông chỉ cần nói cho tôi biết (là tôi biết rồi), tóm tắt lại một câu là gì?

Thì lúc đấy là Ô Sào Thiên sư trả lời là gì ạ?

“Chư ác mạc tác” là không làm các việc ác, “Chúng thiện phụng hành” chỉ có làm các việc lành thôi. “Tự tịnh kỳ ý” là “thanh tịnh tâm ý”, “thị chư Phật giáo” là “là lời Phật dạy”, tất cả tinh hoa của nhà Phật tuốt tuốt chỉ có vậy thôi.

Từ đây chúng ta sẽ thấy là tại sao trong các ngôi chùa của Việt Nam đều có Nho, Thích và Đạo. Bạn thấy đấy ạ, Tam Bảo đấy chính là Phật giáo, còn một bên Khổng Tử, là Nho giáo, còn một bên Thái thượng là Đạo giáo. Đây gọi là “Tam giáo đồng nguyên” đều quay trở về một gốc hết.

Cho nên cái chương trình chúng ta học Đệ Tử Quy này là của Nho giáo, cuối cùng giáo dục đạo đức cho trẻ

cũng là gì? Trừ bỏ tự tư là đoạn ác, tu thiện chính là bồi phước cho trẻ từ nhỏ.

Bồi phước cho trẻ từ nhỏ bằng cách nào? Từ ý niệm. Ý niệm gì hả các bạn? Bắt đầu chuyển ý nghĩ vì người, thường xuyên chuyển ý nghĩ vì người, vì chúng sinh. Đây gọi là “phước điền canh tâm”.

Ví dụ ạ: Ta thích ăn một cái kẹo thì lập tức phải nghĩ ngay đến cha mẹ, ông bà, rồi anh chị em trước, rồi đến bạn bè trước.

Ta đi ra khỏi ô tô, bước chân xuống ô tô là thấy trời nắng thì lại phải nghĩ ngay đến là vậy thì ông bà, cha mẹ ngồi trên xe, phải làm sao để cho cha mẹ ông bà khi bước xuống xe phải không bị trời nắng.

Mà mở rộng ra nữa là ngồi trên xe ô tô mát mẻ như thế thì lại phải nghĩ đến là người nông dân này, và bao nhiêu người lao động dưới cái nắng chang chang 40 độ như thiêu như đốt đang vất vả để lăn lộn mà kiếm sống, đó ạ. Cho nên phải bồi phước cho trẻ từ nhỏ bằng ý niệm vì người, vì chúng sinh.

1. Tại sao tất cả phước điền lại đều xuất phát từ thiện tâm ạ?

Lục Tổ nói: “Nhất thiết phước điền, bất ly phương thôn” (Tất cả phúc điền đều không rời tâm địa của con người)

Tại sao lại từ tâm lại có thể tạo ra được tất cả mọi thứ?

Khoa học gia nói về hiện tượng vật chất đều là hiện tượng của sóng, ý niệm mà ra, hay lý thuyết dây gọi là sự giao động của những “sợi dây”, tạo thành sóng rung của vũ trụ, sóng này sẽ tạo thành vật chất. Các bước sóng khác nhau thì nó tạo thành các dạng vật chất khác nhau.

Vậy có thể tạo ra được vật chất hay không? Về lý thuyết câu trả lời là “Có”. Nhà Vật lý học số 1 của thế giới là Albert Einstein ông đã chứng minh được điều này, đó là có thể chuyển hóa từ năng lượng thành vật chất, và ngược lại cũng có thể chuyển hóa từ vật chất sang thành năng lượng.

*Phật pháp thì nói sao? Phật pháp thì nói **“Vạn pháp duy tâm tạo”**, tức là tất cả mọi hiện tượng từ vật chất này, đến tinh thần này, đến hiện tượng tự nhiên này, nói tóm lại là sum la vạn tượng đều biến hiện từ tâm mà ra. Hay nói nôm na là từ ý nghĩ của các chúng sinh mà ra. Đây chính là ý niệm từ tâm.*

Còn khoa học gia thì sao? Dù “ý niệm” được phát hiện rồi, thế nhưng ý niệm là gì thì các khoa học gia không hề biết. Không hề biết đây là từ tâm.

Và khoa học gia cũng mới làm được chuyển từ vật chất thành năng lượng. Đây chính là phản ứng của bom nguyên tử. Các bạn đã biết đấy ạ, khi bắn phá vào hạt nhân của chất phóng xạ gọi là Uranium, thì bắt đầu cái chất phóng xạ nó giải phóng ra rất nhiều năng lượng. Đây ạ, hai

cái quả bom nguyên tử của Mỹ thả vào hai thành phố của Nhật Bản là Hiroshima và Nagasaki, đã hủy diệt toàn bộ hai thành phố này. Theo ước tính, 140.000 người dân ở Hiroshima đã chết, còn ở Nagasaki là 74.000 người. Nhưng mà khoa học gia thì lại chưa thể làm được là bắt đầu chuyển từ năng lượng sang vật chất.

Phật, Bồ tát thì đã làm được rồi, cả hai chiều: Chuyển từ năng lượng sang vật chất và chuyển từ vật chất sang thành năng lượng. Làm thế nào? Bắt đầu từ cái tâm này nếu bạn thật sự mà bạn quay trở về được với gọi là cái bản tính tự nhiên, hay như là Mạnh Tử dạy ở trong Liễu Phàm Tứ Huấn – là về “vô niệm” thì bạn sẽ làm được, muốn gì được nấy.

*Kết luận lại: dù bạn bố thí cúng dường, hay tu thiện thì đều phải bắt đầu từ tâm, từ tâm vì người, vì chúng sinh mà ra. Đây là đi đúng với pháp tắc đại tự nhiên nên bạn liền có phước. Cho nên Lục tổ Huệ Năng mới nói rằng: **“Tất cả các ruộng phước đều không rời khỏi tâm con người”** là vậy.*

Do đó dù là trẻ nhỏ chúng chưa thể tự làm được những việc từ thân thể, nhưng nếu bạn dạy cho chúng biết từ cái tâm này vì người, vì chúng sinh thì chính là chúng đã tạo được ruộng phước cho chúng rồi đó. Đây chính gọi là “phước điền canh tâm”.

À, đến cái chỗ này bạn lưu ý nhé, xong bạn dạy con bạn như thế mà bạn không dạy cái bài sau là chết dở đấy, vì bài sau tôi phải đi luôn đấy, đó là “Bốn tình huống dạy con không cần làm người tử tế”.

Còn nếu bạn làm thiện mà vẫn là để lợi mình, tự tư tự lợi, ví dụ giúp người này là để mong hòng họ đề bạt mình chẳng hạn, rồi họ cho mình đi nước ngoài chẳng hạn, hoặc rồi họ làm lợi cho mình cái này lợi chẳng hạn, thì cái phước ấy của bạn nhỏ xíu, mà trong Liễu Phàm Tứ Huán gọi là thiện giả, không phải là thiện thật.

Sau đây xin mời bạn nghe bài:

2. Bốn tình huống dạy con không cần làm người “tử tế”

Bạn vẫn cần dạy con làm người tử tế để hy sinh phụng hiến (phải thường xuyên giúp đỡ người mà), nhưng có những cái nguyên tắc cần phải tuân theo. Đặc biệt trong 4 tình huống dưới đây, con đừng để lòng tốt của mình bị lợi dụng.

Thứ nhất: Không giúp những người mạnh mẽ hơn mình

“Một ngày nọ, một phụ huynh đến trường đón con muộn. Kẻ bắt cóc trẻ em đã nhân cơ hội này để lừa cậu bé:

- Cậu bé, chú bị mất cái chìa khóa trong nhà vệ sinh, cháu có thể giúp chú tìm được không?

Anh ta muốn đưa trẻ đi cùng mình vào nhà vệ sinh nhưng cậu bé không đồng ý. Anh ta bực mình:

- Cậu bé, cháu không được dạy là phải giúp đỡ người khác à?

[Đó.] Đứa trẻ nhìn anh ta và chạy đến chỗ cô giáo của mình. Kẻ bắt cóc thấy vậy liền chuyển mục tiêu, 10 phút

sau một đứa trẻ khác đã mắc bẫy. Khi anh ta định lái xe đi thì cảnh sát ập đến. Thì ra, cậu bé đầu tiên đã nói với cô giáo rằng “anh ta là người xấu”. Dù hơi ngờ vực nhưng cô giáo vẫn báo cảnh sát.

- Làm sao con biết chú ấy là người xấu?

Cô giáo hỏi. Cậu bé trả lời:

- Mẹ con bảo nếu người lớn nhờ con giúp đỡ, hãy bỏ qua. Vì nếu một người lớn gặp khó khăn, chắc chắn họ sẽ tìm được một người lớn khác để nhờ giúp đỡ. Còn một đứa trẻ yếu ớt không cần phải giúp một người lớn mạnh mẽ. Đàn ông trưởng thành không nhờ phụ nữ mang thai hay bà già giúp mình. Người lớn không nhờ trẻ em giúp. Vì thế, con không cần phải thể hiện lòng tốt khi một người lớn khỏe mạnh nhờ con giúp đỡ”.

[Các bạn rõ chưa ạ? Không các bạn chỉ dạy một chiều thôi, thì không cẩn thận là con các bạn như những con thỏ non sẽ bị những con cáo già bắt cóc.]

Thứ hai: Không giúp đỡ trong môi trường kín

“Trời mưa, một thai phụ thấy một người đàn ông ngủ gật bên ngoài hiên nên đã mời anh ta vào trong nhà nghỉ ngơi. Tuy nhiên, sau khi được chủ nhà cho ăn uống tử tế, anh ta phát hiện ra chỉ có mình cô ở nhà nên đã đe dọa và bắt cô đưa tiền cho mình.

Trong một không gian khép kín như vậy, chỉ có hai người, không thể kêu cứu ai, thai phụ đành phải đưa cho anh ta 10.000 nhân dân tệ (tức là 34 triệu đồng).

[Nhớ, không giúp đỡ trong môi trường kín]

Khi chuyển từ một không gian mở sang không gian kín, không có sự hiện diện của mọi người xung quanh, thật khó mà biết được đối tượng sẽ làm gì với con. Lúc trước, đó có thể là một quý ông rất lịch sự, nhưng chỉ còn con và ông ta, rõ ràng con trở thành đối tượng yếu đuối hơn và có thể bị bắt nạt”.

Câu chuyện này tôi đã từng kể với các bạn rất nhiều, trong cuốn Niệm Phật Thập Yếu, Hòa thượng Thích Thiện Tâm cũng kể: “Một vị sư trụ trì, ông đã tu đến mức độ, niệm Phật đến mức độ là mỗi bước chân ông đi thì đất ở dưới chân ông chuyển sang thành màu vàng. Có một lần, có một người đàn ông đến xin nghỉ nhờ và xin ăn, thì vị sư phụ này nhìn thì đã biết bảo vị thủ từ:

- Con cho ông ta ăn rồi bảo ông ta đi, vì ta nhìn tướng ông này mặt mũi tướng cướp, không thể ở lại được.

Nhưng cái vị thủ từ kia thì vì từ bi, cho ăn xong thì cho ở lại. Ban đêm, thì chính cái người này đã biết là vị sư có quyền một ít tiền để chuẩn bị dựng chùa, đã giết chết cả ông thủ từ và vị sư, chặt chân chặt tay thế này và cuỗm tiền, lấy đi”.

Cho nên không giúp đỡ trong môi trường kín, các bạn phải dạy con các bạn điều đấy, không chỉ thuần có một cái như thế kia đến lúc vướng vào thế này là bị. Tiếp tục:]

Thứ ba: Lòng tốt có thể gây hậu quả xấu

“Một đoàn khách đến khu Hy Nhĩ bí ẩn, tình cờ họ gặp một con linh dương Tây Tạng. Thấy con vật nhỏ bé, dễ thương, khách chụp ảnh, lấy thức ăn và nước uống cho nó. Đột nhiên, có một tiếng gầm vang lên:

- Đi đi!

Đội trưởng của khu bảo tồn tới, đuổi con linh dương đi và yêu cầu khách không cho linh dương ăn. Người khách tức giận:

- Anh đang làm gì vậy? Sao anh đối xử với động vật thô lỗ như thế? Chúng tôi chỉ cho nó ăn chứ có làm gì đâu?

Người đội trưởng trả lời:

- Nếu anh quá thân thiện với động vật hoang dã, chúng sẽ nghĩ rằng con người rất tốt bụng. Nên khi gặp phải những kẻ săn trộm, chúng có thể bị bắt”.

Cho nên lòng tốt của con có thể trở thành điều xấu vì sự tham lam, ích kỷ của người khác. Vì vậy cần chú ý đến kết quả khi con muốn thể hiện lòng tốt của mình.

[Đây chính là, trong Liễu Phàm Tứ Huấn dạy bạn là gì? Làm thiện không nghĩ đến cá nhân, phải nghĩ đến ảnh

hưởng. Làm thiện không nghĩ đến hiện tại, phải nghĩ đến tương lai.]

Thứ tư: Lòng tốt phải có mức độ

“Hai gia đình là hàng xóm của nhau, mối quan hệ trước đây khá tốt, dù một nhà giàu và một nhà nghèo. Năm đó, vùng quê mất mùa, nhà nghèo không có thu hoạch và chết đói. Nhà giàu đã mua một thùng gạo và tặng cho gia đình nghèo.

Gia đình nghèo biết ơn gia đình giàu, coi họ là ân nhân, nên sau đó đã sang cảm ơn.

Khi biết nhà nghèo không còn hạt giống cho mùa sau, nhà giàu lại cho thêm một bao gạo. Mang gạo về nhà, người nghèo nghĩ:

- Chỗ gạo này có thể để làm gì ngoài việc ăn, đâu đủ để làm hạt giống cho mùa sau. Gia đình kia rất giàu, lẽ ra nên cho nhiều hơn.

[Cho một thì họ lại muốn hai.]

Lời này đến tai người giàu. Người giàu rất tức giận và nghĩ:

- Mình đã cho anh ta lương thực một cách vô ích, anh ta không biết ơn mà còn đòi hỏi hơn, anh ta không phải là con người.

Từ đó, hai gia đình coi nhau như kẻ thù.

Khi ta cho một người đói một bát cơm, người đó sẽ biết ơn ta. Tuy nhiên, nếu ta tiếp tục cho thêm cơm, người đó coi việc làm của ta là điều hiển nhiên. Một bát không đủ, hai bát không đủ, ba bốn bát vẫn không hài lòng”.

[Trong Đường Đến Hạnh Phúc, cái phần sau thì thấy Thái có nói về chuyện gọi là, không giúp đỡ cái nghèo, mà giúp đỡ gì ạ? “Giúp cái khó, chứ không giúp cái nghèo”, bởi vì cái nghèo là cái không có ý chí vươn lên. Anh chỉ có nhận ăn không. Nhưng cái khó là, nếu như giúp đỡ từ đây. Đây chính là giúp người thì giúp cái cần câu cá, chứ không giúp con cá. Đây từ một cái việc là anh giúp cho người ta một lần, hai lần, người ta quen đi, người ta nghĩ là đương nhiên người ta được hưởng, cuối cùng người ta sẽ quay sang người ta trách móc anh. Các bạn phải lưu ý bốn trường hợp này.

Các bạn có nhớ câu chuyện “Ông lão đánh cá và con cá vàng” tôi kể cho các bạn không ạ? Dục vọng mở ra là một cái vực sâu không đáy.

Vâng, chúng ta tiếp tục bài đọc:]

“Đây là điều ta thường gặp trong cuộc sống. Lần đầu tiên ta giúp đỡ một người, người đó sẽ cảm ơn ta. Lần thứ hai, lòng tốt của sẽ bị xem nhẹ. Sau nhiều lần anh ta sẽ nghĩ đây là điều ta nên làm cho họ, và họ có thể giận dữ nếu không nhận được sự giúp đỡ nữa”.

[Ta thì, không cần cái việc là họ nghĩ ta thế này, thế khác, nhưng mà nhớ là làm thiện không nghĩ đến hiện tại, phải nghĩ đến tương lai; không nghĩ đến cá nhân, mà phải

nghĩ đến cả tâm ảnh hưởng. Đây mới là thiện đúng. Tôi nhắc lại đây. Vâng, chúng ta tiếp tục bài đọc:]

“Do đó, sự giúp đỡ cũng cần có giới hạn. Khi một người không biết suy nghĩ về tương lai đề nghị giúp đỡ, con không cần phải tử tế với họ”.

[Trích thôi, tôi thì chẳng có năng lực viết ra bài này. Thấy bài này hay, hữu ích với các bạn thì trích. (Hoàng Anh - Theo Oversea City)

*Lần trước cũng đã chia sẻ với các bạn về việc là: [Tình huống thứ 3 và thứ 4 ở trên chính trong Liễu Phàm Tứ Huấn có dạy làm thiện **“Không nghĩ hiện tại, phải nghĩ đến sự ảnh hưởng”** (“Bất luận hiện hành nhi luận lưu tế”); **“Không nghĩ nhất thời, phải nghĩ đến dài lâu”** (“Bất luận nhất thời nhi luận cửu viễn”.*

Các bạn có thăm cái bài này không ạ? Ai thăm giờ tay tôi xem ạ? Các bạn bảo thăm là tôi sẽ hỏi bốn cái tình huống gì đây. Bởi vì sau khi bạn học Đệ Tử Quy xong bạn luôn luôn dạy con là phải hy sinh phụng hiến, phải giúp đỡ mọi người, phải thương yêu chúng sinh, bạn sẽ luôn luôn dạy con như thế. Vậy có bốn tình huống bạn phải dạy con là không cần làm người tử tế.

- Thứ nhất: Không giúp những người mạnh mẽ hơn mình
- Thứ hai: Không giúp đỡ trong môi trường kín
- Thứ ba: Lòng tốt có thể gây hậu quả xấu
- Thứ tư: Lòng tốt phải có mức độ

Để các bạn có thể hiểu rõ hơn, sau đây tôi xin chia sẻ với các bạn một đoạn mà Ngài Viên Liễu Phàm đã dạy con mình trong Liễu Phàm Tứ Huấn như sau:

“Người hành thiện:

- Thứ nhất: Không nghĩ hiện tại, phải nghĩ đến sự ảnh hưởng;*
- Thứ hai: Không nghĩ nhất thời, phải nghĩ đến dài lâu;*
- Thứ ba: Không nghĩ lợi cho một cá nhân, mà phải nghĩ lợi cho thiên hạ đại chúng nữa.*

Hiện tại tuy là thiện, nhưng nếu gây ra ảnh hưởng không tốt lại thành hại người, thì tưởng thiện mà lại không phải là thiện.

Hiện tại tuy bất thiện, nhưng nếu có ảnh hưởng lợi ích cho người, lại thành ra cứu người, thì tưởng bất thiện mà lại là thiện.

Chỉ từ một việc này để nói mà thôi, những điều khác cũng vậy, bất nghĩa lại là nghĩa, vô lễ lại là lễ, bất tín lại là tín, không từ bi lại là từ bi, đều phải chọn lựa”.

Sau đây là lời giảng giải của Hòa thượng về đoạn chánh văn trên:

“Sự việc đúng sai quá nhiều rồi, chúng ta đều phải hiểu được. Cái gì gọi là “nghĩa”? Cái gì gọi là “bất nghĩa”? Chúng ta đều phải có năng lực để biện biệt. Cái gì

gọi là “lẽ”? Cái gì gọi là “tín”? Cái gì là “từ bi chân chánh”?

Thứ nhất: nói về “Nghĩa” và “bất nghĩa”

Tại chỗ này, thí như nói có một người làm điều xấu, làm điều ác, quyết định phải trừng phạt anh ta, quyết định không thể tha thứ cho anh ta.

Có người tha thứ cho người phạm tội này, việc này có được tính là nghĩa hay không?

Bạn nhất định phải quán sát người này. Giả như có người làm việc sai trái lại được tha thứ, người xấu này nhất định càng táo bạo hơn, tương lai anh ta sẽ làm nhiều việc ác hơn nữa, khiến cho rất nhiều người bị hại, việc làm tha thứ này của bạn là sai lầm rồi.

Nếu như bạn có thể cảnh giác anh ta, trừng phạt anh ta, anh ta về sau không dám làm những cái việc phạm pháp nữa, như vậy mới là nghĩa chân thật. Cái này gọi là “Phi nghĩa chi nghĩa” (bất nghĩa lại là nghĩa).

Thứ hai là: “Lẽ” và “phi lẽ”

“Lẽ” là điều mà người người đều có, nhưng phải có mức độ.

Dùng lẽ mạo để đối người là lẽ, nhưng nếu như quá phận, mà đi cung kính, đi tán thán, người này sẽ trở nên kiêu ngạo, cái này gọi là “phi lẽ”.

Cho nên trong đời sống thường ngày, chúng ta không thể không cẩn thận, không thể không tỉ mỉ.

Thứ ba là: “Tín” và “phi tín”

“Tín” phải dùng cho cẩn trọng, cũng phải xem hoàn cảnh. Nếu như chú trọng vào điều tín nhỏ, cái tín này, là vì chú trọng vào điều tiểu tín mà bỏ mất đại tín, đây là sai rồi. Thánh nhân coi trọng cái tín lớn, có lúc có thể buông bỏ điều tín nhỏ, đây gọi là “Phi tín chi tín” (bất tín lại là tín).

Thứ tư là: “Từ bi” và “phi từ bi”

“Từ” là từ ái, từ ái nhưng không thái quá, nếu như thái quá thì liền biến thành không nhân từ, đây gọi là “Phi từ chi từ” (Không từ bi mà lại là từ bi).

*Nhà Phật thường nói: “**Từ bi đa họa hại, phương tiện xuất hạ lưu**” (từ bi lắm thì lắm họa hại, phương tiện thì thành hạ lưu): “từ bi”, “phương tiện” là phương pháp giáo học tối quan trọng của nhà Phật. Phật môn thường nói: “**Từ bi vi bản, phương tiện vi môn**” (từ bi làm gốc, phương tiện làm cửa), làm sao từ bi có thể trở thành họa hại, phương tiện lại có thể biến thành hạ lưu cơ chứ? Là vì dùng không thích đáng. “Không bi mà bi”, “Không phương tiện mà lại thành phương tiện” (Phi bi chi bi, phi phương tiện chi phương tiện), dùng sai rồi.*

Những điều này đều là nói bạn vốn dĩ là tâm tốt, bạn lại dùng không đúng cách. “Nghĩa” là điều tốt, nhưng bạn lại dùng sai; “Lễ” cũng là điều tốt, nhưng bạn lại dùng không đúng cách; “Tín” là việc tốt, nhưng bạn cũng dùng

sai rồi; “Tù bi” cũng là việc tốt, nhưng bạn cũng đừng sai”.

Tôi chỉ nói tóm tắt đến đây, còn về sau trong quá trình chia sẻ trong bài, thì đến chỗ nào thì tôi sẽ có những cái ví dụ cụ thể cho bạn ở chỗ đấy, ví dụ lễ, bất lễ, tín phi tín, tù bi, phi tù bi chẳng hạn, tôi sẽ có ví dụ cụ thể để cho bạn tham khảo, còn bây giờ bạn hãy nắm khái niệm như vậy đã.

Để kết thúc bài chia sẻ hôm nay, tôi xin nhắc lại: mục tiêu cuối cùng của giáo dục chính là “Đoạn ác, tu thiện”. Tu thiện bạn làm thế nào thì làm, bạn phải dạy trẻ cho được chữ “Hiếu” và tiếp đến là chữ “Ái” hay còn gọi là yêu thương muôn loài, đây chính là đại đạo. Làm được vậy là bạn thành công rực rỡ.

Sau đây tôi xin tặng bạn bài “Con người sống để yêu thương” mà tôi sưu tầm được. Các bạn có thể tham khảo để dạy con nhé. Mời các bạn đón nghe]:

3. Lời cha dạy “Con người sống để yêu thương”

Có ai khen con đẹp, con hãy cảm ơn và quên đi lời khen ấy.
Có ai bảo con ngoan, con hãy cảm ơn và nhớ ngoan hiền hơn nữa.

Với người òa khóc vì nỗi đau mà họ đang mang,
Con hãy để bờ vai của mình thấm những giọt nước mắt ấy.
Với người đang oằn lưng vì nỗi khổ,

Con hãy đến bên và kê vai gánh giúp.

*Người chìa tay và xin con một đồng,
Lần thứ nhất con hãy tặng cho họ hai đồng.
Lần thứ hai hãy biếu họ một đồng.
Lần thứ ba con phải biết lắc đầu.
Và đến lần thứ tư con hãy im lặng, bước đi.*

*Con hãy biết khen,
Nhưng đừng vung vãi lời khen như những cậu ấm, cô chiêu
vung tiền qua cửa sổ.
Lời chê bai con hãy giữ cho riêng mình.*

*Nụ cười cho người.
Con hãy học cách hào phóng của mặt trời khi tỏa nắng ấm.*

*Nỗi đau - Con hãy nén vào trong,
Nỗi buồn - Hãy biết chia cho những người đồng cảm.*

*Đừng khóc than - quy lý - van nài,
Khi con biết ngày mai rồi sẽ đến - có bầu trời, gió lộng
thênh thang.*

*Con hãy đưa tay khi thấy người vấp ngã.
Cần lánh xa những kẻ thích quan quyền.*

*Bạn - là người biết đau hơn nỗi đau mà con đang có,
Thù - là người quận đau với niềm vui mà con đang có.*

*Chọn bạn sai - cả đời trả giá,
Bạn hóa thù - tai họa một đời.*

*Con hãy cho và quên ngay,
Đừng bao giờ mượn, dù chỉ một que tăm, hay sợi chỉ.
Chớ thấy vui khi mình thanh thản trước điều cần nghĩ,
Sự thanh thản chỉ có ở người vô tâm.
Đừng sợ bóng đêm,
Đêm cũng là ngày của những người thiếu đi đôi mắt.*

*Đừng vui quá - sẽ đến lúc buồn,
Đừng quá buồn - sẽ có lúc vui.*

*Tiến bước mà đánh mất mình - Con ơi, dừng lại.
Lùi bước để hiểu mình - Con cứ lùi thêm nhiều bước nữa,
chẳng sao.*

*Hãy ngược nhìn lên cao - Để thấy mình còn thấp,
Nhìn xuống thấp - Để biết mình chưa cao.*

*Con hãy nghĩ về tương lai - Nhưng đừng quên quá khứ,
Hy vọng vào ngày mai - Nhưng đừng buông xuôi hôm nay.
May rủi là chuyện cuộc đời - Nhưng cuộc đời nào chỉ
chuyện rủi may,
Hãy nói thật ít - Để làm thật nhiều - những điều có nghĩa
của trái tim.*

Nếu cần, con hãy đi thật xa, để mang về những hạt giống mới,

Rồi dâng tặng cho đời. Dù chẳng được trả công.

Những điều cha viết cho con - được lấy từ trái tim chân thật.

Từ những tháng năm lao khổ cuộc đời,

Từ bao đêm chơi vơi giữa sóng cồn,

Từ bao ngày vất vưởng long đong.

Cha viết cho con từ chính cuộc đời cha,

Những bài học một đời cay đắng.

Cha gửi cho con chút nắng, hãy giữ giữa lòng con,

Để khi con cất bước vào cuộc hành trình đầy gai và cạm bẫy,

Con sẽ hãy bớt thấy đau và đỡ phải tủi hờn.

Đừng hơn thua làm gì với cuộc đời, con ạ.

Hãy để chị, để anh giành lấy phần họ muốn.

Con hãy chậm bước dù là người đến muộn.

Dù phần con chẳng ai nhớ để dành!

Hãy vui lên trước những điều nhân nghĩa.

Hãy buồn với những chuyện bất nhân.

Và hãy tin vào một điều có thật:

Con người - sống để yêu thương.

(Nguồn: Suru tâm)

Vâng ạ, thời gian đã hết, bài học của chúng ta tạm dừng ở đây. Ngày mai chúng ta vẫn tiếp tục đi nội dung “Bồi phước cho trẻ bằng thiện tâm”.

Chúc bạn:

*Thuộc lòng Đệ Tử Quy,
Hành đúng từng câu chữ,
Nội hóa tâm cung kính,
Là bạn được thân người.*

Xin chào và hẹn gặp lại các bạn vào bài học ngày mai. Xin cảm ơn !]

- HẾT TẬP 1 -